

## Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Διαζύγιο και δικαστικός χωρισμός

### Διαζύγιο και δικαστικός χωρισμός

Όταν ένα έγγαμο ζεύγος αποφασίζει να χωρίσει οριστικά, ο ένας ή και οι δύο σύζυγοι ξεκινούν συνήθως διαδικασία διαζυγίου.

Στις περισσότερες χώρες το διαζύγιο εκδίδεται από δικαστήριο και η απόφαση που εκδίδει λύει τον γάμο.

Όταν το ζεύγος έχει τέκνα, το διαζύγιο συνεπάγεται, εκτός από τον χωρισμό των συζύγων, μια νέα οργάνωση των σχέσεων εκάστου εξ αυτών με τα κοινά τους τέκνα.

Συνεπάγεται επίσης το χωρισμό των περιουσιακών στοιχείων που κατείχαν από κοινού οι σύζυγοι και ενδεχομένως την καταβολή οικονομικής συνεισφοράς ή διατροφής από τον έναν σύζυγο στον άλλο, ή ενόψει της συντήρησης των τέκνων.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν κανόνες οι οποίοι επιτρέπουν στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν σε ποιο δικαστήριο πρέπει να υποβάλουν αίτηση διαζυγίου. Οι κανόνες αυτοί είναι ιδιαίτερα χρήσιμοι για συζύγους διαφορετικών εθνικότητων, ή για την περίπτωση ζευγαριών που έζησαν σε διάφορα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια του γάμου τους.

Επίσης, οι κανόνες αυτοί παρέχουν τη δυνατότητα διαζύγια που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να αναγνωρίζονται ευκολότερα σε κάποιο άλλο κράτος μέλος και να παράγουν εκεί τα αποτελέσματά τους.

### Επιλέξτε τη σημαία της χώρας που σας ενδιαφέρει για περισσότερες πληροφορίες.

Τελευταία επικαιροποίηση: 18/01/2019

Για τη διαχείριση αυτής της ιστοσελίδας υπεύθυνη είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου σχετικά με το καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας που διέπει τις σελίδες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

### Διαζύγιο - Βουλγαρία

#### 1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;

Στο βουλγαρικό δίκαιο αναγνωρίζονται οι ακόλουθοι τρόποι λύσης του γάμου με έκδοση διαζυγίου:

αίτηση συναινετικού διαζυγίου σύμφωνα με τα άρθρα 50 και 51 του Οικογενειακού Κώδικα (*Semeen kodeks*)

αίτηση διαζυγίου λόγω σοβαρού και ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου σύμφωνα με το άρθρο 49 του Οικογενειακού Κώδικα

αίτηση διαζυγίου άνευ υπαιτιότητας λόγω σοβαρού και ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου που εμπεριέχει συμφωνία μεταξύ των συζύγων σύμφωνα με το άρθρο 49 παράγραφος 4 του Οικογενειακού Κώδικα.

Στο συναινετικό διαζύγιο, οι δύο σύζυγοι καταθέτουν από κοινού αίτηση διαζυγίου στο πρωτοδικείο (*rayonen sad*), η οποία εμπεριέχει τη συμφωνία τους για έκδοση διαζυγίου σύμφωνα με το άρθρο 50 του Οικογενειακού Κώδικα. Με αυτή τη συμφωνία, οι σύζυγοι πρέπει να διευθετούν θέματα σχετικά με την κατοικία των τέκνων, την άσκηση των δικαιωμάτων γονικής μέριμνας, τα δικαιώματα επικοινωνίας και τη διατροφή των τέκνων, τη διανομή της περιουσίας, τη χρήση της οικογενειακής κατοικίας, τις υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ των συζύγων και τη χρήση του οικογενειακού ονόματος. Η εν λόγω συμφωνία πρέπει να επικυρωθεί από το δικαστήριο αφού το τελευταίο εξακριβώσει ότι προστατεύεται το συμφέρον των τέκνων. Εάν το δικαστήριο αποφασίσει ότι η συμφωνία είναι ελλιπής ή ότι είναι ανεπαρκής η προστασία των συμφερόντων των τέκνων, τότε ορίζει προθεσμία για τη διόρθωση αυτών των ελαττωμάτων. Σε περίπτωση μη διόρθωσης των ελαττωμάτων εντός της οριζόμενης προθεσμίας, το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση διαζυγίου.

Σε περίπτωση αίτησης διαζυγίου λόγω σοβαρού και ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου, η αίτηση κατατίθεται από έναν εκ των συζύγων. Η αίτηση εξετάζεται από το πρωτοδικείο (*rayonen sad*) στον τόπο κατοικίας του αιτούντος. Το δικαστήριο κρίνει αυτεπάγγελα σχετικά με το ζήτημα της υπαιτιότητας για τον κλονισμό του γάμου, καθώς και σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων γονικής μέριμνας, το δικαίωμα επικοινωνίας με τα εντός γάμου τέκνα και τη διατροφή τους, τη διανομή της περιουσίας, τη χρήση της οικογενειακής κατοικίας, τις υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ των συζύγων και τη χρήση του επωνύμου του συζύγου. Οι κανόνες αυτοί ισχύουν όταν οι σύζυγοι δεν έχουν συνάψει προγαμιαίο συμφωνητικό που να ρυθμίζει τις προαναφερθείσες σχέσεις σε περίπτωση διαζυγίου.

Σε περίπτωση κατάθεσης αίτησης διαζυγίου, οι σύζυγοι έχουν τη δυνατότητα να δηλώσουν ότι έχουν καταλήξει σε συμφωνία στην οποία υποχρεούνται να συμφωνήσουν σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων γονικής μέριμνας, το δικαίωμα επικοινωνίας με τα εντός γάμου τέκνα και τη διατροφή τους, τη διανομή της περιουσίας, τη χρήση της οικογενειακής κατοικίας, τις υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ των συζύγων και τη χρήση του επωνύμου του συζύγου. Το δικαστήριο θα κρίνει το ζήτημα της υπαιτιότητας μόνο εάν του ζητηθεί ρητά από έναν ή αμφότερους τους συζύγους, ωστόσο, επιβάλλεται να διαπιστώσει εάν συντρέχει λόγος λύσης του γάμου, δηλαδή σοβαρός και ανεπανόρθωτος κλονισμός της έγγαμης σχέσης.

#### 2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;

Αναφορικά με το συναινετικό διαζύγιο:

συναινετικό διαζύγιο εκδίδεται βάσει δήλωσης των συζύγων σχετικά με την επίσημη και ακλόνητη αμοιβαία συναίνεσή τους για τη λύση του γάμου. Το δικαστήριο δεν εξετάζει τα κίνητρα των συζύγων για λύση του γάμου.

Αναφορικά με το διαζύγιο κατ' αίτηση:

Διαζύγιο κατόπιν κατάθεσης της σχετικής αίτησης εκδίδεται λόγω σοβαρού και ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου. Δεν υφίσταται νομικός ορισμός της έννοιας του «σοβαρού και ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου». Σύμφωνα με τη νομική θεωρία και την ερμηνευτική νομολογία του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου (*Varhoven kasatsionen sad*), σοβαρός και ανεπανόρθωτος κλονισμός του γάμου συντρέχει όταν ο δεσμός του γάμου υφίσταται τυπικά, αλλά στερείται οποιασδήποτε ουσίας σύμφωνα με τα χρηστά ήθη και τον νόμο. Ο σοβαρός και ανεπανόρθωτος κλονισμός του γάμου είναι μια αντικειμενική κατάσταση που πρέπει να διαπιστώνεται κατά περίπτωση. Επιτρέπονται όλα τα αποδεικτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των προφορικών μαρτυριών. Ο νόμος δεν θέτει απόλυτες προϋποθέσεις σχετικά με τον σοβαρό και ανεπανόρθωτο κλονισμό του γάμου. Η νομολογία αποδέχεται ως λόγους κλονισμού, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, τη μοιχεία, την παρατεταμένη εν τοις πράγμασι διάσταση των συζύγων, την κατάχρηση αλκοόλ ή άλλων ναρκωτικών ουσιών, τη σωματική και ψυχολογική βία και τη συνεχή παραμέληση της οικογένειας. Ο νέος Οικογενειακός Κώδικας δεν επιβάλλει πλέον στο δικαστήριο να κρίνει αυτεπάγγελα θέματα σχετικά με την υπαιτιότητα για τον κλονισμό του γάμου, εξαιρουμένων των περιπτώσεων όπου ένας ή αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν ζητήσει ρητά την έκδοση δικαστικής απόφασης επί του ζητήματος. Ωστόσο, ελλείψει συμφωνίας, το ζήτημα της υπαιτιότητας παραμένει καθοριστικό για την έκδοση απόφασης επί θεμάτων που αφορούν την άσκηση των δικαιωμάτων γονικής μέριμνας, την επικοινωνία με τα τέκνα που έχουν γεννηθεί εντός γάμου και τη διατροφή τους, καθώς και τη χρήση της οικογενειακής κατοικίας.

#### 3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:

##### 3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);

Μετά την έκδοση διαζυγίου, το δικαστήριο δύναται να αποφασίσει ότι ένας εκ των συζύγων δύναται να επανέλθει στη χρήση του αρχικού, προ του γάμου επωνύμου του.

### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Με τον νέο Οικογενειακό Κώδικα θεσπίζονται διάφορα περιουσιακά καθεστώτα μεταξύ των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου: το εκ του νόμου προβλεπόμενο καθεστώς της κοινοκτημοσύνης το εκ του νόμου προβλεπόμενο καθεστώς της περιουσιακής αυτοτέλειας και το συμβατικό περιουσιακό καθεστώς.

1. Το καθεστώς κοινοκτημοσύνης συνεπάγεται εξ αδιαιρέτου συγκυριότητα επί όλων των περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των καταθέσεων σε μετρητά, τα οποία αποκτώνται κατά τη διάρκεια του γάμου. Τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία ανήκουν από κοινού στους δύο συζύγους, ανεξάρτητα από το όνομα του/της συζύγου υπό το οποίο αποκτήθηκαν, εάν αποκτήθηκαν με κοινή συνεισφορά αμφότερων των συζύγων. Η κοινή συνεισφορά των συζύγων μπορεί να έχει τη μορφή επένδυσης κεφαλαίων ή εργασίας, φροντίδας των τέκνων και οικιακής εργασίας. Η κοινή συνεισφορά τεκμαίρεται με την επιφύλαξη αποδείξεως του εναντίου.

Η προσωπική περιουσία κάθε συζύγου αποτελείται από περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν προ γάμου και από κληρονομίες και δωρεές που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του γάμου. Τα κινητά περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται από έναν εκ των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου για δική του συνήθη προσωπική χρήση ή για την άσκηση του επαγγέλματός του θεωρούνται προσωπική του περιουσία.

Μετά την έκδοση διαζυγίου, η συζυγική περιουσία μετατρέπεται σε κανονική περιουσία.

### **2. Το καθεστώς περιουσιακής αυτοτέλειας**

Τα δικαιώματα που αποκτώνται από κάθε σύζυγο κατά τη διάρκεια του γάμου διατηρούνται στο όνομα του εν λόγω συζύγου αλλά, μετά τη λύση του γάμου κατόπιν αίτησης διαζυγίου, κάθε σύζυγος δικαιούται να αποκτήσει μερίδιο επί της αξίας των δικαιωμάτων που απέκτησε ο έτερος σύζυγος κατά τη διάρκεια του γάμου, στον βαθμό που ο αιτών σύζυγος συνεισέφερε με την εργασία του, τα οικονομικά του μέσα του, τη φροντίδα των τέκνων, την οικιακή εργασία ή με άλλο τρόπο. Τα έξοδα για την κάλυψη των οικογενειακών αναγκών επιβαρύνουν αμφότερους τους συζύγους οι σύζυγοι έχουν από κοινού την ευθύνη ανάληψης των υποχρεώσεων εκπλήρωσης τρεχουσών οικογενειακών αναγκών.

### **3. Το συμβατικό περιουσιακό καθεστώς**

Σύμφωνα με τον νέο Οικογενειακό Κώδικα, οι σύζυγοι μπορούν να συνάπτουν γαμικό σύμφωνο. Πρόκειται για νέα δυνατότητα που παρέχει το βουλγαρικό δίκαιο. Το γαμικό σύμφωνο συνάπτεται από τους συζύγους είτε πριν είτε μετά την τέλεση του γάμου. Το γαμικό σύμφωνο περιορίζεται σε ρυθμίσεις σχετικά με τη διανομή της περιουσίας μεταξύ των συζύγων, ήτοι: τα δικαιώματα των συζύγων επί της περιουσίας που αποκτάται κατά τη διάρκεια του γάμου τα δικαιώματα των συζύγων επί της περιουσίας που τους ανήκε πριν από την τέλεση του γάμου τον τρόπο διαχείρισης και διάθεσης της περιουσίας, συμπεριλαμβανομένης της οικογενειακής κατοικίας την κατανομή των εξόδων και των υποχρεώσεων μεταξύ των συζύγων τις περιουσιακές επιπτώσεις σε περίπτωση διαζυγίου τις υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου και σε περίπτωση διαζυγίου τη διατροφή των τέκνων που γεννιούνται εντός γάμου. Ρυθμίσεις σχετικά με τη μετατροπή της προγαμιαίας περιουσίας ενός εκ των συζύγων σε κοινή περιουσία δεν είναι παραδεκτές. Το γαμικό σύμφωνο απαγορεύεται να περιέχει διατάξεις για συμφωνίες προ του θανάτου, εξαιρουμένων των ρυθμίσεων σχετικά με τα μερίδια των συζύγων, μετά τη λύση του γάμου, επί περιουσιακών στοιχείων που έχει συμφωνηθεί ότι αποτελούν κοινή περιουσία. Το εκ του νόμου προβλεπόμενο καθεστώς της κοινοκτημοσύνης ισχύει για τις περιουσιακές σχέσεις που δεν ρυθμίζονται βάσει του γαμικού συμφώνου.

Ανεξάρτητα από το περιουσιακό καθεστώς που επιλέγεται από τους συζύγους, για τη διάθεση της οικογενειακής κατοικίας ισχύει το γενικό καθεστώς, δηλαδή όταν η οικογενειακή κατοικία συνιστά περιουσιακή περιουσία ενός εκ των συζύγων, για να διατεθεί απαιτείται η συναίνεση του έτερου συζύγου, εκτός εάν οι σύζυγοι έχουν και άλλη οικία που ανήκει από κοινού ή μεμονωμένα σε κάθε σύζυγο. Ελλείψει συναίνεσης, η οικογενειακή κατοικία μπορεί να διατεθεί κατόπι έγκρισης από το τοπικό δικαστήριο εάν διαπιστωθεί ότι αυτό δεν είναι επιζήμιο για τα ανήλικα τέκνα και την οικογένεια. Κατά την έκδοση διαζυγίου, εάν η οικογενειακή κατοικία δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί χωριστά από τους δύο συζύγους, το δικαστήριο παραχωρεί τη χρήση της σε έναν εκ των συζύγων που τη ζήτησε και έχει ανάγκη στέγασης. Σε περίπτωση ανήλικων τέκνων γεννημένων εντός γάμου, το δικαστήριο αποφασίζει αυτεπάγγελα για τη χρήση της οικογενειακής κατοικίας και μπορεί να την παραχωρήσει στον/στη σύζυγο που θα ασκεί τα δικαιώματα γονικής μέριμνας για όσο διάστημα τα ασκεί.

Μετά την έκδοση του διαζυγίου, οι πρώην σύζυγοι δεν αποτελούν πλέον νόμιμους κληρονόμους αλλήλων και στερούνται κάθε παροχής που προβλέπεται στο πλαίσιο συμφωνιών προ του θανάτου. Μετά την έκδοση του διαζυγίου, οι δωρεές σημαντικής αξίας που έγιναν σε σχέση με τον γάμο ή κατά τη διάρκεια του από έναν εκ των συζύγων ή τους στενούς συγγενείς του προς τον έτερο σύζυγο μπορούν να ανακληθούν, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που η ανάκληση δωρεάς αντίκειται στα χρηστά ήθη. Η αίτηση ανάκλησης δωρεάς κατατίθεται εντός ενός έτους μετά την έκδοση του διαζυγίου.

Το εκ του νόμου προβλεπόμενο καθεστώς της κοινοκτημοσύνης ισχύει όταν οι σύζυγοι δεν έχουν επιλέξει το καθεστώς που θα ισχύει για τις περιουσιακές σχέσεις τους και σε περίπτωση που είναι ανήλικοι ή έχουν κηρυχθεί εν μέρει ανίκανοι για δικαιοπραξία. Το περιουσιακό καθεστώς καταχωρίζεται στο «μητρώο περιουσιακών σχέσεων των συζύγων». Το περιουσιακό καθεστώς δύναται να τροποποιηθεί κατά τη διάρκεια του γάμου. Η τροποποίηση καταχωρίζεται στο αρχείο πολιτικών γάμων και στο μητρώο. Το γαμικό σύμφωνο και το εφαρμοστέο εκ του νόμου περιουσιακό καθεστώς καταχωρίζονται σε ένα κεντρικό ηλεκτρονικό μητρώο που τηρείται στο Ληξιαρχείο. Το μητρώο είναι δημόσια προσβάσιμο. Όταν ένας ή αμφοτέροι οι σύζυγοι προβαίνουν σε συναλλαγή με τρίτο και το περιουσιακό καθεστώς τους δεν είναι καταχωρισμένο στο μητρώο, ισχύει το εκ του νόμου προβλεπόμενο καθεστώς της κοινοκτημοσύνης.

### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Ο αποδεκτός νόμιμος όρος στη βουλγαρική νομοθεσία είναι «άσκηση δικαιωμάτων γονικής μέριμνας».

Με την απόφαση διαζυγίου που εκδίδει, το δικαστήριο υποχρεούται να αποφασίζει για ζητήματα αναφορικά με την άσκηση των δικαιωμάτων γονικής μέριμνας, την επικοινωνία με τα γεννημένα εντός γάμου τέκνα και τη διατροφή τους, καθώς και τη χρήση της οικογενειακής κατοικίας. Κατά την απόφασή του, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα των τέκνων. Το δικαστήριο αποφασίζει ποιος εκ των συζύγων θα ασκεί τα δικαιώματα γονικής μέριμνας, ορίζοντας μέτρα σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, την επαφή μεταξύ τέκνων και γονέων και τη διατροφή υπέρ των τέκνων. Προκειμένου να αποφασίσει ποιος γονιός θα ασκεί τα δικαιώματα γονικής μέριμνας, το δικαστήριο αξιολογεί όλες τις συνθήκες που αφορούν το συμφέρον των τέκνων και προβαίνει σε ακρόαση των γονέων αλλά και των τέκνων όταν εκείνα είναι άνω των δέκα ετών.

### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Κατά άρθρο 83 του Οικογενειακού Κώδικα, διατροφή παρέχεται μόνο στον/στη σύζυγο που δεν είναι υπαίτιος/α για το διαζύγιο. Διατροφή καταβάλλεται για χρονικό διάστημα έως τριών ετών μετά τη λύση του γάμου, εκτός εάν οι διάδικοι συμφωνήσουν την καταβολή διατροφής για μεγαλύτερο διάστημα. Το δικαστήριο μπορεί να παρατείνει τα εν λόγω χρονικά διαστήματα εάν ο/η πρώην σύζυγος που εισπράττει διατροφή αντιμετωπίζει ιδιαίτερες οικονομικές δυσχέρειες, ενώ ο έτερος σύζυγος μπορεί να καταβάλει τη διατροφή χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία. Το δικαίωμα διατροφής ενός πρώην συζύγου παύει όταν συνάπτει νέο γάμο. Στην πράξη, οι περιπτώσεις κατά τις οποίες στους πρώην συζύγους επιδικάζεται δικαίωμα διατροφής ή επιβάλλεται υποχρέωση καταβολής διατροφής είναι εξαιρετικά σπάνιες.

### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Η έννοια του δικαστικού χωρισμού δεν υφίσταται στην τρέχουσα βουλγαρική νομοθεσία.

Σύμφωνα με τη νομολογία, ο εν τοις πράγμασι χωρισμός σημαίνει απλώς ότι οι σύζυγοι δεν συμβιώνουν ούτε μοιράζονται την οικογενειακή κατοικία. Δεν έχει την ίδια έννοια με τον «δικαστικό χωρισμό».

#### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Βλέπε ερώτηση 4.

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Βλέπε ερώτηση 4.

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Η ακύρωση είναι ένα από τα μέσα που προβλέπονται από τη βουλγαρική νομοθεσία για τη λύση του γάμου. Ο γάμος που ακυρώνεται έχει όλες τις νόμιμες συνέπειες ενός έγκυρου γάμου πριν από τη λύση του από το δικαστήριο. Ο γάμος μπορεί να ακυρωθεί μόνο με δικαστική απόφαση: η ακυρότητα του γάμου δεν επιφέρει αποτελέσματα μέχρις ότου εκδοθεί η σχετική δικαστική απόφαση.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Για την ακύρωση του γάμου, ένας εκ των συζύγων πρέπει:

να ήταν κάτω των δεκαοκτώ ετών κατά τη σύναψη του γάμου

να διατηρεί έγγαμη σχέση με άλλο πρόσωπο

να έχει κηρυχθεί πλήρως ανίκανος για δικαιοπραξία ή να πάσχει από ψυχική νόσο ή ψυχική αναπηρία που συνιστούν λόγο για την κήρυξή του ως ανίκανου για δικαιοπραξία

να πάσχει από νόσο που συνιστά σοβαρό κίνδυνο για τη ζωή ή την υγεία των τέκνων ή του έτερου συζύγου, εκτός εάν η νόσος θέτει σε κίνδυνο μόνο τον έτερο σύζυγο, ο οποίος έχει γνώση αυτού του κινδύνου

να είναι άμεσος ανιών ή κατιών του έτερου συζύγου

να είναι αδελφός ή αδελφή, ανιψιός, ανιψιά ή άλλος συγγενής σε πλάγια γραμμή του έτερου συζύγου, με συγγένεια έως τετάρτου βαθμού (συμπεριλαμβανομένου του έτερου συζύγου)

να είναι θετός γονιός ή θετό τέκνο του έτερου συζύγου

να έχει εξαναγκαστεί στη σύναψη γάμου λόγω σοβαρού και άμεσου επαπειλούμενου κινδύνου για τη ζωή, την υγεία ή την τιμή του αιτούντος την ακύρωση συζύγου ή της οικογένειάς του.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Ανάλογα με το ελάττωμα του γάμου, η αίτηση ακύρωσης μπορεί να κατατίθεται από τον/τη σύζυγο που θίγεται από το ελάττωμα επίσης, δύναται να κατατεθεί από τον εισαγγελέα, τον/τη σύζυγο από τον πρώτο γάμο σε περίπτωση διγαμίας, ή από τον εισαγγελέα και τον/τη σύζυγο. Το άρθρο 97 του Οικογενειακού Κώδικα περιλαμβάνει ρητό και εξαντλητικό κατάλογο των προσώπων που έχουν δικαίωμα προσφυγής για ακύρωση του γάμου και των προθεσμιών για την άσκηση προσφυγής.

Οι συνέπειες ακύρωσης του γάμου εξομοιώνονται με τις συνέπειες του διαζυγίου αναφορικά με τις προσωπικές και περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των συζύγων, καθώς και αναφορικά με τις σχέσεις μεταξύ των συζύγων και των τέκνων τους. Για την ακύρωση του γάμου, η κακή πίστη εξομοιώνεται με την υπαιτιότητα σε περίπτωση διαζυγίου. Τα τέκνα των οποίων η σύλληψη ή η γέννηση γίνεται κατά τη διάρκεια του ακυρωθέντος γάμου θεωρείται ότι έχουν γεννηθεί εντός γάμου και ισχύει σχετικά το τεκμήριο πατρότητας.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Ο μόνος τρόπος έκδοσης διαζυγίου είναι μέσω της κατάθεσης αίτησης διαζυγίου στο δικαστήριο.

Σε περίπτωση που οι σύζυγοι επιλέγουν τη διαμεσολάβηση, η έκδοση της αίτησης αναστέλλεται.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το τοπικό δικαστήριο (*rayonen sad*) έχει φυσική δικαιοδοσία για την εκδίκαση αιτήσεων διαζυγίου λόγω υπαιτιότητας και αιτήσεων για ακύρωση του γάμου. Τα δικαστήρια αυτά εκδικάζουν επίσης αιτήσεις για την έκδοση συναινετικού διαζυγίου. Οι αιτήσεις κατατίθενται στο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του αιτούντος. Το δικαστήριο δεν εξετάζει αυτεπάγγελτα εάν έχει δικαιοδοσία, ωστόσο, παραπέμπει υποχρεωτικά την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο σε περίπτωση που ο αιτών υποβάλλει ένσταση περί αναρμοδιότητας εντός της προθεσμίας που ορίζεται για να απαντήσει στην αίτηση διαζυγίου.

Στις υποθέσεις διαζυγίου δεν είναι δυνατή η ερημοδικία.

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Οι διάδικοι μπορούν να λάβουν νομική συνδρομή υπό τις συνθήκες προϋποθέσεις που διέπουν την παροχή αυτής, όπως ορίζονται στον νόμο περί νομικής συνδρομής (*Zakon za pravnata pomosh*).

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Η απόφαση έκδοσης συναινετικού διαζυγίου δεν υπόκειται σε έφεση.

Μετά την επίδοση της απόφασης ακύρωσης του γάμου ή της απόφασης διαζυγίου, ο διάδικος έχει στη διάθεσή του δύο εβδομάδες για να ασκήσει έφεση στο περιφερειακό δικαστήριο. Η απόφαση διαζυγίου παράγει αποτελέσματα ακόμα και εάν έχει ασκηθεί έφεση κατά του μέρους αυτής που αφορά την υπαιτιότητα.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Σε αυτήν την περίπτωση, ισχύει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, όπως εφαρμόζεται βάσει του άρθρου 621 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (*Grazhdanski protsesualen kodeks*). Αρμόδιο δικαστήριο είναι το περιφερειακό δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία στον τόπο μόνιμης διεύθυνσης του καθ' ου, και εάν ο τελευταίος δεν έχει μόνιμη διεύθυνση στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία στον τόπο κατοικίας του αιτούντος συζύγου, και όταν ο τελευταίος δεν έχει τόπο κατοικίας στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της Σόφιας (*Sofiyski gradski sad*).

#### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Σε αυτήν την περίπτωση, ισχύει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, όπως εφαρμόζεται βάσει των άρθρων 622 και 623 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Ο διάδικος που αντίκειται στην αναγνώριση της απόφασης μπορεί να προσφύγει κατά της αναγνωριστικής απόφασης ή, κατά περίπτωση, κατά της εντολής προς εκτέλεση της απόφασης. Η αναγνωριστική απόφαση και η εντολή προς εκτέλεση μπορούν να προσβληθούν με έφεση ενώπιον του Εφετείου της Σόφιας (*Sofiyski apelativen sad*), κατά της απόφασης του οποίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση ενώπιον του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου.

#### **16 Ποιο δικαίο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Το ισχύον δικαίο στην περίπτωση της ακύρωσης γάμου είναι το δικαίο του τόπου τέλεσης του γάμου.

Οι προσωπικές σχέσεις μεταξύ των συζύγων διέπονται από το κοινό εθνικό τους δίκαιο. Εάν οι σύζυγοι έχουν διαφορετικές ιθαγένειες, οι σχέσεις τους διέπονται από το δίκαιο του κράτους όπου διατηρούν την κοινή συνήθη κατοικία τους. Ελλείψει αυτής, οι σχέσεις τους διέπονται από το δίκαιο του κράτους με το οποίο οι σύζυγοι διατηρούν από κοινού στενότερους δεσμούς.

Οι περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των συζύγων διέπονται από το δίκαιο που διέπει τις προσωπικές σχέσεις τους.

Το διαζύγιο συζύγων ίδιας αλλοδαπής ιθαγένειας διέπεται από το δίκαιο του κράτους του οποίου είναι πολίτες κατά τον χρόνο κατάθεσης της αίτησης διαζυγίου. Το διαζύγιο συζύγων με διαφορετικές ιθαγένειες διέπεται από το δίκαιο του κράτους όπου διατηρούν την κοινή συνήθη κατοικία τους κατά τον χρόνο κατάθεσης της αίτησης διαζυγίου. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει κοινή συνήθη κατοικία των συζύγων, ισχύει το βουλγαρικό δίκαιο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 24/11/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

## **Διαζύγιο - Τσεχική Δημοκρατία**

### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Το δικαστήριο αποφασίζει να εκδώσει διαζύγιο βάσει αίτησης που υποβάλλει ο ένας εκ των συζύγων. Κατά τη διάρκεια της δίκης, το δικαστήριο καθορίζει αφενός κατά πόσον υφίστανται λόγοι διαζυγίου, δηλαδή εάν ο γάμος έχει κλονιστεί, και αφετέρου τους λόγους που οδήγησαν στον εν λόγω κλονισμό. Ο γάμος θεωρείται αυτομάτως ότι έχει κλονιστεί εάν έχει διαρκέσει τουλάχιστον ένα χρόνο, οι σύζυγοι δεν ζουν πλέον μαζί για διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών και ο άλλος σύζυγος συνυποβάλλει την αίτηση διαζυγίου. Το δικαστήριο δεν εξακριβώνει τους λόγους κλονισμού του γάμου, αλλά εκδίδει το διαζύγιο εφόσον αποφανθεί ότι οι σύζυγοι προχωρούν σε πανομοιότυπες και αληθείς καταθέσεις σχετικά με τον κλονισμό και την πρόθεσή τους να εκδοθεί διαζύγιο, και υποβάλλουν:

τελεσίδικη δικαστική απόφαση με την οποία εγκρίνεται η συμφωνία για την επιμέλεια και το δικαίωμα επικοινωνίας για ανήλικο τέκνο το οποίο δεν έχει αποκτήσει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα για την περίοδο μετά το διαζύγιο

γραπτή συμφωνία με επίσημα επικυρωμένες υπογραφές, με την οποία διευθετούνται ζητήματα οικονομικού χαρακτήρα, δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από την κοινή τους διαμονή, καθώς και η χορήγηση διατροφής για την περίοδο μετά το διαζύγιο.

Αν οι σύζυγοι έχουν ανήλικο τέκνο, τότε το διαζύγιο δεν χορηγείται εφόσον ειδικό λόγοι υπαγορεύουν ότι κάτι τέτοιο αντίκειται στο συμφέρον του τέκνου (π.χ. σωματική ή διανοητική αναπηρία). Δεν χορηγείται διαζύγιο έως ότου εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση για την επιμέλεια και το δικαίωμα επικοινωνίας για το ανήλικο τέκνο κατά την περίοδο μετά το διαζύγιο.

Αν ο σύζυγος που δεν ήταν πρωτίστως υπεύθυνος για τον κλονισμό του γάμου λόγω παραβίασης των γαμικών υποχρεώσεων διαφωνεί με την αίτηση διαζυγίου και θα υποστεί σοβαρή ζημία λόγω αυτού, το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση εφόσον έκτακτες περιστάσεις καταδεικνύουν ότι ο γάμος πρέπει να διατηρηθεί. Ωστόσο, εάν οι σύζυγοι δεν ζουν μαζί για διάστημα τουλάχιστον τριών ετών, το δικαστήριο λύει τον γάμο εάν αυτός έχει κλονιστεί.

### **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Λόγω διαζυγίου συνιστά ένας βαθύς, μόνιμος και ανεπανόρθωτος κλονισμός του γάμου, στο πλαίσιο του οποίου οι σύζυγοι δεν αναμένεται να μπορέσουν να ζήσουν ξανά μαζί.

### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

#### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Ο/Η σύζυγος που έχει αποκτήσει το επώνυμο του άλλου συζύγου δύναται να ενημερώσει το ληξιαρχείο, εντός έξι μηνών από την τελεσίδικη έκδοση της απόφασης διαζυγίου, ότι επιθυμεί να επανέλθει στο πρότερο επώνυμό του/της ή ότι δεν θα προσθέτει πλέον το επώνυμο του άλλου συζύγου στο αρχικό του /της επώνυμο.

#### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Με την έκδοση του διαζυγίου, οι σύζυγοι παύουν να κατέχουν από κοινού την κοινή περιουσία.

Αν η κοινή περιουσία ρευστοποιηθεί, καταστραφεί ή μειωθεί σε μέγεθος, ακυρώνονται οι πρότερες κοινές υποχρεώσεις και τα δικαιώματα μέσω διακανονισμού. Η συμφωνία διακανονισμού πρέπει να συνταχθεί γραπτώς εφόσον συνήφθη κατά τη διάρκεια του γάμου ή αν για το αντικείμενο του διακανονισμού απαιτείται επίσης γραπτή συμφωνία βάσει της σύμβασης μεταβίβασης ιδιοκτησίας. Αν οι σύζυγοι δεν καταλήξουν σε διακανονισμό σχετικά με την κοινή τους περιουσία, το δικαστήριο θα προβεί σε διακανονισμό της κοινής περιουσίας κατόπιν αιτήματος ενός εκ των συζύγων. Κατά τον διακανονισμό που αφορά την κοινή περιουσία, το δικαστήριο ξεκινά από την παραδοχή ότι οι σύζυγοι έχουν ίσο μερίδιο στα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν την κοινή τους περιουσία. Κάθε σύζυγος έχει δικαίωμα να ζητήσει επιστροφή της συνεισφοράς του στην κοινή περιουσία και υποχρεούται να επιστρέψει κάθε ποσό προερχόμενο από την κοινή περιουσία το οποίο κατεβλήθη για τα προσωπικά περιουσιακά του/της στοιχεία. Κατά τη διάρκεια του διακανονισμού, η προσοχή εστιάζεται στις ανάγκες των εξαρτώμενων τέκνων, στον τρόπο με τον οποίο οι σύζυγοι παρείχαν φροντίδα στην οικογένεια (ιδίως στον τρόπο με τον οποίο παρείχαν φροντίδα στα τέκνα και στην οικογενειακή κατοικία) και στη συνεισφορά τους στην απόκτηση και διατήρηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που συνιστούν την κοινή τους περιουσία.

Αν εντός τριών ετών από το διαζύγιο δεν έχει συναφθεί συμφωνία διακανονισμού ούτε έχει κατατεθεί αίτηση διακανονισμού με δικαστική απόφαση, τα ενσώματα κινητά περιουσιακά στοιχεία θεωρείται ότι ανήκουν στο άτομο που τα χρησιμοποιεί ως ιδιοκτήτης αποκλειστικά για την κάλυψη των αναγκών του, των αναγκών της οικογένειάς του ή των αναγκών του νοικοκυριού του. Τα λοιπά ενσώματα κινητά καθώς και τα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία θεωρείται ότι ανήκουν από κοινού και στους δύο, με κάθε συνιδιοκτήτη να έχει ίσο μερίδιο το ίδιο ισχύει για τα λοιπά δικαιώματα ιδιοκτησίας, τις εισπρακτέες απαιτήσεις και τις οφειλές.

#### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Πριν από τη χορήγηση διαζυγίου στους γονείς ανήλικου τέκνου το οποίο δεν έχει αποκτήσει δικαιοπρακτική ικανότητα, το δικαστήριο καθορίζει τα δικαιώματα και τις ευθύνες των συζύγων απέναντι στο τέκνο για την περίοδο μετά το διαζύγιο. Ειδικότερα, το δικαστήριο ορίζει τον σύζυγο που αναλαμβάνει την επιμέλεια του τέκνου και τον τρόπο με τον οποίο καθένας εκ των συζύγων συμβάλλει στη διατροφή του τέκνου.

#### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Δικαίωμα διατροφής έχει ο/η διαζευγμένος σύζυγος που δεν είναι σε θέση να συντηρηθεί, εφόσον η εν λόγω ανικανότητα οφείλεται στον γάμο ή συνδέεται με αυτόν. Κατά τον καθορισμό της διατροφής, λαμβάνονται ιδίως υπόψη η ηλικία, η κατάσταση της υγείας κατά την έκδοση του διαζυγίου και το τέλος της φροντίδας των τέκνων που έχουν προκύψει από τον γάμο. Αν το ζεύγος δεν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με το ύψος της διατροφής, το δικαστήριο αποφασίζει βάσει πρότασης ενός εκ των συζύγων. Η εν λόγω διατροφή μπορεί να καταβληθεί κατ' αποκοπή ή σε δόσεις.

Αν οι σύζυγοι ή το διαζευγμένο ζεύγος δεν συμφωνήσουν για τη διατροφή, το δικαστήριο δύναται να ορίσει το ύψος της διατροφής βάσει πρότασης του συζύγου που δεν είναι κατεξοχήν υπεύθυνος για τον κλονισμό του γάμου και ο οποίος υπέστη σοβαρή ζημία λόγω του διαζυγίου, όχι όμως για διάστημα άνω των τριών ετών από το διαζύγιο.

Το δικαίωμα διατροφής λήγει εάν ο/η δικαιούχος σύζυγος συνάψει νέο γάμο ή καταχωρημένη συμβίωση.

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Στην Τσεχική Δημοκρατία δεν υφίσταται δικαστικός χωρισμός.

#### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Βλέπε ερώτηση αριθ. 4.

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Βλέπε ερώτηση αριθ. 4.

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Το δικαστήριο ακυρώνει γάμο ακόμα και χωρίς να έχει υποβληθεί αίτηση, σε περίπτωση που συνήφθη μεταξύ ήδη έγγαμου άνδρα ή ήδη έγγαμης γυναίκας, με πρόσωπο που βρισκόταν ήδη σε καταχωρημένη συμβίωση ή σε άλλη παρόμοια σχέση στο εξωτερικό, εάν ο εν λόγω γάμος, συμβίωση ή άλλη παρόμοια σχέση υφίσταται ακόμα ή μεταξύ προγόνου και απογόνου, μεταξύ αδερφών ή μεταξύ ατόμων που συνδέονται με υιοθεσία.

Το δικαστήριο ακυρώνει γάμο κατόπιν αίτησης ενός εκ των συζύγων του οποίου η συναίνεση για σύναψη γάμου δόθηκε κατόπιν πίεσης, και η πίεση αυτή συνίσταται στη χρήση βίας ή απειλών βίας, ή του οποίου η συναίνεση για σύναψη γάμου προέκυψε αποκλειστικά από σφάλμα που αφορά την ταυτότητα του μέλλοντος συζύγου ή τον χαρακτήρα των γαμήλιων διαπραγματεύσεων. Η αίτηση πρέπει να κατατεθεί εντός ενός έτους από την πρώτη ημέρα κατά την οποία ο/η σύζυγος είχε τη δυνατότητα να το κάνει δεδομένων των συνθηκών, ή από την πρώτη ημέρα κατά την οποία έλαβε γνώση της πραγματικής κατάστασης. Το δικαστήριο ακυρώνει γάμο κατόπιν αίτησης προσώπου που έχει νόμιμο συμφέρον ή εφόσον ο γάμος συνήφθη παρά την ύπαρξη νομικού κωλύματος (π.χ. γάμος ανηλικού ή απουσία δικαιοπρακτικής ικανότητας κάτι τέτοιο δεν ισχύει στην περίπτωση περιορισμένης δικαιοπρακτικής ικανότητας). Ο γάμος είναι άκυρος εάν, στην περίπτωση τουλάχιστον ενός εκ των ατόμων που πρόκειται να συνάψουν γάμο, δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που θα έπρεπε ανεπιφύλακτα να πληρούνται όσον αφορά τη συναίνεσή τους σε γάμο, τη γαμήλια τελετή ή ζητήματα που συνδέονται με αυτήν.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Βλέπε ερώτηση αριθ. 7.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Γάμος που ακυρώνεται από το δικαστήριο θεωρείται ότι δεν τελέστηκε ποτέ (*ex tunc*). Ωστόσο, θεωρείται έγκυρος μέχρι τη στιγμή που το δικαστήριο τον κηρύσσει άκυρο. Οι ίδιες διατάξεις διέπουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συζύγων έναντι των τέκνων και της περιουσίας τους μετά την ακύρωση γάμου, όπως στην περίπτωση διαζυγίου. Η ακύρωση γάμου συνεπάγεται την ακύρωση κάθε δήλωσης εκ μέρους των φερόμενων ως συζύγων σχετικά με το επώνυμό τους. Στη συνέχεια, αμφότεροι οι σύζυγοι επαναφέρουν το αρχικό τους επώνυμο και δεν έχουν κανένα δικαίωμα να επιλέξουν το επώνυμό τους. Μετά την ακύρωση του γάμου, τα επώνυμα των τέκνων δεν αλλάζουν. Ο σύζυγος της μητέρας διατηρεί το τεκμήριο πατρότητας ακόμα και μετά την ακύρωση του γάμου.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Υπάρχουν διάφορες συμβουλευτικές υπηρεσίες για τις οικογενειακές, συζυγικές και διαπροσωπικές σχέσεις. Μια άλλη επιλογή είναι η διαμεσολάβηση. Περαιτέρω πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο της Ένωσης Διαμεσολαβητών της Τσεχικής Δημοκρατίας και της Ένωσης Συμβούλων Γάμου και Οικογένειας της Τσεχικής Δημοκρατίας - βλέπε τους παρακάτω συνδέσμους. Ωστόσο, η λύση ενός γάμου με διαζύγιο μπορεί να πραγματοποιηθεί με τελεσιδική απόφαση που εκδίδεται από δικαστήριο.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Η αίτηση για την έναρξη διαδικασίας διαζυγίου και η αίτηση για την έναρξη διαδικασίας ακύρωσης κατατίθενται στο πρωτοδικείο της περιφέρειας στην οποία το ζεύγος είχε την τελευταία κοινή του κατοικία στην Τσεχική Δημοκρατία, με την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον ο ένας εκ των δύο συζύγων διαμένει στην περιφέρεια δικαιοδοσίας του δικαστηρίου. Εάν το εν λόγω δικαστήριο δεν υφίσταται, δικαιοδοσία έχει το γενικό δικαστήριο του/της συζύγου που δεν κατέθεσε την αίτηση για την έναρξη της διαδικασίας και αν δεν υφίσταται τέτοιο δικαστήριο, τότε αρμόδιο είναι το γενικό δικαστήριο του/της συζύγου που κατέθεσε την αίτηση για την έναρξη της διαδικασίας. Το γενικό δικαστήριο φυσικού προσώπου είναι το πρωτοδικείο της περιφέρειας στην οποία έχει την κατοικία του το εν λόγω πρόσωπο και, αν δεν έχει κατοικία, η περιφέρεια στην οποία διαμένει. Ως κατοικία νοείται το μέρος στο οποίο κατοικεί ένα πρόσωπο με την πρόθεση να μείνει εκεί μόνιμως (ενδέχεται επίσης να υπάρχουν αρκετά τέτοια μέρη, επομένως όλα τα αντίστοιχα δικαστήρια νοούνται ως γενικό δικαστήριο). Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στις πληροφορίες σχετικά με τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων.

Η αίτηση πρέπει να κατατεθεί γραπτώς, να καταδεικνύει σαφώς το δικαστήριο για το οποίο προορίζεται και το πρόσωπο που την καταθέτει, καθώς επίσης να δηλώνει με σαφήνεια τους διαδίκους (πλήρες όνομα, επώνυμο, ημερομηνία γέννησης, διεύθυνση μόνιμης κατοικίας ή ταχυδρομική διεύθυνση) και τον γάμο στον οποίο αναφέρεται (ημερομηνία και συνθήκες σύναψης του γάμου, εξέλιξη και αιτίες κλονισμού του). Η αίτηση πρέπει να είναι υπογεγραμμένη και να φέρει ημερομηνία. Στην περίπτωση αίτησης στην οποία αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν συναινέσει στην έκδοση διαζυγίου, αυτή πρέπει να φέρει τις υπογραφές και των δύο. Τα εικαζόμενα γεγονότα που παρατίθενται στην αίτηση πρέπει να συνοδεύονται από αποδεικτικά στοιχεία.

#### **12 Μπορώ να τόχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Εν γένει, οι διάδικοι δεν δικαιούνται αποζημίωση για τα δικαστικά έξοδα του διαζυγίου, την ακύρωση του γάμου ή την έκδοση απόφασης σχετικά με το αν ο γάμος είναι άκυρος ή όχι. Το δικαστήριο δύναται να χορηγήσει αποζημίωση για τα εν λόγω έξοδα ή για μέρος αυτών εφόσον κάτι τέτοιο δικαιολογείται βάσει των συνθηκών της υπόθεσης ή της κατάστασης στην οποία βρίσκονται οι διάδικοι. Κατόπιν αίτησης, ο πρόεδρος του δικαστηρίου δύναται να χορηγήσει σε διάδικο πλήρη ή μερική απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα, με την προϋπόθεση ότι κάτι τέτοιο δικαιολογείται από την κατάσταση του διαδίκου και εφόσον δεν συνεπάγεται την αυθαίρετη ή προδήλως μάταιη εφαρμογή ή την παρεμπόδιση δικαιώματος. Ο διάδικος δύναται επίσης να αιτηθεί στο δικαστήριο τον ορισμό νομικού συμβούλου (δικηγόρου), αν καθίσταται αναγκαίο για την προστασία των συμφερόντων του διαδίκου στη δικαστική διαδικασία. Το δικαστήριο δύναται επίσης να ορίσει νομικό σύμβουλο πριν από την έναρξη της διαδικασίας, όμως ο διάδικος πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις εξαίρεσης από τα δικαστικά έξοδα. Ο διάδικος πρέπει να παράσχει στο δικαστήριο αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την κοινωνική του κατάσταση και το εισόδημα.

Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται από τον νόμο για τους δικηγόρους, μπορεί επίσης να κατατεθεί στον τσεχικό Δικηγορικό Σύλλογο αίτηση για την παροχή νομικού συμβούλου δωρεάν ή έναντι χαμηλής αμοιβής.

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Μπορεί να ασκηθεί προσφυγή κατά απόφασης για τη χορήγηση ή την ακύρωση διαζυγίου εντός δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία παραλαβής έντυπου αντίγραφου της δικαστικής απόφασης. Η προσφυγή υποβάλλεται γραπτώς στο δικαστήριο στο οποίο ασκείται. Εάν εκδοθεί διορθωτική απόφαση σε σχέση με την αρχική, η προθεσμία αρχίζει και πάλι από την ημερομηνία κατά την οποία η διορθωτική απόφαση παράγει έννομα αποτελέσματα. Μια προσφυγή θεωρείται επίσης ότι έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα ακόμα και αν καταφθάσει μετά τη λήξη της προθεσμίας των δεκαπέντε ημερών, εφόσον ο προσφεύγων ενήργησε βάσει εσφαλμένων οδηγιών που έλαβε από το δικαστήριο σχετικά με την προσφυγή. Η προσφυγή δεν είναι παραδεκτή εάν χορηγήθηκε κοινή αίτηση διαζυγίου.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Εκτός από την περίπτωση που η εκδοθείσα απόφαση σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ (με εξαίρεση τη Δανία) εμπήπει στο χρονικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου (Βρυξέλλες ΙΙα), η απόφαση αναγνωρίζεται χωρίς ειδική διαδικασία. Το Ληξιαρχείο απλώς λαμβάνει υπόψη την απόφαση και προχωρά σε επιπλέον καταχώριση στο κατάλληλο μητρώο αμέσως μόλις κατατεθούν τα απαιτούμενα έγγραφα, δηλαδή η τελεσίδικη απόφαση δικαστηρίου που βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ ή επικυρωμένο αντίγραφο αυτής, η οποία αφορά διαζύγιο, δικαστικό χωρισμό ή ακύρωση γάμου, συνοδευόμενη από επίσημη μετάφραση στα τσεχικά, καθώς και το πιστοποιητικό που αναφέρεται στο άρθρο 39 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα (ή στο άρθρο 33 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα). Τα δικαστήρια που εξέδωσαν απόφαση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου εκδίδουν πιστοποιητικό κατόπιν αίτησης των διαδίκων. Η υποχρέωση υποβολής του εν λόγω πιστοποιητικού μπορεί να αρθεί εάν όλα τα γεγονότα που θα περιελάμβανε άλλως το πιστοποιητικό περιλαμβάνονται στην απόφαση καθαυτή, ή σε άλλα έγγραφα που έχουν υποβληθεί (π.χ. αν η απόφαση που έχει υποβληθεί είναι τελεσίδικη).

Ωστόσο, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει από το αρμόδιο πρωτοδικείο την έκδοση απόφασης για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση της απόφασης, για παράδειγμα εάν υπάρχει ανάγκη να διασαφηνιστεί αν ο γάμος υφίσταται ή όχι (άρθρο 21 παράγραφος 3 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα). Ωστόσο, η εν λόγω περίπτωση αφορά μόνο το δικαίωμα του ενδιαφερομένου και δεν συνιστά υποχρέωση αυτό το είδος δικαστικής απόφασης δεν αποτελεί προϋπόθεση για μια συνήθη καταχώριση στο Ληξιαρχείο.

Αν η απόφαση εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος πριν από την 1η Μαΐου 2004 και τουλάχιστον ο ένας εκ των διαδίκων είναι τσέχος υπήκοος, οι αποφάσεις επί γαμικών ζητημάτων αναγνωρίζονται βάσει ειδικής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Τσεχικής Δημοκρατίας. Οι αποφάσεις που έχουν εκδοθεί στο εξωτερικό και έχουν εγκριθεί ως τελεσίδικες ή άλλα απαιτούμενα έγγραφα (π.χ. πιστοποιητικό γάμου) κατατίθενται στο Ανώτατο Δικαστήριο της Τσεχικής Δημοκρατίας συνοδευόμενες από επίσημη μετάφραση στα τσεχικά και από την κατάλληλη ανώτερη πιστοποίηση (νόμιμη επικύρωση από διπλωματικές αρχές, επισημείωση), εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε διεθνή συνθήκη. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με αυτές τις διαδικασίες διατίθενται στον δικτυακό τόπο του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Τσεχικής Δημοκρατίας - βλέπε τον παρακάτω σύνδεσμο.

Ορισμένες διμερείς συμφωνίες για την παροχή νομικής συνδρομής, που είναι δεσμευτικές για την Τσεχική Δημοκρατία (πρόκειται για συμφωνίες με τη Σλοβακία, την Ουγγαρία και την Πολωνία), περιέχουν διατάξεις που αναγνωρίζουν τις δικαστικές αποφάσεις σε θέματα πλιν των ιδιοκτησιακών που εκδίδονται από τις αρχές του άλλου μέρους (οι οποίες περιλαμβάνουν επίσης αποφάσεις διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης), αναγνωρίζονται στην Τσεχική Δημοκρατία χωρίς ειδική διαδικασία και απλώς λαμβάνονται υπόψη από το Ληξιαρχείο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το Ληξιαρχείο προβαίνει σε μια επιπλέον καταχώριση στο μητρώο μετά την υποβολή της απόφασης που εκδόθηκε από δικαστήριο της αλλοδαπής και η οποία θεωρείται τελεσίδικη, συνοδευόμενη από επίσημη μετάφραση στα τσεχικά και από την κατάλληλη ανώτερη πιστοποίηση (νόμιμη επικύρωση από διπλωματικές αρχές, επισημείωση), εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε διεθνή συνθήκη. Η παραπάνω διαδικασία ισχύει, προφανώς, μόνο σε περιπτώσεις στις οποίες η απόφαση εκδόθηκε πριν από την 1η Μαΐου 2004. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις ισχύει η διαδικασία που ορίζεται στον κανονισμό Βρυξέλλες ΙΙα - βλέπε ανωτέρω.

Η Τσεχική Δημοκρατία είναι συμβαλλόμενο μέρος στη σύμβαση περί αναγνώρισεως διαζυγίων και δικαστικών χωρισμών (Χάγη, 1η Ιουνίου 1970). Υπό την προϋπόθεση ότι η απόφαση πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση, έχει θεσπιστεί στην Τσεχική Δημοκρατία μια πρακτική σύμφωνα με την οποία δεν είναι αναγκαίο να κινηθεί ειδική διαδικασία αναγνώρισης ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Τσεχικής Δημοκρατίας, εφόσον η απόφαση τέθηκε σε ισχύ μετά την 11η Ιουλίου 1976, δηλαδή την ημέρα κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ η Σύμβαση της Χάγης για την Τσεχική Δημοκρατία. Απόφαση που εκδόθηκε από δικαστήριο της αλλοδαπής ως τελεσίδικη κατατίθεται στο Ληξιαρχείο, συνοδευόμενη από την κατάλληλη ανώτερη πιστοποίηση (νόμιμη επικύρωση από διπλωματικές αρχές, επισημείωση), εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε διεθνή συνθήκη.

**15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Η απόφαση μπορεί να προσβληθεί για τους λόγους που ορίζονται στο άρθρο 22 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα. Σε αυτήν την περίπτωση, υποβάλλεται αίτηση στο τοπικό αρμόδιο πρωτοδικείο, το οποίο αποτελεί το γενικό δικαστήριο για το φυσικό πρόσωπο κατά του οποίου ασκείται η προσφυγή.

Η αυτόματη αναγνώριση απόφασης από το Ληξιαρχείο βάσει διμερούς συμφωνίας ή βάσει της σύμβασης περί αναγνώρισεως διαζυγίων και δικαστικών χωρισμών (Χάγη, 1η Ιουνίου 1970) μπορεί να αποφευχθεί με διοικητική διαδικασία, η οποία προβλέπει την επιλογή κατάθεσης μεταγενέστερης προσφυγής στο αρμόδιο περιφερειακό δικαστήριο στο πλαίσιο του διοικητικού δικαστικού συστήματος.

Δεν προβλέπεται προσφυγή κατά της αναγνώρισης απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Τσεχικής Δημοκρατίας.

**16 Ποιο δικαίο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Στην Τσεχική Δημοκρατία, η λύση ενός γάμου με διαζύγιο διέπεται από τη νομοθεσία της χώρας της οποίας υπήκοοι είναι οι σύζυγοι κατά την περίοδο έναρξης των διαδικασιών έκδοσης του διαζυγίου. Αν οι σύζυγοι είναι υπήκοοι διαφορετικών χωρών, η λύση ενός γάμου με διαζύγιο διέπεται από τη νομοθεσία της χώρας στην οποία αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους ή, σε αντίθετη περίπτωση, από το τσεχικό νομικό σύστημα.

Το τσεχικό δικαίο εφαρμόζεται αν το διαζύγιο καλύπτεται από νομικό σύστημα της αλλοδαπής το οποίο δεν επιτρέπει τη λύση γάμου με διαζύγιο, ή μόνο κάτω από εξαιρετικά δύσκολες περιστάσεις, και υπό τον όρο ότι τουλάχιστον ο ένας εκ των συζύγων είναι υπήκοος της Τσεχικής Δημοκρατίας ή τουλάχιστον ο ένας εκ των συζύγων έχει τη συνήθη διαμονή του στην Τσεχική Δημοκρατία.

**Σχετικοί σύνδεσμοι**

[Ενωση Διαμεσολαβητών της Τσεχικής Δημοκρατίας](#)

[Ενωση Συμβούλων Γάμου και Οικογένειας της Τσεχικής Δημοκρατίας](#)

Ανώτατο Δικαστήριο της Τσεχικής Δημοκρατίας – αναγνώριση αποφάσεων της αλλοδαπής

Τελευταία επικαιροποίηση: 21/08/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [et](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

**Διαζύγιο - Εσθονία**

**1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί από ληξιαρχείο ή συμβολαιογράφο, με τη συμφωνία των συζύγων βάσει κοινής έγγραφης αίτησης, ή από δικαστήριο βάσει αγωγής η οποία ασκείται από έναν σύζυγο κατά του άλλου. Η δεύτερη περίπτωση συντρέχει όταν οι σύζυγοι διαφωνούν σχετικά με το διαζύγιο ή τις περιστάσεις που σχετίζονται με το διαζύγιο ή εάν το ληξιαρχείο δεν είναι αρμόδιο να εκδώσει διαζύγιο.

**2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**



Ληξιαρχείο ή συμβολαιογράφος μπορούν να εκδώσουν διαζύγιο με τη συμφωνία των συζύγων βάσει κοινής έγγραφης αίτησης και εφόσον αμφότεροι οι σύζυγοι διαμένουν στην Εσθονία.

Διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί από δικαστήριο βάσει αγωγής η οποία ασκείται από έναν σύζυγο κατά του άλλου.

### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

#### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Το διαζύγιο δεν επηρεάζει τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων. Με την έκδοση του διαζυγίου, το δικαστήριο ή το ληξιαρχείο μπορούν να αποδώσουν σε ένα πρόσωπο το προηγούμενο επώνυμό του, κατόπιν σχετικής αίτησης διαφορετικά, διατηρείται το επώνυμο που αποκτήθηκε με τον γάμο.

#### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Με την έκδοση διαζυγίου, η περιουσία των συζύγων διανέμεται σύμφωνα με το καθεστώς που διέπει τις περιουσιακές τους σχέσεις. Στην περίπτωση κοινής και εξ αδιαιρέτου περιουσίας, οι σύζυγοι εν γένει τη διανέμουν μεταξύ τους σε ίσα μερίδια σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για τη λήξη του καθεστώτος κοινοκτημοσύνης. Η κρίσιμη χρονική στιγμή για τη σύνθεση της περιουσίας είναι η λήξη του καθεστώτος που διέπει τις περιουσιακές τους σχέσεις. Οι σύζυγοι δεν υποχρεούνται να διανείμουν την περιουσία τους με την έκδοση του διαζυγίου. Μέχρι τη διανομή της κοινής περιουσίας τους, οι σύζυγοι ασκούν τα δικαιώματα και εκτελούν τις υποχρεώσεις που αφορούν την κοινή περιουσία τους από κοινού. Επιπλέον, οι σύζυγοι δικαιούνται να κατέχουν από κοινού κάθε αντικείμενο που περιλαμβάνεται στην κοινή περιουσία τους. Με τη λήξη του καθεστώτος που διέπει τις περιουσιακές τους σχέσεις, βάσει του οποίου η διανομή της αύξησης των περιουσιακών στοιχείων λήγει, διαπιστώνονται τα αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία αμφοτέρων των συζύγων και προσδιορίζεται η χρηματική αξίωση που απορρέει από το καθήκον διανομής των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων.

Εάν οι σύζυγοι επιθυμούν να διανείμουν την περιουσία τους με την έκδοση του διαζυγίου, η περιουσία διανέμεται σύμφωνα με το καθεστώς περιουσιακών σχέσεων που έχει επιλεγεί ή σύμφωνα με το γαμικό σύμφωνο. Εάν οι σύζυγοι έχουν συνάψει γαμικό σύμφωνο, αυτό λήγει με την έκδοση του διαζυγίου. Με τη λήξη του γαμικού συμφώνου σε περίπτωση διαζυγίου, λήγουν τυχόν δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από το γαμικό σύμφωνο. Η περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο γαμικό σύμφωνο.

#### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Το διαζύγιο αυτό καθαυτό δεν επηρεάζει τη γονική μέριμνα και οι γονείς διατηρούν την από κοινού επιμέλεια των τέκνων τους.

Γενικά, οι γονείς πρέπει να συμφωνήσουν με ποιον θα διαμένει το παιδί, ποιος θα ασχολείται με την ανατροφή του και σε ποιο βαθμό, καθώς και πώς και για πόσο χρονικό διάστημα θα παρέχεται διατροφή. Το μηνιαίο ποσό της διατροφής για ένα παιδί δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ημίσεως του ελάχιστου μηνιαίου μισθού που καθορίζει η κυβέρνηση της Εσθονίας.

Εάν οι γονείς δεν επιθυμούν ή δεν είναι σε θέση να ασκήσουν την επιμέλεια από κοινού, κάθε γονέας δικαιούται να υποβάλει στο δικαστήριο αίτηση για τη μερική ή πλήρη ανάθεση της επιμέλειας του παιδιού σε αυτόν.

#### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Διαζευγμένος σύζυγος δικαιούται διατροφή:

1) έως ότου το τέκνο γίνει τριών ετών εάν, μετά το διαζύγιο, ο διαζευγμένος σύζυγος δεν είναι σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του επειδή φροντίζει το τέκνο των συζύγων

2) εάν, μετά το διαζύγιο, ο διαζευγμένος σύζυγος δεν είναι σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του λόγω ηλικίας ή λόγω της κατάστασης της υγείας του και εφόσον η ανάγκη βοήθειας λόγω ηλικίας ή της κατάστασης της υγείας υπήρχε κατά τον χρόνο έκδοσης του διαζυγίου. Διατροφή που οφείλεται λόγω ηλικίας ή λόγω κατάστασης της υγείας μπορεί να ζητηθεί και από τον άλλον διαζευγμένο σύζυγο εάν η ανάγκη για βοήθεια λόγω ηλικίας ή λόγω κατάστασης της υγείας υπήρχε ήδη κατά τη χρονική στιγμή που ο σύζυγος έχασε το δικαίωμα διατροφής από τον άλλον σύζυγο για άλλους λόγους που προβλέπει ο νόμος. Η διατροφή καταβάλλεται για όσο διάστημα δεν μπορεί να αναμένεται ότι ο δικαιούχος της διατροφής θα έχει εισοδήματα.

Ο πατέρας του παιδιού υποχρεούται να παρέχει διατροφή στη μητέρα του παιδιού για διάστημα οκτώ εβδομάδων πριν από τη γέννηση και δώδεκα εβδομάδων μετά τη γέννηση του παιδιού.

Το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει διαζευγμένο σύζυγο από την υποχρέωση παροχής διατροφής για τους λόγους που προβλέπονται στον νόμο.

Διαζευγμένος σύζυγος ο οποίος δικαιούται διατροφή μπορεί να ζητήσει την εκτέλεση της νόμιμης υποχρέωσης παροχής διατροφής μόνο μετά την κατάθεση της αγωγής.

### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Οι σύζυγοι θεωρούνται ότι βρίσκονται νόμιμα σε διάσταση όταν δεν έχουν κοινή εστία ή κοινή συζυγική ζωή και τουλάχιστον ένας εκ των συζύγων είναι σαφώς απρόθυμος να την αποκαταστήσει ή να τη δημιουργήσει.

### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Οι σύζυγοι ζουν χωριστά.

### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Εάν οι σύζυγοι βρίσκονται νόμιμα σε διάσταση, κάθε σύζυγος μπορεί:

1) να αξιώσει από τον άλλο σύζυγο οποιαδήποτε αντικείμενα τα οποία χρησιμοποιούνταν για το συμφέρον της οικογένειας, εφόσον τα χρειάζεται στην χωριστή κατοικία του και έχει νόμιμο συμφέρον να συνεχίσει να τα χρησιμοποιεί. Συνήθη έπιπλα του νοικοκυριού τα οποία ανήκουν από κοινού στους συζύγους διανέμονται μεταξύ τους βάσει της αρχής της ισότητας. Γενικά, αμφότεροι οι σύζυγοι μπορούν να καταθέσουν αγωγή ώστε να αποκτήσουν τα προσωπικά είδη που τους ανήκουν ατομικά. Κάθε κοινό περιουσιακό στοιχείο (δηλαδή, στοιχείο το οποίο ανήκει από κοινού στους συζύγους) διανέμεται με δίκαιο τρόπο και λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα κάθε συζύγου και των παιδιών

2) να απαιτήσει από τον άλλο σύζυγο να μεταβιβάσει την κοινή κατοικία της οικογένειας ή μέρος αυτής για αποκλειστική χρήση του, εάν αυτό είναι απαραίτητο για την αποφυγή σοβαρών προσωπικών συγκρούσεων. Παρότι κάτι τέτοιο πρέπει να βασίζεται πρωτίστως στα προνομιακά δικαιώματα του ιδιοκτήτη της κατοικίας, η κατοικία μπορεί επίσης να αφεθεί για χρήση στον σύζυγο που δεν είναι ιδιοκτήτης της, εάν το δικαστήριο το θεωρεί απαραίτητο λαμβάνοντας υπόψη τα μέσα αμφοτέρων των συζύγων και τα συμφέροντα των παιδιών

Εάν οι σύζυγοι βρίσκονται νόμιμα σε διάσταση, κάθε σύζυγος οφείλει να παρέχει διατροφή με τη μορφή τακτικά καταβαλλόμενων χρηματικών ποσών για την κάλυψη των εξόδων που πραγματοποιεί ο άλλος σύζυγος για το συμφέρον της οικογένειας.

### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Με την ακύρωση του γάμου ο γάμος θεωρείται άκυρος εξ αρχής. Ο γάμος ακυρώνεται μόνο με δικαστική απόφαση.

### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Ο γάμος μπορεί να ακυρωθεί μόνο για τους λόγους ακυρότητας που προβλέπονται στον νόμο για το οικογενειακό δίκαιο (*perekkonnaseadus*), δηλαδή το δικαστήριο μπορεί να ακυρώσει γάμο κατόπιν άσκησης αγωγής εάν:

1) η προϋπόθεση που αφορά την ελάχιστη ηλικία γάμου ή τη δικαιοπρακτική ικανότητα δεν τηρήθηκε κατά την τέλεση του γάμου

2) η απαγόρευση γάμου που προβλέπεται στον προαναφερθέντα νόμο δεν τηρήθηκε κατά την τέλεση του γάμου

3) οι τυπικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στον προαναφερθέντα νόμο δεν τηρήθηκαν κατά την τέλεση του γάμου

- 4) τουλάχιστον ένας εκ των συζύγων έπασχε από προσωρινή νοητική διαταραχή ή δεν ήταν σε θέση να δηλώσει τη βούλησή του για οποιονδήποτε άλλο λόγο κατά την τέλεση του γάμου
- 5) ο γάμος τελέστηκε μέσω απάτης ή απειλής, μεταξύ άλλων αποκρύπτοντας την κατάσταση της υγείας ή άλλα προσωπικά στοιχεία ενός συζύγου, εάν τα στοιχεία αυτά έχουν σημασία για το κύρος του γάμου
- 6) ένας εκ των συζύγων ή αμφότεροι οι σύζυγοι δεν είχαν την πρόθεση να εκτελέσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον γάμο, αλλά ο γάμος τελέστηκε για άλλους σκοπούς και ιδίως με σκοπό την απόκτηση άδειας διαμονής στην Εσθονία (εικονικός γάμος)
- 7) οι σύζυγοι έχουν ίδιο φύλο, λόγω αλλαγής φύλου που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του γάμου
- Επιπλέον, ο γάμος θεωρείται άκυρος, εάν:
- 1) τελέστηκε μεταξύ προσώπων του ίδιου φύλου
  - 2) η τέλεση του γάμου επιβεβαιώθηκε από πρόσωπο το οποίο δεν έχει την αρμοδιότητα ληξιάρχου, ή
  - 3) ένας τουλάχιστον εκ των συζύγων δεν εξέφρασε την επιθυμία να παντρευτεί.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Με την ακύρωση του γάμου ο γάμος θεωρείται άκυρος εξαρχής. Πρόσωπα των οποίων ο γάμος ακυρώθηκε δεν έχουν πλέον το ένα σε σχέση με το άλλο τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον γάμο (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απορρέουν από τυχόν γαμικό σύμφωνο, το οποίο θεωρείται επίσης άκυρο).

Εάν ο γάμος ακυρωθεί επειδή ένας από τους μελλοντικούς συζύγους απέκρυψε από τον άλλο ότι ήταν ήδη παντρεμένος ή ώθησε τον άλλο να παντρευτεί μέσω απάτης ή απειλής, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει το συγκεκριμένο πρόσωπο να καταβάλει διατροφή στο πρόσωπο το οποίο παντρεύτηκε στο πλαίσιο του άκυρου γάμου, εφαρμόζοντας τους κανόνες για την παροχή διατροφής σε σύζυγο. Κατόπιν αιτήματος του συζύγου που ωθήθηκε παράνομα σε γάμο, το δικαστήριο μπορεί να εφαρμόσει τις διατάξεις που αφορούν την περιουσία των συζύγων στο περιουσιακό καθεστώς που διέπει τις σχέσεις των συζύγων (κοινοκτημοσύνη).

Τα τέκνα που γεννήθηκαν σε γάμο που ακυρώθηκε έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με εκείνα που γεννήθηκαν σε νόμιμο γάμο.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Ληξιαρχείο ή συμβολαιογράφος μπορούν να εκδώσουν διαζύγιο βάσει συμφωνίας των συζύγων. Οι έννομες συνέπειες του διαζυγίου (π.χ. διανομή της περιουσίας των συζύγων) μπορούν να καθοριστούν σε σύμφωνο που συνάπτουν οι σύζυγοι.

Σε περίπτωση που οι σύζυγοι έχουν διαφορές όσον αφορά τις περιστάσεις του διαζυγίου, δεν υπάρχει εξωδικαστικός τρόπος επίλυσής τους.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Αίτηση διαζυγίου μπορεί να υποβληθεί:

- 1) στο ληξιαρχείο του τόπου κατοικίας ενός εκ των συζύγων (εάν αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν την κατοικία τους στην Εσθονία)
- 2) σε συμβολαιογράφο
- 3) στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται η κατοικία του εναγομένου (περιφερειακό δικαστήριο).

Αίτηση ακύρωσης γάμου πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου.

Διαζύγιο εκδίδεται από το ληξιαρχείο βάσει κοινής αυτοπρόσωπης έγγραφης αίτησης των συζύγων. Οι σύζυγοι πρέπει να επιβεβαιώνουν στην αίτηση ότι δεν έχουν διαφορές όσον αφορά τα τέκνα, τη διανομή της κοινής περιουσίας ή τη διατροφή. Η αίτηση διαζυγίου πρέπει να συνοδεύεται από έγγραφο που πιστοποιεί τον γάμο. Εάν ένας σύζυγος δεν είναι σε θέση για βάσιμους λόγους να εμφανιστεί αυτοπρόσωπος στο ληξιαρχείο για να υποβάλει την κοινή αίτηση, ο εν λόγω σύζυγος μπορεί να υποβάλει χωριστή αίτηση θεωρημένη από συμβολαιογράφο. Έγγραφα σε ξένη γλώσσα πρέπει να υποβάλλονται στο ληξιαρχείο μαζί με μετάφραση επικυρωμένη από συμβολαιογράφο, προξενικό υπάλληλο ή ορκωτό μεταφραστή. Κάθε έγγραφο το οποίο πιστοποιεί τον γάμο και έχει εκδοθεί σε άλλη χώρα πρέπει να είναι θεωρημένο ή να φέρει επισήμειωση, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε διεθνή σύμβαση.

Διαζύγιο εκδίδεται από συμβολαιογράφο βάσει κοινής αυτοπρόσωπης έγγραφης αίτησης των συζύγων. Η αίτηση διαζυγίου πρέπει να συνοδεύεται από έγγραφο που πιστοποιεί τον γάμο. Εάν ένας σύζυγος δεν είναι σε θέση για βάσιμους λόγους να εμφανιστεί αυτοπρόσωπος στο συμβολαιογραφείο για να υποβάλει την κοινή αίτηση, ο εν λόγω σύζυγος μπορεί να υποβάλει χωριστή αίτηση θεωρημένη από συμβολαιογράφο. Έγγραφα σε ξένη γλώσσα πρέπει να υποβάλλονται στο ληξιαρχείο μαζί με μετάφραση επικυρωμένη από συμβολαιογράφο, προξενικό υπάλληλο ή ορκωτό μεταφραστή. Κάθε έγγραφο το οποίο πιστοποιεί τον γάμο και έχει εκδοθεί σε άλλη χώρα πρέπει να είναι θεωρημένο ή να φέρει επισήμειωση, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε διεθνή σύμβαση. Σε γαμική διαφορά η οποία εκδικάζεται από εσθονικό δικαστήριο, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο στο οποίο την αρμοδιότητα υπάγεται η κοινή κατοικία των συζύγων ή, εάν δεν υφίσταται τέτοια κατοικία, στο δικαστήριο στο οποίο την αρμοδιότητα υπάγεται η κατοικία του εναγομένου. Εάν η κατοικία του εναγομένου δεν είναι στην Εσθονία, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο στο οποίο την αρμοδιότητα υπάγεται η κατοικία ανήλικου τέκνου των διαδίκων ή, απουσία ανήλικου τέκνου των διαδίκων, στο δικαστήριο στο οποίο την αρμοδιότητα υπάγεται η κατοικία του ενάγοντος. Κατά την κατάθεση στο δικαστήριο αγωγής διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή αίτησης ακύρωσης γάμου, το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να πληροί όλες τις τυπικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*) σε σχέση με αστική αγωγή. Το δικόγραφο της αγωγής και κάθε έγγραφη απόδειξη πρέπει να υποβάλλονται στο δικαστήριο σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, στην εσθονική γλώσσα και σε χαρτί διαστάσεων A4. Στο δικόγραφο της αγωγής πρέπει να αναφέρονται το όνομα του δικαστηρίου καθώς και τα προσωπικά στοιχεία του ενάγοντος και του εναγομένου (των συζύγων) και των τέκνων τους και η σαφώς διατυπωμένη αξίωση του ενάγοντος. Επιπλέον, πρέπει να αναφέρονται οι πραγματικές περιστάσεις που συνιστούν τη βάση της αγωγής ο ενάγων πρέπει επίσης να απαριθμεί και να παρουσιάζει τυχόν αποδείξεις που διαθέτει.

Επιπλέον των προαναφερθέντων, σε περίπτωση διανομής κοινής περιουσίας, πρέπει να αναφέρονται στο δικόγραφο της αγωγής η σύνθεση και η τοποθεσία των περιουσιακών στοιχείων, πρέπει να καθορίζεται η αξία όλων των περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στον ενάγοντα και πρέπει να διατυπώνεται πρόταση για τη διανομή της κοινής περιουσίας. Εάν οι σύζυγοι έχουν συνάψει γαμικό σύμφωνο, αυτό πρέπει να επισυνάπτεται στο δικόγραφο της αγωγής.

Το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να υπογράφεται από τον ενάγοντα ή τον αντιπρόσωπό του. Εάν υπογράφεται από αντιπρόσωπο, πρέπει να παρέχεται επίσης έγγραφο εξουσιοδότησης ή άλλο έγγραφο το οποίο βεβαιώνει τις εξουσίες του αντιπροσώπου.

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Εάν το πρόσωπο που ζητεί νομική συνδρομή δεν είναι σε θέση να πληρώσει τα δικαστικά έξοδα λόγω της οικονομικής κατάστασής του ή είναι σε θέση να τα πληρώσει μόνον εν μέρει ή σε δόσεις, και εάν υπάρχουν επαρκείς λόγοι για να πιστευτεί ότι η σκοπούμενη συμμετοχή στη διαδικασία θα είναι επιτυχής, το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει το συγκεκριμένο πρόσωπο από την υποχρέωση καταβολής δικαστικών εξόδων εν όλω ή εν μέρει και να επιτρέψει την κάλυψη των εν λόγω εξόδων από το κράτος.

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Έφεση μπορεί να κατατεθεί κατά απόφασης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου βάσει των γενικών διατάξεων που διέπουν τη διαδικασία έφεσης, εάν ο εκκαλών κρίνει ότι η απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου βασίζεται σε νομικό σφάλμα (π.χ. το πρωτοβάθμιο δικαστήριο εφάρμοσε εσφαλμένα νομική διάταξη ουσιαστικού ή δικονομικού δικαίου).



#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, απόφαση διαζυγίου η οποία εκδίδεται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζεται αυτομάτως στα άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Δανίας) χωρίς να απαιτείται καμία ειδική διαδικασία.

#### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου, αρμόδιο είναι το εφετείο του κράτους μέλους, όπως αναφέρεται στον κατάλογο που περιλαμβάνεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου.

Στην Εσθονία, αρμόδιο είναι το εφετείο.

Η διαδικασία και η προθεσμία για την άσκηση έφεσης κατά δικαστικής απόφασης καθορίζεται στη δικαστική απόφαση.

#### **16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Σε περίπτωση διαζυγίου, εφαρμόζεται το δίκαιο της χώρας στην οποία βρίσκεται η κοινή κατοικία των συζύγων. Εάν οι σύζυγοι διαμένουν σε διαφορετικές χώρες αλλά έχουν την ίδια ιθαγένεια, οι γενικές έννομες συνέπειες του γάμου καθορίζονται από το δίκαιο της χώρας της οποίας έχουν την ιθαγένεια. Εάν οι σύζυγοι διαμένουν σε διαφορετικές χώρες και έχουν διαφορετική ιθαγένεια, οι γενικές έννομες συνέπειες του γάμου καθορίζονται βάσει του δικαίου της χώρας της τελευταίας κοινής κατοικίας τους, εφόσον ένας εκ των συζύγων διαμένει στη συγκεκριμένη χώρα. Εάν, βάσει των προαναφερθέντων, το δίκαιο που εφαρμόζεται στις γενικές έννομες συνέπειες του γάμου δεν μπορεί να καθοριστεί, εφαρμόζεται το δίκαιο της χώρας με την οποία οι σύζυγοι έχουν στενότερο σύνδεσμο με οποιονδήποτε άλλο τρόπο.

Εάν το διαζύγιο δεν επιτρέπεται βάσει του προαναφερθέντος δικαίου ή επιτρέπεται μόνον υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις, εφαρμόζεται αντ' αυτού το εσθονικό δίκαιο, εάν ένας εκ των συζύγων διαμένει στην Εσθονία ή έχει εσθονική ιθαγένεια ή διέμνε στην Εσθονία ή είχε εσθονική ιθαγένεια κατά την τέλεση του γάμου.

Τελευταία επικαιροποίηση: 23/10/2017

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

### **Διαζύγιο - Ιρλανδία**

#### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Ο ένας τουλάχιστον εκ των συζύγων πρέπει να έχει κατοικία στην Ιρλανδία κατά την ημερομηνία κίνησης της διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου.

Ή

Ο ένας τουλάχιστον εκ των συζύγων πρέπει να έχει συνήθη διαμονή στην Ιρλανδία καθ' όλο το έτος που προηγείται της κίνησης της διαδικασίας.

(Άρθρο 39 (1) (a) & (b) του [Νόμου περί οικογενειακού δικαίου \(Διαζύγιο\) \[Family Law \(Divorce\) Act\] του 1996](#))

#### **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Το δικαστήριο (συντρέχουσα αρμοδιότητα του Circuit Court και του High Court - άρθρο 38 [1]) πρέπει να έχει πειστεί ότι:

κατά την ημερομηνία κίνησης της διαδικασίας διαζυγίου, η έγγαμη συμβίωση έχει διακοπεί επί συνεχή περίοδο, ή διαδοχικές περιόδους, τουλάχιστον τεσσάρων ετών συνολικά εντός της προηγούμενης πενταετίας,

ΚΑΙ

δεν υπάρχει εύλογη προοπτική συμφιλίωσης μεταξύ των συζύγων,

ΚΑΙ

έχουν ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν όλα τα μέτρα τα οποία το δικαστήριο κρίνει ενδεδειγμένα για τους συζύγους και τυχόν άλλα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας

(Άρθρο 5 (1) του νόμου).

#### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

##### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Ο γάμος, ο οποίος αποτελεί το αντικείμενο της απόφασης, λύεται με την έκδοσή της και οι πρώην σύζυγοι μπορούν να συνάψουν νέο γάμο - άρθρο 10 (1).

##### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Κατά την έκδοση της απόφασης διαζυγίου, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την προσαρμογή της περιουσίας - άρθρο 14 (1) του νόμου. Η περιουσία μπορεί να πωληθεί, να διανεμηθεί σε ιδανικά ή πραγματικά μερίδια ή να μεταβιβαστεί σε έναν εκ των συζύγων.

##### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Μετά την έκδοση της απόφασης διαζυγίου, το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει τις ενδεδειγμένες κατά τη γνώμη του οδηγίες σχετικά με το συμφέρον, την επιμέλεια ή το δικαίωμα πρόσβασης σε εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας που είναι σε βρεφική ηλικία - άρθρο 5 (2) του νόμου. Το συμφέρον του παιδιού είναι ζήτημα ύψιστης σημασίας.

(Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε την ενημερωτική ενότητα «Γονική μέριμνα - Ιρλανδία»).

##### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Κατά την έκδοση της απόφασης διαζυγίου, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την καταβολή διατροφής υπέρ ενός εκ των συζύγων, υποχρέωση η οποία παύει να υφίσταται όταν ο δικαιούχος της διατροφής συνάψει νέο γάμο - άρθρο 13 του νόμου.

Το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει αναπροσαρμογή της σύνταξης υπέρ ενός εκ των συζύγων - άρθρο 17 του νόμου.

(Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε ενημερωτική ενότητα «Αξιώσεις διατροφής - Ιρλανδία»).

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Ο δικαστικός χωρισμός διευκολύνει τους εν διστάσει συζύγους να ρυθμίσουν εκ νέου τη ζωή τους προβαίνοντας στη μόνιμη διακοπή της συμβίωσής τους.

Η απόφαση δικαστικού χωρισμού δίνει τη δυνατότητα στο δικαστήριο που την εξέδωσε να εκδώσει παρεμπόδιουσες αποφάσεις σχετικά με τα τέκνα, την καταβολή διατροφής, τις καταβολές κεφαλαίων, τα δικαιώματα σύνταξης, την οικογενειακή κατοικία και τη λοιπή περιουσία. Η απόφαση δικαστικού χωρισμού δεν λύει τον γάμο. Συνεπώς, οι εν διστάσει σύζυγοι για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση «δικαστικού χωρισμού» και οι οποίοι επιθυμούν να συνάψουν νέο γάμο, πρέπει προηγουμένως να προχωρήσουν σε έκδοση διαζυγίου.

(Άρθρο 8 του [Μεταρρυθμιστικού νόμου περί δικαστικού χωρισμού και οικογενειακού δικαίου \(Judicial Separation and Family Law Reform Act\) του 1989](#).)

#### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους:

1. μοιχεία

2. παράλογη συμπεριφορά και σκληρότητα
3. εγκατάλειψη επί ένα έτος
4. διάσταση επί ένα έτος, εφόσον συναινούν και οι δύο σύζυγοι στην κατάθεση αίτησης για δικαστικό χωρισμό
5. διάσταση επί τρία έτη
6. κλονισμός του γάμου σε βαθμό που το δικαστήριο πείθεται ότι δεν υφίστανται κανονικές συζυγικές σχέσεις επί τουλάχιστον ένα έτος.  
(Άρθρο 2 του [Ευρωπαϊκού Μεταρρυθμιστικού νόμου περί δικαστικού χωρισμού και οικογενειακού δικαίου \(Judicial Separation and Family Law Reform Act\) του 1989](#).)

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Με τον δικαστικό χωρισμό παύει να υφίσταται υποχρέωση συμβίωσης χωρίς, ωστόσο, να επέρχεται λύση του γάμου. Η σύζυγος μπορεί να συνεχίσει να χρησιμοποιεί το επώνυμο του συζύγου της.

Σε οικονομικό επίπεδο, διατηρείται η υποχρέωση στήριξης του άλλου συζύγου και ενδέχεται να επιδικαστεί διατροφή, μολονότι δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη οποιοσδήποτε καταλογισμός υπαιτιότητας. Ωστόσο, όπως και στην περίπτωση της έκδοσης διαζυγίου, η απόφαση δικαστικού χωρισμού συνεπάγεται τη λύση και εκκαθάριση των περιουσιακών συζυγικών σχέσεων.

Τα δικαιώματα κληρονομιάς διατηρούνται, εξαιρουμένης της περίπτωσης που ένας σύζυγος εγκαταλείπει τη συζυγική εστία με αποκλειστική του υπαιτιότητα. Οι σύζυγοι μπορούν να καταθέσουν αίτηση στο δικαστήριο για ανάκληση της απόφασης. Το δικαστήριο ανακαλεί την απόφαση εφόσον πείθεται ότι επήλθε συμφιλίωση και οι σύζυγοι σκοπεύουν να συνεχίσουν και πάλι να συμβιώνουν.

Μετατροπή του δικαστικού χωρισμού σε διαζύγιο:

Κατόπιν αίτησης ενός εκ των συζύγων, η απόφαση δικαστικού χωρισμού μπορεί να μετατραπεί αυτοδικαίως σε απόφαση διαζυγίου σε περίπτωση τριετούς διάρκειας του δικαστικού χωρισμού. Σε αυτήν την περίπτωση, ο δικαστής εκδίδει απόφαση διαζυγίου και αποφαίνεται σχετικά με τις συνέπειες του διαζυγίου. Σε περίπτωση που η απόφαση δικαστικού χωρισμού εκδόθηκε κατόπιν κοινής αίτησης των συζύγων, μπορεί να μετατραπεί σε απόφαση διαζυγίου μόνο κατόπιν κοινής αίτησης και πάλι.

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Σημαίνει ότι κάθε σύζυγος θεωρείται ότι δεν είχε συνάψει ποτέ γάμο με τον άλλο.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Πρέπει να πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

ο ένας τουλάχιστον εκ των συζύγων είχε κατοικία στην Ιρλανδία κατά την ημερομηνία άσκησης της αγωγής

ο ένας τουλάχιστον εκ των συζύγων είχε συνήθη διαμονή στην Ιρλανδία επί ένα έτος πριν από την εν λόγω ημερομηνία

ο ένας τουλάχιστον εκ των συζύγων έχει αποβιώσει πριν από την εν λόγω ημερομηνία και

είχε κατοικία στην Ιρλανδία κατά την ημερομηνία θανάτου, ή

είχε συνήθη διαμονή στην Ιρλανδία επί ένα έτος πριν από την εν λόγω ημερομηνία.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Ο γάμος θεωρείται ως εξ αρχής ανυπόστατος. Κάθε σύζυγος είναι ελεύθερος να συνάψει νέο γάμο. Οι σύζυγοι δεν έχουν μεταξύ τους δικαιώματα κληρονομικής διαδοχής ούτε υποχρεώσεις διατροφής. Τα τέκνα που απέκτησε το ζευγάρι κατά τη διάρκεια του γάμου θεωρούνται τέκνα εκτός γάμου.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Τα οικονομικά και περιουσιακά θέματα, καθώς και τα θέματα σχετικά με τα εξαρτώμενα τέκνα, μπορούν να επιλυθούν συμβιβαστικά μέσω διαμεσολάβησης χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη, αλλά η απόφαση δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου μπορεί να εκδοθεί μόνον από δικαστήριο.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Για τις αιτήσεις διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης υπάρχει συντρέχουσα αρμοδιότητα του Circuit Court και του High Court.

Η αίτηση διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού ενώπιον του Circuit Court ασκείται με την κατάθεση δικογράφου αγωγής (Civil Bill) στο αρμόδιο γραφείο του δικαστηρίου και η διαδικασία διέπεται από τις οικείες διατάξεις του κανονισμού του δικαστηρίου (Order 59 Rule 4 of the Circuit Court Rules 2001).

Η αγωγή διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού ενώπιον του High Court ασκείται με την κατάθεση ειδικού δικογράφου κλήσης (Special Summons), το οποίο εκδίδεται από την κεντρική γραμματεία. Η διαδικασία διέπεται από τις οικείες διατάξεις του κανονισμού του δικαστηρίου [Order 70A of the Rules of the Superior Courts (S.1 αριθ. 343 του 1997)]. Η αγωγή ακύρωσης ενώπιον του High Court ασκείται με την κατάθεση αίτησης στην κεντρική γραμματεία. Η διαδικασία διέπεται από τις οικείες διατάξεις του κανονισμού διαδικασίας των ανωτάτων δικαστηρίων (Order 70 of the Rules of the Superior Courts).

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Ναι, μέσω του [Ευρωπαϊκού Συμβουλίου δικαστικής αρωγής \(Legal Aid Board\)](#), εφόσον ελεγχθεί η έλλειψη πόρων.

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Η απόφαση του High Court που εκδίδεται επί ενδίκου μέσου κατά απόφασης του Circuit Court σε διαδικασία διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακυρότητας είναι οριστική και τελεσίδικη και δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα – άρθρο 39 του [Ευρωπαϊκού Νόμου περί δικαστηρίων \(Courts of Justice Act\) του 1936](#).

Όλες οι αποφάσεις του High Court επί αιτήσεων διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακυρότητας υπόκεινται σε ένδικα μέσα ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Supreme Court).

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Απαιτείται η κατάθεση αίτησης σε δικαστήριο (το Circuit Court ή το High Court) στην Ιρλανδία σύμφωνα με το Άρθρο 29 (1)(d)/(e) του [Ευρωπαϊκού Νόμου περί οικογενειακού δικαίου \(Family Law Act\) του 1995](#) για έκδοση της σχετικής αναγνωριστικής απόφασης. Η διαδικασία κινείται ενώπιον του Circuit Court με την κατάθεση δικογράφου αγωγής (Civil bill) ενώ ενώπιον του High Court με την κατάθεση ειδικού δικογράφου κλήσης (Special Summons).

#### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Λόγω του συνταγματικού καθεστώτος του διαζυγίου, τα ιρλανδικά δικαστήρια – δηλ. το High Court ή το Circuit Court – είναι αρμόδια να κρίνουν κατά πόσον το διαζύγιο που εκδόθηκε στο εξωτερικό μπορεί να αναγνωριστεί στην Ιρλανδία.

#### **16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Οι προϋποθέσεις για την έκδοση διαζυγίου στην Ιρλανδία ορίζονται στο άρθρο 38 του Νόμου περί οικογενειακού δικαίου (Διαζύγιο) του 1996.

Ο/Η σύζυγος που δεν ζει στην Ιρλανδία ή δεν είναι Ιρλανδός/-ή μπορεί να ζητήσει την έκδοση διαζυγίου στην Ιρλανδία, εφόσον πληροί κάποια από τις προϋποθέσεις που εκτίθενται στο άρθρο 39 (1) (a) & (b) του Νόμου περί οικογενειακού δικαίου (Διαζύγιο) του 1996. Η δικαιοδοσία επί θεμάτων διαζυγίου, σύμφωνα με το ιρλανδικό δίκαιο, κρίνεται βάσει της διαμονής και όχι της εθνικότητας.

#### **Σχετικοί σύνδεσμοι**

[Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Δικαστηρίων της Ιρλανδίας](#)

Oasis : Πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες υπηρεσίες

Τελευταία επικαιροποίηση: 12/11/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

## Διαζύγιο - Ελλάδα

### 1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;

Για τη λύση του γάμου με διαζύγιο απαιτείται αμετάκλητη δικαστική απόφαση. (άρθρα 1438 επ. ΑΚ)

Ειδικότερα ο γάμος λύνεται:

Με συναινετικό διαζύγιο, όταν οι δύο σύζυγοι με έγγραφη συμφωνία που υπογράφεται από τους ίδιους και τους πληρεξουσίους δικηγόρους τους ή μόνο τους δεύτερους που έχουν ειδικό πληρεξούσιο, συμφωνούν να λύσουν τον μεταξύ τους γάμο, ο οποίος διήρκεσε τουλάχιστον έξι μήνες. Αν δεν υπάρχουν ανήλικα τέκνα ο τρόπος λύσης του γάμου είναι εξωδικαστικός, αρκεί δηλαδή η κατάρτιση της ανωτέρω συμφωνίας. Αν όμως υπάρχουν ανήλικα τέκνα, για να λυθεί ο γάμος πρέπει η ανωτέρω συμφωνία των συζύγων να συνοδεύεται με άλλη έγγραφη συμφωνία των συζύγων που να ρυθμίζει την επιμέλεια των τέκνων και την επικοινωνία με αυτά, όλες δε οι ανωτέρω συμφωνίες υποβάλλονται στο αρμόδιο μονομελές πρωτοδικείο, το οποίο με απόφαση του, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, επικυρώνει τις συμφωνίες και κηρύσσει τη λύση του γάμου.

Με διαζύγιο κατ' αντιδικία, όπου για ορισμένους λόγους που συνιστούν ισχυρό κλονισμό του γάμου, ο ένας από τους συζύγους με αγωγή του ή και οι δύο, με χωριστές αγωγές που ασκούνται ενώπιον του αρμόδιου κατά τόπον Μονομελούς Πρωτοδικείου, ζητούν τη λύση του μεταξύ τους γάμου κηρύσσει τη λύση του γάμου.

### 2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;

Οι λόγοι διαζυγίου (άρθρο 1439 ΑΚ) , πλην του συναινετικού διαζυγίου, είναι:

Ο ισχυρός κλονισμός της έγγαμης σχέσης από λόγο που αφορά το πρόσωπο του εναγομένου ή και των δύο συζύγων, έτσι ώστε βάσιμα η εξακολούθηση της έγγαμης σχέσης να είναι αφόρητη για τον ενάγοντα, τεκμαίρεται δε ο ισχυρός κλονισμός, εφόσον ο εναγόμενος δεν αποδεικνύει το αντίθετο, σε περίπτωση διγαμίας, μοιχείας, εγκατάλειψης του ενάγοντα ή επιβουλής της ζωής του από τον εναγόμενο, καθώς και σε περίπτωση άσκησης από τον εναγόμενο ενδοοικογενειακής βίας εναντίον του ενάγοντος.

Σε περίπτωση που οι σύζυγοι βρίσκονται σε διάσταση συνεχώς επί δυο τουλάχιστον χρόνια, ο κλονισμός τεκμαίρεται αμάχητα και το διαζύγιο μπορεί να ζητηθεί, έστω και αν ο λόγος του κλονισμού αφορά το πρόσωπο του ενάγοντα.

Εφόσον ενός από τους συζύγους έχει κηρυχθεί σε αφάνεια, με δικαστική απόφαση, ο άλλος δύναται να ζητήσει διαζύγιο.

### 3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:

#### 3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);

Σε περίπτωση λύσης του γάμου με διαζύγιο παύει η υποχρέωση των συζύγων για συμβίωση και για κοινές αποφάσεις, ο ή η σύζυγος εάν έχουν λάβει και το επώνυμο του άλλου συζύγου κατά κανόνα παραμένει και πάλι μόνο το δικό τους, εκτός αν επιθυμούν, επειδή έχουν αποκτήσει επαγγελματική ή καλλιτεχνική φήμη με το συζυγικό τους επώνυμο να το διατηρήσουν. Παύει η ελαφρότερη ευθύνη των συζύγων κατά την εκπλήρωση των αμοιβαίων υποχρεώσεών τους, παύει να ισχύει το κύλιμα της διγαμίας και λήγει η αναστολή της παραγραφής των αξιώσεων του ενός συζύγου εναντίον του άλλου. Η εξ αγχιστείας συγγένεια που δημιουργείται με τον γάμο μεταξύ των εξ αίματος συγγενών του ενός συζύγου με τους εξ αίματος συγγενείς του άλλου και μετά τη λύση του γάμου εξακολουθεί να υπάρχει.

#### 3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;

Σε περίπτωση διαζυγίου ο καθένας από τους συζύγους δικαιούται να παραλάβει τα κινητά που του ανήκουν ή τεκμαίρεται ότι του ανήκουν, ακόμη και αν τα χρησιμοποιούσαν και οι δύο ή και μόνο ο άλλος σύζυγος, εφόσον ο άλλος σύζυγος δεν ανταποδεικνύει το τεκμήριο, χωρίς τον περιορισμό του πράγματος ως απαραίτητου για τις ανάγκες του άλλου συζύγου. Αν ο σύζυγος που κατέχει το πράγμα αρνείται να το αποδώσει στον κύριό του, αυτός έχει τις εμπράγματες αγωγές, τις αγωγές περί νομής και τις ενοχικές. Όσον αφορά την οικογενειακή στέγη, μετά την λύση του γάμου ο κύριος αυτής έχει κατά του συζύγου που κάνει χρήση αυτής όλες τις εμπράγματες και ενοχικές αγωγές. Σε περίπτωση κοινοκτημοσύνης με το διαζύγιο λήγει αυτή (κοινοκτημοσύνη) και καθένας των συζύγων λαμβάνει ό,τι του αναλογεί κατά τις διατάξεις περί λύσεως της κοινότητας και διανομής των κοινών πραγμάτων. Τέλος για τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν από τον έναν από τους συζύγους κατά τη διάρκεια του γάμου γεννιέται αξίωση συμμετοχής του άλλου σ' αυτά.

#### 3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;

Μετά τη λύση του γάμου με διαζύγιο, το δικαστήριο ρυθμίζει την άσκηση της γονικής μέριμνας με τους εξής τρόπους:

- Ανάθεση της άσκησης της γονικής μέριμνας ή επιμέλειας του προσώπου τους στον ένα από τους γονείς,
- Ανάθεση της άσκησης της γονικής μέριμνας ή επιμέλειας στους δύο γονείς από κοινού,
- Κατανομή της άσκησης της γονικής μέριμνας μεταξύ των γονέων και
- Ανάθεση της άσκησης της γονικής μέριμνας σε τρίτο.

Όσον αφορά την υποχρέωση των γονέων για διατροφή των ανηλικών τέκνων τους, τα οποία δεν έχουν εισοδήματα από εργασία τους ή από περιουσία τους ή αυτά που έχουν δεν επαρκούν για την διατροφή τους, αυτή (υποχρέωση) εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη λύση του γάμου με διαζύγιο και την καθορίζουν οι γονείς και σε περίπτωση αντιδικίας το Δικαστήριο.

#### 3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;

Μετά τη λύση του γάμου με διαζύγιο, εφόσον ο ένας από τους πρώην συζύγους δεν μπορεί να εξασφαλίσει την διατροφή του από τα εισοδήματά του ή από την περιουσία του δικαιούται να ζητήσει διατροφή από τον άλλο

αν κατά την έκδοση του διαζυγίου και μετά από αυτό βρίσκεται σε ηλικία ή σε κατάσταση υγείας που δεν επιτρέπει να αναγκαστεί να αρχίσει ή να συνεχίσει την άσκηση κατάλληλου επαγγέλματος, ώστε να εξασφαλίσει απ' αυτό τη διατροφή του,

αν έχει την επιμέλεια ανηλικού τέκνου και για το λόγο αυτό εμποδίζεται στην άσκηση κατάλληλου επαγγέλματος,

αν δεν βρίσκει σταθερή, κατάλληλη εργασία ή χρειάζεται κάποια επαγγελματική εκπαίδευση και στις δύο αυτές περιπτώσεις όμως για ένα διάστημα που δεν μπορεί να ξεπεράσει τα τρία χρόνια από την έκδοση του διαζυγίου και

σε κάθε άλλη περίπτωση, όπου η επιδίκαση διατροφής κατά την έκδοση διαζυγίου επιβάλλεται από λόγους επιείκειας.

Η διατροφή μπορεί να αποκλειστεί ή να περιοριστεί, αν αυτό επιβάλλεται από σπουδαίους λόγους, ιδίως αν ο γάμος είχε μικρή χρονική διάρκεια ή αν ο δικαιούχος είναι υπαίτιος του διαζυγίου του ή προκάλεσε εκούσια την απορία του. Το δικαίωμα διατροφής παύει, αν ο δικαιούχος ξαναπαντρευτεί, ή αν συζεί μόνιμα με κάποιον άλλο σε ελεύθερη ένωση. Το δικαίωμα διατροφής δεν παύει με το θάνατο του υποχρέου, παύει όμως με το θάνατο του δικαιούχου, εκτός αν αφορά παρελθόντα χρόνο ή δόσεις απαιτητές κατά το χρόνο του θανάτου.

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

#### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Ακύρωση του γάμου σημαίνει ότι ένας γάμος, ο οποίος είχε παράγει όλα τα νομικά αποτελέσματα ακυρώνεται, με αμετάκλητη δικαστική απόφαση λόγω ενός ελαττώματος του και έτσι παύει να έχει αποτελέσματα, με μόνη εξαίρεση ότι τα τέκνα που γεννήθηκαν σε γάμο που ακυρώθηκε διατηρούν την ιδιότητα τέκνου γεννημένου σε γάμο. Για την ακύρωση ακυρώσιμου ή άκυρου γάμου ισχύουν οι κανόνες που ισχύουν για την ακύρωση οποιασδήποτε ακυρώσιμης δικαιοπραξίας (άρθρα 1372 επ. ΑΚ).

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Η ακύρωση ενός γάμου προϋποθέτει ότι αυτός είτε είναι άκυρος λόγω έλλειψης κάποιας θετικής προϋπόθεσης του γάμου ή της ύπαρξης κάποιου ανατρεπτικού κωλύματος, είτε είναι ακυρώσιμος λόγω πλάνης ή απειλής.

Ελλείπει θετικής προϋπόθεσης υφίσταται όταν οι δηλώσεις των μελλονύμφων δεν γίνονται αυτοπροσώπως ή γίνονται υπό αίρεση ή προθεσμία, όταν είναι ανήλικοι και δεν υπάρχει άδεια του δικαστηρίου, αν κάποιος από αυτούς τελεί υπό δικαστική συμπαράσταση και δεν συναινεί ο δικαστικός συμπαραστάτης του ή δεν υπάρχει άδεια του δικαστηρίου και αν κάποιος από αυτούς κατά την τέλεση του γάμου δεν έχει συνείδηση τωνπραγμάτων ή στερείται της χρήσης του λογικού ένεκα πνευματικής νόσου. Ανατρεπτικό κώλυμα υπάρχει σε περίπτωση συγγένειας εξ αίματος κατ' ευθεία γραμμή απεριορίστως και εκ πλάγιου μέχρι του τέταρτου βαθμού, συγγένειας εξ αγχιστείας κατ' ευθεία γραμμή απεριορίστως και εκ πλάγιου μέχρι τρίτου βαθμού, λόγω διγαμίας και λόγω υιοθεσίας.

Η ακυρότητα αίρεται αν ακολουθήσει του γάμου, πλήρης και ελεύθερη συμφωνία των συζύγων για αυτόν, αν δοθεί μεταγενέστερα στους ανήλικους άδεια του δικαστηρίου ή ο ανήλικος σύζυγος όταν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του αναγνωρίσει το γάμο, αν ο ανίκανος σύζυγος καταστεί ικανός και αναγνωρίσει τον γάμο, αν ο δικαστικός συμπαραστάτης, το δικαστήριο ή ο ίδιος ο σύζυγος, αφού γίνει ικανός, εγκρίνει το γάμο, η δε ακυρότητα του γάμου αίρεται αν ο πλανηθείς ή εξαναγκασθείς μετά την πλάνη ή την απειλή αναγνωρίσει τον γάμο. Εξάλλου υπάρχει και ο ανυπόστατος γάμος σε περίπτωση που δεν υπάρχει δήλωση γι' αυτόν ενώπιον του δημάρχου και των μαρτύρων στον πολιτικό γάμο ή ο θρησκευτικός γάμος δεν έχει ιερωρηθεί από ιερέα της ανατολικής ορθόδοξης εκκλησίας ή από λειτουργό άλλου δόγματος ή θρησκευόμενου γνωστού στην Ελλάδα. Στην περίπτωση αυτή ο γάμος αυτός δεν έχει έννομες συνέπειες και το ανυπόστατο αυτού δύναται να αναγνωριστεί με αναγνωριστική αγωγή από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Καταρχήν αίρονται αναδρομικά τα αποτελέσματα του γάμου. Η αναδρομικότητα αφορά όλες τις σχέσεις των συζύγων, αδιάκριτα αν πρόκειται για προσωπικές, οικογενειακές ή περιουσιακές σχέσεις. Έτσι, η ακύρωση του γάμου οδηγεί κυρίως στην ex tunc ανατροπή του κληρονομικού δικαιώματος που έχει ο ένας σύζυγος στη περιουσία του άλλου, σε περίπτωση βέβαια μόνο εξ αδιαθέτου κληρονομιάς. Επίσης ανατρέπονται όλες οι δικαιοπραξίες των συζύγων με τρίτους, οι οποίες επιχειρήθηκαν υπό την συζυγική τους ιδιότητα, είτε με βάση τις ανάγκες της έγγαμης συμβίωσης, είτε σαν δικαιοπραξίες διαχειριστικές της περιουσίας του άλλου συζύγου, με την επιφύλαξη της καλοπιστίας των τρίτων που συναλλάχθηκαν με τους συζύγους. Περαιτέρω αν και οι δύο σύζυγοι κατά την τέλεση του γάμου ή ο ένας αυτών αγνοούσαν την ακυρότητα, η ακύρωση ενεργεί ως προς αυτούς μόνο για το μέλλον, ενώ ο σύζυγος που αγνοούσε κατά την τέλεση του γάμου την ακυρότητα έχει εναντίον του άλλου συζύγου που γνώριζε εξαρχής την ακυρότητα και κατά των κληρονόμων του, αν αυτός πέθανε μετά την ακύρωση του γάμου, δικαίωμα διατροφής σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για το διαζύγιο, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως. Το ίδιο δικαίωμα έχει και ο σύζυγος ο οποίος εξαναγκάστηκε να τελήσει γάμο με απειλή, κατά τρόπο παράνομο ή αντίθετα προς τα χρηστά ήθη, αν ο γάμος ακυρωθεί ή λυθεί με το θάνατο του άλλου συζύγου (Άρθρο 1383 ΑΚ).

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Όχι.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Αρμόδιο καθ' ύλην για την λύση του γάμου με διαζύγιο για ισχυρό κλονισμό που αφορά στο πρόσωπο του ενός ή και των δύο συζύγων και λόγω αφάνειας, καθώς και για την ακύρωση ενός άκυρου ή ακυρώσιμου γάμου ή για την αναγνώριση της ανυπαρξίας ενός ανυπόστατου γάμου, τις σχέσεις των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου, οι οποίες πηγάζουν από αυτόν είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο (άρθρο 17 αριθμ.1 ΚΠολΔ), κατά την διαδικασία των γαμικών διαφορών (όπως ισχύει μετά την έκδοση του νόμου 4055/2012).

Σε περίπτωση συναινετικού διαζυγίου αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο, κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται είτε η τελευταία κοινή διαμονή των διαδικων(άρθρο 39ΚΠολΔ), είτε συνήθης διαμονή των συζύγων, εφόσον ο ένας αυτών έχει ακόμη αυτή τη διαμονή, είτε διαμονή του εναγομένου(άρθρο 22ΚΠολΔ), είτε σε περίπτωση κοινής αίτησης η συνήθης διαμονή καθενός των συζύγων, είτε η συνήθης διαμονή του ενάγοντος την οποία είχε τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την αγωγή, είτε έξι μήνες πριν και είναι Έλληνας υπήκοος, είτε της ελληνικής ιθαγένειας των δύο συζύγων. Η ανταγωγή ασκείται ομοίως στα παραπάνω δικαστήρια. Επιπλέον οι αγωγές για διατροφή μπορούν να ενωθούν και να συνεκδικασθούν με τις αγωγές διαζυγίου, ακύρωσης ή αναγνώρισης της ανυπαρξίας ενός γάμου από το κατά τόπον αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο, κατά την διαδικασία των γαμικών διαφορών και με τους περιορισμούς που ισχύουν για τη διαδικασία αυτή. Τέλος, οι αγωγές για την ανάθεση της γονικής μέριμνας και της ρύθμισης της επικοινωνίας δύναται να ενωθούν στο ίδιο δικόγραφο και δικάζονται από το Μονομελές Πρωτοδικείο, κατά την διαδικασία την ειδική διαδικασία των άρθρων 681B επ. ΚΠολΔ

Το δικόγραφο της αγωγής κατατίθεται στη Γραμματεία του Δικαστηρίου, ορίζεται δικάσιμος από τον αρμόδιο γραμματέα, η οποία επισημειώνεται και στα αντίγραφα του δικογράφου, και κατόπιν πρέπει να δοθεί εντολή από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του ενάγοντα (ή του αιτούντα σε περίπτωση ασφαλιστικών μέτρων) στον αρμόδιο δικαστικό επιμελητή, για να επιδώσει στον αντίδικο, το αντίγραφο του δικογράφου, με τον ορισμό δικασίμου και κλήση για συζήτηση, για την ημέρα που όρισε το δικαστήριο και τον τόπο που ορίστηκε. Τέλος επιδίδεται το δικόγραφο από τον δικαστικό επιμελητή στον εναγόμενο ή καθ' ου η αίτηση. Το δικόγραφο της αγωγής επιδίδεται στον εναγόμενο που κατοικεί ή διαμένει στην Ελλάδα πριν εξήντα (60) ημέρες από την δικάσιμο και αν αυτός κατοικεί ή διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστης διαμονής πριν ενενήντα (90) ημέρες. Εφόσον πρόκειται για επίδοση στην αλλοδαπή σε πρόσωπο γνωστής διαμονής εφαρμόζονται ανάλογα είτε οι διατάξεις περί επίδοσης εισαγωγικού δικογράφου των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε., και δη ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου "περί επίδοσης και κοινοποιήσεων στα Κράτη Μέλη δικαστικών και εξωδικων πράξεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις" είτε η σύμβαση της Χάγης της 15.11.1965, όπου ισχύει, άλλως οι κανόνες που ορίζουν διμερείς ή πολυμερείς συμβάσεις επίδοσης.

Εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο στις προσωπικές, περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, το διαζύγιο και τον δικαστικό χωρισμό (άρθρα 14, 15 και 16ΑΚ) είναι κατά σειρά:

το δίκαιο της τελευταίας κατά τη διάρκεια του γάμου κοινής ιθαγένειας τους, εφόσον ο ένας την διατηρεί,

το δίκαιο της τελευταίας κατά τη διάρκεια του γάμου κοινής συνήθους διαμονής και

το δίκαιο με το οποίο οι σύζυγοι συνδέονται στενότερα,

Οι σχέσεις γονέων και τέκνου (άρθρο 18 και 19 ΑΚ) ρυθμίζονται κατά σειρά:

α) από το δίκαιο της τελευταίας κοινής ιθαγένειάς τους,

β) από το δίκαιο της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής τους και

γ) από το δίκαιο της ιθαγένειας του τέκνου. Αν το πρόσωπο έχει ελληνική και ξένη ιθαγένεια, ως δίκαιο της ιθαγένειας εφαρμόζεται το ελληνικό και αν έχει πολλαπλή ξένη ιθαγένεια, εφαρμόζεται το δίκαιο της πολιτείας με την οποία συνδέεται στενότερα.

Εφαρμοστέο δικονομικό δίκαιο είναι σύμφωνα με την *lex fori* το ελληνικό δικονομικό δίκαιο των κανόνων του οποίου όμως υπερισχύουν οι διατάξεις του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Δικαίου, καθώς και διατάξεις άλλων διεθνών συμβάσεων κατ' άρθρο 28 του Ελληνικού Συντάγματος. Απαιτείται ειδική πληρεξουσιότητα για τον δικηγόρο που θα εκπροσωπήσει κάθε διάδικο ή η παράστασή του ενώπιον του δικαστηρίου με τον διάδικο που εκπροσωπεί. Κατά την αποδεικτική διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου είναι αναγκαία η προσκόμιση ληξιαρχικής πράξης γάμου και οικογενειακής κατάστασης καθώς και η προσαγωγή των λοιπών αποδεικτικών στοιχείων, ενώ η εξέταση των μαρτύρων και η κατάθεση των προτάσεων γίνεται στο ακροατήριο. Προκειμένου περί συναινετικού διαζυγίου απαιτείται η έγγραφη δήλωση των διαδίκων που έχει υπογραφεί από τους ίδιους ή/και από τους πληρεξουσιστούς δικηγόρους τους περί λύσης του γάμου τους καθώς και έγγραφη συμφωνία για την ρύθμιση της επιμέλειας των τέκνων τους και της επικοινωνίας με αυτά. Η συμφωνία επικυρώνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο που κηρύσσει την λύση του γάμου. Οι ομολογίες των διαδίκων εκτιμώνται ελευθέρως και απαγορεύονται ως αποδεικτικά μέσα η εξέταση με όρκο των διαδίκων, η εξέταση ως μαρτύρων των τέκνων τους και η παραίτηση των διαδίκων από την ορκοδοσία των μαρτύρων και των πραγματοποιημένων. Το δικαστήριο κατά την συζήτηση αγωγής διαζυγίου, προσπαθεί να συμφιλιώσει τους διαδίκους, η ερημοδικία του εναγομένου δεν επηρεάζει την εκδίκαση της υπόθεσης και σε περίπτωση που ένας από τους διαδίκους πεθάνει πριν γίνει η απόφαση αμετάκλητη η δίκη καταργείται. Εξάλλου σε περίπτωση αγωγής για την ακύρωση γάμου, την οποία δύναται να ασκήσει και ο εισαγγελέας, αυτός καλείται για να παραστεί, ενώ σε περίπτωση θανάτου του διαδίκου η σχετική δίκη διακόπτεται προκειμένου να συνεχίσουν αυτή οι κληρονόμοι. Σε περίπτωση που η αγωγή ακύρωσης γάμου ή ανυπαρξίας του ασκείται από τον εισαγγελέα στρέφεται και κατά των δύο διαδίκων και αν κάποιος έχει πεθάνει κατά των κληρονόμων του.

### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Ναι, υπό προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα παρέχεται σε όποιον αποδεδειγμένα δεν μπορεί να καταβάλει τα έξοδα της δίκης χωρίς να περιοριστούν από αυτό τα απαραίτητα μέσα για την διατροφή του ίδιου και της οικογενείας του και εφόσον η δίκη δεν παρουσιάζεται φανερά άδικη ή ασύμφορη, μετά από αίτηση ενώπιον του δικαστή όπου εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί προς συζήτηση η υπόθεση και προκειμένου περί Πολυμελούς Πρωτοδικείου ενώπιον του προέδρου αυτού και αν πρόκειται για πράξεις που είναι άσχετες με δίκη από τον ειρηνοδίκη της κατοικίας του αιτούντος (άρθρα 194 επ. ΚΠολΔ).

Στην αίτηση πρέπει να αναφέρεται συνοπτικά το αντικείμενο της δίκης ή της πράξης, τα αποδεικτικά μέσα που υπάρχουν για την κύρια υπόθεση καθώς και τα στοιχεία που επιβεβαιώνουν την συνδρομή των απαιτούμενων προϋποθέσεων και πρέπει να επισυνάπτονται σ' αυτή (αίτηση):

πιστοποιητικό, ατελώς του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας της κατοικίας ή μόνιμης διαμονής του αιτούντος, το οποίο να βεβαιώνει την επαγγελματική, οικονομική και οικογενειακή κατάστασή του,

πιστοποιητικό ατελώς του οικονομικού εφόρου της κατοικίας ή της μόνιμης διαμονής του αιτούντος το οποίο να βεβαιώνει αν ο αιτών υπέβαλε κατά την τελευταία τριετία δήλωση φόρου εισοδήματος ή οποιουδήποτε άλλου άμεσου φόρου, καθώς και την εξακρίβωσή της μετά από έλεγχο και

Το δικαστήριο δικάζει την υπόθεση μπορεί να κλητεύσει και τον αντίδικο του αιτούντος ατελώς, μη απαιτούμενης της παράστασης πληρεξουσίου δικηγόρου. Εφόσον πιθανολογηθεί ότι υφίστανται οι άνω προϋποθέσεις χορηγείται το ευεργέτημα της πενίας, που δίδεται για κάθε δίκη χωριστά και ισχύει για κάθε βαθμό δικαιοδοσίας για κάθε δικαστήριο και περιλαμβάνει και την αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης. Όποιος έλαβε το άνω ευεργέτημα, απαλλάσσεται προσωρινά από την υποχρέωση να καταβάλει τα έξοδα της δίκης και γενικά της διαδικασίας δηλ., τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών, των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων, την αμοιβή των δικηγόρων και άλλων δικαστικών πληρεξουσίων καθώς και από την υποχρέωση εγγυοδοσίας για τα έξοδα αυτά. Είναι δυνατόν δε να απαλλαγεί προσωρινά μόνο για μέρος των άνω εξόδων.

Η χορήγηση του άνω ευεργετήματος δεν επηρεάζει την υποχρέωση να πληρωθούν το έξοδα που επιδικάστηκαν στον αντίδικο. Το δικαστήριο μετά από αίτηση του αιτούντος, με την απόφαση του ή με μεταγενέστερη απόφαση διορίζει ένα δικηγόρο, ένα συμβολαιογράφο και ένα δικαστικό επιμελητή, με την εντολή να υπερασπιστούν τον άπορο. Οι τελευταίοι είναι υποχρεωμένοι να δεχθούν την εντολή, η δε απόφαση ισχύει ως παροχή δικαστικής πληρεξουσιότητας.

Το ευεργέτημα της πενίας παύει με το θάνατο του δικαιούχου, πλην όμως πράξεις που δεν επιδέχονται αναβολή μπορούν να ενεργηθούν και αργότερα με βάση το ευεργέτημα που δόθηκε. Επίσης το άνω ευεργέτημα μπορεί να ανακληθεί ή να περιορισθεί με απόφαση του δικαστηρίου αυτεπαγγέλτως ή μετά από πρόταση του εισαγγελέως, εφόσον αποδεικνύεται ότι οι προϋποθέσεις της παροχής του, είτε δεν υπήρχαν εξαρχής, είτε έπαψαν να ισχύουν, είτε μεταβλήθηκαν. Η εκκαθάριση των εξόδων γίνεται κατά τα άρθρα 190 - 193 ΚΠολΔ.

Έτσι αν η απόφαση επιβάλει τα έξοδα σε βάρος του αντιδίκου του άπορου, η εισπραξη του δικαστικού ενσήμου, του απογράφου και των λοιπών τελών, γίνεται σύμφωνα με το νόμο για την εισπραξη των δημόσιων εσόδων, ενώ τα έξοδα που οφείλονται στον άπορο, τους δικηγόρους ή άλλους δικαστικούς πληρεξουσιστούς και στους άλλους δικαστικούς υπαλλήλους, επιδικάζονται στα πρόσωπα αυτά και εισπράττονται κατά τις διατάξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης. Με τον ίδιο τρόπο εισπράττονται και τα έξοδα αν επιβληθούν σε βάρος του άπορου, αμέσως μόλις πάψουν να υπάρχουν όλες ή μερικές από τις προϋποθέσεις για την παροχή του άνω ευεργετήματος και αυτό βεβαιωθεί. Αν οι διάδικοι πέτυχαν την παροχή του άνω ευεργετήματος με αναληθείς δηλώσεις και στοιχεία, ο δικαστής που αποφασίζει την ανάκληση του ευεργετήματος τους καταδικάζει σε χρηματική ποινή από 100 έως 200 ευρώ που περιέρχεται στο Ταμείο Ασφάλισης Νομικών, χωρίς να αποκλείεται η υποχρέωσή τους να καταβάλουν τα ποσά από τα οποία είχαν απαλλαγεί, ούτε και η ποινική τους δίωξη.

### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Ναι. Ο διάδικος που ηττήθηκε δύναται να ασκήσει έφεση ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου Εφετείου κατά μιας οριστικής απόφασης που αφορά διαζύγιο ή την ακύρωση άκυρου ή ακυρώσιμου γάμου ή την αναγνώριση του αναπόσπαστου γάμου εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών αν κατοικεί ή διαμένει στην ημεδαπή ή εντός εξήντα (60) ημερών αν κατοικεί ή διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστος διαμονής από την επίδοση της απόφασης, άλλως σε περίπτωση μη επίδοσης της απόφασης σε προθεσμία τριών (3) χρόνων από την δημοσίευση της οριστικής απόφασης. Σε περίπτωση που ο διάδικος που δικαιούται να ασκήσει έφεση πέθανε η προθεσμία της έφεσης αρχίζει από την επίδοση της οριστικής απόφασης στους καθολικούς διαδόχους του ή τους κληροδόχους.

### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Για την αναγνώριση απόφασης και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ισχύει πλέον ο Κανονισμός 2201/2003 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με βάση τον οποίο καταργήν οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος της Ε.Ε. αναγνωρίζονται στα υπόλοιπα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται κάποια ιδιαίτερη διαδικασία. Αν κάποιος θέλει να αναγνωρισθεί στην Ελλάδα μια απόφαση διαζυγίου, χωρισμού ή ακύρωσης γάμου θα πρέπει να καταθέσει αίτηση ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου του τόπου της συνήθους διαμονής του προσώπου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, άλλως του τόπου της εκτέλεσης.



Αφού λάβει δικάσιμο πρέπει να επιδώσει αντίγραφο της αίτησης στον αντίδικο με πράξη ορισμού δικασίμου και κλήση προς συζήτηση για την δικάσιμο αυτή. Το δικαστήριο, το οποίο δεν δύναται να ελέγξει την δικαιοδοσία του δικαστηρίου του κράτους μέλους της Ε.Ε. που εξέδωσε την απόφαση, αφού διαπιστώσει ότι η αναγνώριση της απόφασης αυτής δεν αντίκειται στη δημόσια τάξη του, ότι το εισαγωγικό δικόγραφο επιδόθηκε στον τυχόν ερμηδοδικήσαντα διάδικο έγκαιρα, ώστε να μπορεί να αμυνθεί ή αν αυτός έχει δεχθεί την απόφαση κατά τρόπο αναμφισβήτητο, ότι αυτή (απόφαση) δεν είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που έχει εκδοθεί μεταξύ των ιδίων διαδίκων στο κράτος μέλος της αναγνώρισεως ή σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος προγενέστερα που συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις αναγνώρισης στο κράτος μέλος της αναγνώρισης, αναγνωρίζει την απόφαση αυτή.

### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Αρμόδιο δικαστήριο για την προσβολή με προσφυγή της απόφασης που αναγνώρισε την απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους της Ε.Ε. είναι το Εφετείο που δικάζει κατά την αμφισβητούμενη δικαιοδοσία. Η προθεσμία προσφυγής είναι ένας μήνας από την επίδοση της απόφασης αν όμως ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η αναγνώριση έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος άλλο από αυτό που κηρύχθηκε η εκτελεστότητα η προθεσμία είναι δύο μήνες από την επίδοση της απόφασης. Η προθεσμία αυτή δεν παρατείνεται λόγω αποστάσεως. Αν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η αναγνώριση δεν παρασταθεί, το δικαστήριο υποχρεούται να αναστείλει τη διαδικασία μέχρι να εξακριβωθεί ότι αυτός κλητεύθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα ή ότι καταβλήθηκε κάθε δυνατή προσπάθεια γι' αυτό. Κατά της απόφασης του Εφετείου δύναται να ασκηθεί αναίρεση ενώπιον του Αρείου Πάγου.

### **16 Ποιο δικαίο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Το διαζύγιο των διαδίκων διέπεται ως προς το ουσιαστικό δικαίο κατά σειρά:

από το δικαίο της τελευταίας κατά τη διάρκεια του γάμου κοινής ιθαγένειάς τους, εφόσον ο ένας την διατηρεί,

Από το δικαίο της τελευταίας κατά τη διάρκεια του γάμου κοινής συνήθους διαμονής τους και

από το δικαίο με το οποίο οι σύζυγοι συνδέονται στενότερα.

Το δικονομικό δικαίο που εφαρμόζεται σύμφωνα με την *lex fori* είναι το ελληνικό δικονομικό δικαίο και το κοινοτικό το οποίο υπερτερεί έναντι του εθνικού κατ' άρθρο 28 του Συντάγματος.

Τελευταία επικαιροποίηση: 17/12/2014

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [es](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

## **Διαζύγιο - Ισπανία**

### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Μετά τη μεταρρύθμιση βάσει του νόμου 15/2005, δεν ισχύουν πλέον για την έκδοση διαζυγίου στην Ισπανία περιορισμοί σχετικά με την προηγούμενη διάσταση των συζύγων ή τους νόμιμους λόγους διαζυγίου, καθώς το διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί απευθείας από τις δικαστικές αρχές (εκδίδεται με τη μορφή τελεσίδικης δικαστικής απόφασης).

Η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου κινείται από έναν μόνον από τους συζύγους ή από τους δύο συζύγους από κοινού ή από τον ένα σύζυγο με τη συναίνεση του άλλου. Για την έκδοση απόφασης διαζυγίου πρέπει να πληρούνται οι κατωτέρω όροι και προϋποθέσεις:

παρέλευση τριών μηνών από την τέλεση του γάμου, εάν η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου κινείται με κοινή αίτηση των συζύγων ή με αίτηση του ενός συζύγου με τη συναίνεση του άλλου

παρέλευση τριών μηνών από την τέλεση του γάμου, εάν η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου κινείται με αίτηση του ενός συζύγου

δεν ισχύει χρονικός περιορισμός για την υποβολή αίτησης διαζυγίου, όταν υπάρχουν ενδείξεις κινδύνου κατά της ζωής, σωματικής ακεραιότητας, ελευθερίας, ηθικής ακεραιότητας ή γενετήσιας ελευθερίας και ακεραιότητας του αιτούντος συζύγου ή των τέκνων ενός ή αμφοτέρων των συζύγων.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι δικαίωμα υποβολής αίτησης –και χορήγησης– διαζυγίου έχει ο ένας από τους δύο συζύγους, εφόσον δεν επιθυμεί τη συνέχιση του γάμου, ο δε καθ' ου η αίτηση σύζυγος δεν έχει δικαίωμα να αντιταχθεί στο διαζύγιο για πραγματικούς λόγους. Ο αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση εφόσον έχει παρέλθει το ανωτέρω χρονικό διάστημα ή, στην τελευταία περίπτωση, ακόμη και πριν συμπληρωθεί το χρονικό αυτό διάστημα.

Εναλλακτικά προς την έκδοση διαζυγίου, οι σύζυγοι μπορούν να επιλέξουν τον δικαστικό χωρισμό, ο οποίος υπόκειται στους ίδιους όρους, μολοντί ο συζυγικός δεσμός παραμένει νομικά άθικτος. Αυτό σημαίνει ότι οι σύζυγοι δεν συνοικούν πλέον, χωρίς ωστόσο να λύεται ο γάμος, ο οποίος λύεται μόνο με την απόφαση έκδοσης διαζυγίου.

Όπως προαναφέρθηκε, η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου (καθώς και του δικαστικού χωρισμού) κινείται:

με αίτηση του ενός συζύγου,

με κοινή αίτηση των συζύγων ή με αίτηση ενός εξ αυτών με τη συναίνεση του άλλου.

Στην πρώτη περίπτωση, η αίτηση συνοδεύεται από πρόταση μέτρων σχετικά με τα αποτελέσματα που επιφέρει το διαζύγιο ή ο δικαστικός χωρισμός, τα οποία θα συζητηθούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Εάν τα μέρη αδυνατούν να έλθουν σε συμφωνία, αποφαίνεται η δικαστική αρχή.

Στη δεύτερη περίπτωση, οι σύζυγοι μπορούν να υποβάλουν συμφωνητικό διαζυγίου όπου παρατίθενται τα σημεία ως προς τα οποία έχει επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με τα μέτρα που θα ληφθούν για τη συζυγική κατοικία, την επιμέλεια και διατροφή των τέκνων, τη διανομή της κοινής περιουσίας και τυχόν υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ των συζύγων. Η διαδικασία λαμβάνει χώρα στο δικαστήριο και ο δικαστής αποφασίζει σε περίπτωση που υπάρχουν ανήλικα αχειράφετα τέκνα. Αν δεν υπάρχουν τέτοια τέκνα, υπάρχουν δύο διαδικασίες: στο δικαστήριο, αν και η σχετική απόφαση εκδίδεται από δικαστικό υπάλληλο, ή σε συμβολαιογράφο, με συμβολαιογραφική πράξη.

Οι διατάξεις περί διαζυγίου και δικαστικού χωρισμού ισχύουν πλήρως σε όλους τους γάμους μεταξύ προσώπων του ίδιου ή διαφορετικού φύλου, καθώς ο νόμος 13/2005 αναγνωρίζει το δικαίωμα ανδρών και γυναικών να τελέσουν γάμο, με τις ίδιες απαιτήσεις και αποτελέσματα, ανεξαρτήτως εάν είναι του ίδιου ή διαφορετικού φύλου.

### **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Με τις μεταρρυθμίσεις που εισήγαγε ο νόμος 15/2005, δεν απαιτείται στην Ισπανία η ύπαρξη νόμιμου λόγου διαζυγίου, καθώς η διατήρηση του συζυγικού δεσμού θεωρείται ως έκφραση της ελεύθερης βούλησης των συζύγων.

Μόνη προϋπόθεση αποτελεί η παρέλευση ενός ελάχιστου χρονικού διαστήματος μετά την τέλεση του γάμου και πριν από την κίνηση της διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου (με συγκεκριμένες εξαιρέσεις). Ο εν λόγω χρονικός περιορισμός έχει ως εξής:



παρέλευση τριών μηνών από την τέλεση του γάμου, εάν η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου κινείται με κοινή αίτηση των συζύγων ή με αίτηση του ενός συζύγου και με τη συναίνεση του άλλου

παρέλευση τριών μηνών από την τέλεση του γάμου, εάν η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου κινείται με αίτηση του ενός συζύγου

δεν ισχύει χρονικός περιορισμός για την υποβολή αίτησης διαζυγίου, όταν υπάρχουν ενδείξεις κινδύνου κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας, της ελευθερίας, της ηθικής ακεραιότητας ή γενετήσιας ελευθερίας και της ακεραιότητας του αιτούντος συζύγου ή των τέκνων ενός ή αμφότερων των συζύγων.

### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

#### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Η πρώτη συνέπεια του διαζυγίου είναι η λύση του συζυγικού δεσμού, με την οποία παύει η υποχρέωση των συζύγων να συνοικούν και να παρέχουν αμοιβαία υποστήριξη στο πλαίσιο του συζυγικού δεσμού, οι οποίοι είναι πλέον ελεύθεροι να τελέσουν νέο γάμο.

Σύμφωνα με το δικαίωμα της Ισπανίας, η σύζυγος δεν υποχρεούται να λάβει το επώνυμο του συζύγου μετά τον γάμο, όπως συμβαίνει σε άλλες χώρες.

#### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Το διαζύγιο επιφέρει τη λύση του συζυγικού περιουσιακού καθεστώτος και την εκκαθάριση των κοινών περιουσιακών στοιχείων που ενδεχομένως έχουν αποκτήσει οι σύζυγοι, με αποτέλεσμα την κατανομή μεταξύ τους των κοινών περιουσιακών στοιχείων, διαδικασία η οποία καθορίζεται από το περιουσιακό καθεστώς το οποίο διέπει τον γάμο.

#### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Η απόφαση έκδοσης διαζυγίου δεν επηρεάζει τις σχέσεις γονέων και τέκνων όσον αφορά τα κοινά εκ του γάμου τέκνα, με εξαίρεση τα θέματα που αφορούν την επιμέλεια, για τα οποία πρέπει να αποφανθεί το δικαστήριο που εκδίδει το διαζύγιο, είτε αναθέτοντας την επιμέλεια σε έναν από τους συζύγους και ορίζοντας το καθεστώς επικοινωνίας με τα τέκνα για τον άλλο σύζυγο είτε ορίζοντας ένα καθεστώς κοινής επιμέλειας.

Κοινή επιμέλεια μπορούν να αναλάβουν οι σύζυγοι με συμφωνία μεταξύ τους (είτε κατά την αρχική πρόταση η οποία συνοδεύει τη συμφωνία συμβιβασμού είτε κατά τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας), με την επικύρωση του δικαστηρίου. Εάν δεν είναι δυνατή η επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των συζύγων, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την από κοινού επιμέλεια με αίτημα οποιουδήποτε των συζύγων, κατόπιν εισήγησης της Εισαγγελίας (Ministerio Fiscal), με γνώμονα τη βέλτιστη προστασία των συμφερόντων του τέκνου. Σε ορισμένες αυτόνομες κοινότητες της Ισπανίας υπερισχύει το σύστημα της κοινής επιμέλειας. Αυτό σημαίνει ότι το εν λόγω σύστημα αποτελεί το σύστημα που εφαρμόζεται κατά κανόνα, εκτός εάν συντρέχουν περιστάσεις που δικαιολογούν τη μη εφαρμογή του (αυτό ισχύει στην περίπτωση της Αραγονίας, της Χώρας των Βάσκων και, σε έναν βαθμό, στην Καταλωνία). Επίσης, με γνώμονα πάντοτε τα συμφέροντα των ανηλίκων, η επιμέλεια μπορεί να ασκείται από έναν μόνον γονέα ή με βάση μικτά ή υβριδικά συστήματα (ο ένας γονέας έχει την επιμέλεια για ένα τέκνο και ο άλλος την επιμέλεια για άλλο τέκνο ή ένας γονέας έχει την αποκλειστική επιμέλεια για ένα τέκνο και οι δύο έχουν την κοινή επιμέλεια για άλλο τέκνο).

Βασική αρχή είναι ότι το διαζύγιο δεν απαλλάσσει τους γονείς από τις υποχρεώσεις τους έναντι των τέκνων τους, επομένως και οι δύο γονείς οφείλουν να συνεισφέρουν στη διατροφή τους ασκώντας από κοινού τη γονική μέριμνα.

Αυτό συνεπάγεται συνήθως ότι ο σύζυγος που δεν έχει την επιμέλεια των τέκνων οφείλει να καταβάλλει διατροφή στον σύζυγο που έχει αναλάβει την επιμέλεια, έως ότου τα εν λόγω τέκνα αποκτήσουν οικονομική αυτονομία ή περιέλθουν σε οικονομική δυσπραγία με δική τους υπαιτιότητα. Στην περίπτωση ενός συστήματος κοινής επιμέλειας το συνηθέστερο είναι ο κάθε γονέας να αναλαμβάνει τις συνήθεις δαπάνες των τέκνων για το χρονικό διάστημα που βρίσκονται μαζί του (δαπάνες ένδυσης, διατροφής ή στέγασης), ενώ οι υπόλοιπες δαπάνες καλύπτονται μέσω τραπεζικού λογαριασμού στον οποίο συνεισφέρει ο κάθε γονέας σε μηνιαία βάση. Ωστόσο, αν η οικονομική ικανότητα των δύο γονέων διαφέρει σημαντικά, είναι δυνατόν ο ένας να καταβάλλει ένα χρηματικό ποσό στον άλλο, προκειμένου ο τελευταίος να καλύπτει τις δαπάνες για τα τέκνα κατά το χρονικό διάστημα που είναι μαζί του.

#### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Με την έκδοση διαζυγίου παύει η υποχρέωση συμβίωσης των συζύγων και η υποχρέωση παροχής αμοιβαίας υποστήριξης. Αντιστοίχως, παύει η αμοιβαία υποχρέωση των συζύγων να διατρέφουν αλλήλους. Ωστόσο, εάν το διαζύγιο κλονίζει την οικονομική ισορροπία εις βάρος του ενός συζύγου έναντι του άλλου, προκαλώντας επιδείνωση της θέσης του σε σχέση με την κατάστασή του πριν από τη λύση του γάμου, ο θιγόμενος σύζυγος έχει δικαίωμα να λάβει από τον άλλο αποζημίωση για την αποκατάσταση της εν λόγω ισορροπίας.

Σε ορισμένες περιοχές ισχύουν ειδικές διατάξεις ως προς το θέμα αυτό.

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Δικαστικός χωρισμός σημαίνει ότι οι σύζυγοι δεν συμβιώνουν πλέον, με άλλα λόγια παύει η υποχρέωση συνοίκησης, αλλά ο συζυγικός δεσμός παραμένει σε ισχύ, χωρίς να επηρεάζονται τυχόν συμφωνίες διατροφής οι οποίες καταρτίζονται για τη διασφάλιση της ισορροπίας μεταξύ των συζύγων. Επίσης, παύει η δυνατότητα των συζύγων να διαθέτουν τα περιουσιακά στοιχεία αλλήλων για την κάλυψη των δαπανών τους στο πλαίσιο του γάμου. Επιπλέον, με τον δικαστικό χωρισμό (όπως και με τη διάσταση) δεν ισχύει πλέον το τεκμήριο πατρότητας των τέκνων, βάσει του οποίου θεωρούνται τέκνα του συζύγου τα τέκνα που γεννήθηκαν τουλάχιστον 300 ημέρες πριν από τον χωρισμό.

#### **5 Ποιές είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Όπως ισχύει και για το διαζύγιο, μετά τη μεταρρύθμιση βάσει του νόμου 15/2005, δεν απαιτείται στην Ισπανία η ύπαρξη νόμιμου λόγου για τον δικαστικό χωρισμό, καθώς η διατήρηση του συζυγικού δεσμού θεωρείται ως έκφραση της ελεύθερης βούλησης των συζύγων.

Μόνη προϋπόθεση αποτελεί η παρέλευση ενός ελάχιστου χρονικού διαστήματος μετά την τέλεση του γάμου και πριν από την επίτευξη της διαδικασίας δικαστικού χωρισμού (με συγκεκριμένες εξαιρέσεις). Ο εν λόγω χρονικός περιορισμός έχει ως εξής:

παρέλευση τριών μηνών από την τέλεση του γάμου, εάν τον δικαστικό χωρισμό αιτούνται οι σύζυγοι από κοινού ή ο ένας σύζυγος με τη συναίνεση του άλλου

παρέλευση τριών μηνών από την τέλεση του γάμου, εάν τον δικαστικό χωρισμό αιτείται ο ένας σύζυγος

δεν ισχύει χρονικός περιορισμός για την υποβολή αίτησης δικαστικού χωρισμού όταν υπάρχουν ενδείξεις κινδύνου κατά της ζωής, σωματικής ακεραιότητας, ελευθερίας, ηθικής ακεραιότητας ή γενετήσιας ελευθερίας και ακεραιότητας του αιτούντος συζύγου ή των τέκνων ενός ή αμφότερων των συζύγων.

#### **6 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Οι έννομες συνέπειες του δικαστικού χωρισμού είναι ίδιες με εκείνες του διαζυγίου, με μοναδική διαφορά ότι δεν επέρχεται λύση του συζυγικού δεσμού.

Συνεπώς, είναι δυνατή η πλήρης αποκατάσταση των σχέσεων των συζύγων χωρίς να απαιτείται η τέλεση νέου γάμου μεταξύ τους. Προκειμένου να είναι

έγκυρη, η σχετική απόφαση των συζύγων για αποκατάσταση των σχέσεών τους πρέπει να κοινοποιείται στο δικαστήριο. Παράλληλα, εάν οι σύζυγοι διέπονται από το περιουσιακό καθεστώς της κοινοκτημοσύνης (π.χ. της κοινοκτημοσύνης των αποκτημάτων), ο χωρισμός επιφέρει τη διακοπή του εν λόγω καθεστώτος και την αντικατάστασή του με το καθεστώς του διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων.

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Η ακύρωση του γάμου (η οποία αφορά συζύγους διαφορετικού ή του ίδιου φύλου) συνίσταται στη δικαστική αναγνώριση ελαττωμάτων του γάμου τα οποία τον καθιστούν άκυρο αναδρομικά, κατά τρόπο ώστε να θεωρηθούν τα δικαστήρια ότι ουδέποτε τελέστηκε και ουδέποτε είχε νομική ισχύ. Συνεπώς, μετά την ακύρωση του γάμου οι σύζυγοι ανακτούν την ιδιότητα του άγαμου προσώπου.

Η ακύρωση του γάμου συνεπάγεται τη λύση του συζυγικού περιουσιακού καθεστώτος και την εκκαθάριση της συζυγικής περιουσίας, καθώς και τη διακοπή της υποχρέωσης συμβίωσης και αμοιβαίας υποστήριξης.

Σε αντίθεση με τις περιπτώσεις δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου, η μη ύπαρξη του γάμου σημαίνει ότι δεν οφείλεται οποιαδήποτε αποζημιωτική παροχή μεταξύ των συζύγων, καθώς αυτή προϋποθέτει την ύπαρξη έγκυρου γάμου. Εξαιρέση στη ρύθμιση αυτή αποτελεί η δυνατότητα αποζημίωσης του καλόπιστου συζύγου από τον σύζυγο ο οποίος τέλεσε τον γάμο κακόπιστα.

Οι έννομες συνέπειες οι οποίες ίσχυαν πριν από την έκδοση της ακυρωτικής απόφασης εξακολουθούν να ισχύουν ως προς τα τέκνα. Οι εν λόγω συνέπειες είναι ίδιες με εκείνες που ισχύουν στην περίπτωση της διάστασης ή του διαζυγίου.

Παράλληλα με την ακύρωση του γάμου από τα πολιτικά δικαστήρια, στην Ισπανία αναγνωρίζονται τα αποτελέσματα αστικού δικαίου που παράγουν οι αποφάσεις των εκκλησιαστικών δικαστηρίων σχετικά με την ακύρωση θρησκευτικού γάμου ή οι ποινικιστικές αποφάσεις σχετικά με τη μη ολοκλήρωση του γάμου που υπόκεινται σε σχετική διαδικασία επικύρωσης (ανάλογη με τη διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας) ενώπιον των πρωτοδικείων (στους τόπους στους οποίους υπάρχουν πρωτοδικεία που ειδικεύονται σε θέματα οικογενειακού δικαίου). Οι εν λόγω ρυθμίσεις θεμελιώνονται στη συμφωνία μεταξύ της Ισπανίας και της Αγίας Έδρας σχετικά με νομικά ζητήματα, που υπογράφηκε στις 3 Ιανουαρίου 1979.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Οι λόγοι ακύρωσης του γάμου είναι οι εξής:

1. Ο ένας σύζυγος δεν έχει συναινέσει στην τέλεση του γάμου.

2. Ο γάμος τελέστηκε μολοντί συνέτρεχε κάποιος από τα ακόλουθα κωλύματα, και ειδικότερα: Πρόκειται για τα εξής:

1. ο ένας σύζυγος είναι εξαρτώμενος ανήλικος, εκτός εάν πρόκειται για πρόσωπο ηλικίας άνω των 14 ετών για το οποίο χορηγήθηκε άδεια από το δικαστήριο (κώλυμα λόγω ηλικίας)

2. ο ένας σύζυγος είναι ήδη έγγαμος κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου (διγαμία)

3. ο ένας σύζυγος είναι ανιών, καπιών ή υιοθετημένο τέκνο του άλλου (κώλυμα λόγω συγγένειας)

4. οι σύζυγοι συνδέονται μεταξύ τους με συγγένεια εξ αίματος έως τον τρίτο βαθμό – θείος/θεία με ανιψιά/ανιψιό – εκτός εάν έχουν λάβει άδεια του δικαστηρίου (κώλυμα λόγω συγγένειας).

3. Ο ένας σύζυγος είχε καταδικαστεί για ανθρωποκτονία ή συνέργεια σε ανθρωποκτονία του προηγούμενου συζύγου του άλλου συζύγου, εκτός εάν έχει δοθεί χάρη από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

4. Ο γάμος τελέστηκε χωρίς την παρουσία δικαστή, δημάρχου ή άλλου λειτουργού ή χωρίς την παρουσία μαρτύρων. Ωστόσο, η εγκυρότητα του γάμου δεν θίγεται από την αναρμοδιότητα ή την έλλειψη νόμιμου διορισμού του τελούντος τον γάμο προσώπου, εφόσον τουλάχιστον ένας εκ των συζύγων ενήργησε καλόπιστα και το πρόσωπο αυτό άσκησε τα καθήκοντά του δημόσια.

5. Ένας εκ των συζύγων τέλεσε τον γάμο τελώντας σε πλάνη ως προς την ταυτότητα του άλλου συζύγου ή ως προς προσωπικές ιδιότητες του άλλου συζύγου, οι οποίες υπήρξαν καθοριστικές για τη συγκατάθεσή του στην τέλεση του γάμου.

6. Ο ένας σύζυγος τελούσε υπό εξαναγκασμό ή σοβαρή απειλή κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Η ακύρωση του γάμου ισχύει αναδρομικά από τον χρόνο τέλεσής του. Συνεπώς, μετά την ακύρωση του γάμου οι σύζυγοι ανακτούν την ιδιότητα του άγαμου προσώπου.

Ωστόσο, οι έννομες συνέπειες οι οποίες ίσχυαν στο πλαίσιο του άκυρου γάμου, από τον χρόνο τέλεσης έως την ακύρωσή του, εξακολουθούν να ισχύουν ως προς τα τέκνα και ως προς τον σύζυγο ή τους συζύγους που ενήργησαν καλόπιστα.

Ο κακόπιστος σύζυγος δεν συμμετέχει στα αποκτήματα του καλόπιστου συζύγου κατά την εκκαθάριση της συζυγικής περιουσίας.

Επίσης, ο καλόπιστος σύζυγος μπορεί να απαιτήσει αποζημίωση, εφόσον υπήρξε συμβίωση, για την αποκατάσταση του κλονισμού της οικονομικής ισορροπίας που ενδεχομένως προκάλεσε η ακύρωση του γάμου.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Στην Ισπανία η οικογενειακή διαμεσολάβηση διέπεται σε κρατικό επίπεδο από τον Νόμο περί διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές διαφορές, ήτοι τον Νόμο 5/2012 της 6ης Ιουλίου 2012, ο οποίος μετέφερε στο εσωτερικό δίκαιο την οδηγία 2008/52/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008, για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Οι γενικές αρχές που διέπουν τη διαμεσολάβηση συνοψίζονται στα εξής: εκούσιος χαρακτήρας της διαδικασίας, ελεύθερη επιλογή, αμεροληψία, ουδετερότητα και εμπιστευτικότητα. Πέραν των ανωτέρω αρχών, υπάρχουν κανόνες ή κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες κατευθύνουν τα μέρη στη διαμεσολάβηση, όπως είναι η καλή πίστη και ο αμοιβαίος σεβασμός, καθώς και η υποχρέωση συνεργασίας και αρωγής του διαμεσολαβητή.

Ο ανωτέρω Νόμος 5/2012 διέπει τη «διαμεσολάβηση σε διασυνοριακές διαφορές», δηλ. διαφορές στις οποίες τουλάχιστον το ένα μέρος κατοικεί ή διαμένει σε κράτος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο κατοικεί οποιοδήποτε άλλο μέρος της διαφοράς, όταν τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση ή όταν αυτή είναι υποχρεωτική από τον νόμο. Ο ίδιος νόμος καλύπτει και διαφορές οι οποίες αναμένεται να επιλυθούν ή επιλύονται δυνάμει συμφωνίας διαμεσολάβησης, ανεξαρτήτως του τόπου υπογραφής της συμφωνίας, όταν, κατόπιν μεταβολής του τόπου κατοικίας οποιουδήποτε μέρους, το τελευταίο επιθυμεί την εκτέλεση της συμφωνίας ή την επιβολή των συνεπειών της στην επικράτεια άλλου κράτους. Στις διασυνοριακές διαφορές μεταξύ προσώπων τα οποία κατοικούν σε διαφορετικά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο τόπος κατοικίας ορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 60 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001 (κανονισμός Βρυξέλλες Ι).

Στη νομοθεσία της Ισπανίας η οικογενειακή διαμεσολάβηση θεωρείται ως εναλλακτική λύση στην αυστηρά δικαστική επίλυση των οικογενειακών διαφορών. Η αυτόνομη κοινότητα της Ανδαλουσίας - Ν. 1/2009 της 27ης Φεβρουαρίου 2009 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης στην Ανδαλουσία η αυτόνομη κοινότητα της Αραγονίας - Ν. 9/2011 της 24ης Μαρτίου 2011 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης στην Αραγονία το Πριγκιπάτο των Αστουριών - Ν. 3/2007 της 23ης Μαρτίου 2007 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης η αυτόνομη κοινότητα των Καναρίων Νήσων - Ν. 15/2003 της 8ης Απριλίου 2003 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης η αυτόνομη κοινότητα της Κανταβρίας - Ν. 1/2011 της 28ης Μαρτίου 2011 περί διαμεσολάβησης στην Αυτόνομη Κοινότητα της Κανταβρίας η αυτόνομη κοινότητα της Καστίλης - Λα Μάντσα - Ν. 4/2005 της 24ης Μαΐου 2005 περί ειδικής υπηρεσίας οικογενειακής διαμεσολάβησης η αυτόνομη κοινότητα της Καστίλης και Λεόν - Ν. 1/2006 της 6ης Απριλίου 2006 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης στην Καστίλη και Λεόν η αυτόνομη κοινότητα της Καταλωνίας (ιδιαίτερα σημαντικό σε αυτή την αυτόνομη κοινότητα είναι ότι το νομοθετικό πλαίσιο που κατάρτισε για την περιοχή της προβλέπει στο άρθρο 233 παράγραφος 6 του Αστικού Κώδικα της Καταλωνίας, ότι η δικαστική αρχή μπορεί να παραπέμψει τους συζύγους σε συνάντηση ενημέρωσης για τη διαμεσολάβηση, εφόσον κρίνει ότι υπό τις δεδομένες περιστάσεις είναι πιθανή η επίτευξη συμφωνίας) η αυτόνομη κοινότητα της Κοινότητας της Βαλένθιας - Ν. 7/2001 της 26ης Νοεμβρίου 2001 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης στη Βαλένθια η αυτόνομη κοινότητα της Γαλικίας - Ν. 4/2001 της 31ης Μαΐου 2001 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης η αυτόνομη κοινότητα των Βαλεαρίδων Νήσων - Ν. 14/2010 της 9ης Δεκεμβρίου 2010 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης στις Βαλεαρίδες Νήσους η αυτόνομη κοινότητα της Μαδρίτης - Ν. 1/2007 της 21ης Φεβρουαρίου 2007 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης στη Μαδρίτη και η αυτόνομη κοινότητα της Χώρας των Βάσκων - Ν. 1/2008 της 8ης Φεβρουαρίου 2008 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης - έχουν θεσπίσει νόμους για την οικογενειακή διαμεσολάβηση, διά των αντίστοιχα αυτόνομων κοινοβουλίων τους, με πρωτοβουλία, εν γένει, των δημοσίων φορέων κοινωνικής πρόνοιας.

Σε κρατικό επίπεδο, ο Ν. 15/2005 της 8ης Ιουλίου 2005, ο οποίος τροποποίησε τον Αστικό Κώδικα και τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ως προς τον δικαστικό χωρισμό και το διαζύγιο, εισήγαγε έναν νέο κανόνα (7) στο άρθρο 770 του εν λόγω νόμου, το οποίο διέπει τη δικαστική διαδικασία του δικαστικού

χωρισμού και του διαζυγίου (με εξαίρεση τις περιπτώσεις συναινετικού διαζυγίου) καθώς και της ακύρωσης του γάμου. Σύμφωνα με τον κανόνα αυτό τα μέρη μπορούν να υποβάλουν από κοινού αίτηση ανακοπής της διαδικασίας, με την επιφύλαξη των γενικών διατάξεων της πολιτικής διαδικασίας του άρθρου 19 παράγραφος 4 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, προκειμένου να παραπέμψουν τη διαφορά σε διαμεσολάβηση.

Στις διασυνοριακές γαμικές διαφορές εφαρμόζεται το άρθρο 55 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 (κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα), σύμφωνα με το οποίο, κατόπιν αίτησης κεντρικής αρχής ή του γονέα ο οποίος ασκεί τη γονική μέριμνα, οι κεντρικές αρχές οφείλουν να συνεργαστούν σε ορισμένες περιπτώσεις για την εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού. Εν προκειμένω, οφείλουν να λάβουν μέτρα ώστε, μεταξύ άλλων, να διευκολύνουν τη συμφωνία μεταξύ των ασκούντων τη γονική μέριμνα, μέσω διαμεσολάβησης ή άλλου τρόπου.

Στις αστικές διαφορές οικογενειακού δικαίου που εμπíπτον στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων τα οποία εκδικάζουν υποθέσεις άσκησης βίας κατά γυναικών (Juzgados de Violencia sobre la Mujer), απαγορεύεται η διαμεσολάβηση.

### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

α) Πού πρέπει να καταθέσω την αίτησή μου;

Μόλις καθοριστεί η διεθνής δικαιοδοσία των ισπανικών δικαστηρίων για την εκδίκαση της υπόθεσης (σύμφωνα με τον κανονισμό 2101/2003 - ακύρωση γάμου, δικαστικός χωρισμός, διαζύγιο και γονική μέριμνα, τον κανονισμό 4/2009 - διατροφή - και από τις 29.01.2019 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1103 όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις μεταξύ συζύγων και σύμφωνα με το άρθρο 22γ του οργανικού νόμου σχετικά με τη δικαστική εξουσία για τις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται στους κανονισμούς ή όταν εκείνοι παραπέμπουν στην ισπανική νομοθεσία), εντός της ισπανικής επικράτειας, η αίτηση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού και ακύρωσης του γάμου (με εξαίρεση τις περιπτώσεις συναινετικού δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου ενώπιον συμβολαιογράφου όταν δεν υπάρχουν ανήλικα τέκνα) υποβάλλεται είτε στο πρωτοδικείο είτε στα κατά τόπους πρωτοδικεία που ειδικεύονται σε θέματα οικογενειακού δικαίου. Πιο συγκεκριμένα, αρμόδιο είναι το πρωτοδικείο:

του τόπου της συζυγικής κατοικίας

εάν οι σύζυγοι κατοικούν σε διαφορετικές δικαστικές περιφέρειες, ο αιτών μπορεί να επιλέξει μεταξύ:

του δικαστηρίου της τελευταίας συζυγικής κατοικίας,

του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του καθ' ού η αίτηση,

ή, εάν ο καθ' ού δεν έχει σταθερό τόπο κατοικίας ή διαμονής, του δικαστηρίου της τρέχουσας ή της τελευταίας διαμονής του, ανάλογα με την επιλογή του αιτούντος

εάν δεν πληρούνται οι ως άνω προϋποθέσεις, η αίτηση υποβάλλεται ενώπιον του πρωτοδικείου (Juez de Primera Instancia) του τόπου κατοικίας του αιτούντος

σε περίπτωση κοινής αίτησης των συζύγων για διαζύγιο ή δικαστικό χωρισμό, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί ενώπιον του δικαστηρίου:

του τόπου της τελευταίας κοινής κατοικίας των συζύγων,

του τόπου κατοικίας οποιουδήποτε συζύγου

Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να υποβληθεί ενώπιον του πρωτοδικείου της κατοικίας του αιτούντος.

Για πληροφορίες σχετικά με τις δικαστικές αρχές της Ισπανίας βλ. <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/administracion-justicia/organizacion-justicia/organizacion-juzgados>

Σε περίπτωση χρήσης των υπηρεσιών συμβολαιογράφου, που αποτελεί εναλλακτική λύση σε σχέση με τα δικαστήρια, όταν οι σύζυγοι δεν διαθέτουν ανήλικα αχειράφετα τέκνα (οπότε η σχετική απόφαση επικυρώνεται όχι από το δικαστήριο αλλά από δικαστικό υπάλληλο), η σχετική πράξη συντάσσεται από τον συμβολαιογράφο του τόπου της τελευταίας κοινής κατοικίας ή της κατοικίας ή της συνήθους κατοικίας ενός από τους αιτούντες.

β) Διατυπώσεις και έγγραφα

Όταν ο αιτών προσφεύγει στα δικαστήρια, η αίτηση ακύρωσης γάμου, δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου πρέπει να υποβάλλεται εγγράφως και να υπογράφεται από τον δικηγόρο του αιτούντος και από τον πληρεξούσιο νομικό που τον εκπροσωπεί. Οι εν λόγω νομικοί επαγγελματίες μπορούν να είναι κοινοί μεταξύ των διαδίκων, όταν οι σύζυγοι ζητούν συναινετικό δικαστικό χωρισμό ή διαζύγιο.

Η αίτηση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου πρέπει να συνοδεύεται από τα εξής έγγραφα:

πιστοποιητικό γάμου και ληξιαρχικές πράξεις γέννησης των τέκνων δεν αρκεί να προσκομιστεί απλώς το σχετικό απόσπασμα της οικογενειακής μερίδας (Libro de Familia)

έγγραφα επί των οποίων ο αιτών/οι αιτούντες θεμελιώνει (-ουν) το δικαίωμά του(ς)

έγγραφα τα οποία απαιτούνται για την αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης των συζύγων και ενδεχομένως των τέκνων, όπως φορολογικές δηλώσεις, εκκαθαριστικά σημειώματα μισθοδοσίας, τραπεζικές βεβαιώσεις, τίτλοι ιδιοκτησίας ή πιστοποιητικά μεταγραφής, εάν τα μέρη ζητούν τη λήψη μέτρων που αφορούν περιουσιακά στοιχεία

πρόταση συμφωνίας συμβιβασμού, εάν η αίτηση διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού υποβάλλεται από κοινού.

Σε περίπτωση που γίνεται χρήση των υπηρεσιών συμβολαιογράφου (συναινετικός δικαστικός χωρισμός ή διαζύγιο χωρίς ανήλικα αχειράφετα τέκνα), για την κατάρτιση συμβολαιογραφικής πράξης είναι απαραίτητα τα παραπάνω έγγραφα. Επισημαίνεται ότι για την κατάρτιση της σχετικής πράξης ενώπιον συμβολαιογράφου οι σύζυγοι πρέπει να επικουρούνται από εν ενεργεία δικηγόρο.

### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Η νομοθεσία της Ισπανίας αναγνωρίζει το δικαίωμα των Ισπανών υπηκόων ή υπηκόων άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αλλοδαπών της Ισπανίας να λάβουν υπηρεσίες δικαστικής συνδρομής (ευεργέτημα πενίας), εφόσον αποδείξουν ότι δεν διαθέτουν τα απαραίτητα οικονομικά μέσα για τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

Δικαίωμα δικαστικής συνδρομής θεμελιώνεται εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν διαθέτει επαρκείς οικονομικούς πόρους και εφόσον το ακαθάριστο εισόδημά του, υπολογιζόμενο σε ετήσια βάση ανά οικογενειακή μονάδα, δεν υπερβαίνει τα κατωτέρω όρια:

α) το διπλάσιο του δημόσιου δείκτη εισοδήματος (IPREM), όπως αυτός ισχύει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, για πρόσωπα τα οποία δεν είναι μέλη οικογενειακής μονάδας

β) τον δημόσιο δείκτη εισοδήματος, όπως αυτός ισχύει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, πολλαπλασιαζόμενο επί 2,5 για πρόσωπα τα οποία είναι μέλη οποιασδήποτε κατηγορίας οικογενειακής μονάδας η οποία αποτελείται από λιγότερα από τέσσερα πρόσωπα

γ) το τριπλάσιο του δημόσιου δείκτη εισοδήματος, για οικογενειακές μονάδες οι οποίες αποτελούνται από τέσσερα ή περισσότερα πρόσωπα.

Υπολογισμός του δείκτη IPREM

Η αίτηση υποβάλλεται στον δικηγορικό σύλλογο (Colegio de Abogados) της περιφέρειας του δικαστηρίου της κύριας δίκης ή του δικαστηρίου της κατοικίας του αιτούντος. Στη δεύτερη περίπτωση, το δικαστήριο διαβιβάζει την αίτηση στον τοπικό αρμόδιο δικηγορικό σύλλογο.

Οι δικηγορικοί σύλλογοι ορίζονται ως αρμόδιες υπηρεσίες παραλαβής των αιτήσεων επί διασυνοριακών διαφορών. Στις εν λόγω διαφορές, αρμόδια αρχή για την έκδοση της αίτησης είναι ο δικηγορικός σύλλογος του συνήθους τόπου διαμονής ή του τόπου κατοικίας του αιτούντος.

Υπήκοος συμβαλλομένου κράτους της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας για τη Διαβίβαση των Αιτήσεων Δικαστικής Συνδρομής μπορεί να υποβάλει αίτηση στην κεντρική αρχή της χώρας του για την εκτέλεση της συμφωνίας. Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί πριν από την έναρξη της δικαστικής διαδικασίας, ή, εάν ο αιτούμενος δικαστική συνδρομή είναι ο καθ' ού, πριν από την αντίκρουση της αίτησης.

Ωστόσο, τόσο ο αιτών όσο και ο καθ' ού μπορεί να υποβάλει αργότερα αίτημα δικαστικής συνδρομής εφόσον αποδείξει ότι έχει μεταβληθεί η οικονομική του κατάσταση. Εφόσον δεν υπάρχουν επαρκή κοινά περιουσιακά στοιχεία και ένας εκ των συζύγων δεν μπορεί να επωφεληθεί του ευεργετήματος της δικαστικής συνδρομής, επειδή δεν το επιτρέπει η οικονομική κατάσταση του άλλου συζύγου,

ο τελευταίος μπορεί να διαταχθεί να καταβάλει εν όλω ή εν μέρει τα δικαστικά έξοδα στο πλαίσιο μιας διαδικασίας η οποία είναι γνωστή ως «litis expensas» (διαδικασία εξόδων δυνάμει ειδικής συμφωνίας στη διαδικασία διαζυγίου).

### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Στην Ισπανία οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται σε διαδικασίες διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου υπόκεινται σε έφεση. Η έφεση ασκείται εντός είκοσι ημερών από την έκδοση της εκκαλουμένης απόφασης, ενώπιον του πρωτοδικείου το οποίο την εξέδωσε. Η υπόθεση εμπίπτει στη δικαιοδοσία του αντίστοιχου εφετείου (Audiencia Provincial). Σε ορισμένες περιπτώσεις, η απόφαση επί της εφέσεως υπόκειται σε αίτηση αναίρεσης, ή σε άλλες περιπτώσεις, σε έκτακτη προσφυγή ανακοπής για παράβαση των δικονομικών κανόνων ενώπιον του Τμήματος Αστικών Διαφορών του Ανώτατου Δικαστηρίου (Tribunal Supremo).

Στην Ισπανία οι δικαστικές αποφάσεις επί διαφορών διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου δεν είναι προσωρινά εκτελεστές εφόσον υπόκεινται σε έφεση (εξαιρουμένων των αποφάσεων που διέπουν τις υποχρεώσεις και περιουσιακές σχέσεις που συνδέονται με το βασικό αντικείμενο της διαφοράς), μολονότι η άσκηση έφεσης δεν αναστέλλει την ισχύ των μέτρων που διατάσσονται με την απόφαση και τα οποία είναι άμεσα εκτελεστά, παρά την άσκηση της έφεσης. Επιπλέον, όταν η έφεση αφορά αποκλειστικά τα μέτρα που διατάσσονται με την εκκαλούμενη απόφαση, η άσκηση της έφεσης δεν αναστέλλει την τελεσιδικία της απόφασης ακύρωσης του γάμου, δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου.

Στη διαδικασία διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού η οποία κινείται από κοινού από τους συζύγους, η απόφαση διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού η οποία επικυρώνει στο σύνολό της την πρόταση συμφωνίας συμβιβασμού που υποβλήθηκε στο δικαστήριο προς έγκριση δεν υπόκειται σε έφεση παρά μόνον από την Εισαγγελία, εφόσον αυτή παρεμβαίνει, η οποία δύναται να ασκήσει έφεση για την προστασία των συμφερόντων των ανήλικων ή ανίκανων για δικαιοπραξία τέκνων. Στις συναινετικές διαδικασίες, η δικαστική απόφαση διά της οποίας απορρίπτεται η αίτηση έκδοσης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή τα μέτρα που πρότειναν οι σύζυγοι εν όλω ή εν μέρει, υπόκειται σε έφεση. Στις περιπτώσεις αυτές, η έφεση κατά της απόφασης που αφορά τα μέτρα δεν αναστέλλει την ισχύ των εν λόγω μέτρων ούτε επηρεάζει την ισχύ της απόφασης όσον αφορά το διαζύγιο ή τον δικαστικό χωρισμό.

Όσον αφορά τα ασφαλιστικά μέτρα που είναι δυνατόν να ληφθούν από το δικαστήριο πριν ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου, απόφαση διά της οποίας διατάσσεται η λήψη των εν λόγω μέτρων δεν υπόκειται σε έφεση, μολονότι δεν είναι τελεσιδική ούτε δεσμευτική σε αυτό το στάδιο. Απόφαση ασφαλιστικών μέτρων υπόκειται σε αναθεώρηση όχι διά της άσκησης εφέσεως αλλά δυνάμει της απόφασης η οποία περατώνει τη διαδικασία διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου.

### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Για το θέμα αυτό, η εφαρμοστέα νομοθεσία είναι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας (Βρυξέλλες ΙΙα), ο οποίος είναι σε ισχύ σε όλα τα κράτη μέλη εκτός της Δανίας. Στη Δανία η εφαρμοστέα νομοθεσία είναι η Σύμβαση της Χάγης, της 19ης Οκτωβρίου 1996, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, εκτέλεση και συνεργασία όσον αφορά τη γονική μέριμνα και μέτρα για την προστασία των παιδιών.

Εάν ζητείται μόνον η ενημέρωση των στοιχείων του ληξιαρχείου ενός κράτους μέλους επί τη βάση αποφάσεων διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου οι οποίες εκδόθηκαν σε άλλο κράτος μέλος και οι οποίες, σύμφωνα με τη νομοθεσία του τελευταίου, δεν υπόκεινται πλέον σε ένδικα μέσα, αρκεί η απλή υποβολή σχετικής αίτησης στον υπεύθυνο του ληξιαρχείου κάθε χώρας, η οποία συνοδεύεται από τα εξής έγγραφα:

αντίγραφο της απόφασης, το οποίο πληροί τις προϋποθέσεις γνησιότητας που ισχύουν σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας έκδοσης

βεβαίωση βάσει του τυποποιημένου υποδείγματος εντύπου, η οποία εκδίδεται από το αρμόδιο δικαστήριο ή την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση

έγγραφο το οποίο πιστοποιεί τη νόμιμη επίδοση των εγγράφων στον καθ' ού ή ότι ο καθ' ού αποδέχθηκε την απόφαση, εφόσον πρόκειται για απόφαση που εκδόθηκε ερήμην.

Εάν ζητείται η αναγνώριση στην Ισπανία μίας απόφασης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που εκδόθηκε σε κράτος μέλος της ΕΕ, εκτός της Δανίας, πρέπει να υποβληθεί αίτηση αναγνώρισης, χωρίς να απαιτείται η προς αναγνώριση απόφαση να είναι δεσμευτική στο κράτος έκδοσής της, ενώπιον του πρωτοδικείου του τόπου κατοικίας του προσώπου κατά του οποίου ζητείται η αναγνώριση της απόφασης ή η δήλωση μη αναγνώρισης. Σε περίπτωση που ο καθ' ού δεν διαμένει στην Ισπανία, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται στην Ισπανία ή στον τόπο της τελευταίας διαμονής του στην Ισπανία, ή ελλείψει των ανωτέρω, στον τόπο κατοικίας του αιτούντος.

Η αίτηση υποβάλλεται εγγράφως από δικηγόρο και πληρεξούσιο και συνοδεύεται από τα έγγραφα που αναφέρονται στην προηγούμενη περίπτωση.

Η αναγνώριση στην Ισπανία των αποφάσεων που εκδόθηκαν στη Δανία διέπεται από το ισπανικό δίκαιο. Η διαδικασία ξεκινά με την υποβολή απευθείας αίτησης ενώπιον του πρωτοδικείου του τόπου κατοικίας του προσώπου κατά του οποίου ζητείται αναγνώριση.

### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Η διαδικασία αίτησης μη αναγνώρισης απόφασης είναι ίδια με εκείνη της αίτησης αναγνώρισης. Εάν η απόφαση έχει αναγνωριστεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, μπορεί να υποβληθεί προσφυγή μόνο μετά την κοινοποίηση της απόφασης αναγνώρισης, ενώ πρέπει να ασκηθεί έφεση ενώπιον του αρμόδιου εφετείου εντός της νόμιμης προθεσμίας.

Εάν πρόκειται για απόφαση που εκδόθηκε στη Δανία, η προσφυγή ασκείται ενόσω εκκρεμεί η διαδικασία ενώπιον του πρωτοδικείου κατά την οποία ο αντίδικος ζήτησε την αναγνώριση της εν λόγω απόφασης. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται η παράσταση δικηγόρου και πληρεξουσίου για την εκπροσώπηση του προσφεύγοντος.

### **16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1259/2010, της 21ης Ιουνίου 2012, και σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 8 αυτού, οι σύζυγοι δύνανται να επιλέξουν το δίκαιο που θα εφαρμοστεί στον δικαστικό χωρισμό ή στο διαζύγιό τους μεταξύ εκείνων που ορίζονται στον κανονισμό. Ελλείψει επιλογής εκ μέρους τους, το διαζύγιο και ο δικαστικός χωρισμός υπόκεινται στο δίκαιο του κράτους:

α) της συνήθους διαμονής των συζύγων κατά τον χρόνο κατάθεσης της αγωγής ή, ελλείψει αυτής,

β) της τελευταίας συνήθους διαμονής των συζύγων, υπό την προϋπόθεση ότι η διαμονή αυτή δεν έπαψε να υφίσταται ένα έτος και πλέον πριν από την κατάθεση της αγωγής και εφόσον ο ένας εκ των συζύγων εξακολουθεί να διαμένει στο συγκεκριμένο κράτος κατά τον χρόνο κατάθεσης της αγωγής ή, ελλείψει αυτής,

γ) της ιθαγένειας των δύο συζύγων κατά τον χρόνο κατάθεσης της αγωγής ή, ελλείψει αυτής,

δ) του δικαστηρίου στο οποίο κατατέθηκε η αγωγή.

Το εν λόγω δίκαιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο για το διαζύγιο, αν και αναφορικά με τα αποτελέσματα που αυτό παράγει, το εφαρμοστέο δίκαιο μπορεί να διαφέρει:

Όσον αφορά το περιουσιακό καθεστώς των συζύγων και μέχρι τις 29.01.2019 (ημέρα κατά την οποία αρχίζει να εφαρμόζεται ο κανονισμός 1103/2016), εφαρμόζεται (ελλείψει περιουσιακού καθεστώτος των συζύγων που να έχει καθοριστεί με γαμήλια σύμβαση) το κοινό δίκαιο που διέπει τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων κατά τη σύναψη του γάμου (σε περίπτωση κοινής ιθαγένειας). Ελλείψει αυτού, εφαρμόζεται το δίκαιο που διέπει τις προσωπικές σχέσεις (της ιθαγένειας) ή το δίκαιο του τόπου συνήθους διαμονής ενός από τους συζύγους, το οποίο επέλεξαν και οι ίδιοι μέσω δημόσιου εγγράφου που καταρτίστηκε πριν από τη σύναψη του γάμου. Ελλείψει αυτού, εφαρμόζεται το δίκαιο της κοινής συνήθους διαμονής αμέσως μετά τη σύναψη του γάμου. Τέλος, ελλείψει κοινού τόπου διαμονής, το επικουρικό περιουσιακό καθεστώς είναι το καθεστώς του τόπου τέλεσης του γάμου. Από τις 29.01.2019 εφαρμόζεται ο κανονισμός 1103/2016. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση που δεν έχει ήδη επιλεγεί, εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων το καθεστώς του δικαίου του κράτους: α) της πρώτης κοινής συνήθους διαμονής των συζύγων κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, ή ελλείψει αυτού, β) της κοινής ιθαγένειας των συζύγων κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, ή ελλείψει αυτού, γ) του κράτους με το οποίο είχαν τους στενότερους δεσμούς κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων. Εάν οι σύζυγοι έχουν περισσότερες από μία κοινές ιθαγένειες κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, δεν εφαρμόζεται το κριτήριο του δικαίου της κοινής ιθαγένειας.

Τα θέματα που αφορούν την επιμέλεια των τέκνων ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης της Χάγης, της 19ης Οκτωβρίου 1996, βάσει του δικαίου της αρμόδιας αρχής.

Για θέματα προσωρινών και ασφαλιστικών μέτρων λογικά εφαρμόζεται το δίκαιο που διέπει σε κάθε περίπτωση τον δικαστικό χωρισμό, το διαζύγιο ή την ακύρωση του γάμου, με εξαίρεση επείγουσες υποθέσεις επί των οποίων μπορούν να αποφανθούν τα δικαστήρια αναφορικά είτε με πρόσωπα είτε με περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στην Ισπανία, έστω και αν δεν είναι καθ' ύλη αρμόδια.

Όσον αφορά τη διατροφή (καθώς και τη χρήση της οικογενειακής εστίας και, κατά περίπτωση, την αποζημιωτική παροχή), ελλείψει συμφωνίας επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου, εφαρμόζεται το δίκαιο του συνήθους τόπου διαμονής του πιστωτή.

Όσον αφορά την προσκόμιση αποδείξεων σχετικά με τις διατάξεις εφαρμοστέου αλλοδαπού δικαίου, πρέπει να αποδειχθεί το περιεχόμενο και η ισχύς της αντίστοιχης νομοθεσίας. Για τον σκοπό αυτό, τα ισπανικά δικαστήρια μπορούν να διατάξουν ελεύθερα τις αποδείξεις που κρίνουν απαραίτητες για την εφαρμογή του αλλοδαπού δικαίου.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι δικαστική διαδικασία η οποία κινείται ενώπιον των ισπανικών δικαστηρίων διέπεται πάντοτε από το δικονομικό δίκαιο της Ισπανίας, ανεξαρτήτως του δικαίου το οποίο είναι εφαρμοστέο στη διαδικασία διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου.

Τελευταία επικαιροποίηση: 05/04/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση  αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε

πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

**Διαζύγιο - Γαλλία**

**1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Υπάρχουν τέσσερα είδη διαζυγίου:

το συναινετικό διαζύγιο,

το διαζύγιο κατ' αποδοχή της αρχής της λύσης του γάμου,

το διαζύγιο λόγω οριστικού κλονισμού της έγγαμης σχέσης,

το διαζύγιο εξ υπαιτιότητας

**2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Το συναινετικό διαζύγιο μπορεί να ζητηθεί από τους συζύγους, εφόσον συμφωνούν κατ' αρχήν όσον αφορά τη λύση του γάμου και όλες τις συνέπειές της. Στην περίπτωση αυτή, δεν υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν την αιτία του διαζυγίου, αλλά οφείλουν να υποβάλουν προς επικύρωση στο δικαστήριο ένα σχέδιο συμφωνητικού που θα ρυθμίζει τις συνέπειες του διαζυγίου. Ο δικαστής αρνείται να το εγκρίνει μόνο στην περίπτωση που κρίνει ότι δεν προστατεύονται επαρκώς τα συμφέροντα των παιδιών ή ενός εκ των συζύγων.

Το κατ' αποδοχή διαζύγιο μπορεί να ζητηθεί από τον ένα σύζυγο και να γίνει αποδεκτό από τον άλλο σύζυγο ή να ζητηθεί και από τους δύο συζύγους. Σε αντίθεση με το συναινετικό διαζύγιο, οι σύζυγοι αποδέχονται την αρχή του διαζυγίου αλλά αδυνατούν να καταλήξουν σε συμφωνία ως προς τις συνέπειές του. Ως εκ τούτου, αρμόδιος να τις ρυθμίσει είναι ο δικαστής.

Το διαζύγιο λόγω οριστικού κλονισμού της έγγαμης σχέσης μπορεί να ζητηθεί από τον ένα εκ των συζύγων σε περίπτωση διακοπής της έγγαμης συμβίωσης επί δύο έτη από την ημερομηνία της αγωγής διαζυγίου, γεγονός που προϋποθέτει τη μη συγκατοίκηση και βούληση λύσης του γάμου.

Το διαζύγιο εξ υπαιτιότητας μπορεί να ζητηθεί τον ένα σύζυγο για γεγονότα που βαρύνουν τον άλλο, όταν αυτά τα γεγονότα συνιστούν σοβαρή ή επανειλημμένη παράβαση των καθηκόντων και υποχρεώσεων του γάμου και καθιστούν αφορητή τη συνέχιση της συμβίωσης.

**3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

**3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Οι υποχρεώσεις πίστης, κοινότητας βίου και συνδρομής παύουν να ισχύουν μόλις η δικαστική απόφαση έκδοσης διαζυγίου αποκτά ισχύ δεδικασμένου, δηλαδή δεν υπόκειται πλέον σε ένδικα μέσα.

Κάθε σύζυγος ανακτά την ελευθερία να συνάψει νέο γάμο.

Με την έκδοση του διαζυγίου κάθε σύζυγος χάνει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί το επώνυμο του συζύγου του. Ωστόσο, ο ένας εκ των συζύγων μπορεί να συνεχίσει να χρησιμοποιεί το επώνυμο του άλλου είτε με αμοιβαία συμφωνία είτε με την άδεια του δικαστή, αν αποδείξει ότι έχει ειδικό συμφέρον να το πράξει για τον ίδιο ή για τα παιδιά.

**3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Το διαζύγιο επιφέρει την λύση του καθεστώτος των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και, ενδεχομένως, τη διανομή των περιουσιακών στοιχείων.

Το διαζύγιο δεν έχει επιπτώσεις στα πλεονεκτήματα του γάμου που παράγουν αποτελέσματα κατά τη διάρκεια του γάμου και στις δωρεές υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων. Αντιθέτως, συνεπάγεται αυτοδίκαιη παύση των πλεονεκτημάτων που παράγουν αποτελέσματα με τη λύση του καθεστώτος των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, κατά τον θάνατο του ενός συζύγου, ή των διατάξεων τελευταίας βουλήσεως.

Σε περίπτωση συναινετικού διαζυγίου, η συμφωνία των συζύγων σχετικά με τη διευθέτηση των οικονομικών τους διαφορών αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση του διαζυγίου. Στις άλλες μορφές διαζυγίου, οι σύζυγοι μπορούν να συμφωνήσουν για την εν λόγω διευθέτηση πριν από την έκδοση του διαζυγίου, αλλά δεν έχουν υποχρέωση να το πράξουν. Στην περίπτωση αυτή, η διευθέτηση πραγματοποιείται μετά την έκδοση του διαζυγίου.

### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Το διαζύγιο δεν έχει καμία συγκεκριμένη επίπτωση στους κανόνες σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας η οποία, συνεπώς, συνεχίζει κατ' αρχήν να ασκείται από κοινού και από τους δύο γονείς. Το δικαστήριο μπορεί, ωστόσο, να αναθέσει την άσκηση της γονικής μέριμνας στον ένα γονέα, εφόσον αυτό απαιτεί το συμφέρον του παιδιού.

Καθένας από τους γονείς πρέπει να συνεχίσει να συνεισφέρει οικονομικά για τη συντήρηση και την εκπαίδευση του παιδιού. Η συνεισφορά αυτή έχει τη μορφή διατροφής που καταβάλλει ο ένας γονέας στον άλλο, αλλά μπορεί επίσης να λάβει τη μορφή, εν όλω ή εν μέρει, της άμεσης ανάληψης των εξόδων που πραγματοποιούνται προς όφελος του παιδιού. Μπορεί επίσης να έχει τη μορφή δικαιώματος χρήσης και στέγασης.

### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

ΣΗΜ.: Οι οφειλόμενες από τον ένα σύζυγο στον άλλο διατροφές αποτελούν προσωρινό μέτρο, δηλ. χορηγούνται μόνο πριν από την έκδοση του διαζυγίου. Όταν εκδοθεί το διαζύγιο, ο ένας εκ των συζύγων μπορεί να αξιώσει από τον άλλο σύζυγο μόνο την καταβολή αντισταθμιστικής παροχής ή την καταβολή αποζημιώσεως.

Σκοπός της αντισταθμιστικής παροχής είναι να αντισταθμίσει τη διαφοροποίηση που επιφέρει η λύση του γάμου στις συνθήκες διαβίωσης των συζύγων. Το ποσό της καθορίζεται από το δικαστήριο σε συνάρτηση με τα εισοδήματα και τις ανάγκες του κάθε συζύγου. Είναι κατ' αποκοπή και καταβάλλεται, καταρχήν, υπό τη μορφή κεφαλαίου:

είτε με την καταβολή χρηματικού ποσού υποκείμενου σε όρους πληρωμής

είτε με τη μεταβίβαση της κυριότητας περιουσιακών στοιχείων ή τη σύσταση προσωρινού ή ισόβιου δικαιώματος χρήσης, οίκησης ή επικαρπίας

Κατ' εξαίρεση, η αντισταθμιστική παροχή μπορεί να καθορίζεται με τη μορφή ισόβιας προσόδου η οποία μπορεί, σε περίπτωση μεταβολών όσον αφορά τους πόρους και τις ανάγκες των συζύγων, να αναθεωρηθεί προς τα κάτω.

Μπορεί να χορηγηθεί αποζημίωση στον έναν σύζυγο, εάν το διαζύγιο έχει γι' αυτόν ιδιαίτερα σοβαρές συνέπειες:

εάν είναι εναγόμενος σε διαζύγιο λόγω οριστικού κλονισμού της έγγαμης σχέσης, χωρίς να έχει υποβάλει ο ίδιος καμία αίτηση διαζυγίου

ή εάν το διαζύγιο εκδίδεται με αποκλειστική υπαιτιότητα του άλλου συζύγου

(βλ. «Αξιώσεις διατροφής - Γαλλία»).

### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Ο δικαστικός χωρισμός είναι μια δικαστικά ρυθμιζόμενη διάσταση που θέτει τέλος σε ορισμένες υποχρεώσεις που απορρέουν από τον γάμο, όπως το καθήκον συγκατοίκησης των συζύγων, χωρίς ωστόσο να λύει τον δεσμό του γάμου. Συνεπώς, οι σύζυγοι δεν μπορούν να συνάψουν νέο γάμο.

### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Οι περιπτώσεις και η διαδικασία είναι ίδιες με εκείνες του διαζυγίου.

Κατ' αρχήν, ο σύζυγος κατά του οποίου υποβάλλεται αίτηση δικαστικού χωρισμού μπορεί να ασκήσει ανταγωγή διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού και αντιστρόφως και ο σύζυγος κατά του οποίου υποβάλλεται αίτηση διαζυγίου μπορεί να υποβάλει αίτηση διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού.

Σε περίπτωση αίτησης διαζυγίου λόγω οριστικού κλονισμού της έγγαμης σχέσης, η ανταγωγή δικαστικού χωρισμού απαγορεύεται και είναι δυνατή η υποβολή μόνο αίτησης διαζυγίου.

Εάν το δικαστήριο έχει επιληφθεί ταυτοχρόνως αίτησης διαζυγίου και αίτησης δικαστικού χωρισμού, εξετάζει πρώτα την αίτηση διαζυγίου. Μόνον εάν δεν την κάνει δεκτή, θα εξετάσει την αίτηση δικαστικού χωρισμού. Όταν οι δύο αγωγές ασκούνται για λόγους υπαιτιότητας, το δικαστήριο τις εξετάζει ταυτόχρονα και, εάν τις κρίνει παραδεκτές, εκδίδει το διαζύγιο κοινή υπαιτιότητα.

### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

#### **Έννομες συνέπειες του δικαστικού χωρισμού**

Με τον δικαστικό χωρισμό παύει το καθήκον συγκατοίκησης, αλλά εξακολουθούν να ισχύουν οι αμοιβαίες υποχρεώσεις πίστης και αμοιβαίας μέριμνας και συνδρομής. Επίσης, εάν δεν υπάρχει αντίθετη δικαστική απόφαση, η σύζυγος διατηρεί το επώνυμο του συζύγου της. Βάσει της υποχρέωσης συνδρομής, ένας σύζυγος μπορεί να υποχρεωθεί να καταβάλλει διατροφή στον άλλο σύζυγο, εάν αυτός βρίσκεται σε κατάσταση ανάγκης. Το ποσό αυτής της διατροφής καθορίζεται χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα παύσματα των συζύγων, εκτός αν ο υπόχρεος σύζυγος έχει παραβεί σοβαρά τις υποχρεώσεις του κατά τη διάρκεια του γάμου. Η καταβολή διατροφής μπορεί να αντικατασταθεί από τη σύσταση ενός κεφαλαίου, εφόσον το επιτρέπει η περιουσιακή κατάσταση του υπόχρεου συζύγου.

Όσον αφορά την κληρονομιά, η απόφαση συνεπάγεται τη λύση του καθεστώτος και την εκκαθάριση των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, όπως στην περίπτωση διαζυγίου. Οι σύζυγοι υπάγονται στο καθεστώς του διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων.

Σε περίπτωση θανάτου ενός συζύγου, τα κληρονομικά δικαιώματα του άλλου συζύγου παραμένουν αμετάβλητα και αυτός επωφελείται από τις νομοθετικές διατάξεις σχετικά με τον επιζώντα σύζυγο. Σε περίπτωση συναινετικού δικαστικού χωρισμού, ωστόσο, οι σύζυγοι μπορούν να συμπεριλάβουν στο συμφωνητικό παραίτηση από τα κληρονομικά δικαιώματα.

#### **Μετατροπή δικαστικού χωρισμού σε διαζύγιο**

Κατόπιν αιτήσεως ενός εκ των συζύγων, μια απόφαση δικαστικού χωρισμού μετατρέπεται αυτοδικαίως σε απόφαση διαζυγίου, όταν ο δικαστικός χωρισμός έχει διαρκέσει δύο έτη. Στην περίπτωση αυτή, ο δικαστής εκδίδει το διαζύγιο και αποφαινεται επί των συνεπειών του. Η αιτία του δικαστικού χωρισμού καθίσταται αιτία του διαζυγίου. Ο καταλογισμός ευθυνών δεν μπορεί να τροποποιηθεί.

Σε όλες τις περιπτώσεις, είναι δυνατή η μετατροπή δικαστικού χωρισμού σε διαζύγιο με κοινή συναίνεση, κατόπιν αιτήσεως των δύο συζύγων. Πάντως, απόφαση συναινετικού δικαστικού χωρισμού μπορεί να μετατραπεί μόνο σε διαζύγιο με κοινή συναίνεση.

### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Η ακύρωση του γάμου, η οποία προϋποθέτει δικαστική απόφαση, έχει ως αποτέλεσμα την αναδρομική εξάλειψη όλων των αποτελεσμάτων του γάμου ως μηδέποτε γενόμενου.

Διαφέρει από το διαζύγιο ή τον δικαστικό χωρισμό που παράγουν αποτελέσματα μόνο για το μέλλον

### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Οι λόγοι ακύρωσης του γάμου διαφέρουν ανάλογα με το αν πρόκειται για σχετική ακυρότητα (όταν γίνεται επίκληση ελαττωματικής συναίνεσης ή έλλειψης συναίνεσης των προσώπων που θα έπρεπε να εγκρίνουν το γάμο) ή για απόλυτη ακυρότητα (λόγω της παραβίασης κανόνα δημοσίας τάξεως).

#### **Περιπτώσεις σχετικής ακυρότητας**

Είναι τρεις:



η πλάνη ως προς το πρόσωπο ή ως προς τις ουσιώδεις ιδιότητες του προσώπου  
ο εξαναγκασμός

η απουσία έγκρισης των προσώπων των οποίων η άδεια ήταν αναγκαία

Η αίτηση ακυρότητας μπορεί να προέρχεται μόνον από συγκεκριμένα πρόσωπα που απαριθμούνται περιοριστικά: από τον σύζυγο η συναίνεση του οποίου ήταν ελαττωματική ή ήταν δικαιοπρακτικά ανίκανος να δώσει τη συναίνεσή του κατά την τέλεση του γάμου, και από τα πρόσωπα που θα έπρεπε να είχαν δώσει τη συναίνεσή τους για το γάμο ή από την εισαγγελική αρχή

Η αίτηση ακυρότητας είναι παραδεκτή μόνον αν ασκείται εντός προθεσμίας πέντε ετών από την ημέρα τέλεσης του γάμου ή την ημέρα που ο σύζυγος απέκτησε την πλήρη ελευθερία του ή την ημέρα κατά την οποία αυτός έλαβε γνώση της πλάνης του.

#### **Περίπτωση απόλυτης ακυρότητας.**

Η πλήρης έλλειψη συναίνεσης, η μη εκπλήρωση του όρου ελάχιστου ορίου ηλικίας, η διγαμία, η αιμομιξία, η απουσία ενός εκ των συζύγων κατά την τέλεση του γάμου, η αναρμοδιότητα του ληξιάρχου και η μυστικότητα.

Η αίτηση μπορεί να προέρχεται από κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον ή την εισαγγελική αρχή, εντός προθεσμίας τριάντα ετών.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Τα αποτελέσματα αυτά είναι τα ίδια, ανεξάρτητα του αν η ακυρότητα είναι σχετική ή απόλυτη.

Οι προσωπικές και περιουσιακές συνέπειες του γάμου εξαλείφονται, εφόσον ο γάμος θεωρείται ως μηδέποτε γενόμενος. Για παράδειγμα, εάν ο ένας σύζυγος έχει αποβιώσει, η ακύρωση του γάμου αποστέρει τον άλλο σύζυγο από οποιοδήποτε κληρονομικό δικαίωμα.

Εντούτοις, η αρχή αυτή δεν ισχύει όταν ο ένας ή και οι δύο σύζυγοι ήταν καλόπιστοι κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου. Στην περίπτωση αυτή ο «νομιζόμενος» γάμος παραμένει άκυρος, αλλά εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται σαν να έχει απλώς λυθεί. Ως εκ τούτου, διατηρούνται όλες οι συνέπειες αστικής, προσωπικής ή περιουσιακής φύσεως που είχαν επέλθει πριν από την έκδοση της απόφασης ακύρωσης.

Έναντι των παιδιών η ακύρωση του γάμου των γονέων τους δεν έχει έννομες συνέπειες και η κατάσταση τους ρυθμίζεται όπως σε υποθέσεις διαζυγίου.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Το διαζύγιο και οι συνέπειές του ρυθμίζονται υποχρεωτικά με δικαστική απόφαση.

Ωστόσο, ο δικαστής οργανώνει υποχρεωτικά συνδιαλλαγή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαζυγίου, εκτός από τις περιπτώσεις συναινετικού διαζυγίου. Ο δικαστής μπορεί να προτείνει διαμεσολάβηση. Αυτή ανατίθεται σε φυσικό πρόσωπο ή σε κάποιο σύλλογο, ώστε να ακουστούν οι διάδικοι, να αντιπαρατεθούν οι απόψεις τους και να τους προσφερθεί βοήθεια για την εξεύρεση λύσης στη μεταξύ τους διαφορά.

Μετά το πέρας της εν λόγω διαμεσολάβησης, οι διάδικοι που μπόρεσαν να καταλήξουν σε κάποια συνεννόηση μπορούν να υποβάλουν τη συμφωνία τους στο δικαστή προς επικύρωση.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνηχοβάλλονται με την αγωγή;**

##### **Πού πρέπει να απευθύνω την αίτησή μου;**

Αίτηση διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού

Ακολουθεί τον τύπο δικογράφου αίτησης (requête) και κατατίθεται από δικηγόρο στη γραμματεία του Πρωτοδικείου (Tribunal de grande instance).

Κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο:

του τόπου όπου βρίσκεται η οικογενειακή στέγη

εάν οι σύζυγοι ζουν χωριστά και η γονική μέριμνα ασκείται από κοινού, το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του συζύγου με τον οποίο συγκατοικούν τα ανήλικα παιδιά

εάν οι σύζυγοι ζουν χωριστά και η γονική μέριμνα ασκείται από τον ένα, το δικαστήριο του τόπου διαμονής του

στις υπόλοιπες περιπτώσεις, το δικαστήριο του τόπου διαμονής του συζύγου που δεν είχε την πρωτοβουλία της αίτησης

σε περίπτωση κοινής αίτησης, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου διαμονής του ενός ή του άλλου συζύγου, κατ' επιλογή τους.

Αίτηση ακύρωσης

Η αίτηση ακύρωσης του γάμου ασκείται ενώπιον του Πρωτοδικείου (Tribunal de grande instance) του τόπου διαμονής του εναγομένου με επίδοση (assignation) από δικαστικό επιμελητή.

##### **Έγγραφα που πρέπει να προσκομισθούν**

Αίτηση διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού

Σε όλες τις περιπτώσεις διαζυγίου οι σύζυγοι πρέπει να αναφέρουν όλα απαιτούμενα στοιχεία για την εξακρίβωση της ταυτότητάς τους, το ταμείο ασφάλισης υγείας και τις πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες και τους οργανισμούς που τους χορηγούν παροχές ή συντάξεις ή κάθε άλλο επίδομα.

Όταν υποβάλλεται στον δικαστή αίτημα αντισταθμιστικής παροχής, οι σύζυγοι πρέπει να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση που πιστοποιεί την ακρίβεια των εισοδημάτων τους, των πόρων, των περιουσιακών στοιχείων και των συνθηκών διαβίωσής τους.

Σε περίπτωση συναινετικού διαζυγίου, το δικόγραφο δεν απαιτείται να αναφέρει τους λόγους διαζυγίου, αλλά πρέπει να περιλαμβάνει σε παράρτημα συμφωνητικό που φέρει ημερομηνία και την υπογραφή των συζύγων και του(των) δικηγόρου (ων) τους που ρυθμίζει πλήρως τις συνέπειες του διαζυγίου και περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, απογραφή των κοινών περιουσιακών στοιχείων των συζύγων.

Στις άλλες περιπτώσεις, το δικόγραφο της αγωγής δεν αναφέρει ούτε τη νομική βάση ούτε τους λόγους του διαζυγίου, αλλά πρέπει να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, τα αιτήματα που υποβάλλονται για λήψη προσωρινών μέτρων.

Αίτημα ακυρώσεως

Δεν απαιτείται κανένα συγκεκριμένο έγγραφο.

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Μπορεί να χορηγηθεί εν όλω ή εν μέρει το ευεργέτημα πενίας, εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενοι οικονομικοί όροι (βλ. θέμα «Ευεργέτημα πενίας - Γαλλία»).

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Οι αποφάσεις αυτές υπόκεινται στα συνήθη ένδικα μέσα.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε υποθέσεις διαζυγίου αναγνωρίζονται αυτοδικαίως χωρίς καμία ειδική διαδικασία.

**15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Για να αποκρούσει κανείς την αναγνώριση μιας τέτοιας απόφασης, μπορεί να ασκήσει ανακοπή (action en inopposabilité) ενώπιον του Πρωτοδικείου (tribunal de grande instance). Μια απόφαση που κάνει δεκτή την ανακοπή επιτρέπει να αποκρουσθεί μεταγενέστερη αίτηση του αντιδίκου για την κήρυξη εκτελεστότητας (δηλ. αίτηση να κηρυχθεί εκτελεστή στη Γαλλία απόφαση που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους) (αντιστρόφως, η απόρριψη της επέχει θέση κήρυξης της εκτελεστότητας).

Η διαδικασία είναι η ίδια με τη διαδικασία που ακολουθείται για τις αιτήσεις κήρυξης της εκτελεστότητας (actions en exequatur).

### **16 Ποιο δικαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1259/2010, της 20ής Δεκεμβρίου 2010, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στο διαζύγιο και τον δικαστικό χωρισμό, το δικαιο που θα είναι εφαρμοστέο σε περίπτωση διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού είναι αυτό που επιλέγουν οι σύζυγοι.

Ελλείπει επιλογής, το διαζύγιο και ο δικαστικός χωρισμός διέπονται από το δικαιο:

του τόπου της συνήθους διαμονής των συζύγων κατά τον χρόνο προσφυγής στο δικαστήριο ή, ελλείπει αυτής

του τόπου της τελευταίας συνήθους κοινής διαμονής των συζύγων, υπό τη διπλή προϋπόθεση ότι η διαμονή αυτή δεν έπαυσε να υφίσταται επί ένα έτος και πλέον πριν από την προσφυγή στο δικαστήριο και εφόσον ο ένας εκ των συζύγων εξακολουθεί να διαμένει στο συγκεκριμένο κράτος κατά τον χρόνο προσφυγής στο δικαστήριο ή, ελλείπει αυτής

το δικαιο της κοινής ιθαγένειας των δύο συζύγων κατά τον χρόνο προσφυγής στο δικαστήριο ή, ελλείπει αυτής

το δικαιο του δικάζοντος δικαστηρίου.

Ωστόσο, εάν η αίτηση αφορά τη μετατροπή δικαστικού χωρισμού σε διαζύγιο, το δικαιο που είναι εφαρμοστέο στο διαζύγιο είναι το δικαιο που εφαρμόστηκε στον δικαστικό χωρισμό, πλην διαφορετικής επιλογής των συζύγων.

#### **Σχετικοί σύνδεσμοι**

[Σύνδεσμος του Υπουργείου Δικαιοσύνης](#)

[Διαδικτυακός τόπος Legifrance](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 30/11/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην ελληνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

### **Διαζύγιο - Κροατία**

#### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Προϋπόθεση της έκδοσης δικαστικής απόφασης διαζυγίου είναι η κίνηση της κατάλληλης δικαστικής διαδικασίας διαζυγίου (τακτικής ή εκουσίας) από το/τα πρόσωπο/-α που νομιμοποιείται/-ούνται σχετικά (*locus standi*), σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 50, 369 και 453 του νόμου περί οικογενειακού δικαίου [Obiteljski zakon - «ObZ 2015»), Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Κροατίας (Narodne Novine - «NN») αριθ. 103/15]. Σε περίπτωση συζύγων που έχουν κοινό ανήλικό τέκνο, στην αίτηση έκδοσης συναινετικού διαζυγίου πρέπει να προσαρτώνται τα κατάλληλα δικαιολογητικά (έκθεση για τις υποχρεωτικές συνεδρίες οικογενειακής συμβουλευτικής και σχέδιο για τη ρύθμιση της κοινής γονικής μέριμνας - άρθρο 55 σε συνδυασμό με το άρθρο 456 του ObZ 2015). Παρόμοιες διατάξεις ισχύουν σε περίπτωση συζύγων που έχουν κοινό ανήλικό τέκνο και μόνο ο ένας σύζυγος υποβάλλει αίτηση διαζυγίου (έκθεση για τις υποχρεωτικές συνεδρίες οικογενειακής συμβουλευτικής και αποδεδειγμένο συμμετοχής στην πρώτη συνεδρία οικογενειακής διαμεσολάβησης) - άρθρο 57 σε συνδυασμό με το άρθρο 379 του ObZ 2015).

#### **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Οι προϋποθέσεις της έκδοσης διαζυγίου καθορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 51 του ObZ 2015. Κατ' εφαρμογή των νομοθετικών διατάξεων που προαναφέρθηκαν, το δικαστήριο λύει τον γάμο: 1. αν υπάρχει συμφωνία των συζύγων ως προς το διαζύγιο, 2. αν έχει κριθεί ότι η έγγαμη σχέση των συζύγων έχει υποστεί ισχυρό και μόνιμο κλονισμό ή 3. αν έχει παρέλθει ένα έτος από τη «λύση της συζυγικής ένωσης».

#### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

##### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Μια έννομη συνέπεια της λύσης του γάμου είναι η παύση των ατομικών δικαιωμάτων και των καθηκόντων των συζύγων (άρθρα 30-33 του Obz 2015). Ο νόμος περί οικογενειακού δικαίου ρητά ορίζει ότι σε περίπτωση λύσης του γάμου (με ακύρωση ή διαζύγιο), κάθε πρῶην σύζυγος μπορεί να διατηρήσει το επώνυμο που είχε κατά τον χρόνο λύσης του γάμου (άρθρο 48 του Obz 2015).

##### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Πριν από τη λύση του καθεστώτος περιουσιακών σχέσεων των συζύγων (με συμφωνία των συζύγων ή με δικαστική απόφαση - στο πλαίσιο της εκουσίας διαδικασίας), το συνηθέστερο ζήτημα που προκύπτει είναι ο διαχωρισμός των δικαιωμάτων και των πραγμάτων που απαρτίζουν τη γαμική περιουσία από τα δικαιώματα και τα πράγματα που απαρτίζουν την ατομική περιουσία του ενός ή του άλλου συζύγου (διαχωρισμός των τριών συνόλων περιουσιακών στοιχείων). Τα εν λόγω ζητήματα, σε περίπτωση που οι σύζυγοι δεν έχουν συνάψει συμφωνία για τη ρύθμιση των περιουσιακών σχέσεων τους (γαμικό σύμφωνο - άρθρα 40-42 ObZ 2015), επιλύονται με την κίνηση αστικής δίκης βάσει των σχετικών διατάξεων του ObZ (άρθρα 34-39 και άρθρα 43-46 του ObZ 2015), ενώ επικουρικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου για την κυριότητα και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα, του νόμου για τις αστικές ενοχές, του νόμου για την κτηματογράφηση, του νόμου για τις εταιρείες, του νόμου για την αναγκαστική εκτέλεση και του κώδικα πολιτικής δικονομίας (άρθρα 38, 45 και 346 του Obz 2015).

##### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Οι έννομες συνέπειες που έχει η λύση του γάμου για τα ανήλικα τέκνα αφορούν διάφορα σημαντικά ζητήματα: με ποιον γονέα θα διαμένει το τέκνο μετά τη λύση του γάμου, την επικοινωνία με τον άλλον γονέα, τη διατροφή του τέκνου, τον τρόπο ρύθμισης των υπόλοιπων τομέων της γονικής μέριμνας (της εκπροσώπησης του τέκνου, της εκτέλεσης νομικών πράξεων, της διαχείρισης και διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων του τέκνου, της εκπαίδευσης και της υγείας του τέκνου κ.ο.κ.). Οι σύζυγοι μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία ως προς τις εν λόγω έννομες συνέπειες του διαζυγίου (συμφωνία για από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας), επιλέγοντας με αυτόν τον τρόπο μια απλούστερη και ταχύτερη εξωδικαστική διαδικασία διαζυγίου (άρθρα 52, 54-55, 106, 453-460 του ObZ 2015). Εάν οι σύζυγοι δεν καταρτίσουν συμφωνία για από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας που να περιέχει συμφωνία για τις συναφείς έννομες συνέπειες του διαζυγίου, το δικαστήριο αποφασίζει αυτεπαγγέλτως για τα εν λόγω ζητήματα στο πλαίσιο της δίκης για την αγωγή διαζυγίου (άρθρα 53-54, 56-57 και 413 του ObZ 2015). Παρά ταύτα, οι γονείς μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία για τις έννομες συνέπειες του διαζυγίου όσο εκκρεμεί η δίκη του διαζυγίου. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο θα εκδώσει την απόφασή του βασιζόμενο στη συμφωνία των συζύγων, εφόσον κρίνει ότι η εν λόγω συμφωνία εξυπηρετεί το γενικότερο συμφέρον του τέκνου (άρθρο 104/3 σε συνδυασμό με το άρθρο 420 του ObZ 2015).

##### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Ο νόμος περί οικογενειακού δικαίου παρέχει τη δυνατότητα στους συζύγους να υποβάλουν αξίωση διατροφής πριν από την περάτωση της δίκης διαζυγίου. Εάν δεν υποβλήθηκε αξίωση διατροφής κατά τη διάρκεια της δίκης διαζυγίου, ο πρώην σύζυγος μπορεί να ασκήσει αγωγή διατροφής μέσα σε διάστημα έξι μηνών από την αμετάκλητη λύση του γάμου, εφόσον οι προϋποθέσεις διατροφής συνέτρεχαν κατά τον χρόνο περάτωσης της δίκης διαζυγίου και εξακολούθησαν να συντρέχουν έως την περάτωση της δίκης για τη διατροφή (άρθρα 295-301, 423-432 του ObZ 2015). Οι νόμιμες προϋποθέσεις της διατροφής είναι να μην διαθέτει ο αιτών σύζυγος επαρκή μέσα βιοπορισμού ή να μην είναι σε θέση να διασφαλίσει τον βιοπορισμό του από τα περιουσιακά του στοιχεία και να μην είναι σε θέση να εργαστεί ή να βρει απασχόληση, υπό τον όρο ότι ο υπόχρεος σε διατροφή σύζυγος διαθέτει επαρκή μέσα και δυνατότητες για να εκπληρώνει την υποχρέωση αυτή (άρθρο 295 του ObZ 2015). Η διατροφή καθορίζεται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Οι διατάξεις του άρθρου 298 του ObZ 2015 ορίζουν ότι η διατροφή συζύγου μπορεί να παρέχεται για διάστημα έως και ενός έτους, ανάλογα με τη διάρκεια του γάμου και τη δυνατότητα του αιτούντος να βιοποριστεί επαρκώς στο άμεσο μέλλον με άλλον τρόπο. Ο ObZ 2015 ορίζει επίσης τους τυπικούς όρους καταβολής της διατροφής. Βάσει των διατάξεων του άρθρου 296 του ObZ 2015, η διατροφή καθορίζεται ως τακτικό μηνιαίο ποσό που προκαταβάλλεται. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτήματος του ενός ή και των δύο συζύγων, να διατάξει την εφάπαξ καταβολή, ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 302 του ObZ 2015, σε περίπτωση διαζυγίου, οι σύζυγοι μπορούν να καταρτίσουν συμφωνία διατροφής (άρθρα 302, 470-473 του ObZ 2015).

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Στο οικογενειακό δίκαιο της Κροατίας δεν υπάρχει όρος ισοδύναμος με τον «δικαστικό χωρισμό». Ανάλογος όρος με τον «δικαστικό χωρισμό» στην υφιστάμενη νομοθεσία θα μπορούσε να είναι η «λύση της συζυγικής ένωσης» (*prestanak bračne zajednice*). Η «λύση της συζυγικής ένωσης» επέρχεται σε περίπτωση που οι σύζυγοι λύουν κάθε αμοιβαία σχέση που υφίσταται κανονικά στη συμβίωση, δηλαδή αν δεν επιθυμούν πλέον να ζουν ως σύζυγοι και να μοιράζονται και να πραγματώνουν το συγκεκριμένο περιεχόμενο του συζυγικού βίου. Η λύση της συζυγικής ένωσης έχει σημασία στο πεδίο του γαμικού δικαίου διότι, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ObZ 2015, ένας από τους νόμιμους λόγους λύσης του γάμου είναι η παρέλευση ενός έτους από τη λύση της συζυγικής ένωσης. Η λύση της συζυγικής ένωσης έχει επίσης ειδική σημασία κατά τον καθορισμό των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, διότι, βάσει του άρθρου 36 του ObZ 2015, τα περιουσιακά στοιχεία που απέκτησαν οι σύζυγοι από την εργασία τους κατά τη διάρκεια της συζυγικής ένωσης (και όχι αυτά που απέκτησαν κατά τη διάρκεια του γάμου) ή που απορρέουν από τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία θεωρούνται περιουσιακά στοιχεία των συζύγων.

#### **5 Ποιος είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Στο οικογενειακό δίκαιο της Κροατίας δεν υπάρχει όρος ισοδύναμος με τον «δικαστικό χωρισμό». Ανάλογος όρος με τον «δικαστικό χωρισμό» στην υφιστάμενη νομοθεσία θα μπορούσε να είναι η «λύση της συζυγικής ένωσης» (*prestanak bračne zajednice*). Ο νόμος περί οικογενειακού δικαίου δεν ορίζει τις προϋποθέσεις για τη «λύση της συζυγικής ένωσης» διότι η συζυγική ένωση αποτελεί νομικό πρότυπο και αποτυπώνει το περιεχόμενο του συζυγικού βίου. Η λύση της συζυγικής ένωσης επέρχεται αν οι σύζυγοι λύσουν κάθε αμοιβαία σχέση που κανονικά εμπεριέχει ο συζυγικός βίος, δηλαδή αν δεν επιθυμούν πλέον να ζουν ως έγγαμο ζεύγος και να πραγματώνουν το ειδικό περιεχόμενο της εν λόγω σχέσης (λ.χ. παύσουν να επικοινωνούν κ.ο.κ). Η λύση της συζυγικής ένωσης εκδηλώνεται κατά κύριο λόγο στην πράξη με την αποχώρηση του ενός συζύγου από την κοινή εστία και την εγκατάλειψη του άλλου συζύγου.

#### **6 Ποιος είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Στο οικογενειακό δίκαιο της Κροατίας δεν υπάρχει όρος αντιστοίχος με τον «δικαστικό χωρισμό». Ανάλογος όρος με τον «δικαστικό χωρισμό» στην υφιστάμενη νομοθεσία θα μπορούσε να είναι η «λύση της συζυγικής ένωσης» (*prestanak bračne zajednice*). Η «λύση της συζυγικής ένωσης» έχει σημασία στο πεδίο του γαμικού δικαίου διότι, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ObZ 2015, ένας από τους νόμιμους λόγους λύσης του γάμου είναι η παρέλευση διαστήματος μεγαλύτερου του ενός έτους από τη «λύση της συζυγικής ένωσης». Η «λύση της συζυγικής ένωσης» έχει επίσης ειδική σημασία κατά τον καθορισμό των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, διότι, βάσει του άρθρου 36 του ObZ 2015, τα περιουσιακά στοιχεία που απέκτησαν οι σύζυγοι μέσω της εργασίας τους κατά τη διάρκεια της συζυγικής ένωσης (και όχι αυτά που απέκτησαν κατά τη διάρκεια του γάμου) ή που απορρέουν από τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία θεωρούνται περιουσιακά στοιχεία των συζύγων. Η λογική του νομοθέτη είναι ότι η διάρκεια της συζυγικής ένωσης δεν συμπίπτει κατ' ανάγκη με τη διάρκεια του γάμου, ιδίως όταν ο γάμος καταλήγει σε διαζύγιο. Κατά κανόνα, η λύση της συζυγικής ένωσης επέρχεται πριν από την κίνηση της διαδικασίας διαζυγίου. Η διαδικασία διαζυγίου μπορεί συνεπώς να συνεχίζεται μετά τη «λύση της συζυγικής ένωσης» και συνήθως αυτό συμβαίνει (ιδίως αν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έγινε χρήση ένδικων μέσων).

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Η «ακύρωση του γάμου» (*poništaj braka*) συνιστά έναν από τους λόγους λύσης του γάμου (άρθρο 47 του ObZ 2015) και μία από τις τρεις γαμικές διαφορές που ρυθμίζονται από την έννομη τάξη της Κροατίας (άρθρο 369 του Obz 2015). Η «ακύρωση του γάμου» συνιστά μια κύρωση οικογενειακού δικαίου που επιβάλλεται σε γάμο ο οποίος συνήφθη κατά παράβαση των διατάξεων που ρυθμίζουν την εγκυρότητα του γάμου (άρθρα 25-29 του ObZ 2015), και επέρχεται με μια διαδικασία που κινείται με την κατάθεση αγωγής (άρθρο 369 του Obz 2015). Οι διατάξεις για την «ακύρωση του γάμου» εφαρμόζονται σε περίπτωση άκυρου γάμου (άρθρα 29, 49, 369-378 του Obz 2015).

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Γάμος που συνήφθη κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 25 έως 28 του ObZ 2015 (γάμος που συνήφθη από ανήλικους, πρόσωπα που δεν είχαν την ικανότητα να διακρίνουν το σωστό από το λάθος, πρόσωπα που έχουν αποστερηθεί τη δικαιοπρακτική ικανότητα να προβαίνουν σε δηλώσεις ως προς την προσωπική τους κατάσταση, πρόσωπα που είναι συγγενείς εξ αίματος ή από υιοθεσία, ή αν η ύψη ή ο γαμπρός είναι δίγαμος ή έχει ήδη υφιστάμενη μόνιμη συντροφική σχέση) είναι άκυρος και εφαρμόζονται σε αυτόν οι διατάξεις περί «ακύρωσης του γάμου» (άρθρο 29 του Obz 2015).

#### **9 Ποιος είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Οι έννομες συνέπειες της «ακύρωσης του γάμου» ρυθμίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως στη λύση του γάμου με διαζύγιο (βλέπε την απάντηση στην ερώτηση αριθ. 3).

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Στην έννομη τάξη της Κροατίας, το διαζύγιο ρυθμίζεται ως διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου, ενώ δεν προβλέπεται εξωδικαστική διαδικασία διαζυγίου. Παρά ταύτα, μία από τις θεμελιώδεις αρχές του οικογενειακού δικαίου, με ιδιαίτερη σπουδαιότητα στις διαδικασίες διαζυγίου, είναι η αρχή της συναινετικής διευθέτησης των οικογενειακών σχέσεων, που ενθαρρύνει τη συναινετική διευθέτηση των οικογενειακών σχέσεων και υπογραμμίζει ότι η εν λόγω διευθέτηση αποτελεί καθήκον όλων των οργάνων που παρέχουν επαγγελματική συνδρομή στην οικογένεια ή αποφασίζουν επί των οικογενειακών σχέσεων (άρθρο 9 του ObZ 2015). Ως εκ τούτου, το οικογενειακό δίκαιο προβλέπει δύο είδη εξωδικαστικών διαδικασιών, που αποσκοπούν στη συναινετική διευθέτηση των ζητημάτων που συναρτώνται με το διαζύγιο: τις υποχρεωτικές συνεδρίες συμβουλευτικής (άρθρα 321-330 του ObZ 2015) και την οικογενειακή διαμεσολάβηση (άρθρα 331-344 του Obz 2015). Οι υποχρεωτικές συνεδρίες συμβουλευτικής διενεργούνται από ομάδα εμπειρογνομώνων του Τμήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών και συνιστούν μια μορφή στήριξης των μελών της οικογένειας (λ.χ., των συζύγων που επιθυμούν να κινήσουν διαδικασία διαζυγίου και έχουν ανήλικο τέκνο μαζί) ώστε να λάβουν συναινετικές αποφάσεις για τις οικογενειακές σχέσεις, με ιδιαίτερη μέριμνα για την προστασία των οικογενειακών σχέσεων που περιλαμβάνουν τέκνα (λ.χ., με την εκπόνηση σχεδίου για τη ρύθμιση της από κοινού άσκησης της γονικής μέριμνας – συμφωνητικού για τις έννομες συνέπειες του διαζυγίου, που πρέπει να ορίζει αναλυτικά: τον τόπο και τη διεύθυνση κατοικίας του τέκνου, τον χρόνο που θα περνά το τέκνο με κάθε γονέα, τον τρόπο που θα διαμοιράζονται οι πληροφορίες που αφορούν τη συναίνεση για σημαντικές αποφάσεις, τον τρόπο που θα

διαμοιράζονται οι σημαντικές πληροφορίες που αφορούν το τέκνο, το ποσό της διατροφής που θα υποχρεούται να καταβάλλει ο γονέας με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο, καθώς και τον τρόπο επίλυσης των μελλοντικών ζητημάτων), λαμβανομένων υπόψη των έννομων συντεπειών που θα έχει η μη επίτευξη συμφωνίας και η κίνηση διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου για να αποφασιστούν τα προσωπικά δικαιώματα των τέκνων. Η οικογενειακή διαμεσολάβηση είναι μια διαδικασία με την οποία τα μέρη επιχειρούν να επιλύσουν συναινετικά τις οικογενειακές διαφορές με τη συνδρομή ενός ή περισσότερων οικογενειακών διαμεσολαβητών. Κύριος σκοπός της διαδικασίας είναι η κατάρτιση ενός σχεδίου για τη ρύθμιση της από κοινού άσκησης της γονικής μέριμνας και άλλων συμφωνιών που αφορούν το τέκνο, καθώς και τη ρύθμιση κάθε άλλου ζητήματος περιουσιακού ή άλλου χαρακτήρα.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνηψοβάλλονται με την αγωγή;**

Στην περίπτωση συζύγων που δεν έχουν κοινό ανήλικο τέκνο, η δικαστική διαδικασία μπορεί να κινηθεί είτε με την κατάθεση αίτησης διαζυγίου από έναν σύζυγο είτε με την κατάθεση αίτησης έκδοσης συναινετικού διαζυγίου και από τους δύο συζύγους (άρθρο 50 του ObZ 2015). Και στις δυο περιπτώσεις, η εξωδικαστική διαδικασία των υποχρεωτικών συνεδριών συμβουλευτικής (μια μορφή εξειδικευμένης συνδρομής στα μέλη της οικογένειας ώστε να λάβουν συναινετικές αποφάσεις για τις οικογενειακές σχέσεις, που παρέχεται από ομάδα εμπειρογνομένων του Τμήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών) δεν εφαρμόζεται (άρθρα 321-322 του ObZ 2015) και οι σύζυγοι κινούν απευθείας τη διαδικασία διαζυγίου ενώπιον δικαστηρίου (δικαστική ή εξωδικαστική), που είναι σχετικά ευχερής και ταχεία. Όλα τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλογικά και στις δικαστικές διαδικασίες ακύρωσης γάμου όταν οι σύζυγοι δεν έχουν κοινό ανήλικο τέκνο.

Στην περίπτωση συζύγων που έχουν κοινό ανήλικο τέκνο, η δικαστική διαδικασία μπορεί να κινηθεί είτε με την κατάθεση αγωγής διαζυγίου από έναν σύζυγο είτε με την κατάθεση αίτησης έκδοσης συναινετικού διαζυγίου και από τους δύο συζύγους (άρθρο 50 του ObZ 2015). Ωστόσο, πριν από την κίνηση της διαδικασίας διαζυγίου (με αγωγή ή αίτηση έκδοσης συναινετικού διαζυγίου), όταν οι σύζυγοι έχουν κοινό ανήλικο τέκνο, οφείλουν να συμμετάσχουν στην εξωδικαστική διαδικασία των υποχρεωτικών συνεδριών συμβουλευτικής (μια μορφή εξειδικευμένης συνδρομής στα μέλη της οικογένειας ώστε να λάβουν συναινετικές αποφάσεις για τις οικογενειακές σχέσεις, που παρέχεται από ομάδα εμπειρογνομένων του Τμήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών) (άρθρα 321-322 του ObZ 2015). Σκοπός της εν λόγω διαδικασίας είναι η παροχή επαγγελματικής συνδρομής στους συζύγους, στην οποία περιλαμβάνεται η εκπόνηση συμφωνίας για τη ρύθμιση της από κοινού άσκησης της γονικής μέριμνας –συμφωνητικού για τις έννομες συνέπειες του διαζυγίου, που πρέπει να ορίζει αναλυτικά: τον τόπο και τη διεύθυνση κατοικίας του τέκνου, τον χρόνο που θα περνά το τέκνο με κάθε γονέα, τον τρόπο που θα διαμοιράζονται οι πληροφορίες που αφορούν τη συνείδηση για σημαντικές αποφάσεις, τον τρόπο που θα διαμοιράζονται οι σημαντικές πληροφορίες που αφορούν το τέκνο, το ποσό της διατροφής που θα υποχρεούται να καταβάλλει ο γονέας με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο, καθώς και τον τρόπο επίλυσης των μελλοντικών ζητημάτων. Οι γονείς μπορούν να εκπονήσουν τη συμφωνία για τη ρύθμιση της από κοινού άσκησης της γονικής μέριμνας κατά τη διάρκεια των υποχρεωτικών συνεδριών συμβουλευτικής, αλλά μπορούν να την εκπονήσουν και ανεξάρτητα ή στο πλαίσιο της διαδικασίας οικογενειακής διαμεσολάβησης (εξωδικαστική διαδικασία κατά την οποία τα μέρη επιχειρούν να επιλύσουν συναινετικά τις διαφορές από τις οικογενειακές σχέσεις με τη συνδρομή ενός ή περισσότερων οικογενειακών διαμεσολαβητών – άρθρο 331 του ObZ 2015). Με την εκπόνηση συμφωνίας για τη ρύθμιση της από κοινού άσκησης της γονικής μέριμνας, οι σύζυγοι μπορούν να κινήσουν μια απλούστερη και ταχύτερη εξωδικαστική διαδικασία διαζυγίου, που κινείται με την κατάθεση αίτησης (άρθρα 52, 54-55, 106, 453-460 του ObZ 2015). Οι σύζυγοι που έχουν κοινό ανήλικο τέκνο υποχρεούνται να συνηψοβάλουν με την αίτηση έκδοσης συναινετικού διαζυγίου έκθεση για τις υποχρεωτικές συνεδρίες συμβουλευτικής που αναφέρονται στο άρθρο 324 του ObZ 2015, καθώς και συμφωνητικό για τη ρύθμιση της από κοινού άσκησης της γονικής μέριμνας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 106 του ObZ 2015) (άρθρο 456 ObZ 2015).

Αν οι σύζυγοι δεν καταρτίσουν συμφωνητικό για τη ρύθμιση της από κοινού άσκησης της γονικής μέριμνας που να περιέχει συμφωνία για τις έννομες συνέπειες του διαζυγίου που προαναφέρθηκαν, η απόφαση για τα εν λόγω ζητήματα εκδίδεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο σε δικαστική διαδικασία που κινείται με αγωγή διαζυγίου (άρθρα 53-54, 56-57 και 413 του ObZ 2015). Αν οι σύζυγοι έχουν κοινό ανήλικο τέκνο, υποχρεούνται να επισυνάψουν στην αγωγή διαζυγίου τους έκθεση για τις υποχρεωτικές συνεδρίες συμβουλευτικής του άρθρου 324 ObZ 2015, καθώς και αποδεικτικό συμμετοχής στην πρώτη συνεδρία οικογενειακής διαμεσολάβησης (άρθρο 379 του ObZ 2015).

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Στην Κροατία, η νομική συνδρομή και η δυνατότητα απαλλαγής από την καταβολή των δικαστικών εξόδων και των δικαστικών τελών ρυθμίζονται στον νόμο περί δωρεάν νομικής συνδρομής [Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći - «ZBPP», Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Κροατίας (Narodne Novine - «NN»), αριθ. 143/2013]. Δικαίωμα πρωτογενούς νομικής συνδρομής σε όλες τις διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των γαμικών διαφορών και των άλλων διαδικασιών οικογενειακού δικαίου, παρέχεται στα πρόσωπα που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις (άρθρα 9-11 του ZBPP). Δικαίωμα δευτερογενούς νομικής συνδρομής στις διαδικασίες οικογενειακού δικαίου και τις άλλες διαδικασίες που προβλέπονται στον νόμο, παρέχεται στα πρόσωπα που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις (άρθρα 12-25 του ZBPP). Το ζήτημα της έκδοσης απόφασης που να χορηγεί απαλλαγή από την καταβολή των δικαστικών εξόδων για συγκεκριμένες διαδικασίες, μεταξύ των οποίων οι διαδικασίες οικογενειακού δικαίου, ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 13 παράγραφος 3 του ZBPP. Το ζήτημα της έκδοσης απόφασης που να χορηγεί απαλλαγή από την καταβολή των δικαστικών τελών για όλες τις διαδικασίες, μεταξύ των οποίων οι διαδικασίες οικογενειακού δικαίου, ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 13 παράγραφος 4 του ZBPP. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στις διατάξεις: α) που ρυθμίζουν την παροχή δευτερογενούς νομικής συνδρομής χωρίς καθορισμό της οικονομικής κατάστασης του οικείου προσώπου (άρθρο 15 του ZBPP), β) που ρυθμίζουν τη διαδικασία χορήγησης δευτερογενούς νομικής συνδρομής (άρθρα 16-18 του ZBPP), γ) που ρυθμίζουν το πεδίο εφαρμογής της παροχής δευτερογενούς νομικής συνδρομής (άρθρο 19 του ZBPP), δ) που ρυθμίζουν τα διαδικαστικά και άλλα ζητήματα που είναι σημαντικά για την παροχή της δωρεάν νομικής συνδρομής (άρθρα 20-25 του ZBPP). Ταυτόχρονα, προσοχή πρέπει να δίνεται στο άρθρο 6 του νόμου περί δικαστικών τελών [Zakon o sudskim pristojbama, Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Κροατίας (Narodne Novine - «NN»), αριθ. 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12, 157/13, 110/15], ως προς τους διαδικούς που απαλλάσσονται σε κάθε περίπτωση από την καταβολή δικαστικών τελών.

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Επιτρέπεται η άσκηση έφεσης κατά απόφασης διαζυγίου ή ακύρωσης γάμου. Και οι δύο διάδικοι έχουν αυτό το δικαίωμα. Ο νόμος περί οικογενειακού δικαίου δεν ρυθμίζει ρητά την έφεση στις γαμικές διαφορές, ωστόσο οι διατάξεις του άρθρου 346 καθιερώνουν την επικουρική εφαρμογή των διατάξεων του κώδικα πολιτικής δικονομίας [Zakon o parničnom postupku - «ZPP», Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Κροατίας (Narodne Novine - «NN»), αριθ. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 και 89/14].

Στο άρθρο 348, ο ZPP ρυθμίζει την έφεση κατά ετυμηγορίας, ενώ στο άρθρο 378 ρυθμίζει την έφεση κατά απόφασης. Ως προς τα ένδικα μέσα, ο ObZ 2015 ορίζει ότι δεν επιτρέπεται η αναθεώρηση (άρθρο 373 του ObZ 2015) ετυμηγοριών που έχουν εκδοθεί επί γαμικής διαφοράς σε δεύτερο βαθμό.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας (κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα), οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς καμία διαδικασία (άρθρο 21 παράγραφος 1), ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 3, οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την έκδοση απόφασης για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση της απόφασης. Στην περίπτωση αυτή, οι αιτήσεις για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση υπάγονται στην κατά τόπο αρμοδιότητα του οικείου δικαστηρίου από τον κατάλογο που κοινοποιεί κάθε κράτος μέλος στην

Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 68 και υπόκεινται στους όρους του άρθρου 37 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, με την επιφύλαξη του άρθρου 21 παράγραφος 3 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα, οποιοδήποτε κράτος μέλος μπορεί, χωρίς καμία διαδικασία, να επιφέρει τροποποιήσεις στα ληξιαρχικά βιβλία του βάσει αποφάσεως διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος και δεν υπόκειται σε περαιτέρω ένδικα μέσα κατά το δικαιο του εν λόγω κράτους μέλους.

**15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Οι αιτήσεις για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση (άρθρο 21 παράγραφος 3, κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα) υπάγονται στην κατά τόπο αρμοδιότητα του οικείου δικαστηρίου από τον κατάλογο, όπως αναφέρεται στην απάντηση της ερώτησης αριθ. 14. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζεται η διαδικασία του κεφαλαίου ΙΙΙ τμήμα 2 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα.

Το ένδικο μέσο, δηλαδή η προβλεπόμενη από το άρθρο 33 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα προσφυγή, ασκείται στα δευτεροβάθμια (περιφερειακά) δικαστήρια μέσω του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση (του κατά τόπο αρμόδιου τοπικού δικαστηρίου από τον ανωτέρω αναφερόμενο κατάλογο).

**16 Ποιο δικαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Εφαρμοστέο δικαιο για το διαζύγιο είναι το δικαιο της χώρας της οποίας είναι πολίτες οι σύζυγοι κατά τον χρόνο κατάθεσης της αγωγής.

Εάν κατά τον χρόνο κατάθεσης της αγωγής οι σύζυγοι είναι πολίτες διαφορετικών χωρών, εφαρμόζονται σωρευτικά τα δικαιο των χωρών των οποίων είναι πολίτες, σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 2 του νόμου για την επίλυση των συγκρούσεων νόμων με άλλες χώρες σε ορισμένες υποθέσεις [Zakon o rješavanju sukoba zakona s prorisima drugih zemalja u određenim odnosima, Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Κροατίας (Narodne Novine - «NN»), αριθ. 53/91, 88/01]. Εάν ο γάμος δεν μπορεί να λυθεί βάσει του δικαίου των χωρών των οποίων είναι πολίτες οι σύζυγοι, εφαρμόζεται το κροατικό δικαιο για τη λύση του γάμου, αν ένας από τους συζύγους είχε μόνιμη κατοικία στην Κροατία κατά τον χρόνο κατάθεσης της αγωγής.

Εάν ο ένας από τους συζύγους είναι Κροάτης πολίτης χωρίς μόνιμη κατοικία στην Κροατία και ο γάμος δεν μπορεί να λυθεί βάσει του νόμου που προσδιορίζεται στο άρθρο 35 παράγραφος 2 του νόμου για την επίλυση των συγκρούσεων νόμων με άλλες χώρες σε ορισμένες υποθέσεις, εφαρμόζεται το κροατικό δικαιο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 23/08/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

**Διαζύγιο - Ιταλία**

**1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Η νομοθεσία προβλέπει τις νομικές προϋποθέσεις για την έκδοση διαζυγίου (βλέπε ενότητα 2). Το δικαστήριο πρέπει να εξακριβώσει εάν πληρούνται οι νομικές προϋποθέσεις για την έκδοση απόφασης διαζυγίου.

Η εξέταση αυτή είναι απαραίτητη ακόμη και στην περίπτωση κοινής αίτησης διαζυγίου. Πράγματι, η συναίνεση των συζύγων δεν αποτελεί αφ' εαυτής έγκυρο λόγο διαζυγίου και, κατά συνέπεια, δεν προβλέπεται συναινετικό διαζύγιο στην Ιταλία το δικαστήριο οφείλει σε κάθε περίπτωση να εξετάζει τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται η αγωγή διαζυγίου, για να είναι αποδεκτή.

Το διαζύγιο έχει ως αποτέλεσμα τη λύση του γάμου που είχε συναφθεί βάσει του Αστικού Κώδικα ή την παύση των αποτελεσμάτων της έγγραφης σχέσης που παράγονται μετά από θρησκευτική τελετή και εγγραφή στο Ληξιαρχείο. Στη διαδικασία είναι αναγκαία η συμμετοχή του εισαγγελέα.

Πηγές: νόμος αριθ. 898 της 1ης Δεκεμβρίου 1970, όπως τροποποιήθηκε από τον νόμο αριθ. 436 της 1ης Αυγούστου 1978 και τον νόμο αριθ. 74 της 8ης Μαρτίου 1987.

**2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Καθένας από τους συζύγους μπορεί να ζητήσει διαζύγιο για οποιονδήποτε από τους ακόλουθους λόγους:

1) όταν ο άλλος σύζυγος, μετά την τέλεση του γάμου, καταδικάστηκε, με τελεσίδικη απόφαση, για ιδιαίτερης σοβαρότητας πράξεις, οι οποίες μπορεί να έχουν διαπραχθεί και πριν από τον γάμο, ήτοι:

σε ποινή ισόβιας κάθειρξης ή φυλάκισης άνω των 15 ετών, ακόμη και στην περίπτωση πολλαπλής καταδίκης για αδικήματα εκ προθέσεως, αποκλεισμένων των πολιτικών αδικημάτων, καθώς και εκείνων που διαπράχθηκαν για «σοβαρούς ηθικούς και κοινωνικούς λόγους» (*motivi di particolare valore morale e sociale*)

σε στερητική της ελευθερίας ποινή για αδικήματα αιμομιξίας (άρθρο 564 του Ποινικού Κώδικα) ή για αδικήματα σεξουαλικής βίας βάσει των άρθρων 609α (σεξουαλική βία), 609β, 609δ ή 609ζ (δυνάμει του νόμου αριθ. 66 του 1996)

σε στερητική της ελευθερίας ποινή για φόνο εκ προθέσεως τέκνου ή για απόπειρα δολοφονίας του συζύγου ή τέκνου του

σε στερητική της ελευθερίας ποινή, με δύο ή περισσότερες καταδικαστικές αποφάσεις, για αδικήματα που οδήγησαν σε βαρύτερες σωματικές βλάβες, παραβίαση των υποχρεώσεων οικογενειακής συνδρομής, κακοποίηση μελών της οικογένειας και παιδιών νεαρής ηλικίας, καταχρηστική συμπεριφορά σε βάρος ανικάνων, σε βάρος της συζύγου ή ενός παιδιού, εκτός εάν ο αιτών το διαζύγιο καταδικάστηκε για συνέργεια ή εάν διαπιστώθηκε ότι οι σύζυγοι συμβιώνουν εκ νέου

2) σε περιπτώσεις στις οποίες:

ο άλλος σύζυγος αθωώθηκε για τις κατηγορίες της αιμομιξίας και της σεξουαλικής βίας που προβλέπονται στο σημείο 1 στοιχεία β) και γ), εάν ο δικαστής πιστοποιήσει την ανικανότητα του εναγομένου να διατηρήσει ή να αποκαταστήσει την οικογενειακή συμβίωση

υπήρξε δικαστικός χωρισμός, είτε συναινετικός είτε κατόπιν αίτησης ενός εκ των συζύγων, για διάστημα τουλάχιστον τριών ετών που προηγήθηκε της εμφάνισης των συζύγων ενώπιον του προέδρου του δικαστηρίου κατά τη διαδικασία χωρισμού

η ποινική διαδικασία που κινήθηκε για οποιονδήποτε από τα αδικήματα που προβλέπονται στο σημείο 1 στοιχεία β) και γ), κατέληξε σε απαλλακτικό βούλευμα λόγω παραγραφής, αλλά το αρμόδιο για την εκδίκαση του διαζυγίου δικαστήριο πιστοποιεί ότι υπάρχει αξιόπιστο για τα αδικήματα αυτά

η ποινική διαδικασία για το αδίκημα της αιμομιξίας περατώθηκε με απαλλακτικό βούλευμα λόγω έλλειψης πρόκλησης «δημοσίου σκανδάλου»

ο άλλος σύζυγος, αλλοδαπής ιθαγένειας, πέτυχε στο εξωτερικό την ακύρωση ή τη λύση του γάμου ή συνήψε στο εξωτερικό νέο γάμο

ο γάμος ήταν λευκός

ένας από τους συζύγους πέτυχε την έκδοση τελεσίδικης απόφασης σχετικά με την αλλαγή φύλου στην περίπτωση αυτή, η αγωγή διαζυγίου μπορεί να υποβληθεί είτε από τον σύζυγο που άλλαξε φύλο είτε από τον άλλο σύζυγο.

Συνοπτικά, πλην των «ποινικών» περιπτώσεων (περιλαμβανομένων επίσης, πέραν της καταδίκης για αδικήματα ιδιαίτερης σοβαρότητας, των περιπτώσεων αθώωσης λόγω ψυχικής διαταραχής, παραγραφής της αξιόποινης πράξης, έλλειψης αντικειμενικών προϋποθέσεων αξιόποινου στην περίπτωση αιμομιξίας), αποτελούν πιθανό λόγο διαζυγίου η διάσταση, η ακύρωση, η λύση του γάμου ή η σύναψη νέου γάμου του άλλου συζύγου στο εξωτερικό, ο λευκός γάμος ή η αλλαγή φύλου.

### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

#### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Η απόφαση διαζυγίου συνεπάγεται:

κατά πρώτο λόγο, τη λύση του συζυγικού δεσμού, με αποτέλεσμα την αποκατάσταση, από τη σκοπιά της οικογενειακής κατάστασης, του καθεστώτος της αγαμίας των συζύγων, γεγονός που τους επιτρέπει να συνάψουν νέο γάμο

για τη σύζυγο, την απώλεια του επιθέτου το οποίο είχε προσθέσει στο δικό της ωστόσο, κατόπιν αιτήσεως, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει στη σύζυγο να διατηρήσει το επίθετο του συζύγου προσθέτοντάς το στο δικό της, όταν καταδεικνύεται ότι συμβαδίζει με το συμφέρον της αιτούσας ή των παιδιών για λόγους που χρήζουν προστασίας.

Το διαζύγιο δεν καταργεί τη συγγένεια εξ αγχιστείας και ιδίως δεν καταργεί το κώλυμα που προβλέπεται για τους συγγενείς εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή (άρθρο 87 παράγραφος 4 του Αστικού Κώδικα).

Οι αλλοδαποί σύζυγοι δεν χάνουν την ιθαγένεια που απέκτησαν λόγω του γάμου.

#### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Το διαζύγιο οδηγεί στη διάλυση της κοινότητας των περιουσιακών στοιχείων (κοινοκτημοσύνης) που ορίζεται από τη νομοθεσία (*comunione legale*, η οποία αφορά όλες τις αγορές που έγιναν από τους δύο συζύγους από κοινού ή χωριστά κατά τη διάρκεια του γάμου, εκτός εάν πρόκειται για τα προσωπικά αντικείμενα που προβλέπονται στο άρθρο 179 του Αστικού Κώδικα), καθώς και στην διάλυση κάθε ταμείου περιουσιακών στοιχείων (*fondo patrimoniale*).

Ωστόσο, εφόσον υπάρχουν ανήλικα παιδιά, το ταμείο συνεχίζει να υφίσταται έως την ενηλικίωση του μικρότερου παιδιού. Το διαζύγιο δεν παράγει αποτελέσματα όσον αφορά τα κοινά περιουσιακά στοιχεία (*comunione ordinaria*, παραδείγματος χάρι στην περίπτωση αγαθών που αποκτήθηκαν με διαφορετικά μερίδια πριν από τον γάμο ή επίσης κατά τη διάρκεια του γάμου, αλλά υπό το καθεστώς του διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων (*separazione dei beni*)), που μπορεί να αρθεί κατόπιν αιτήσεως ενός από τους συζύγους.

Στον γονέα ο οποίος ασκεί τη γονική μέριμνα ανήλικου παιδιού μπορεί να χορηγηθεί το δικαίωμα να εξακολουθήσει να κατοικεί στην πρώην οικογενειακή στέγη των συζύγων, εφόσον είναι προς το συμφέρον του παιδιού να συνεχίσει να διαμένει υπό την ίδια οικογενειακή στέγη.

#### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Το δικαστήριο που εκδίδει το διαζύγιο αναθέτει επίσης την επιμέλεια των ανήλικων παιδιών στους δύο γονείς από κοινού η άσκηση της επιμέλειας ανατίθεται αποκλειστικά στον έναν γονέα μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Το δικαστήριο καθορίζει επίσης τις περιόδους φιλοξενίας των παιδιών στον γονέα που δεν ασκεί τη γονική μέριμνα. Αποφασίζει για τη διαχείριση της περιουσίας των παιδιών, ενώ λαμβάνει μέτρα για τον προσδιορισμό της μηνιαίας διατροφής η οποία πρέπει να καταβάλλεται για τα παιδιά στον γονέα που ζει μαζί τους ( εάν τα παιδιά είναι ανήλικα).

#### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Κατά την έκδοση του διαζυγίου, το δικαστήριο διατάσσει, κατόπιν αιτήσεως ενός από τους διαδίκους, την τακτική καταβολή διατροφής στον διάδικο που δεν μπορεί να εξασφαλίσει τη διατροφή του από τα εισοδήματά του ή από την περιουσία του για αντικειμενικούς λόγους. Η υποχρέωση καταβολής διατροφής παύει εάν ο δικαιούχος συνάψει νέο γάμο. Εφόσον συναινέσουν οι δύο σύζυγοι, μπορεί επίσης να προβλεφθεί μια εφάπαξ παροχή με τη μεταβίβαση δικαιωμάτων κυριότητας επί ακινήτου υπέρ του δικαιούχου (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε «Αξιώσεις διατροφής – Ιταλία»).

Οι σύζυγοι που δεν καταβάλλουν τη διατροφή σε περίπτωση δικαστικού χωρισμού ή μετά την έκδοση διαζυγίου διαπράττουν το αδίκημα της παραβίασης της υποχρέωσης οικογενειακής συνδρομής (άρθρο 570 του Ποινικού Κώδικα).

Επιπλέον, παράγονται περαιτέρω αποτελέσματα. Ο σύζυγος που έλαβε διαζύγιο και δικαιούται διατροφή, εφόσον δεν έχει ξαναπαντρευτεί, δικαιούται επίσης μέρος της αποζημίωσης που συνδέεται με τη λήξη εργασιακής σχέσης του άλλου συζύγου. Στην περίπτωση θανάτου του τέως συζύγου, ο επιζών πρώην σύζυγος δικαιούται σύνταξη επιζώντος ή μέρος της εν λόγω σύνταξης που θα μοιράζεται με τυχόν επόμενο επιζώντα σύζυγο, καθώς και σύνταξη λόγω κληρονομικής διαδοχής που επιβαρύνει τους κληρονόμους, εφόσον το πρόσωπο αυτό βρίσκεται σε οικονομική ανάγκη. Ο νόμος προβλέπει εξάλλου τη δυνατότητα για τον δικαιούχο διατροφής σύζυγο να εγγράψει υποθήκη ή να προβεί σε κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων του υπόχρεου σε καταβολή διατροφής συζύγου.

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Δικαστικός χωρισμός σημαίνει ότι ο νόμος δεν απαιτεί πλέον την έγγραφη συμβίωση. Ο εν τοις πράγμασι («*de facto*») *χωρισμός* δεν παράγει αποτελέσματα (εκτός από περιπτώσεις προγενέστερες του μεταρρυθμιστικού νόμου αριθ. 151 του 1975).

Ο δικαστικός χωρισμός δεν ακυρώνει τη διάλυση του συζυγικού δεσμού, αλλά εξασθενίζει τους δεσμούς αυτούς.

Ο δικαστικός χωρισμός μπορεί να διατάσσεται με δικαστική απόφαση ή να είναι συναινετικός.

Πηγές: *οι ουσιαστικοί κανόνες προβλέπονται στον Αστικό Κώδικα (άρθρα 150 και εξής σχετικά με ζητήματα που αφορούν την κληρονομική διαδοχή, βλέπε τα άρθρα 548 και 585).*

#### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Ο δικαστικός χωρισμός, ήτοι ο χωρισμός βάσει απόφασης του δικαστηρίου, προϋποθέτει ότι στοιχειοθετείται η αδυναμία συνέχισης της έγγραφης συμβίωσης των συζύγων.

Εφόσον πληρούται αυτή η προϋπόθεση, το δικαστήριο εκδίδει απόφαση δικαστικού χωρισμού, μετά από αίτηση ενός από τους συζύγους, ακόμη και παρά τη θέληση του άλλου συζύγου.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί επίσης να αποφανθεί για το ποιος από τους δύο συζύγους είναι υπαίτιος του χωρισμού η υπαιτιότητα έχει επιπτώσεις όσον αφορά την επιδίκαση διατροφής κατά τη διάρκεια του δικαστικού χωρισμού και μετά την έκδοση διαζυγίου, καθώς και όσον αφορά τα κληρονομικά δικαιώματα. Στη διαδικασία προβλέπεται η συμμετοχή του εισαγγελέα.

Ο χωρισμός με κοινή συναίνεση βασίζεται στη συμφωνία των συζύγων, αλλά παράγει αποτελέσματα μόνον εφόσον επικυρωθεί από τον δικαστή, ο οποίος είναι υπεύθυνος να διερευνήσει κατά πόσον οι συμφωνίες μεταξύ των συζύγων εξυπηρετούν τα ύψιστα συμφέροντα της οικογένειας. Ειδικότερα, εάν η συμφωνία σχετικά με τη γονική μέριμνα και την καταβολή διατροφής των παιδιών δεν είναι προς το συμφέρον των παιδιών, το δικαστήριο καλεί εκ νέου τους συζύγους και υποδεικνύει τις απαιτούμενες αλλαγές. Εάν οι διάδικοι δεν συμμορφωθούν προς τις εν λόγω υποδείξεις, το δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει την έγκρισή του για τον χωρισμό.

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Προσωπικές σχέσεις: με τον χωρισμό (δικαστικό ή συναινετικό), χάνεται η απαίτηση για όλες τις μορφές συνδρομής που προβλέπονται στο πλαίσιο της έγγραφης συμβίωσης και δεν υφίσταται πλέον το τεκμήριο πατρότητας. Η σύζυγος δεν χάνει το επώνυμο του συζύγου εάν το είχε προσθέσει στο δικό της, αλλά ο δικαστής μπορεί, κατόπιν αιτήσεως του συζύγου, να απαγορεύσει τη χρήση του, εφόσον μια τέτοια χρήση μπορεί να του προκαλέσει σοβαρή ζημία. Ομοίως, μπορεί να επιτρέψει στη σύζυγο να μην χρησιμοποιήσει το επώνυμο του συζύγου όταν η χρήση αυτή μπορεί να είναι σε βάρος της.



Κυριότητα της κοινής περιουσίας: η απόφαση για τον χωρισμό λύει την κοινοκτημοσύνη που προβλέπεται από τον νόμο (*comunione legale*).

Γονική μέριμνα: το δικαστήριο που αποφαινεται για τον χωρισμό προβλέπει την επιμέλεια των ανήλικων παιδιών και καθορίζει το ποσό της διατροφής που πρέπει να καταβληθεί για το παιδί από τον γονέα ο οποίος δεν ασκεί τη γονική μέριμνα (ή, στην εξαιρετική περίπτωση της αποκλειστικής επιμέλειας, από τον γονέα στον οποίο δεν χορηγείται η επιμέλεια). Κατά τη χορήγηση του δικαιώματος χρήσης της οικογενειακής στέγης, προτεραιότητα δίδεται στον γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. «Η επιμέλεια των παιδιών και το δικαίωμα επικοινωνίας»).

Υποχρέωση καταβολής διατροφής: κατόπιν αιτήσεως, ο δικαστής καθορίζει την καταβολή διατροφής υπέρ του ανάιτου συζύγου, εφόσον δεν διαθέτει επαρκή ανεξάρτητα μέσα. Ο σύζυγος που δεν μπορεί να εξασφαλίσει τη διατροφή του δικαιούται να λαμβάνει διατροφή, ήτοι περιοδική καταβολή του απαραίτητου ποσού για τη διαβίωσή του, ακόμη και εάν είναι υπεύθυνος για τον χωρισμό (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. «Αξιώσεις διατροφής – Ιταλία»).

Βάσει σχετικής επέκτασης της νομολογίας, προβλέπεται ρητώς η αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή λόγω πληθωρισμού για τη διατροφή στο πλαίσιο χωρισμού κατά τον ίδιο τρόπο με τη διατροφή στο πλαίσιο διαζυγίου.

Τα μέτρα που προβλέπονται στη δικαστική απόφαση σχετικά με την επιμέλεια των παιδιών και τον υπολογισμό της διατροφής για σύζυγο και παιδιά μπορούν να τροποποιηθούν σε μεταγενέστερο στάδιο. Η μη καταβολή της διατροφής συνιστά ποινικό αδίκημα βάσει του άρθρου 570 του Ποινικού Κώδικα. Δικαστικός χωρισμός χωρίς και με υπαιτιότητα: ο ανάιτος σύζυγος που βρίσκεται σε διάσταση διατηρεί τα ίδια κληρονομικά δικαιώματα με τους συζύγους που δεν είναι σε διάσταση.

*Ο υπάιτιος για τον χωρισμό σύζυγος δικαιούται διατροφή μόνον από την περιουσία του αποθανόντος συζύγου και μόνον* εάν κατά τη στιγμή της έναρξης της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής λάμβανε ήδη διατροφή από τον αποθανόντα σύζυγο (άρθρα 548 και 585 του Αστικού Κώδικα).

Λοιπά αποτελέσματα: στην περίπτωση μη συμμόρφωσης, η απόφαση δικαστικού χωρισμού αποτελεί τίτλο που παρέχει δικαίωμα για την εγγραφή υποθήκης κατόπιν δε αιτήσεως του δικαιούχου, το δικαστήριο δύναται να διατάξει την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων του υπόχρεου συζύγου ή να εκδώσει απόφαση συντηρητικής κατάσχεσης εσόδων.

### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Δυνάμει των άρθρων 117 και εξής του Αστικού Κώδικα, ένας γάμος μπορεί να κηρυχθεί άκυρος ή ακυρώσιμος σε διάφορες περιπτώσεις. Το θέμα μπορεί να εξεταστεί καλύτερα στο πλαίσιο της ακυρότητας, με αναφορά των λόγων ακυρότητας και του εφαρμοστέου νομικού καθεστώτος σε κάθε περίπτωση.

Ο γάμος είναι άκυρος εάν βαρύνεται με οποιονδήποτε από τα ελαττώματα που προβλέπονται στη νομοθεσία, αλλά αυτά πρέπει να προβληθούν με την άσκηση αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου.

Η αγωγή για την ακύρωση του γάμου δεν μεταβιβάζεται στους κληρονόμους, εκτός εάν ήδη εκκρεμεί η έκδοση της σχετικής απόφασης. Στη διαδικασία είναι αναγκαία η συμμετοχή του εισαγγελέα.

Πηγές: οι *ουσιαστικοί κανόνες προβλέπονται στα άρθρα 117 έως 129α του Αστικού Κώδικα*.

### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Οι λόγοι ακυρότητας του γάμου είναι οι ακόλουθοι (άρθρο 117 και εξής του Αστικού Κώδικα):

ύπαρξη προηγούμενου γάμου ενός από τους συζύγους: η ακυρότητα είναι απόλυτη και अपαράγραπτη η αίτηση μπορεί να υποβληθεί από τους συζύγους, τους άμεσους ανιόντες, τον εισαγγελέα ή οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον

*impedimentum criminis*: ο γάμος συνάπτεται από δύο άτομα το ένα εκ των οποίων έχει καταδικαστεί για φόνο ή απόπειρα δολοφονίας κατά του συζύγου του άλλου η ακυρότητα είναι απόλυτη και ανεπανόρθωτη και μπορεί να προβληθεί από κάθε σύζυγο, από τον εισαγγελέα ή από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον

απαγόρευση λόγω πνευματικής αναπηρίας ενός των συζύγων η απαγόρευση μπορεί να κηρυχθεί ακόμη και μετά τον γάμο, εφόσον πιστοποιηθεί η ύπαρξη της αναπηρίας κατά τη στιγμή του γάμου η αίτηση ακύρωσης μπορεί να υποβληθεί από τον κηδεμόνα, τον εισαγγελέα ή οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον ανικανότητα κατανόησης και εκδήλωσης βουλήσεως (*φυσική ανικανότητα*) ενός από τους συζύγους η αίτηση ακύρωσης μπορεί να γίνει από έναν από τους συζύγους ο οποίος, παρότι δεν είναι υπό απαγόρευση, αποδεικνύει ότι συνήψε τον γάμο σε κατάσταση ανικανότητας κατανόησης και εκδήλωσης βουλήσεως. Η αίτηση δεν μπορεί να γίνει δεκτή εάν, αφού ανέκτησε τη διανοητική του ικανότητα, υπήρξε συμβίωση για διάστημα ενός έτους ένας από τους συζύγους ήταν ανήλικος η αίτηση ακύρωσης μπορεί να γίνει από τους συζύγους, από τον εισαγγελέα ή τους γονείς το δικαίωμα του ανήλικου να υποβάλει την αίτηση ακύρωσης παρέχεται ένα έτος μετά την ενηλικίωσή του

δεσμός συγγένειας εξ αίματος, εξ αγχιστείας, ή υιοθεσίας ή λόγω σχέσης καταγωγής τον συγκεκριμένο λόγο ακυρότητας του γάμου μπορούν να επικαλεστούν οι σύζυγοι, ο εισαγγελέας ή οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, εκτός εάν παρέλθει διάστημα ενός έτους μετά τον γάμο και εάν υπήρχε δυνατότητα να δοθεί άδεια γάμου παρά τους δεσμούς συγγένειας

βία, φόβος, πλάνη: συγκατάθεση που αποσπάστηκε με τη χρήση βίας ή συνεπεία εντονότατου φόβου οφειλόμενου σε παράγοντες οι οποίοι διαφεύγουν από τον έλεγχο του συζύγου πλάνη ως προς την ταυτότητα ή πλάνη σχετικά με την προσωπικότητα του άλλου συζύγου, όπως προβλέπονται στο άρθρο 122 του Αστικού Κώδικα. Η αίτηση ακύρωσης μπορεί να υποβληθεί από τον σύζυγο, η συγκατάθεση του οποίου επηρεάστηκε εξαιτίας κάποιου από τα προαναφερόμενα ελαττώματα, εκτός εάν το ζευγάρι συνέχισε να συζητεί για διάστημα τουλάχιστον ενός έτους μετά την εξάλειψη της αιτίας της βίας ή του φόβου ή από την ημερομηνία που αποκαλύφθηκε το ελάττωμα

προσποίηση: η αίτηση ακύρωσης μπορεί να γίνει από οποιονδήποτε εκ των συζύγων συνήψε τον γάμο έχοντας συμφωνήσει να μην εκτελέσει τις υποχρεώσεις ή να μην ασκήσει τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτόν. Οι αιτήσεις ακύρωσης δεν μπορούν να ασκηθούν εάν έχει περάσει ένας χρόνος από την τέλεση του γάμου ή εάν οι συνάπτοντες τον γάμο συμβίωσαν ως ζεύγος εν παλλακεία έστω και για μικρό χρονικό διάστημα μετά την τέλεση του γάμου.

### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Εάν οι σύζυγοι ήταν καλής πίστης (δηλαδή εάν αγνοούσαν το ελάττωμα κατά τη στιγμή της τέλεσης του γάμου), ο γάμος θεωρείται έγκυρος έως την κήρυξη της ακύρωσης, η οποία παράγει αποτελέσματα μόνο για το μέλλον (η «αρχή του υποθετικού γάμου» (*matrimonio putativo*)). Τα παιδιά που έχουν γεννηθεί ή συλληφθεί κατά τη διάρκεια του γάμου θεωρούνται νόμιμα και κατά συνέπεια καλύπτονται από τους κανόνες που διέπουν τον δικαστικό χωρισμό ζευγαριών με ανήλικα παιδιά.

Επίσης, το δικαστήριο μπορεί να επιβαρύνει τον έναν από τους συζύγους με την υποχρέωση να καταβάλλει περιοδικές χρηματικές παροχές στον άλλο σύζυγο για διάστημα που δεν θα υπερβαίνει τα τρία έτη, εφόσον ο άλλος σύζυγος δεν έχει επαρκή μέσα διαβίωσης και δεν έχει ξαναπαντρευτεί.

Εάν ένας μόνον από τους συζύγους ήταν καλόπιστος, τα αποτελέσματα του υποθετικού γάμου εφαρμόζονται στον εν λόγω σύζυγο και τα τυχόν παιδιά. Ο σύζυγος που ενήργησε κακόπιστα καλείται να καταβάλει εύλογη αποζημίωση που αντιστοιχεί σε διατροφή για διάστημα τριών ετών, καθώς και να καταβάλει περαιτέρω διατροφή, εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι υπόχρεοι διατροφής.

Εάν και οι δύο σύζυγοι ενήργησαν με κακή πίστη, ο γάμος παράγει αποτελέσματα για τα παιδιά που έχουν γεννηθεί ή συλληφθεί κατά τη διάρκεια του γάμου, εκτός εάν η ακυρότητα του γάμου είναι απόρροια διγαμίας ή αιμομιξίας τα παιδιά που γεννήθηκαν στο πλαίσιο γάμου που ακυρώθηκε λόγω διγαμίας μπορούν να αποκτήσουν το καθεστώς του αναγνωρισμένου εκτός γάμου παιδιού.

Η καλή πίστη τεκμαίρεται ότι υπήρχε και πρέπει να υφίσταται μόνο κατά τη στιγμή της σύναψης των δεσμών του γάμου.

## 10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Δεν προβλέπονται εναλλακτικές μορφές επίλυσης των θεμάτων που συνδέονται με το διαζύγιο (ή τον χωρισμό). Οι ενδιαφερόμενοι έχουν ελεύθερη πρόσβαση στις υπηρεσίες οικογενειακής διαμεσολάβησης για την παροχή συνδρομής με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τις ρυθμίσεις που αφορούν την επιμέλεια παιδιών.

Μπορούν επίσης να προβούν σε κοινές οικονομικές ρυθμίσεις για την καταβολή διατροφής στα παιδιά και στον έναν εκ των δύο συζύγων.

## 11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνηχοβάλλονται με την αγωγή;

Η διαδικασία του διαζυγίου εφαρμόζεται επίσης και στο πλαίσιο της διαδικασίας δικαστικού χωρισμού, τηρουμένων των αναλογιών. Σε μικρότερο βαθμό, προβλέπεται η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 706 και εξής του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Η διαδικασία λαμβάνει τη μορφή ειδικής διαδικασίας αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας που διέπεται από διαφορετικούς κανόνες σε σχέση με εκείνους που διέπουν την τακτική διαδικασία, ιδίως στο εισαγωγικό στάδιο (πρόκειται ουσιαστικά για διαδικασία δύο σταδίων: το στάδιο της συνδιαλλαγής και, ακριβέστερα, το στάδιο της εξέτασης υπό το καθεστώς της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας).

Δικαιοδοσία: αρμόδιο είναι το πολυμελές πρωτοδικείο (*tribunale*) του τελευταίου τόπου κοινής κατοικίας των συζύγων ή οποιουδήποτε άλλου τόπου ορίζεται από τη νομοθεσία (άρθρο 706 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) ή, εάν ο εναγόμενος δεν έχει γνωστό τόπο κατοικίας ή διαμένει στο εξωτερικό, του τόπου διαμονής ή κατοικίας του ενάγοντος. Εάν και οι δύο διάδικοι διαμένουν στο εξωτερικό, η υπόθεση μπορεί να εκδικαστεί από οποιοδήποτε δικαστήριο της χώρας. Εάν το διαζύγιο είναι συναινετικό, οι σύζυγοι μπορούν να επιλέξουν τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του ενός ή του άλλου.

Διαδικασία: η αίτηση χωρισμού ή διαζυγίου υποβάλλεται με τη μορφή αιτήματος (*ricorso*) που κατατίθεται στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου. Στο αίτημα πρέπει να επισυνάπτονται τα σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα, αλλά είναι επίσης δυνατή η προσκόμισή τους απευθείας στο πλαίσιο της ακροαματικής διαδικασίας. Ο ενάγων είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της επίδοσης του αιτήματος στον άλλο σύζυγο, καθώς και της διάταξης με την οποία ο πρόεδρος του δικαστηρίου καθόρισε την ημερομηνία δικασίμου, κατά την οποία οι διάδικοι μπορούν να εμφανιστούν ενώπιόν του. Εάν η διαδικασία συμπιλωσης ενώπιον του αρμόδιου δικαστή είναι ανεπιτυχής, ο πρόεδρος εκδίδει προσωρινά μέτρα προς το συμφέρον των συζύγων και των παιδιών και ορίζει την ημερομηνία ακρόασης ενώπιον του δικαστηρίου, στο πλαίσιο της οποίας εξετάζει την ουσία της υπόθεσης σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες διεξαγωγής αποδείξεων.

Κοινό διαζύγιο: η κοινή αγωγή διαζυγίου προϋποθέτει τη συμφωνία των συζύγων σχετικά με το διαζύγιο, καθώς και τους όρους όσον αφορά τα παιδιά και τις οικονομικές τους σχέσεις. Η διαδικασία είναι απλουστευμένη.

Πηγές: νόμος αριθ. 898 του 1970, όπως τροποποιήθηκε όσον αφορά τον δικαστικό χωρισμό, εφαρμόζονται επίσης οι διατάξεις των άρθρων 706 έως 711 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

## 12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;

Είναι δυνατόν να δοθεί δικαστική συνδρομή (*patrocinio a spese dello Stato*) και κατά συνέπεια να παρασχεθεί συνδρομή από δικηγόρο χωρίς να καταβληθεί η αμοιβή του και οι άλλες δικαστικές δαπάνες. Το ευεργέτημα της νομικής συνδρομής μπορεί επίσης να παρασχεθεί στους αλλοδαπούς που κατοικούν νομίμως στην Ιταλία. Οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας προβλέπονται στην νόμο 1990/217, καθώς και στο ενημερωτικό δελτίο σχετικά με τη νομική συνδρομή. Οι αιτήσεις νομικής συνδρομής πρέπει να υποβάλλονται στον αντίστοιχο δικηγορικό σύλλογο (*consiglio dell'ordine degli avvocati*) βλέπε τους σχετικούς ιστότοπους των δικηγορικών συλλόγων (π.χ. δικηγορικός σύλλογος Ρώμης), καθώς και τον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Πηγές: νόμος αριθ. 217 του 1990, όπως τροποποιήθηκε από τον νόμο αριθ. 134 του 2001.

## 13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;

Υπάρχει δυνατότητα άσκησης ένδικου μέσου κατά αποφάσεων δικαστικού χωρισμού, διαζυγίου ή ακύρωσης γάμου. Οι μη οριστικές αποφάσεις σε διαδικασίες διαζυγίου (π.χ. αποφάσεις σχετικά με το καθεστώς των συζύγων) ή δικαστικού χωρισμού (π.χ. αποφάσεις σχετικά με τη γονική μέριμνα ή την καταβολή διατροφής) δεν υπόκεινται στην άσκηση ένδικου μέσου σε μεταγενέστερο στάδιο, δηλαδή μαζί με έφεση κατά της οριστικής απόφασης: θα πρέπει να προσβληθούν εντός των συνήθων νόμιμων προθεσμιών.

## 14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 της 27ης Νοεμβρίου 2003, ο οποίος προβλέπει μια κοινή διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Η αναγνώριση είναι αυτόματη. Κατά συνέπεια, δεν απαιτείται ειδική διαδικασία ενημέρωσης των μητρώων οικογενειακής κατάστασης ενός κράτους μέλους μετά από απόφαση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου κατά της οποίας δεν είναι πλέον δυνατή η άσκηση προσφυγής.

Ωστόσο, οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος τρίτος μπορεί επίσης να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση δήλωσης ότι η απόφαση που εκδόθηκε από δικαστήριο της αλλοδαπής πρέπει ή δεν πρέπει να αναγνωριστεί. Οι ειδικοί λόγοι μη αναγνώρισης προβλέπονται ρητά στον κανονισμό. Η σχετική διαδικασία, η οποία κινείται με τη μορφή αιτήματος ενώπιον του δικαστηρίου (*ricorso*), πρέπει να υποβληθεί στο Εφετείο (*corte di appello*) που είναι κατά τόπον αρμόδιο στον τόπο εφαρμογής της απόφασης, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις εσωτερικού δικαίου στην Ιταλία. Ο δικαστής αποφασίζει αμελλητί, με ή χωρίς κατ' αντιμωλία διαδικασία, και η απόφαση κοινοποιείται στον αιτούντα.

## 15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Και οι δύο διάδικοι μπορούν να προσβάλουν την απόφαση αναγνώρισης ενώπιον του Εφετείου που εξέδωσε το μέτρο εντός μηνός από την κοινοποίησή της (εντός δύο μηνών εάν ο αντίδικος διαμένει σε άλλη χώρα). Στο δεύτερο αυτό στάδιο τηρούνται οι κανόνες της κατ' αντιμωλία εξέτασης και εφαρμόζονται οι συνήθεις κανόνες της τακτικής διαδικασίας αγωγής.

Κατά της απόφασης που εκδίδεται για την προσβολή της αναγνώρισης μπορεί να ασκηθεί εν συνεχεία ένδικο μέσο ενώπιον του ακυρωτικού δικαστηρίου (βλέπε τα *παρρητήματα του κανονισμού*).

## 16 Ποιο δικαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Ο δικαστικός χωρισμός και το διαζύγιο διέπονται από την κοινή εθνική νομοθεσία των συζύγων κατά τη στιγμή της αγωγής δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου στην περίπτωση συζύγων με διαφορετική ιθαγένεια, επαφίεται στο δικαστήριο, κατόπιν συνεπής εκτίμησης, να προσδιορίσει το εφαρμοστέο δικαιο με βάση τη χώρα στην οποία εντοπίζεται ότι το ζευγάρι έχει περάσει το μεγαλύτερο μέρος του γάμου βίου του.

Εάν το εφαρμοστέο αλλοδαπό δικαιο δεν προβλέπει τον δικαστικό χωρισμό και το διαζύγιο, εφαρμόζεται το ιταλικό δικαιο (άρθρο 31 του νόμου αριθ. 218 του 1995), με αποτέλεσμα στην περίπτωση αυτή να υπερισχύει το *lex fori*. Όσον αφορά το σημείο αυτό, *πρέπει να σημειωθεί ότι το ιταλικό δικαιο εφαρμόζεται ανεξάρτητα από την ιθαγένεια του ενάγοντος και μπορεί επίσης να γίνει επίκλησή του από αλλοδαπό, είτε στο πλαίσιο μεικτού γάμου είτε στο πλαίσιο γάμου μεταξύ αλλοδαπών.*

Οι ιταλοί σύζυγοι που άσκησαν αγωγή για δικαστικό χωρισμό ή διαζύγιο στην Ιταλία υπόκεινται στο ιταλικό δικαιο, ακόμη και αν δεν διαμένουν στην Ιταλία. Οι σύζυγοι διαφορετικής ιθαγένειας υπόκεινται στο δικαιο της χώρας στην οποία το ζευγάρι περνάει το μεγαλύτερο μέρος του γάμου βίου του. Ωστόσο, εάν το δικαιο της χώρας αυτής δεν προβλέπει δικαστικό χωρισμό ή διαζύγιο, το ιταλικό δικαιο θα εφαρμόσει το ιταλικό δικαιο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 15/10/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

## **Διαζύγιο - Κύπρος**

### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Απαραίτητη προϋπόθεση για εκκίνηση διαδικασίας διαζυγίου, όταν ο γάμος μεταξύ των διαδίκων είναι θρησκευτικός, αποτελεί η αποστολή γνωστοποίησης στον αρμόδιο θρησκευτικό Επίσκοπο της Επαρχίας στην οποία ο Αιτητής/ Αιτήτρια διαμένει. Αίτηση διαζυγίου δύναται να καταχωρηθεί μετά την παρέλευση 3 μηνών από την αποστολή της γνωστοποίησης στον αρμόδιο Επίσκοπο. Αποστολή γνωστοποίησης δεν απαιτείται όταν ο λόγος διαζυγίου είναι η αφάνεια ή φρενοβλάβεια.

### **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Μοιχεία

Ανήθικος ή ατιμωτική ή άλλη επαναλαμβανόμενη ασύγγνωστη διαγωγή επιφέρουσα δεινή κατάπτωση της σχέσης καθιστώσα στον αιτητή τη σχέση αφόρητη.

Επιβολή κατά της ζωής π. χ. σωματική κακοποίηση.

Φρενοβλάβεια επί τριετία καθιστώσα τη συμβίωση αφόρητη.

Τελεσίδικη καταδίκη σε φυλάκιση πέραν των 7 ετών

Αφάνεια

Ανικανότητα που υφίσταται κατά τη σύναψη του γάμου και παρατείνεται για 6 μήνες και κατά την έγερση της αγωγής

Αδικαιολόγητη επί δύο χρόνια εγκατάλειψη. Μακρά χρονικά διαστήματα απουσίας που αθροιστικώς υπερβαίνουν την διετία. Πρέπει να απευθυνθεί πρόσκληση για επάνοδο.

Αλλαγή θρησκείας ή δόγματος ή ενάσκηση ηθικής βίας ή προσπάθεια για προσηλυτισμό σε αίρεση.

Επίμονος παρεμπόδιση τεκνογονίας παρά την αντίθετη επιθυμία του άλλου συζύγου.

Ισχυρός κλονισμός.

Πενταετής διάσταση.

### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

#### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Το διαζύγιο επιφέρει τη λύση του γάμου αλλά δεν επιφέρει αυτόματη αλλαγή επωνύμου. Επαφίεται στη διάδικο που την αφορά να προβεί σε ένορκη δήλωση αλλαγής του ονόματός της.

#### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Το διαζύγιο δεν έχει επιπτώσεις στις περιουσιακές διαφορές. Για το ζήτημα αυτό καταχωρείται ξεχωριστή αίτηση καθότι συνιστούν ξεχωριστές διαδικασίες.

#### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Δεν υπάρχουν, καθότι η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου αποτελεί ξεχωριστή και αναξάρτητη διαδικασία από αυτή της επιμέλειας των τέκνων, εκτός εάν το διαζύγιο εκδόθηκε για λόγους που αφορούν την επιβολή κατά της ζωής ή τη σωματική κακοποίηση των τέκνων.

Το διαζύγιο δεν έχει επιπτώσεις στα θέματα που αφορούν τα ανήλικα τέκνα των συζύγων (π.χ. διατροφή, κηδεμονία, επικοινωνία). Για τα ζητήματα αυτά θα πρέπει να καταχωρηθούν ξεχωριστές αιτήσεις.

#### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Το διαζύγιο δεν επιφέρει αυτόματα υποχρέωση για καταβολή διατροφής στον άλλο σύζυγο. Θα πρέπει με τη διακοπή της συμβίωσης να καταχωρηθεί άλλη ξεχωριστή αίτηση.

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Στο κυπριακό οικογενειακό δίκαιο δεν υπάρχει ο όρος «δικαστικός χωρισμός» (“legal separation”).

### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Δεν ισχύει.

### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Δεν ισχύει.

### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Σημαίνει ότι από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ακύρωσης, ο γάμος παύει να έχει νομικά αποτελέσματα.

### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του Περί Γάμου Νόμου, Ν. 104(I)/2003, ως έχει τροποποιηθεί με τον Ν.66(I)/2009, ο γάμος είναι άκυρος αν τελέστηκε:

(α) προτού αμετάκλητα λυθεί ή ακυρωθεί τυχών προϋπάρχων γάμος οποιουδήποτε των προσώπων, περιλαμβανομένου και του θρησκευτικού ή πολιτικού γάμου,

(β) μεταξύ συγγενών εξ αίματος σε ευθεία γραμμή ή σε πλάγια γραμμή μέχρι και του πέμπτου βαθμού,

(γ) μεταξύ συγγενών εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή ή σε πλάγια γραμμή μέχρι και του τρίτου βαθμού,

(δ) μεταξύ του υιοθετούντος και του υιοθετούμενου ή των καπόντων τους,

(ε) μεταξύ τέκνου που γεννήθηκε εκτός γάμου και του πατέρα που το αναγνώρισε ή των εξ αίματος συγγενών του

### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Γάμος που ακυρώνεται ή κηρύσσεται άκυρος με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, παύει να έχει οποιαδήποτε αποτελέσματα από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης.

### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Επί του παρόντος δεν υπάρχουν. Ετοιμάζεται νομοσχέδιο από τον Επίτροπο Νομοθεσίας για τη διαμεσολάβηση στις οικογενειακές υποθέσεις.

### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Η αίτηση για λύση ή ακύρωση του γάμου υποβάλλεται στο Οικογενειακό Δικαστήριο της Επαρχίας που διαμένουν οι διάδικοι ή ένας εκ των διαδίκων. Η αίτηση θα πρέπει να είναι στον Τύπο 1 των Διαδικαστικών Κανονισμών του Ανωτάτου Δικαστηρίου του 1990. Η απόδειξη ταχυδρόμησης της γνωστοποίησης προς τον αρμόδιο Επίσκοπο ή η απόδειξη παραλαβής συστημένης επιστολής από τον αρμόδιο Επίσκοπο αναφορικά με την αποστολή γνωστοποίησης, καθώς και το πιστοποιητικό σύναψης γάμου μεταξύ των διαδίκων, θα πρέπει να συνοποβάλλονται ως τεκμήρια στην αίτηση.

### **12 Μπορώ να τόχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Ναι. Σχετική αίτηση θα πρέπει να υποβληθεί στο αρμόδιο Οικογενειακό Δικαστήριο.

### 13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;

Ναι, υπάρχει δυνατότητα άσκησης έφεσης κατά απόφασης διαζυγίου ή ακύρωσης γάμου στο Δευτεροβάθμιο Οικογενειακό Δικαστήριο.

### 14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Θα πρέπει να υποβληθεί αίτηση στο αρμόδιο Οικογενειακό Δικαστήριο της Δημοκρατίας με βάση τον Καν. 44/2001.

### 15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Η ένσταση θα πρέπει να υποβληθεί στο Οικογενειακό Δικαστήριο που υποβάλλεται η αίτηση για αναγνώριση και εγγραφή της αλλοδαπής απόφασης.

### 16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Τα Οικογενειακά Δικαστήρια της Κυπριακής Δημοκρατίας αποκτούν δικαιοδοσία να επιληφθούν υπόθεσης για λύση ή ακύρωση γάμου σε τέτοιες περιπτώσεις μόνο όταν οι διάδικοι διαμένουν στην Κύπρο για τουλάχιστον 3 μήνες. Το δικαστήριο θα εφαρμόσει το Κυπριακό δίκαιο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 13/05/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

## Διαζύγιο - Λετονία

### 1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;

Οι περιπτώσεις λύσης ενός γάμου αναφέρονται διεξοδικά στο κεφάλαιο περί οικογενειακού δικαίου του Αστικού Κώδικα της Λετονίας και στο Μέρος Ρ του Κώδικα Συμβολαιογράφων. Το γενικό πλαίσιο του θεσμού του γάμου ορίζεται στο κεφάλαιο περί οικογενειακού δικαίου του Αστικού Κώδικα.

Στη Λετονία, ο γάμος μπορεί να λυθεί μόνο από δικαστήριο ή συμβολαιογράφο (*notārs*). Το δικαστήριο μπορεί να λύσει έναν γάμο κατόπιν αίτησης ενός ή αμφοτέρων των συζύγων. Ένας συμβολαιογράφος μπορεί να λύσει έναν γάμο εφόσον οι σύζυγοι έχουν καταλήξει σε συμφωνία για λύση του γάμου τους και δεν έχουν κοινό ανήλικο τέκνο ή κοινή περιουσία ή, σε περίπτωση που οι σύζυγοι έχουν κοινό ανήλικο τέκνο ή κοινή περιουσία, εφόσον έχουν συνάψει έγγραφη συμφωνία για την επιμέλεια του κοινού ανήλικου τέκνου, το δικαίωμα επικοινωνίας, τη διατροφή του τέκνου και τη διανομή της κοινής περιουσίας. Μία εκ των προϋποθέσεων για διαζύγιο τέτοιου είδους αποτελεί, ως εκ τούτου, η συμφωνία μεταξύ των συζύγων για την επιμέλεια τέκνου που έχει γεννηθεί εντός του γάμου, τη διατροφή του τέκνου και τη διανομή της κοινής περιουσίας.

Σε περίπτωση λύσης ενός γάμου από δικαστήριο, το δικαστήριο υποχρεούται να διαπιστώσει τον κλονισμό του γάμου. Ένας γάμος θεωρείται ότι έχει κλονιστεί εφόσον δεν υπάρχει έγγαμη συμβίωση και δεν αναμένεται ότι αυτή θα αποκατασταθεί.

Μία εκ των προϋποθέσεων για λύση από συμβολαιογράφο αποτελεί η συμφωνία μεταξύ των συζύγων για την επιμέλεια τέκνου που έχει γεννηθεί εντός του γάμου, τη διατροφή του τέκνου και τη διανομή της κοινής περιουσίας. Σε περίπτωση μη συμφωνίας των συζύγων, τα ζητήματα αυτά επιλύονται δικαστικά ταυτόχρονα με την αίτηση διαζυγίου.

### 2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;

Λύση γάμου από συμβολαιογράφο

Ένας γάμος μπορεί να λυθεί εφόσον έχει κλονιστεί, οι σύζυγοι έχουν καταλήξει σε συμφωνία για τη λύση του γάμου τους και ο συμβολαιογράφος λάβει κοινή αίτηση υπογεγραμμένη από αμφοτέρους τους συζύγους. Σε περίπτωση που οι σύζυγοι έχουν κοινό ανήλικο τέκνο ή κοινή περιουσία, στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτεται έγγραφη συμφωνία για την επιμέλεια του ανήλικου τέκνου, τη διατροφή του, το δικαίωμα επικοινωνίας και τη διανομή της κοινής περιουσίας.

Λύση γάμου από δικαστήριο

Ένας γάμος μπορεί να λυθεί από δικαστήριο σε περίπτωση που οι σύζυγοι δεν έχουν καταλήξει σε συμφωνία για τη λύση του γάμου τους και πληρούνται μία εκ των ακόλουθων προϋποθέσεων:

Οι σύζυγοι ζουν σε διάσταση για διάστημα άνω των τριών ετών: οι σύζυγοι ζουν σε διάσταση, δεν έχουν κοινή συζυγική εστία και ένας εκ των συζύγων είναι αποφασισμένος να μην επανέλθει σε αυτή, απορρίπτοντας έτσι το ενδεχόμενο έγγαμης συμβίωσης. Κοινή συζυγική εστία μπορεί να μην υφίσταται ακόμα κι αν οι σύζυγοι κατοικούν σε κοινό ακίνητο.

Σε περίπτωση που οι σύζυγοι τελούν σε διάσταση για λιγότερα από τρία έτη, το δικαστήριο δύναται να λύσει το γάμο μόνο εφόσον:

ο λόγος κλονισμού του γάμου είναι η άσκηση σωματικής, σεξουαλικής, ψυχολογικής ή οικονομικής βίας από τον ένα σύζυγο κατά του συζύγου που ζητεί τη λύση του γάμου, ή κατά έτερου τέκνου του, ή κατά του κοινού τέκνου των συζύγων

ένας εκ των συζύγων συναινεί σε αίτηση λύσης του γάμου που έχει καταθέσει ο έτερος σύζυγος

ένας εκ των συζύγων έχει αρχίσει να συζεί με άλλο πρόσωπο και έχει γεννηθεί ή αναμένεται να γεννηθεί τέκνο στο πλαίσιο αυτής της σχέσης.

Σε περίπτωση που υπό τις ανωτέρω συνθήκες το δικαστήριο θεωρεί ότι ο γάμος μπορεί να διατηρηθεί, η διαδικασία διαζυγίου δύναται να αναβληθεί για διάστημα έως έξι μηνών ενόψει ενδεχόμενης συμφιλίωσης των συζύγων.

Σε περίπτωση που πριν τη συμπλήρωση τριετούς περιόδου διάστασης ένας εκ των συζύγων καταθέσει αίτηση διαζυγίου για λόγους άλλους από τους τρεις προαναφερόμενους, το δικαστήριο δύναται να μη λύσει τον γάμο προ της εκ του νόμου προβλεπόμενης τριετούς περιόδου διάστασης, και πρέπει να αναστείλει την εξέταση της υπόθεσης ενόψει ενδεχόμενης συμφιλίωσης των συζύγων.

Σε περίπτωση που οι σύζυγοι τελούν σε διάσταση για λιγότερα από τρία έτη, συμβολαιογράφος δύναται να λύσει τον γάμο μόνο εφόσον αμφοτέροι οι σύζυγοι συμφωνούν για τη λύση του γάμου τους και έχουν καταθέσει αίτηση λύσης ενώπιον του συμβολαιογράφου σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον Κώδικα Συμβολαιογράφων.

Το δικαστήριο δεν μπορεί να λύσει έναν γάμο, ακόμα κι αν αυτός έχει κλονιστεί, σε περίπτωση και στον βαθμό που η διατήρηση του γάμου είναι αναγκαία σε εξαιρετικές περιπτώσεις για το συμφέρον του κοινού ανήλικου τέκνου των συζύγων.

### 3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:

#### 3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);

Μόλις τεθεί σε ισχύ απόφαση χορήγησης διαζυγίου ή μόλις πιστοποιημένος συμβολαιογράφος εκδώσει πιστοποιητικό διαζυγίου, παύουν να ισχύουν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την έννομη σχέση μεταξύ των συζύγων. Το διαζύγιο μπορεί να επιβάλει νέες υποχρεώσεις και δικαιώματα στους πρώην συζύγους. Μόλις λυθεί ο γάμος, έκαστο πρόσωπο μπορεί να συνάψει άλλον γάμο.

Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, σύζυγος ο οποίος άλλαξε το επώνυμο του κατά τη σύναψη του γάμου έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί το συζυγικό επώνυμο μετά τη λύση του γάμου, ή εναλλακτικά, κατόπιν σχετικού αιτήματος, δικαστήριο ή συμβολαιογράφος μπορεί να του επιτρέψει να χρησιμοποιεί το προ του γάμου επώνυμό του.

Κατόπιν αιτήσεως του έτερου συζύγου, δικαστήριο μπορεί να απαγορεύσει στον υπαίτιο για τη διάλυση του γάμου σύζυγο να διατηρήσει το συζυγικό επώνυμο, με την προϋπόθεση ότι τούτο δεν βλάπτει τα συμφέροντα τέκνου.

### 3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;

Συμβολαιογράφος μπορεί να λύσει έναν γάμο εφόσον οι σύζυγοι έχουν καταλήξει σε προηγούμενη έγγραφη συμφωνία σχετικά με τη διανομή τυχόν κοινής περιουσίας και εφόσον η συμφωνία επισυνάπτεται στην αίτηση διαζυγίου.

Σε περίπτωση λύσης γάμου από δικαστήριο, οι σύζυγοι μπορούν να συμφωνήσουν για τη διανομή της κοινής περιουσίας. Σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας μεταξύ των συζύγων, οι αξιώσεις τους διευθετούνται από το δικαστήριο βάσει του Αστικού Κώδικα ή των διατάξεων του γαμικού συμφώνου. Ο Αστικός Κώδικας προβλέπει δύο είδη περιουσιακών σχέσεων, ήτοι σχέσεις που καθορίζονται από τη νομοθεσία και σχέσεις που καθορίζονται από το γαμικό σύμφωνο, και αυτές ρυθμίζουν τη διαδικασία διανομής της περιουσίας σε περίπτωση διαζυγίου.

Σε περίπτωση που οι περιουσιακές σχέσεις καθορίζονται από τη νομοθεσία, κατά τη διανομή της περιουσίας έκαστος σύζυγος δικαιούται να διατηρήσει την περιουσία που ανήκε σε εκείνον πριν από τον γάμο και οποιαδήποτε ατομική περιουσία απέκτησε κατά τη διάρκεια του γάμου. Οτιδήποτε αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια του γάμου από κοινού από τους συζύγους, ή από οποιονδήποτε εξ αυτών με τη χρήση κοινών πόρων, αποτελεί την κοινή περιουσία αμφοτέρων των συζύγων. Θεωρείται ότι η κοινή περιουσία ανήκει και στους δύο συζύγους εξίσου, εκτός εάν οποιοσδήποτε εξ αυτών μπορεί να αιτιολογήσει και να αποδείξει ότι θα πρέπει να διανεμηθεί με διαφορετική αναλογία.

Σε περίπτωση που οι περιουσιακές σχέσεις καθορίζονται από γαμικό σύμφωνο, το σύμφωνο μπορεί να προβλέπει χωριστή ή κοινή κυριότητα όλων των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων, και η διανομή της περιουσίας αποφασίζεται τότε σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει η νομοθεσία για τη σχετική συμβατική περιουσιακή σχέση.

### 3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;

Σε περίπτωση διαζυγίου δεν μπορούν να εξεταστούν ξεχωριστά τα ζητήματα που απορρέουν από τις ανωτέρω περιγραφείσες έννομες σχέσεις εντός της οικογένειας, και ιδίως εκείνα που απορρέουν από τις έννομες σχέσεις γονέων και τέκνων.

Σε περίπτωση λύσης του γάμου από συμβολαιογράφο, οι σύζυγοι πρέπει να συμφωνήσουν όχι μόνο επί του διαζυγίου αλλά και επί της επιμέλειας, του δικαιώματος επικοινωνίας και της διατροφής των τέκνων. Μαζί με την αίτηση διαζυγίου πρέπει να υποβάλλεται προηγούμενη έγγραφη συμφωνία για την επιμέλεια κοινού ανήλικου τέκνου, για το δικαίωμα επικοινωνίας και τη διατροφή του τέκνου.

Σε περίπτωση λύσης του γάμου από δικαστήριο, οι σύζυγοι πρέπει να συμφωνήσουν επί της επιμέλειας κοινού ανήλικου τέκνου, του δικαιώματος επικοινωνίας και της διατροφής του τέκνου. Σε περίπτωση μη σύναψης συμφωνίας και εφόσον δεν έχουν ήδη διευθετηθεί οι αξιώσεις, αυτές πρέπει να υποβληθούν μαζί με την αίτηση διαζυγίου σε διαφορετική περίπτωση το δικαστήριο δεν μπορεί να χορηγήσει το διαζύγιο.

Συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά τη γονική μέριμνα

Η ευθύνη φροντίδας ενός τέκνου δεν παύει σε περίπτωση που το τέκνο δεν ζει πλέον με έναν ή με αμφοτέρους τους γονείς.

Σε περίπτωση που οι γονείς ζουν χωριστά, η κοινή γονική μέριμνά τους συνεχίζει. Η φροντίδα και εποπτεία του τέκνου πρέπει να διασφαλίζεται από τον γονέα με τον οποίο ζει το τέκνο.

Οι γονείς πρέπει να λαμβάνουν κοινές αποφάσεις επί ζητημάτων που μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά την ανάπτυξη του τέκνου. Οι διαφορές μεταξύ των γονέων επιλύονται από το δικαστήριο κληρονομικών υποθέσεων (*bārihtiesā*), εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τη νομοθεσία.

Η κοινή επιμέλεια των γονέων παύει όταν συμφωνία μεταξύ των γονέων ή δικαστική απόφαση επιβάλει ατομική επιμέλεια του ενός γονέα.

Όταν ένα τέκνο τελεί υπό την ατομική επιμέλεια ενός γονέα, ο εν λόγω γονέας έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την επιμέλεια. Ο έτερος γονέας πρέπει να έχει δικαίωμα επικοινωνίας (το δικαίωμα να διατηρεί επαφή και ιδιωτικές σχέσεις με το τέκνο).

Συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά τη διατροφή τέκνου

Το ζήτημα της διατροφής τέκνου πρέπει να καθορίζεται κατά τη διαδικασία του διαζυγίου. Οι γονείς υποχρεούνται να παρέχουν στο τέκνο διατροφή ανάλογη προς τις οικονομικές δυνατότητές τους. Το καθήκον συντήρησης ενός τέκνου βαρύνει τον πατέρα και τη μητέρα έως ότου το τέκνο καταστεί ικανό να αυτοσυντηρείται. Η ευθύνη παροχής διατροφής δεν παύει σε περίπτωση που το τέκνο ζει χωριστά από την οικογένεια ή δεν ζει πλέον με έναν ή αμφοτέρους τους γονείς. Κατά τη λύση του γάμου τους οι γονείς ενός τέκνου μπορούν να συμφωνήσουν από κοινού επί της διατροφής του τέκνου, αλλά σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας η διαφορά επιλύεται από το δικαστήριο κατά τη διαδικασία του διαζυγίου.

### 3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, κατά τη λύση ενός γάμου ή και κατόπιν αυτής, ένας πρώην σύζυγος μπορεί να αξιώσει από τον έτερο σύζυγο, προκειμένου να διατηρήσει το προηγούμενο βιοτικό επίπεδό του, χρηματικά ποσά ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες του τελευταίου. Το καθήκον εξασφάλισης του προηγούμενου βιοτικού επιπέδου ενός πρώην συζύγου παύει όταν:

το διάστημα που έχει παρέλθει από το διαζύγιο ή την ακύρωση του γάμου είναι ίδιο με τη διάρκεια του λυθέντος γάμου ή, σε περίπτωση γάμου που έχει ακυρωθεί, με τη διάρκεια της συμβίωσης

ο πρώην σύζυγος συνάψει νέο γάμο

το εισόδημα του πρώην συζύγου διασφαλίζει τη συντήρησή του

ο πρώην σύζυγος αποφεύγει να συντηρήσει τον εαυτό του μέσω της δικής του εργασίας

ο πρώην σύζυγος, ο οποίος όφειλε να συντηρεί τον έτερο πρώην σύζυγο, δεν διαθέτει επαρκή μέσα διαβίωσης ή έχει καταστεί ανίκανος προς εργασία

ο πρώην σύζυγος που χρήζει συντήρησης διαπράξει αδίκημα κατά του έτερου συζύγου ή κατά της ζωής, της υγείας, της ελευθερίας, της περιουσίας ή της τιμής του έτερου συζύγου ή ανιόντων ή κατιόντων συγγενών αυτού

ο πρώην σύζυγος αφήσει αβοήθητο τον έτερο σύζυγο ενώ είχε τη δυνατότητα να τον βοηθήσει

ο πρώην σύζυγος κατηγορήσει εσκεμμένα και ψευδώς για διάπραξη αδικήματος τον έτερο σύζυγο ή ανιόντα ή κατιόντα συγγενή αυτού

ο πρώην σύζυγος διάγει δαπανηρό ή έκλυτο βίο

ο πρώην σύζυγος, ο οποίος όφειλε να συντηρεί τον έτερο σύζυγο, αποβιώσει ή κηρυχθεί θανών, ή αν ο έτερος πρώην σύζυγος αποβιώσει ή κηρυχθεί θανών υφίστανται άλλοι σημαντικοί λόγοι παύσης της υποχρέωσης.

### 4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;

Ο όρος «δικαστικός χωρισμός» δεν υφίσταται στο λετονικό νομικό σύστημα.

### 5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;

Ο όρος «δικαστικός χωρισμός» δεν υφίσταται στο λετονικό νομικό σύστημα.

### 6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;

Ο όρος «δικαστικός χωρισμός» δεν υφίσταται στο λετονικό νομικό σύστημα.

### 7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;

Ένας γάμος μπορεί να ακυρωθεί εάν έχει συναφθεί κατά παράβαση νομοθετικών διατάξεων που εμπόδιζαν τη νόμιμη σύναψή του. Από τη στιγμή που τίθεται σε ισχύ δικαστική απόφαση η οποία κηρύσσει άκυρο έναν γάμο, τα πρόσωπα θεωρούνται ως ουδέποτε συζευχθέντα και ο γάμος θεωρείται άκυρος και ανίσχυρος από τη στιγμή της σύναψής του. Πρέπει να σημειωθεί ότι ένας γάμος μπορεί να ακυρωθεί ακόμα και κατόπιν διαζυγίου.

### 8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;

Ένας γάμος μπορεί να ακυρωθεί μόνο στις ακόλουθες εκ του νόμου οριζόμενες περιπτώσεις:

ο γάμος δεν καταχωρήθηκε από υπάλληλο ληξιαρχείου ή από θρησκευτικό λειτουργό κάποιου εκ των δογμάτων που αναφέρονται στον Αστικό Κώδικα  
ο γάμος συνήφθη πλασματικά, χωρίς την πρόθεση δημιουργίας οικογένειας  
ο γάμος συνήφθη χωρίς αμφοτέροι οι σύζυγοι να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, χωρίς ένας εκ των συζύγων να έχει συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος της ηλικίας του, μετά τη συμπλήρωση του οποίου ο γάμος μπορεί να θεωρηθεί έγκυρος εφόσον έχει συναφθεί με ενήλικο και συναίνεσαν σε αυτόν οι γονείς ή κηδεμόνες εντούτοις, ο γάμος δεν μπορεί να ακυρωθεί εάν έχει συλληφθεί τέκνο μετά τον γάμο ή εάν αμφοτέροι οι σύζυγοι έχουν συμπληρώσει το ελάχιστο όριο ηλικίας κατά τον χρόνο έκδοσης δικαστικής απόφασης  
τη στιγμή τέλεσης του γάμου ένας εκ των συζύγων βρισκόταν σε κατάσταση που τον εμπόδιζε να κατανοήσει τη σημασία των πράξεών του ή να ελέγξει τις πράξεις του  
ο γάμος συνήφθη μεταξύ προσώπων με απαγορευμένο βαθμό συγγένειας, ήτοι άμεσα ανιόντων ή καπόντων συγγενών, αδελφού και αδελφής ή ετεροθαλούς αδελφού και αδελφής  
ο γάμος συνήφθη μεταξύ υιοθετούντος και υιοθετημένου, εκτός αν έχουν παύσει οι έννομες σχέσεις που καθιερώνει η υιοθεσία  
ο γάμος συνήφθη μεταξύ κηδεμόνα και ανηλικού, ή μεταξύ επιτρόπου και προσώπου που τελεί υπό επιτροπεία, πριν από την παύση των σχέσεων κηδεμονίας ή επιτροπείας  
ένας εκ των συζύγων ήταν ήδη νυμφευμένος.

Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, αίτηση ακύρωσης του γάμου μπορεί να υποβληθεί ανά πάσα στιγμή χωρίς περιορισμό, από οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή τον εισαγγελέα. Σε περίπτωση λήξης του γάμου λόγω θανάτου ή διαζυγίου, αίτηση ακύρωσης μπορούν να καταθέσουν μόνο τα πρόσωπα των οποίων τα δικαιώματα θίγονται. Σε περίπτωση θανάτου αμφοτέρων των συζύγων, δεν μπορεί να κατατεθεί αίτηση ακύρωσης του γάμου τους.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Μετά την ακύρωση του γάμου οι σύζυγοι ανακτούν το προ του γάμου επώνυμό τους. Σε περίπτωση που κατά τον χρόνο σύναψης του γάμου ένας σύζυγος δεν γνώριζε ότι ο γάμος έπρεπε να ακυρωθεί, μπορεί να αιτηθεί στο δικαστήριο να του επιτραπεί να διατηρήσει το συζυγικό επώνυμο.

Σε περίπτωση που κατά τον χρόνο σύναψης του γάμου ένας εκ των συζύγων γνώριζε το ενδεχόμενο ακύρωσης του γάμου, ο έτερος σύζυγος δικαιούται να αξιώσει από αυτόν όχι μόνο τα αναγκαία μέσα για τη διατήρηση του προηγούμενου επιπέδου διαβίωσής του αλλά και αποζημίωση για ηθική βλάβη.

Κατά την ακύρωση ενός γάμου, οι περιπτώσεις στις οποίες ο πρώην σύζυγος απαλλάσσεται από την υποχρέωση εξασφάλισης του προηγούμενου βιοτικού επιπέδου του έτερου συζύγου είναι όμοιες με αυτές του διαζυγίου (βλέπε ερώτηση 3.4).

Όσον αφορά τη διανομή της περιουσίας κατά την ακύρωση του γάμου, έκαστος εκ των πρώην συζύγων δικαιούται να διατηρήσει την προγαμία περιουσία του και οποιαδήποτε περιουσία έχει αποκτήσει κατά τη διάρκεια της συμβίωσης. Η από κοινού κτηθείσα περιουσία διανέμεται ισομερώς μεταξύ των πρώην συζύγων.

Σε περίπτωση που κατά τον χρόνο σύναψης του γάμου ουδείς εκ των συζύγων γνώριζε ότι ο γάμος έπρεπε να ακυρωθεί, η περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα που διέπουν τη διανομή της περιουσίας που έχει αποκτηθεί κατά τη διάρκεια νόμιμου γάμου. Εντούτοις, σε περίπτωση που μόνο ένας εκ των συζύγων δεν γνώριζε ότι ο γάμος έπρεπε να ακυρωθεί, η διαδικασία διανομής της περιουσίας που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια νόμιμου γάμου σε περίπτωση διαζυγίου εφαρμόζεται μόνο για τον σύζυγο που δεν γνώριζε ότι ο γάμος έπρεπε να ακυρωθεί.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Στη Λετονία ο γάμος μπορεί να λυθεί από συμβολαιογράφο κατόπιν κοινής αίτησης αμφοτέρων των συζύγων. Η διαδικασία λύσης ενός γάμου από συμβολαιογράφο ορίζεται στο κεφάλαιο P του Κώδικα Συμβολαιογράφων. Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος λύει τον γάμο σε περιπτώσεις στις οποίες οι σύζυγοι έχουν συμφωνήσει για το διαζύγιο και δεν έχουν κοινό ανήλικο τέκνο ή κοινή περιουσία, ή εάν οι σύζυγοι έχουν κοινό ανήλικο τέκνο ή κοινή περιουσία και έχουν συνάψει έγγραφη συμφωνία για την επιμέλεια του κοινού ανήλικου τέκνου, το δικαίωμα επικοινωνίας, τη διατροφή του τέκνου και τη διανομή της κοινής περιουσίας.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνυποβάλλονται με την αγωγή;**

Λύση γάμου από συμβολαιογράφο

Σε περίπτωση λύσης γάμου από συμβολαιογράφο, δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατά τόπον αρμοδιότητα – τα πρόσωπα μπορούν να απευθυνθούν σε οποιοδήποτε συμβολαιογράφο οπουδήποτε στη χώρα. Τούτο δεν ισχύει για τις διασυνοριακές υποθέσεις, στις οποίες η δικαιοδοσία διέπεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου. Εάν, βάσει της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλης διεθνούς νομοθεσίας, ένα διασυνοριακό διαζύγιο δεν εμπίπτει στη λετονική δικαιοδοσία, πιστοποιημένος συμβολαιογράφος δεν μπορεί να κινηθεί τη διαδικασία διαζυγίου και πρέπει να ενημερώσει σχετικά τους συζύγους.

Στις υποθέσεις διασυνοριακών διαζυγίων, το εφαρμοστέο δίκαιο καθορίζεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1259/2010 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2010, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στο διαζύγιο και τον δικαστικό χωρισμό.

Αίτηση διαζυγίου που κατατίθεται ενώπιον συμβολαιογράφου πρέπει να αναφέρει τα ακόλουθα:

το όνομα, το επώνυμο και τον αριθμό ταυτότητας εκάστου συζύγου (εάν ένας σύζυγος δεν διαθέτει αριθμό ταυτότητας, το έτος, την ημέρα και τον μήνα γέννησής του)

το έτος, την ημέρα και τον μήνα του γάμου και τον αριθμό καταχώρισης στο ληξιαρχείο

τη χώρα καταχώρισης του γάμου και την αρχή, ή το θρησκευτικό δόγμα και τον θρησκευτικό λειτουργό ενώπιον των οποίων συνήφθη

αν οι σύζυγοι έχουν κοινά ανήλικα τέκνα και αν έχουν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με την επιμέλεια των κοινών ανήλικων τέκνων, την άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας και τη διατροφή

αν οι σύζυγοι έχουν κοινή περιουσία και αν έχουν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με τη διανομή της εν λόγω περιουσίας

τα επώνυμα των συζύγων κατόπιν του διαζυγίου.

Στην αίτηση πρέπει να εσωκλείεται πρωτότυπο του πιστοποιητικού γάμου, ή αντίγραφο ή απόσπασμα εκδοθέν από ληξιαρχείο, ή βεβαίωση ληξιαρχείου.

Σε περίπτωση που οι σύζυγοι έχουν κοινό ανήλικο τέκνο ή κοινή περιουσία, στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτεται έγγραφη συμφωνία για την επιμέλεια του κοινού ανήλικου τέκνου, τη διατροφή του, το δικαίωμα επικοινωνίας και τη διανομή της κοινής περιουσίας.

Λύση γάμου από δικαστήριο

Αίτηση διαζυγίου ή ακύρωσης γάμου πρέπει να υποβάλλεται ενώπιον του αρμόδιου επαρχιακού ή δημοτικού δικαστηρίου (*rajona (pilsētas) tiesa*) — συνήθως το δικαστήριο του δηλωμένου τόπου κατοικίας του καθ' ου η αίτηση ή, ελλείψει αυτού, του πραγματικού (de facto) τόπου κατοικίας αυτού. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί ενώπιον του δικαστηρίου του δηλωθέντος τόπου κατοικίας του αιτούντος ή, ελλείψει αυτού, του πραγματικού τόπου κατοικίας αυτού, εάν:

με τον αιτούντα διαμένουν ανήλικα τέκνα

ο γάμος του οποίου ζητείται η λύση έχει συναφθεί με πρόσωπο που εκτίει ποινή φυλάκισης

ο γάμος του οποίου ζητείται η λύση έχει συναφθεί με πρόσωπο που δεν έχει δηλωμένο τόπο κατοικίας και του οποίου ο πραγματικός τόπος κατοικίας είναι άγνωστος, ή που ζει στο εξωτερικό.



Οι κανόνες για τη δικαιοδοσία επί υποθέσεων διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού και ακύρωσης γάμου όταν ένας εκ των συζύγων έχει τη συνήθη κατοικία του σε άλλο κράτος μέλος, ή είναι πολίτης άλλου κράτους μέλους, ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000.

Μόλις καθοριστεί ποιο είναι το αρμόδιο κράτος μέλος, εφαρμόζεται η οικεία πολιτική δικονομία του εν λόγω κράτους μέλους.

Οι κανόνες για τη δικαιοδοσία επί υποθέσεων διαζυγίου ορίζονται και σε διμερείς διεθνείς συμφωνίες δικαστικής συνδρομής και νομικών σχέσεων που έχουν συναφθεί με χώρες εκτός ΕΕ και είναι δεσμευτικές για τη Λετονία.

Δυνάμει του άρθρου 128 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας, στην αίτηση ενώπιον δικαστηρίου πρέπει να αναφέρονται τα ακόλουθα:

το δικαστήριο ενώπιον του οποίου υποβάλλεται

το όνομα, το επώνυμο, ο αριθμός ταυτότητας και ο δηλωθείς τόπος κατοικίας του ενάγοντα (εάν ο ενάγων δεν έχει δηλωθέντα τόπο κατοικίας, ο πραγματικός τόπος κατοικίας του) στην περίπτωση νομικού προσώπου, η επωνυμία, ο αριθμός μητρώου και η επίσημη έδρα του ο ενάγων μπορεί να δηλώσει

διαφορετική διεύθυνση για την αλληλογραφία του με το δικαστήριο

το όνομα, το επώνυμο, ο αριθμός ταυτότητας, ο δηλωθείς τόπος κατοικίας και οποιαδήποτε δηλωθείσα πρόσθετη διεύθυνση του καθ' ου η αίτηση ή άλλο ενδιαφερόμενο προσώπου, ή, ελλείψει αυτού, ο πραγματικός τόπος κατοικίας στην περίπτωση νομικού προσώπου, η επωνυμία, ο αριθμός μητρώου και η επίσημη έδρα του ο αριθμός ταυτότητας ή αριθμός μητρώου του εναγομένου πρέπει να αναγράφεται εφόσον είναι γνωστός

το όνομα, το επώνυμο, ο αριθμός ταυτότητας και η διεύθυνση αλληλογραφίας με το δικαστήριο του εκπροσώπου του ενάγοντα, εφόσον η αγωγή ασκείται από εκπρόσωπο, ή, στην περίπτωση νομικού προσώπου, η επωνυμία, ο αριθμός μητρώου και η επίσημη έδρα του

σε αγωγή για ανάκτηση χρηματικού ποσού, το όνομα του πιστωτικού ιδρύματος και ο αριθμός λογαριασμού, εάν υπάρχει, στον οποίο θα κατατεθεί το οφειλόμενο ποσό

το αντικείμενο της αξίωσης

το ποσό της αξίωσης, εφόσον αυτή είναι αποτιμητή σε χρήμα, και ο τρόπος υπολογισμού του προς ανάκτηση ποσού ή του αμφισβητούμενου ποσού

τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζεται ο ενάγων την αξίωσή του και αποδεικτικά στοιχεία που επιβεβαιώνουν τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά

οι νομικές διατάξεις στις οποίες βασίζεται η αξίωση

τα αιτήματα του αιτούντος

κατάλογος των εγγράφων που επισυνάπτονται στο δικόγραφο

η ημερομηνία σύνταξης του δικογράφου και κάθε άλλη σχετική πληροφορία.

Δυνάμει του άρθρου 235.1 του νόμου περί Πολιτικής Δικονομίας, στην αίτηση διαζυγίου πρέπει επίσης να αναφέρονται τα ακόλουθα:

το χρονικό σημείο από το οποίο οι διάδικοι ζουν σε διάσταση

αν ο έτερος σύζυγος συμφωνεί με το διαζύγιο

αν οι διάδικοι έχουν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με την επιμέλεια των τέκνων, τις διαδικασίες άσκησης του δικαιώματος επικοινωνίας του έτερου γονέα, τη διατροφή και τη διανομή της περιουσίας που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια του γάμου, ή αν υποβάλλουν αιτήματα στο δικαστήριο όσον αφορά τα ζητήματα αυτά.

Η αίτηση πρέπει να υπογράφεται από τον αιτούντα ή τον εκπρόσωπό του. Σε υπόθεση διαζυγίου ή ακύρωσης, ο εκπρόσωπος ενός διαδίκου πρέπει να έχει συγκεκριμένη εξουσιοδότηση χειρισμού της υπόθεσης. Η εξουσιοδότηση εκπροσώπησης σε υποθέσεις διαζυγίου ή ακύρωσης καλύπτει και οποιοσδήποτε άλλες σχετικές αξιώσεις.

Στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτονται:

ακριβές αντίγραφο της αίτησης, για τον σκοπό της επίδοσης στον καθ' ου

έγγραφο που να πιστοποιεί ότι καταβλήθηκαν τα δημόσια τέλη και τα άλλα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με τη διαδικασία και κατά το ποσό που ορίζει ο νόμος

έγγραφο ή έγγραφα που να πιστοποιούν τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων βασίζεται η αίτηση (όπως πιστοποιητικό καταχώρισης γάμου).

### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Γενικά, το κράτος παρέχει νομική συνδρομή εάν τα μέσα και το επίπεδο εισοδημάτων ενός προσώπου το εμποδίζουν να εξασφαλίσει την προστασία των δικαιωμάτων του, ή εάν ξαφνικά βρεθεί σε κατάσταση ή οικονομική συγκυρία που να το εμποδίζουν να το πράξει (π.χ. λόγω φυσικής καταστροφής, ανωτέρας βίας ή άλλων περιστάσεων που διαφεύγουν του ελέγχου του), ή αν το πρόσωπο εξαρτάται πλήρως από το κράτος ή τις τοπικές αρχές, γεγονός που καθιστά αντικειμενικά δύσκολο για εκείνο να προστατεύσει τα δικαιώματά του. Η νομική συνδρομή χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί δημόσιας νομικής συνδρομής (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*).

Γενικά, η νομική συνδρομή καλύπτει τις δαπάνες που αφορούν την προετοιμασία των διαδικαστικών εγγράφων, την παροχή νομικών συμβουλών κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, την εκπροσώπηση ενώπιον του δικαστηρίου και την εκτέλεση της δικαστικής απόφασης.

Η Λετονία παρέχει επίσης νομική συνδρομή σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου.

### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Σε πρώτο βαθμό, την υπόθεση εξετάζει επαρχιακό ή δημοτικό δικαστήριο (*rajona (pilsētas) tiesa*). Κατά της απόφασης μπορεί να ασκηθεί έφεση ενώπιον του περιφερειακού δικαστηρίου (*apgabaltiesa*), καθώς και αίτηση αναίρεσης (*kasācija*).

Σε περίπτωση λύσης γάμου από συμβολαιογράφο, πρέπει να σημειωθεί ότι δεν μπορεί να αμφισβητηθεί το αληθές εγγράφων που έχουν επικυρωθεί σύμφωνα με την κατά τον νόμο διαδικασία. Μπορούν να προσβληθούν με την κατάθεση χωριστής αγωγής.

Οποιαδήποτε αιτίαση σύμφωνα με την οποία πιστοποιημένος συμβολαιογράφος δεν ενήργησε προσηκόντως κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ή αρνήθηκε να εκτελέσει τα καθήκοντά του, πρέπει να υποβάλλεται ενώπιον του δικαστηρίου στην εποπτεία του οποίου υπόκειται ο συμβολαιογράφος εντός ενός μηνός από την ημερομηνία εκτέλεσης της πράξης που αποτελεί αντικείμενο της αιτίας ή άρνησης εκτέλεσης της αιτηθείσας πράξης.

### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Απόφαση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου, η οποία έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, πρέπει να αναγνωρίζεται στη Λετονία δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου. Ο εν λόγω κανονισμός αναφέρει ότι οι αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται σε άλλα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται καμιά ειδική διαδικασία.

Προκειμένου να εξασφαλισθεί η αναγνώριση, στη Λετονία, μιας απόφασης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο πρόσωπο μπορεί, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, να ασκήσει αίτηση αναγνώρισης ή μη αναγνώρισης της απόφασης, υποβάλλοντας αίτηση αναγνώρισης (*atzīšana*) ή αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης (*atzīšana un izpildīšana*) της αλλοδαπής απόφασης στο επαρχιακό ή δημοτικό δικαστήριο του τόπου όπου θα εκτελεσθεί η απόφαση, ή του δηλωμένου τόπου κατοικίας του καθ' ου η αίτηση, ή, ελλείψει αυτού, του πραγματικού τόπου κατοικίας αυτού.

Η απόφαση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης απόφασης που έχει εκδοθεί από αλλοδαπό δικαστήριο λαμβάνεται από μονομελές δικαστήριο, βάσει της κατατεθείσας αίτησης και των συνημμένων σε αυτήν εγγράφων, εντός 10 ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, χωρίς κλήτευση των

διαδίκων. Ο δικαστής μπορεί να αρνηθεί να αναγνωρίσει την απόφαση στη Λετονία μόνο στη βάση κάποιου εκ των λόγων μη αναγνώρισης που αναφέρονται στο άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου. Βάσει αυτών, απόφαση που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να μην αναγνωρισθεί στη Λετονία στις ακόλουθες περιπτώσεις:

αν η αναγνώριση αντίκειται προδήλως στη δημόσια τάξη της Λετονίας

σε περίπτωση ερήμην απόφασης, αν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν επιδόθηκε στον καθ' ου εγκαίρως και κατά τρόπο που να του επιτρέπει να οργανώσει την υπεράσπισή του, εκτός εάν διαπιστώνεται ότι ο καθ' ου δέχθηκε την απόφαση κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση

αν η απόφαση είναι ασυμβίβαστη με απόφαση επί διαδικασίας μεταξύ των ίδιων διαδίκων στη Λετονία

αν η απόφαση είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που έχει εκδοθεί προγενέστερα μεταξύ των ίδιων διαδίκων σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος, εφόσον η απόφαση αυτή πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αναγνώρισή της στη Λετονία.

Δυνάμει του άρθρου 638 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας, στην αίτηση αναγνώρισης απόφασης πρέπει να αναφέρονται τα ακόλουθα:

το δικαστήριο ενώπιον του οποίου υποβάλλεται

το όνομα, το επώνυμο, ο αριθμός ταυτότητας (ή, ελλείψει αυτού, άλλα στοιχεία ταυτοποίησης) του αιτούντος και η διεύθυνση αλληλογραφίας με το δικαστήριο στην περίπτωση νομικού προσώπου, η επωνυμία, ο αριθμός μητρώου και η επίσημη έδρα του

το όνομα, το επώνυμο, ο αριθμός ταυτότητας (ή, ελλείψει αυτού, άλλα στοιχεία ταυτοποίησης) του καθ' ου η αίτηση, ο δηλωθείς τόπος κατοικίας και οποιαδήποτε δηλωθείσα πρόσθετη διεύθυνση, ή, ελλείψει αυτού, ο πραγματικός τόπος κατοικίας του καθ' ου στην περίπτωση νομικού προσώπου, η επωνυμία, ο αριθμός μητρώου και η επίσημη έδρα του

το αντικείμενο της αίτησης και τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων βασίζεται

το αίτημα του αιτούντος για αναγνώριση ή αναγνώριση και εκτέλεση, εν όλω ή εν μέρει, της αλλοδαπής απόφασης

ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος και η διεύθυνσή του, σε περίπτωση που έχει διοριστεί εκπρόσωπος για τον χειρισμό της υπόθεσης στη Λετονία

κατάλογος των συνημμένων εγγράφων

η ημερομηνία και ώρα σύνταξης της αίτησης.

Δυνάμει του άρθρου 37 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, η αίτηση αναγνώρισης απόφασης που έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα:

αντίγραφο της απόφασης το οποίο να πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας

σε περίπτωση ερήμην απόφασης, έγγραφο από το οποίο να προκύπτει ότι στον καθ' ου επιδόθηκε το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης (για διαζύγιο, δικαστικό χωρισμό ή ακύρωση γάμου) εναλλακτικά, ο αιτών μπορεί να υποβάλει έγγραφο το οποίο να αναφέρει ότι ο καθ' ου δέχθηκε την ερήμην απόφαση κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση

πιστοποιητικό εκδοθέν από αρμόδια αρχή ή δικαστήριο του κράτους μέλους προέλευσης της απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 39 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου.

**15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, υφίστανται δύο τρόποι με τους οποίους μπορεί ένας ενδιαφερόμενος να προσβάλει την αναγνώριση, στη Λετονία, απόφασης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος.

Πρώτον, σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να καταθέσει ενώπιον δικαστηρίου αίτηση μη αναγνώρισης, στη Λετονία, απόφασης που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος.

Δεύτερον, ο καθ' ου σε μια υπόθεση αναγνώρισης απόφασης μπορεί να αμφισβητήσει την αναγνώριση της απόφασης στη Λετονία ακόμα κι εάν άλλο πρόσωπο έχει ήδη υποβάλει αίτηση αναγνώρισης της απόφασης και στη βάση της αίτησης αυτής το επαρχιακό ή δημοτικό δικαστήριο έχει ήδη αναγνωρίσει την απόφαση. Ο καθ' ου μπορεί να προβάλει αντιρρήσεις κατά της αναγνώρισης, στη Λετονία, απόφασης που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος

προσβάλλοντας την απόφαση αναγνώρισης της απόφασης που εξέδωσε το επαρχιακό ή δημοτικό δικαστήριο. Σύμφωνα με το άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, η απόφαση επαρχιακού ή δημοτικού δικαστηρίου με την οποία αναγνωρίζεται απόφαση που έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους μπορεί να προσβληθεί ενώπιον περιφερειακού δικαστηρίου με την άσκηση επικουρικής ένστασης (*blakus sūdzība*)

ενώπιον του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση και την αποστολή της προσφυγής στο αρμόδιο περιφερειακό δικαστήριο. Ο καθ' ου ή ο αιτών δύναται να προσφύγουν κατά της απόφασης αναγνώρισης του περιφερειακού δικαστηρίου ενώπιον της Γερουσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου (*Augstākās tiesas Senāts*) ασκώντας επικουρική ένσταση ενώπιον του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση και αποστέλλοντας την προσφυγή στο τμήμα αστικών υποθέσεων της Γερουσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Ο καθ' ου δύναται να προβάλει αντιρρήσεις κατά της αναγνώρισης απόφασης που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος μόνο στη βάση ενός εκ των λόγων μη αναγνώρισης που αναφέρονται στο άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου (βλέπε ερώτηση 14).

**16 Ποιο δικαίωμα εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Η διαδικασία προσδιορισμού του εφαρμοστέου δικαίου ορίζεται στον [ΕΚ](#) κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1259/2010, της 20ής Δεκεμβρίου 2010, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στο διαζύγιο και τον δικαστικό χωρισμό (κανονισμός Ρώμη III).

**Σύνδεσμοι**

<http://www.tiesas.lv/>

<http://www.llrx.com/features/latvia.htm> [English](#)

<http://www.vvc.gov.lv/>

<http://www.tm.gov.lv/>

Τελευταία επικαιροποίηση: 07/02/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [lt](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε

πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της

μετάφρασης.

**Διαζύγιο - Λιθουανία**

**1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Λύση γάμου μπορεί να γίνει με κοινή συναίνεση των συζύγων, εφόσον πληρούνται όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις:

έχει παρέλθει διάστημα ενός έτους από τη σύναψη του γάμου

οι σύζυγοι έχουν υπογράψει συμφωνητικό διαζυγίου (διανομή περιουσίας, διατροφή τέκνων, κ.λπ.)

αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα.

Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, το διαζύγιο εκδίδεται με απλουστευμένη διαδικασία.

Λύση γάμου μπορεί να γίνει αν ο ένας εκ των συζύγων καταθέσει αίτηση στο πρωτοδικείο (*apylinkês teismas*) του τόπου διαμονής του, υπό την προϋπόθεση ότι συντρέχει τουλάχιστον μία εκ των παρακάτω προϋποθέσεων:

οι σύζυγοι βρίσκονται σε διάσταση για περισσότερο από έναν χρόνο

ο ένας εκ των συζύγων κρίθηκε ότι στερείται ικανότητας δικαίου βάσει δικαστικής απόφασης που εκδόθηκε μετά τη σύναψη του γάμου

ο τόπος διαμονής ενός εκ των συζύγων έχει αναγνωριστεί ως άγνωστος βάσει δικαστικής απόφασης

ο ένας εκ των συζύγων εκτίει ποινή φυλάκισης διάρκειας άνω του ενός έτους για διάπραξη μη προμελετημένου εγκλήματος

Διαζύγιο λόγω σφάλματος ενός ή αμφότερων των συζύγων. Ο/Η σύζυγος δύναται να καταθέσει αίτηση διαζυγίου αν ο γάμος έχει κλονιστεί λόγω σφάλματος του έτερου συζύγου. Ο/Η σύζυγος αναγνωρίζεται ως υπεύθυνος/-η για τον κλονισμό του γάμου αν έχει προβεί σε ουσιαστική παραβίαση των γαμικών του /της υποχρεώσεων, όπως ορίζονται στο Τρίτο Βιβλίο (οικογενειακό δίκαιο) του αστικού κώδικα της Λιθουανίας (*Civilinis kodeksas*), με αποτέλεσμα να καταστεί αδύνατος ο κοινός έγγαμος βίος.

Ένας γάμος θεωρείται ότι έχει κλονιστεί λόγω υπαιτιότητας του άλλου συζύγου αν ο εν λόγω σύζυγος έχει καταδικαστεί για προμελετημένο έγκλημα ή έχει διαπράξει μοιχεία ή επιδεικνύει καταχρηστική συμπεριφορά προς τον άλλο σύζυγο ή προς μέλη της οικογένειας ή έχει εγκαταλείψει την οικογένεια και δεν μεριμνά γι' αυτήν για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους.

Ο εναγόμενος σε δικαστική υπόθεση διαζυγίου δύναται να αμφισβητήσει την υπαιτιότητά του και να προσκομίσει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι υπεύθυνος για τον κλονισμό του γάμου είναι ο ενάγων. Το δικαστήριο, αφού λάβει υπόψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, δύναται να αποφανθεί ότι αμφότεροι οι σύζυγοι είναι υπαίτιοι για τον κλονισμό του γάμου. Αν το δικαστήριο αποφανθεί ότι αμφότεροι οι σύζυγοι είναι υπαίτιοι για τον κλονισμό του γάμου, οι συνέπειες είναι οι ίδιες με εκείνες της λύσης ενός γάμου με κοινή συναίνεση.

## **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Ένας γάμος λύεται με τον θάνατο ενός εκ των συζύγων ή με νομική λύση. Ένας γάμος μπορεί να λυθεί με κοινή συναίνεση των συζύγων, κατόπιν αίτησης ενός εξ αυτών ή με υπαιτιότητα ενός εξ αυτών ή αμφότερων των συζύγων.

## **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

Ένας γάμος θεωρείται ότι έχει λυθεί από την ημέρα που τίθεται σε ισχύ η δικαστική απόφαση του διαζυγίου. Εντός τριών εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος της απόφασης του διαζυγίου, το δικαστήριο πρέπει να διαβιβάσει αντίγραφο της εν λόγω απόφασης στο τοπικό ληξιαρχείο, το οποίο καταχωρεί το διαζύγιο.

### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Μετά το διαζύγιο, ο/η σύζυγος μπορεί να διατηρήσει το επώνυμο που είχε κατά τη διάρκεια του γάμου ή να επαναφέρει το επώνυμο που είχε πριν από αυτόν. Όταν ένας γάμος λύεται με υπαιτιότητα ενός εκ των συζύγων, το δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτήματος του άλλου συζύγου, να απαγορεύσει στον υπαίτιο σύζυγο να διατηρήσει το επώνυμο που είχε κατά τη διάρκεια του γάμου, εκτός εάν οι σύζυγοι έχουν τέκνα μαζί.

### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Η διανομή της περιουσίας των συζύγων εξαρτάται από το καθεστώς που διέπει τις περιουσιακές τους σχέσεις, το οποίο μπορεί να έχει οριστεί από τον νόμο ή με σύμβαση. Σε περίπτωση απουσίας γαμήλιας σύμβασης, η περιουσία των συζύγων καλύπτεται από το προβλεπόμενο από τον νόμο καθεστώς σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις. Οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων διέπονται από το Κεφάλαιο VI της Ενότητας III του Τρίτου Βιβλίου του αστικού κώδικα (*Civilinis kodeksas*).

### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Αν η συζυγική κατοικία ανήκει σε έναν εκ των συζύγων, το δικαστήριο δύναται να ορίσει επικαρπία, δίνοντας τη δυνατότητα στον/στην άλλο/άλλη σύζυγο να παραμείνει στη συζυγική κατοικία αν μετά το διαζύγιο εξακολουθούν να ζουν μαζί του/της ανήλικα τέκνα. Η επικαρπία ισχύει μέχρι την ενηλικίωση του τέκνου ή των τέκνων. Αν η συζυγική κατοικία είναι μισθωμένη, το δικαστήριο δύναται να μεταβιβάσει το μισθωτήριο στον σύζυγο με τον οποίο ζουν τα ανήλικα τέκνα ή στον σύζυγο που είναι ανίκανος προς εργασία, και να εκδιώξει τον άλλο σύζυγο αν το δικαστήριο έχει διατάξει ο τελευταίος να ζει χωριστά.

### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Κατά την έκδοση απόφασης σε υπόθεση διαζυγίου, το δικαστήριο επιδικάζει επίσης διατροφή σε πρώην σύζυγο που χρήζει στήριξης, εκτός εάν το ζήτημα της διατροφής έχει διευθετηθεί στο συμφωνητικό διαζυγίου που έχει καταρτιστεί μεταξύ των συζύγων. Οι σύζυγοι δεν έχουν κανένα δικαίωμα για διατροφή αν τα περιουσιακά στοιχεία ή το εισόδημά τους επαρκούν για να τους στηρίξουν πλήρως. Τεκμαίρεται ότι ένας σύζυγος θα απαιτήσει την καταβολή διατροφής αν έχει αναλάβει την ανατροφή ανήλικου τέκνου που έχει προκύψει από τον γάμο ή αν είναι ανίκανος/ανίκανη προς εργασία λόγω ηλικίας ή προβλημάτων υγείας. Ο/Η σύζυγος που δεν ήταν σε θέση να αποκτήσει οιαδήποτε προσόντα (να ολοκληρώσει τις σπουδές του/της), λόγω του γάμου και των κοινών συμφερόντων της οικογένειας ή λόγω της ανάγκης να παράσχει φροντίδα στα τέκνα, δικαιούται να απαιτήσει από τον/την πρώην σύζυγο την κάλυψη των εξόδων προκειμένου να ολοκληρώσει τις σπουδές του/της ή να επανεκπαιδευτεί.

Ο σύζυγος που βαρύνεται με υπαιτιότητα για το διαζύγιο δεν δικαιούται διατροφή.

Κατά τη χορήγηση διατροφής και τον καθορισμό του ποσού, το δικαστήριο πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη διάρκεια του γάμου, την ανάγκη καταβολής διατροφής, τα περιουσιακά στοιχεία αμφότερων των πρώην συζύγων, την κατάσταση της υγείας, την ηλικία και την ικανότητά τους προς εργασία, τις πιθανότητες εύρεσης εργασίας που έχει ένας άνεργος σύζυγος, καθώς και άλλες σημαντικές περιστάσεις.

Οι παροχές διατροφής μειώνονται, καταβάλλονται μόνο περιστασιακά ή ακυρώνονται αν συντρέχει οποιαδήποτε από τις παρακάτω περιστάσεις:

ο γάμος διήρκεσε λιγότερο από έναν χρόνο

ο σύζυγος που δικαιούται διατροφή έχει διαπράξει έγκλημα κατά του άλλου συζύγου ή συγγενούς αυτού

οι οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο σύζυγος που δικαιούται διατροφή οφείλονται στην πλημμελή του/της συμπεριφορά

ο σύζυγος που αιτείται διατροφής δεν συνέβαλε στην αύξηση της κοινής περιουσίας ή σκόπιμα έβλαψε τα συμφέροντα του άλλου συζύγου ή της οικογένειας κατά τη διάρκεια του γάμου.

Το δικαστήριο δύναται να απαιτήσει από τον πρώην σύζυγο που υποχρεούται να καταβάλει διατροφή στον άλλο σύζυγο να παρέχει επαρκείς εγγυήσεις ότι θα τηρήσει την εν λόγω υποχρέωση. Η διατροφή μπορεί να καταβληθεί ως εφάπαξ ποσό ή με τη μορφή τακτικών μηνιαίων πληρωμών (δόσεων) ή μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων.

Αν ο ένας σύζυγος καταθέσει αίτηση διαζυγίου λόγω ανικανότητας του άλλου συζύγου, ο σύζυγος που εκκινεί τη διαδικασία διαζυγίου πρέπει να καλύψει τα έξοδα για τη θεραπεία και τη φροντίδα του ανίκανου πρώην συζύγου, εκτός αν τα εν λόγω έξοδα καλύπτονται από τα κρατικά ταμεία κοινωνικής ασφάλισης.

Μια απόφαση καταβολής διατροφής συνιστά λόγο για αναγκαστικό ενέχυρο (υποθήκη) των περιουσιακών στοιχείων του εναγομένου. Αν ο πρώην σύζυγος αθετήσει την υποχρέωσή του για καταβολή διατροφής, τότε τα περιουσιακά του στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την καταβολή των πληρωμών, σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία.

Σε περίπτωση θανάτου του πρώην συζύγου ο οποίος υποχρεούνταν να καταβάλει διατροφή, η υποχρέωση μεταβιβάζεται στους διαδόχους του στο μέτρο που το επιτρέπει η κληρονομιά περιουσία, ανεξαρτήτως του τρόπου αποδοχής της περιουσίας.

Αν ο πρώην σύζυγος που λαμβάνει διατροφή πεθάνει ή ξαναπαντρευτεί, παύει η καταβολή της διατροφής. Σε περίπτωση θανάτου, το δικαίωμα της διεκδίκησης καθυστερούμενων ή μη καταβληθέντων πληρωμών της διατροφής μεταβιβάζεται στους διαδόχους του εκλιπόντος συζύγου. Αν επέλθει λύση του νέου γάμου, ο/η πρώην σύζυγος μπορεί να υποβάλει αίτηση ανανέωσης της καταβολής διατροφής, υπό την προϋπόθεση ότι έχει αναλάβει την ανατροφή τέκνου ή φροντίζει τέκνο με αναπηρία από τον προηγούμενο γάμο του/της. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το καθήκον του/της συζύγου από τον επόμενο γάμο να καταβάλει διατροφή υπερισχύει έναντι καθήκοντος του/της συζύγου από τον προηγούμενο γάμο.

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Όταν το δικαστήριο εκδίδει απόφαση δικαστικού χωρισμού, οι σύζυγοι δεν ζουν πλέον μαζί, όμως εξακολουθούν να ισχύουν τα λοιπά δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους. Ο δικαστικός χωρισμός μπορεί να αποτελέσει το πρώτο βήμα προς το διαζύγιο. Ωστόσο, δεν σημαίνει ότι οι σύζυγοι δεν μπορούν να ξεκινήσουν εκ νέου τη συμβίωσή τους. Σε αντίθεση με το διαζύγιο, οι σύζυγοι που βρίσκονται εν διαστάσει δεν μπορούν να ξαναπαντρευτούν, διότι δεν είναι τυπικά διαζευγμένοι.

#### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Ο ένας εκ των συζύγων μπορεί να καταθέσει στο δικαστήριο αίτηση δικαστικού χωρισμού αν συγκεκριμένες περιστάσεις, οι οποίες δεν μπορούν να εξαρτώνται από τον άλλο σύζυγο, καταδεικνύουν ότι η κοινή τους ζωή έχει γίνει από κοινού αφόρητη/αδύνατη ή ότι θα μπορούσε να βλάψει σημαντικά τα συμφέροντα των ανήλικων τέκνων τους, ή ότι οι σύζυγοι δεν ενδιαφέρονται πλέον να ζήσουν μαζί. Οι σύζυγοι μπορούν να καταθέσουν κοινή αίτηση δικαστικού χωρισμού στο δικαστήριο εφόσον έχουν υπογράψει συμφωνία χωρισμού στην οποία ρυθμίζονται ζητήματα κατοικίας, διατροφής και εκπαίδευσης των ανήλικων τέκνων τους, η διανομή της περιουσίας τους και η αμοιβαία διατροφή.

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Ο χωρισμός δεν επηρεάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συζύγων απέναντι στα ανήλικα τέκνα τους οι σύζυγοι απλώς ζουν χωριστά. Κατά την έκδοση απόφασης δικαστικού χωρισμού, το δικαστήριο πρέπει πάντοτε να εκδίδει διαταγή προσαρμογής της περιουσίας, εκτός αν τα εν λόγω ζητήματα έχουν διευθετηθεί στη γαμήλια σύμβαση μεταξύ των συζύγων. Οι νομικές συνέπειες του χωρισμού όσον αφορά τα δικαιώματα ιδιοκτησίας των συζύγων επέρχονται από την έναρξη της δικαστικής διαδικασίας. Ωστόσο, αν ο ένας σύζυγος έχει κριθεί υπαίτιος για τον χωρισμό, δεν μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο την αναδρομική ισχύ των νομικών συνεπειών του χωρισμού σε σχέση με τα περιουσιακά δικαιώματα των συζύγων από την ημερομηνία κατά την οποία οι σύζυγοι ουσιαστικά σταμάτησαν να ζουν μαζί. Αν ο ένας εκ των εν διαστάσει συζύγων πεθάνει μετά την έκδοση απόφασης χωρισμού, ο επιζών σύζυγος διατηρεί όλα τα νόμιμα δικαιώματά του επιζώντος συζύγου, εκτός αν βάσει δικαστικής απόφασης έχει κριθεί υπαίτιος για τον χωρισμό. Ο ίδιος κανόνας ισχύει σε περίπτωση που το δικαστήριο εκδώσει απόφαση χωρισμού βάσει κοινής αίτησης που έχουν καταθέσει οι σύζυγοι, εκτός αν προβλέπεται κάτι διαφορετικό στη συμφωνία χωρισμού μεταξύ των συζύγων. Ωστόσο, ο επιζών σύζυγος δεν μπορεί να κληρονομήσει την περιουσία του θανόντος συζύγου.

Κατά την έκδοση απόφασης χωρισμού, το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει απόφαση με την οποία υποχρεώνεται ο υπαίτιος σύζυγος να καταβάλει διατροφή στον άλλο σύζυγο εφόσον χρήζει στήριξης, εκτός αν το ζήτημα της διατροφής έχει διευθετηθεί στη συμφωνία χωρισμού μεταξύ των συζύγων.

Ο χωρισμός λήγει αν οι σύζυγοι αρχίσουν να ζουν και πάλι μαζί και η κοινή τους ζωή επιβεβαιώνει την πρόθεσή τους να ζήσουν μόνιμως μαζί. Ο χωρισμός λήγει όταν το δικαστήριο εκδώσει απόφαση με την οποία εγκρίνει την κοινή αίτηση των συζύγων για λήξη του χωρισμού και ανάκληση της προηγούμενης απόφασης χωρισμού.

Κατά την επανέναρξη της κοινής ζωής των συζύγων, η περιουσία τους παραμένει ξεχωριστή έως ότου συνάψουν νέα γαμήλια σύμβαση και επιλέξουν νέο καθεστώς για τις περιουσιακές τους σχέσεις. Η λήξη του δικαστικού χωρισμού παράγει έννομα αποτελέσματα για τρίτους μόνο εφόσον οι σύζυγοι συνάψουν νέα γαμήλια σύμβαση και την καταχωρίσουν σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 3.103 του αστικού κώδικα (*Civilinis kodeksas*).

Αν οι σύζυγοι βρίσκονται εν διαστάσει για περισσότερο από έναν χρόνο από την έναρξη ισχύος της δικαστικής απόφασης, οιοσδήποτε εκ των δύο συζύγων μπορεί να καταθέσει αίτηση διαζυγίου.

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Ένας γάμος μπορεί να ακυρωθεί μόνο από το δικαστήριο. Γάμος που έχει ακυρωθεί από το δικαστήριο είναι άκυρος *ab initio*. Οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου (βλέπε σημείο 9) εξαρτώνται από το αν οι σύζυγοι, ή τουλάχιστον ο ένας εξ αυτών, ενήργησαν καλή τη πίστιη κατά τη σύναψη του γάμου. Ωστόσο, σε κάθε περίπτωση, ο νόμος προασπίζει τα δικαιώματα των τέκνων από γάμο που έχει ακυρωθεί (θεωρείται ότι έχουν γεννηθεί εντός γάμου). Μετά την ακύρωση του γάμου τους τα μέρη μπορούν να συνάψουν νέο γάμο ή καταχωρημένη συμβίωση.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Ένας γάμος μπορεί να κηρυχθεί άκυρος αν δεν πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις σύναψης γάμου:

σύναψη γάμου υφίσταται μόνο μεταξύ ατόμων διαφορετικού φύλου.

Ένας άντρας και μια γυναίκα μπορούν να συνάψουν γάμο με δική τους ελεύθερη βούληση. Κάθε απειλή, εξαναγκασμός, εξαπάτηση ή απουσία ελεύθερης βούλησης συνιστά λόγο ακύρωσης του γάμου.

Σύναψη γάμου μπορεί πραγματοποιηθεί μεταξύ ατόμων που κατά την ημέρα του γάμου έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον τα 18 έτη. Κατόπιν αίτησης προσώπου που επιθυμεί να παντρευτεί πριν από τη συμπλήρωση των 18 ετών, το δικαστήριο μπορεί να μειώσει, με απλουστευμένη διαδικασία, για το εν λόγω άτομο την ηλικία συναίνεσης σε γάμο, όχι όμως περισσότερο από δύο έτη. Η εγκυμοσύνη αποτελεί σημαντικό λόγο για τη μείωση της ηλικίας συναίνεσης σε γάμο. Αν το άτομο είναι έγκυος, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει το γάμο πριν από την ηλικία των 16 ετών.

Άτομο το οποίο βάσει δικαστικής απόφασης που έχει τεθεί σε ισχύ έχει κριθεί ότι στερείται ικανότητας δικαίου δεν μπορεί να συνάψει γάμο. Αν διαπιστωθεί ότι έχει πραγματοποιηθεί δικαστική προσφυγή με σκοπό να κριθεί ότι στερείται ικανότητας δικαίου το ένα εκ των συμβαλλόμενων μερών σε επιδιωκόμενο γάμο, πρέπει να αναβληθεί η καταχώριση του γάμου έως ότου τεθεί σε ισχύ η απόφαση στην εν λόγω υπόθεση.

Έγγαμο πρόσωπο που δεν έχει πετύχει την έκδοση απόφασης διαζυγίου βάσει της διαδικασίας που ορίζεται από τον νόμο δεν μπορεί να συνάψει άλλο γάμο. Απαγορεύεται η σύναψη γάμου μεταξύ γονέων και τέκνων, θετών γονέων και υιοθετημένων τέκνων, παππούδων και εγγονών, αδερφών και ετεροθαλών αδερφών, εξαδέλφων, θείων και ανιψιών.

Οι εικονικοί γάμοι μπορούν επίσης να ακυρωθούν. Γάμος που συνάπτεται μόνο για τα προσχήματα ή χωρίς την πρόθεση δημιουργίας νόμιμης οικογενειακής σχέσης μπορεί να ακυρωθεί κατόπιν αίτησης ενός εκ των συζύγων ή εισαγγελικής παρέμβασης.

Ένας γάμος μπορεί να ακυρωθεί εφόσον δεν συνήφθη με ελεύθερη βούληση. Ο/Η σύζυγος μπορεί να καταθέσει αίτηση ακύρωσης εφόσον μπορεί να αποδείξει ότι, κατά τον γάμο, δεν ήταν σε θέση να κατανοήσει το νόημα των πράξεών του/της ή δεν είχε τον έλεγχο αυτών. Ακύρωση μπορεί να ζητήσει ο/η σύζυγος που ωθήθηκε σε γάμο με τη χρήση απειλής, εξαναγκασμού ή απάτης.

Ο/Η σύζυγος που συναίνεσε σε γάμο λόγω ουσιώδους σφάλματος μπορεί να ζητήσει ακύρωση του γάμου. Ένα σφάλμα θεωρείται ουσιώδες αν αφορά περιστάσεις που συνδέονται με το άλλο μέρος και οι οποίες, αν είχαν γίνει γνωστές, θα απέτρεπαν τον/την σύζυγο από τη σύναψη του γάμου. Το σφάλμα θεωρείται ουσιώδες αν αφορά: i) την υγεία του άλλου μέρους ή γενετήσια ανωμαλία που καθιστά αδύνατη την κανονική οικογενειακή ζωή ή ii) σοβαρό έγκλημα που διαπράχθηκε από το άλλο μέρος.

## 9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;

Τα τέκνα που προήλθαν από γάμο ο οποίος στη συνέχεια ακυρώθηκε θεωρείται ότι έχουν γεννηθεί εντός γάμου. Στην περίπτωση που αμφότεροι οι σύζυγοι ενήργησαν καλή τη πίστει, δηλαδή δεν γνώριζαν και δεν θα μπορούσαν να γνωρίζουν τα κωλύματα του γάμου τους, οι νομικές συνέπειες του γάμου τους, παρά το γεγονός ότι κηρύχθηκε άκυρος, είναι ίδιες με εκείνες ενός έγκυρου γάμου, εκτός από το δικαίωμα της κληρονομιάς. Στη δικαστική απόφαση πρέπει να παρέχονται στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι σύζυγοι ενήργησαν καλή τη πίστει.

Νομικές συνέπειες της ακύρωσης όταν ο ένας εκ των δύο συζύγων ενήργησε κακόπιστα: όταν μόνο ο ένας εκ των δύο συζύγων ενήργησε καλή τη πίστει, τα δικαιώματα που απορρέουν από άκυρο γάμο είναι τα ίδια με εκείνα ενός έγγαμου. Όταν αμφότεροι οι σύζυγοι ενήργησαν κακόπιστα, ο άκυρος γάμος δεν παρέχει σε κανέναν εκ των δύο συζύγων κανένα από τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις των έγγαμων. Καθένας εξ αυτών δικαιούται να ανακτήσει την περιουσία του, συμπεριλαμβανομένων των δώρων προς το άλλο μέρος. Αν υπάρχει ανάγκη παροχής διατροφής, ο σύζυγος που ενήργησε καλή τη πίστει δικαιούται να καταθέσει αίτηση διατροφής από τον σύζυγο που ενήργησε κακόπιστα, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη. Το ποσό καθορίζεται από το δικαστήριο, λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής κατάστασης αμφοτέρων των μερών. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την καταβολή μηνιαίων δόσεων ή κατ' αποκοπή ποσού. Αν αλλάξει η οικονομική κατάσταση ενός εκ των μερών, το ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να καταθέσει αίτηση στο δικαστήριο ζητώντας αύξηση, μείωση ή τερματισμό της καταβολής διατροφής. Η απόφαση καταβολής διατροφής στον/στη σύζυγο που ενήργησε καλή τη πίστει σταματά αυτομάτως αν ο/η εν λόγω σύζυγος συνάψει νέο γάμο, ή κατά τη λήξη της τριετούς περιόδου κατά την οποία καταβάλλεται υποχρεωτικά η διατροφή.

## 10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Βάσει της λιθουανικής νομοθεσίας δεν προβλέπεται κανένα εναλλακτικό εξωδικαστικό μέσο επίλυσης ζητημάτων που συνδέονται με το διαζύγιο, άρα τα εν λόγω ζητήματα μπορούν να επιλυθούν μόνο με προσφυγή στο δικαστήριο.

## 11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;

Η αίτηση για συναινετικό διαζύγιο των συζύγων μπορεί να κατατεθεί στο πρωτοδικείο (*apylinkės teismas*) του τόπου διαμονής ενός εκ των συζύγων. Στην αίτηση πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι του διαζυγίου και οι τρόποι με τους οποίους ο αιτών θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του προς τον άλλο σύζυγο και τα ανήλικα τέκνα τους και πρέπει να περιέχει άλλα στοιχεία που καθορίζονται στο άρθρο 384 του κώδικα πολιτικής δικονομίας (*Civilinio proceso kodeksas*). Η αίτηση διαζυγίου κατόπιν αιτήματος ενός εκ των συζύγων πρέπει να κατατεθεί στο πρωτοδικείο του τόπου διαμονής του ενάγοντος.

Η αίτηση διαζυγίου λόγω υπαιτιότητας ενός εκ των συζύγων πρέπει να κατατεθεί στο πρωτοδικείο του τόπου διαμονής του εναγομένου. Αν ο ενάγων έχει ανήλικα τέκνα που ζουν μαζί του, η αίτηση διαζυγίου μπορεί επίσης να κατατεθεί στο πρωτοδικείο του τόπου διαμονής του ενάγοντος.

Η αίτηση ακύρωσης ενός γάμου πρέπει να κατατεθεί στο δικαστήριο του τόπου διαμονής των διαδίκων ή ενός εξ αυτών.

Οι αιτήσεις δικαστικού χωρισμού εξετάζονται από το δικαστήριο του τόπου διαμονής του εναγομένου.

## 12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;

Το δικαίωμα της Δημοκρατίας της Λιθουανίας σχετικά με την εγγυημένη από το κράτος νομική συνδρομή (*Lietuvos Respublikos Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*) διέπει την παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής σε άτομα με χαμηλό εισόδημα. Η εν λόγω νομική συνδρομή καλύπτει και τα οικογενειακά ζητήματα.

## 13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;

Ναι. Μπορεί να κατατεθεί προσφυγή κατά απόφασης διαζυγίου/ακύρωσης γάμου, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις που διέπουν τις διαδικασίες προσφυγής.

## 14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Δικαστική απόφαση διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος αναγνωρίζεται στη Δημοκρατία της Λιθουανίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003. Σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς καμία ειδική διαδικασία.

## 15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αντιταχθούν στην αναγνώριση στη Δημοκρατία της Λιθουανίας απόφασης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να καταθέσει αίτηση στο πρωτοδικείο (*apylinkės teismas*) ζητώντας την αναγνώριση ή τη μη αναγνώριση στη Λιθουανία απόφασης που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος. Πρόσωπο για το οποίο ζητείται η αναγνώριση απόφασης μπορεί επίσης να αντιταχθεί στην αναγνώρισή της στη Λιθουανία αναφορικά με διαδικασία αναγνώρισης που βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη και κατόπιν της έκδοσης απόφασης του πρωτοδικείου για την αναγνώριση της απόφασης. Κατά συνέπεια, ο εναγόμενος μπορεί να αντιταχθεί στην αναγνώριση στη Λιθουανία της απόφασης που εκδόθηκε για την εν λόγω υπόθεση, προσφεύγοντας κατά της απόφασης αναγνώρισής της που εκδόθηκε από το πρωτοδικείο. Σύμφωνα με το άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, προσφυγή κατά απόφασης που εκδίδει το πρωτοδικείο για την αναγνώριση απόφασης που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να ασκηθεί στο περιφερειακό δικαστήριο (*apygardos teismas*).

Ο εναγόμενος μπορεί να αντιταχθεί στην αναγνώριση απόφασης που έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους, για τους λόγους μη αναγνώρισης οι οποίοι ορίζονται στο άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου.

## 16 Ποιο δικαίωμα εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Ο δικαστικός χωρισμός και το διαζύγιο υπόκεινται στους νόμους που ισχύουν στον τόπο συνήθους διαμονής των συζύγων. Αν οι σύζυγοι δεν έχουν κοινό τόπο συνήθους διαμονής, ισχύουν οι νόμοι της χώρας στην οποία βρισκόταν ο πιο πρόσφατος τόπος συνήθους διαμονής τους ή, ελλείψει αυτού, οι νόμοι της χώρας του δικαστηρίου. Αν οι νόμοι της χώρας της οποίας είναι υπήκοοι αμφότεροι οι σύζυγοι δεν επιτρέπει την έκδοση διαζυγίου ή επιβάλλει ειδικές προϋποθέσεις για την έκδοσή του, το διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί σύμφωνα με τους νόμους της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, εφόσον ο ένας εκ των συζύγων είναι λιθουανός υπήκοος ή έχει τη συνήθη διαμονή του στη Δημοκρατία της Λιθουανίας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 27/11/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

## Διαζύγιο - Ουγγαρία

### 1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;

Το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει διαζύγιο κατόπιν αιτήσεως ενός ή αμφοτέρων των συζύγων εφόσον ο γάμος τους έχει κλονιστεί πλήρως και ανεπανόρθωτα. Κατά την έκδοση του διαζυγίου, πρωταρχικό μέλημα αποτελεί να προσταπισθεί το ύψιστο συμφέρον των κοινών ανήλικων τέκνων των συζύγων.

## **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί εάν ο γάμος έχει κλονιστεί πλήρως και ανεπανόρθωτα. Για τον σκοπό αυτό, το δικαστήριο προβαίνει στη διεξαγωγή αποδείξεων. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει αυτεπαγγέλτως τη διεξαγωγή των αναγκαίων αποδείξεων. Η τελική και κοινή δήλωση βούλησης των συζύγων (κοινή συναίνεση) για διαζύγιο, η οποία δεν υπόκειται σε αθέμιτη επιρροή, θεωρείται ενδεικτική του πλήρους και ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου. Ειδικότερα, είναι δυνατόν να αποδειχθεί ότι ο γάμος έχει κλονιστεί πλήρως και ανεπανόρθωτα εάν οι σύζυγοι δεν μένουν πια μαζί ως ζευγάρι και –με βάση τη διαδικασία που οδηγεί στον χωρισμό του ζεύγους και τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο διαμένουν χωριστά– ότι είναι απίθανο να υπάρξει επανένωση.

Η τελική και κοινή δήλωση βούλησης των συζύγων για διαζύγιο, η οποία δεν υπόκειται σε αθέμιτη επιρροή, θεωρείται ότι αποτελεί επαρκή απόδειξη για τον κλονισμό του γάμου. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση υποβολής κοινής δήλωσης τέτοιου είδους, δεν απαιτείται η αναλυτική εξέταση των ως άνω λόγων που οδήγησαν στον χωρισμό.

Η απόφαση των συζύγων μπορεί να θεωρηθεί τελική εφόσον έχουν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας των κοινών τέκνων τους, τη διατήρηση επαφής μεταξύ του γονέα που δεν έχει την επιμέλεια και του τέκνου, τη διατροφή, τη χρήση της οικογενειακής κατοικίας και –εφόσον ζητηθεί– την καταβολή διατροφής στον/στην σύζυγο (η εν λόγω συμφωνία πρέπει να εγκρίνεται από το δικαστήριο). Εάν οι σύζυγοι συμφωνήσουν να ασκούν από κοινού τη γονική μέριμνα, δεν χρειάζεται να συμφωνήσουν τους όρους διατήρησης επαφής με το τέκνο. Πρέπει όμως να προσδιορίσουν τον τόπο κατοικίας αυτού. Συνεπεία αυτού, το εύρος των ζητημάτων επί των οποίων πρέπει να συμφωνήσουν οι σύζυγοι που ζητούν την έκδοση συναινετικού διαζυγίου εξαρτάται από το εάν έχουν επιλέξει ή όχι να ασκήσουν από κοινού τη γονική μέριμνα.

Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι, σε αντίθεση με την προγενέστερη νομοθεσία, η σύναψη συμφωνίας μεταξύ των συζύγων όσον αφορά την κατανομή των περιουσιακών τους στοιχείων δεν απαιτείται πλέον από τον αστικό κώδικα.

## **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

Ο γάμος των συζύγων λύνεται με διαζύγιο. Μετά την έκδοση του διαζυγίου, ζητήματα όπως το δικαίωμα επιμέλειας και διατροφής του κοινού τέκνου, η επαφή μεταξύ του γονέα και του τέκνου, η καταβολή διατροφής σε έναν εκ των συζύγων, η χρήση της οικογενειακής κατοικίας και, σε περίπτωση κοινής γονικής μέριμνας, η κατοικία του τέκνου, ρυθμίζονται με δικαστικό συμβιβασμό εφόσον οι διάδικοι καταλήξουν σε συμφωνία –η οποία πληροί τις κανονιστικές απαιτήσεις– ή, ελλείψει συμφωνίας των συζύγων, με δικαστική απόφαση. Για την έκδοση διαζυγίου από το δικαστήριο, οι σύζυγοι δεν χρειάζεται να συμφωνήσουν σχετικά με την κατανομή της κοινής περιουσίας τους.

### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Σε περίπτωση λύσης του γάμου με διαζύγιο παύει η υποχρέωση των συζύγων για συμβίωση και για κοινές αποφάσεις, ο ή η σύζυγος εάν έχουν λάβει και το επώνυμο του άλλου συζύγου κατά κανόνα παραμένει και πάλι μόνο το δικό τους, εκτός αν επιθυμούν, επειδή έχουν αποκτήσει επαγγελματική ή καλλιτεχνική φήμη με το συζυγικό τους επώνυμο να το διατηρήσουν. Παύει η ελαφρότερη ευθύνη των συζύγων κατά την εκπλήρωση των αμοιβαίων υποχρεώσεών τους, παύει να ισχύει το κώλυμα της διγαμίας και λήγει η αναστολή της παραγραφής των αξιώσεων του ενός συζύγου εναντίον του άλλου. Η εξ αγχιστείας συγγένεια που δημιουργείται με τον γάμο μεταξύ των εξ αίματος συγγενών του ενός συζύγου με τους εξ αίματος συγγενείς το άλλου και μετά τη λύση του γάμου εξακολουθεί να υπάρχει.

### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Με το διαζύγιο, παύει η κοινοκτημοσύνη και καθένας εκ των πρώην συζύγων μπορεί να υποβάλει αίτηση κατανομής των περιουσιακών στοιχείων. Οι πρώην σύζυγοι μπορούν να ζητήσουν αποζημίωση για επενδύσεις κοινών περιουσιακών στοιχείων σε ξεχωριστά περιουσιακά στοιχεία ή ξεχωριστών περιουσιακών στοιχείων σε κοινά περιουσιακά στοιχεία καθώς και για τυχόν δαπάνες διαχείρισης και συντήρησης. Δεν μπορεί να ζητηθεί αποζημίωση για τυχόν έξοδα εάν οι σύζυγοι έχουν παραιτηθεί των δικαιωμάτων τους ως προς τα σχετικά κεφάλαια. Αποζημίωση για τα ξεχωριστά περιουσιακά στοιχεία που έχουν χρησιμοποιηθεί ή αναλωθεί πλήρως στο πλαίσιο της έγγραφης σχέσης μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Εάν είναι δυνατό, το μερίδιο που κατείχε κάθε πρώην σύζυγος στην κοινή περιουσία κατά τον χρόνο του διαζυγίου πρέπει να του παρέχεται σε είδος. Τα ξεχωριστά περιουσιακά στοιχεία που κατείχαν κατά τον χρόνο του διαζυγίου πρέπει επίσης να παρέχονται σε είδος. Εάν, για οποιονδήποτε λόγο, αυτό δεν είναι εφικτό ή ενδέχεται να οδηγήσει σε σημαντική απομείωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων, σε περίπτωση διαφωνίας, η μέθοδος κατανομής ορίζεται από το δικαστήριο. Δεν μπορεί να ζητηθεί καμία αποζημίωση για τα κοινά και για τα ατομικά απολεσθέντα περιουσιακά στοιχεία, εφόσον οι σύζυγοι δεν είχαν καμία κοινή περιουσία κατά τον χρόνο του διαζυγίου και ο οφειλέτης διάδικος δεν διαθέτει ατομικά περιουσιακά στοιχεία.

Σε περίπτωση κατανομής των κοινών περιουσιακών στοιχείων βάσει σύμβασης που έχει συναφθεί μεταξύ των συζύγων, η εν λόγω σύμβαση θεωρείται έγκυρη μόνον εφόσον περιλαμβάνεται σε δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο το οποίο συνυπογράφεται από δικηγόρο. Η εν λόγω διάταξη δεν ισχύει για την κατανομή της κινητής περιουσίας που αποτελεί μέρος της κοινής περιουσίας των συζύγων εάν η κατανομή πραγματοποιείται μέσω αναγκαστικής εκτέλεσης.

Σε περίπτωση που οι σύζυγοι δεν συνάψουν σύμβαση για την κατανομή των κοινών περιουσιακών τους στοιχείων ή η σύμβαση δεν ρυθμίζει όλες τις αξιώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από το διαζύγιο, το δικαστήριο μπορεί να ζητήσει την κατανομή της κοινής περιουσίας και τον διακανονισμό των αξιώσεων. Το δικαστήριο πρέπει να διασφαλίσει ότι, κατά τον διακανονισμό των αξιώσεων επί των περιουσιακών στοιχείων, κανένας εκ των συζύγων δεν θα αποκομίσει, αδικαιολογήτως, οικονομικά οφέλη.

### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Οι γονείς υποχρεούνται να μοιράζονται με τα ανήλικα τέκνα τους τους πόρους που διαθέτουν για τη συντήρηση των ιδίων και των εν λόγω τέκνων, ακόμα και αν αυτό γίνεται σε βάρος των δικών τους πόρων. Ο εν λόγω κανόνας δεν ισχύει εάν το παιδί μπορεί να καλύψει τις εύλογες ανάγκες του από τον μισθό που λαμβάνει από την άσκηση επαγγέλματος ή από την περιουσία του, ή εάν το παιδί διαθέτει κάποιον απευθείας συγγενή που ενδέχεται να επιφορτίζεται με την υποχρέωση καταβολής διατροφής. Ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια είναι υπεύθυνος για τη χορήγηση παροχών σε είδος, ενώ ο γονέας που δεν ασκεί την επιμέλεια αναλαμβάνει κυρίως τη χορήγηση παροχών σε χρήμα (διατροφή).

Εάν η διατροφή παρέχεται βάσει απόφασης δικαστηρίου, το δικαστήριο καθορίζει το ποσό που πρέπει να καταβάλλεται ως διατροφή. Το δικαστήριο δύναται να ορίσει στην απόφασή του ότι το ποσό της διατροφής πρέπει να αναπροσαρμόζεται αυτομάτως σε ετήσια βάση σύμφωνα με τον δείκτη τιμών καταναλωτή που δημοσιεύεται ετησίως από την κεντρική στατιστική υπηρεσία της Ουγγαρίας από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

Στο μέτρο του εφικτού, τα ζητήματα που αφορούν την άσκηση της γονικής μέριμνας των παιδιών πρέπει να αποφασίζονται με κοινή συμφωνία των γονέων.

Εάν οι γονείς αδυνατούν να καταλήξουν σε συμφωνία για τα εν λόγω ζητήματα, το δικαστήριο θα χορηγήσει το δικαίωμα επιμέλειας στον γονέα ο οποίος είναι, κατά την κρίση του δικαστηρίου, σε καλύτερη θέση να συμβάλει στη σωματική, πνευματική και ηθική ανάπτυξη του παιδιού. Εάν η επιμέλεια του παιδιού από έναν από τους γονείς ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο το ύψιστο συμφέρον του παιδιού, το δικαστήριο δύναται να αναθέσει την άσκηση της επιμέλειας σε τρίτο, υπό τον όρο ότι αυτός επιθυμεί να ασκήσει την επιμέλεια του παιδιού αυτοπροσώπως.



Το παιδί έχει δικαίωμα να διατηρεί άμεση προσωπική επαφή με τον γονέα που δεν ασκεί την επιμέλεια. Αποτελεί δικαίωμα και καθήκον του γονέα που δεν ασκεί την επιμέλεια να διατηρεί σε τακτική βάση προσωπική σχέση και άμεση επαφή με το παιδί (δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας). Ο γονέας ή κάθε άλλο πρόσωπο που ασκεί την επιμέλεια δεν πρέπει να καταστρατηγεί το εν λόγω δικαίωμα πρόσβασης.

Ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια και εκείνος που δεν την ασκεί πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους –με σεβασμό προς την οικογενειακή ζωή και το δικαίωμα στην ηρεμία του άλλου– ώστε να εξασφαλίζεται η ισορροπημένη ανάπτυξη του παιδιού. Ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια πρέπει να ενημερώνει τακτικά τον άλλο γονέα σχετικά με την ανάπτυξη, την υγεία και τη μόρφωση του παιδιού, ενώ δεν μπορεί να αρνηθεί την παροχή των εν λόγω πληροφοριών όταν το ζητήσει ο γονέας που δεν ασκεί την επιμέλεια.

Οι γονείς που διαμένουν χωριστά ασκούν από κοινού τα δικαιώματά τους όσον αφορά ουσιώδη ζητήματα σχετικά με το μέλλον του παιδιού, ακόμα και αν το δικαίωμα επιμέλειας έχει χορηγηθεί σε έναν εξ αυτών βάσει κοινής συμφωνίας ή δικαστικής απόφασης – εκτός εάν οι ευθύνες γονικής μέριμνας του γονέα που δεν έχει την επιμέλεια είναι περιορισμένες ή αν η άσκησή τους έχει απαγορευτεί από το δικαστήριο. Στα εν λόγω ουσιώδη ζητήματα σχετικά με το μέλλον του παιδιού συγκαταλέγεται η χρήση ή η αλλαγή του ονόματος του ανήλικου τέκνου, ο τόπος κατοικίας του, πέραν του τόπου που μοιράζεται με τον γονέα που ασκεί την επιμέλεια, ο τόπος κατοικίας του στο εξωτερικό για μόνιμη κατοικία ή εγκατάσταση, καθώς και η υπηκοότητα, η μόρφωση και η σταδιοδρομία του παιδιού.

### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Μετά τον δικαστικό χωρισμό, ο ένας πρώην σύζυγος μπορεί να ζητήσει διατροφή από τον άλλον ή, σε περίπτωση διαζυγίου, ο ένας πρώην σύζυγος μπορεί να ζητήσει διατροφή από τον άλλον εφόσον την έχει ανάγκη για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, εκτός εάν ο (πρώην) σύζυγος που ζητεί τη διατροφή δεν τη δικαιούται εξαιτίας της συμπεριφοράς του κατά τη διάρκεια του γάμου. Η καταβολή της διατροφής δεν πρέπει με κανέναν τρόπο να θέτει σε κίνδυνο τα μέσα διαβίωσης του πρώην συζύγου που υποχρεούται να καταβάλλει τη διατροφή, ούτε και του προσώπου που ο τελευταίος πρέπει να συντηρεί από κοινού με τον πρώην σύζυγο που ζητεί τη διατροφή. Η υποχρέωση καταβολής διατροφής μπορεί να είναι περιορισμένης διάρκειας εφόσον μπορεί να υποτεθεί ότι ο διάδικος που ζητεί τη διατροφή δεν θα την έχει ανάγκη μετά το πέρας της εν λόγω περιόδου.

Εάν ο σύζυγος ή ο πρώην σύζυγος υποβάλει αίτημα για καταβολή διατροφής λόγω της επιδείνωσης της κατάστασης στην οποία βρίσκεται κατόπιν παρέλευσης διαστήματος άνω των πέντε ετών από τον δικαστικό χωρισμό, το εν λόγω αίτημα μπορεί να γίνει αποδεκτό μόνο για λόγους επιείκειας και σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Εάν οι σύζυγοι διέμεναν μαζί ως ζευγάρι για διάστημα μικρότερο του ενός έτους και δεν απέκτησαν παιδιά στο πλαίσιο του γάμου τους, ο πρώην σύζυγος που έχει ανάγκη από διατροφή τη δικαιούται μόνο για διάστημα που αντιστοιχεί στη διάρκεια της κοινής τους ζωής. Για λόγους επιείκειας και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το δικαστήριο δύναται να διατάξει την καταβολή διατροφής για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Ο δικαστικός χωρισμός των συζύγων σηματοδοτεί το τέλος του κοινού έγγαμου βίου τους. Μετά τον δικαστικό χωρισμό, μπορεί μεταξύ άλλων να ζητηθεί η κατανομή των περιουσιακών στοιχείων από το δικαστήριο.

### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Το δικαστήριο έχει τη διακριτική ευχέρεια να ορίζει την έναρξη και τη λήξη του κοινού βίου του ζευγαριού και, συνεπώς, το διάστημα κατά το οποίο διέθετε κοινή περιουσία. Κατά την άσκηση της εν λόγω διακριτικής ευχέρειας, το δικαστήριο καλείται να εξετάσει τις διάφορες πτυχές της ζωής του ζευγαριού κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσής του (σεξουαλική σχέση, οικονομική αλληλεξάρτηση, κοινή οικογενειακή ζωή και νοικοκυριό, έκφραση της ενότητας του ζευγαριού, ανατροφή κοινών τέκνων, συγγενείς, φροντίδα του παιδιού του άλλου συζύγου, κ.ά.). Ως εκ τούτου, μέσω κοινής ανάλυσης όλων των αλληλένδετων οικονομικών, οικογενειακών, συναισθηματικών και άλλων σκόπιμα επιλεγόμενων παραγόντων, το δικαστήριο αποφασίζει εάν η κοινή ζωή του ζευγαριού συνεχίζεται ή έχει φτάσει πλέον στο τέλος της. Το γεγονός ότι παρουσιάζονται ελλείψεις σε ορισμένους από τους παραπάνω παράγοντες δεν σημαίνει απαραίτητα ότι ο κοινός έγγαμος βίος των συζύγων έχει φτάσει στο τέλος του, ιδίως εάν υπάρχει αντικειμενικός λόγος που να αιτιολογεί τις εν λόγω ελλείψεις.

### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Κατόπιν του δικαστικού χωρισμού, ο οποίος σηματοδοτεί το τέλος του κοινού έγγαμου βίου, οι σύζυγοι είναι ελεύθεροι να ζητήσουν την κατανομή της κοινής περιουσίας τους. Στο σημείο αυτό, ο γάμος δεν έχει ακόμα ακυρωθεί νομικά, όμως οι σύζυγοι μπορούν να προβούν ανεξάρτητα στην απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, πέραν της προϋπάρχουσας κοινής περιουσίας. Όσον αφορά την τελευταία, οι σύζυγοι μπορούν να αποφασίζουν μόνον από κοινού καθώς πλέον δεν ισχύει το τεκμήριο συναίνεσης. Εάν οι σύζυγοι έχουν κοινά τέκνα, πρέπει να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας.

### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Ένας γάμος μπορεί να θεωρηθεί άκυρος μόνον εφόσον ακυρώνεται με δικαστική απόφαση που εκδίδεται στο πλαίσιο διαδικασίας ακύρωσης γάμου. Η δικαστική απόφαση που κηρύσσει άκυρο έναν γάμο ισχύει για όλα τα εμπλεκόμενα πρόσωπα. Οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου προβλέπονται από τη νομοθεσία.

### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Ένας γάμος θεωρείται άκυρος εάν, κατά τη σύναψή του, ένας από τους συζύγους διατηρεί προϋπάρχουσα έγγαμη σχέση ή σχέση καταχωρημένης συμβίωσης. Επιπλέον, ένας γάμος θεωρείται άκυρος εάν έχει συναφθεί μεταξύ συγγενών σε ευθεία γραμμή ή μεταξύ αδελφού και αδελφής, μεταξύ θείου και ανιψιάς ή θείας και ανιψιού, ή μεταξύ υιοθετούντος γονέα και υιοθετημένου τέκνου. Επίσης, εάν ένα πρόσωπο, το οποίο θεωρείται ανίκανο για σύναψη γάμου, συνάψει γάμο δηλώνοντας ότι είναι ικανό για σύναψη γάμου, ο γάμος κηρύσσεται άκυρος. Ο γάμος κηρύσσεται επίσης άκυρος εάν οποιοδήποτε από τα πρόσωπα είναι πλήρως ανίκανο για σύναψη γάμου, παρόλο που η ανικανότητά του δεν δηλώθηκε κατά την τέλεση του γάμου. Ο γάμος είναι άκυρος εάν τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα δεν ήταν από κοινού παρόντα κατά τη δήλωση της πρόθεσης σύναψης γάμου. Εάν οποιοδήποτε από τα πρόσωπα είναι ανήλικο, ο γάμος θεωρείται άκυρος. Κατ' εξαίρεση, ανήλικοι μπορούν να συνάψουν γάμο εφόσον εξασφαλίσουν την προηγούμενη έγκριση του κηδεμόνα και της αρχής προστασίας του παιδιού. Ο κηδεμόνας και η αρχή προστασίας του παιδιού μπορούν να χορηγήσουν την εν λόγω έγκριση μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και μόνον εφόσον ο ανήλικος έχει ηλικία τουλάχιστον 16 ετών.

### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Εάν οι δύο σύζυγοι σύναψαν γάμο τον οποίο στη συνέχεια ακύρωσαν με καλή πίστη, οι νομικές συνέπειες του γάμου ως προς την περιουσία είναι ίδιες με εκείνες που ισχύουν για έναν έγκυρο γάμο. Όταν ένας γάμος κηρύσσεται άκυρος, οι σύζυγοι μπορούν να προβάλλουν αξιώσεις ως προς την περιουσία σύμφωνα με τους ίδιους κανόνες που ισχύουν σε περίπτωση έκδοσης διαζυγίου από το δικαστήριο. Εάν μόνον ένας εκ των συζύγων σύναψε γάμο με καλή πίστη, οι εν λόγω κανόνες ισχύουν μόνο μετά την υποβολή σχετικής αίτησης εκ μέρους του.

Μετά την ακύρωση ενός γάμου, οι σύζυγοι διατηρούν το επώνυμο που χρησιμοποιούσαν κατά τη διάρκεια του γάμου τους. Εάν δεν επιθυμούν να διατηρήσουν το ίδιο επώνυμο, μετά την ακύρωση ενημερώνουν σχετικά τον προϊστάμενο του ληξιαρχείου. Ωστόσο, η πρώην σύζυγος δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιεί το επώνυμο του πρώην συζύγου της μαζί με το επίθεμα που προσδιορίζει την οικογενειακή της κατάσταση εάν δεν χρησιμοποιούσε το εν λόγω επώνυμο κατά τη διάρκεια του γάμου.

Η ακύρωση ενός γάμου δεν επηρεάζει το τεκμήριο πατρότητας.

### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Σε θέματα ακύρωσης γάμου και διαζυγίου, αποκλειστικά αρμόδια είναι τα δικαστήρια.

Σε περίπτωση ακύρωσης γάμου ή έκδοσης διαζυγίου, το δικαστήριο αποφασίζει σχετικά με την επιμέλεια και τη διατροφή των ανήλικων τέκνων, ακόμα και σε περίπτωση μη υποβολής των σχετικών αιτήσεων, εφόσον είναι αναγκαίο. Το δικαστήριο αποφασίζει επίσης για δευτερεύοντα ζητήματα (π.χ. διατροφή των συζύγων, χρήση της οικογενειακής στέγης, κατανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων, κ.ά.), εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση. Σε περίπτωση μη υποβολής αίτησης, το δικαστήριο δεν αποφαινεται επί των ζητημάτων αυτών, τα οποία μπορούν να διευθετηθούν από τα εμπλεκόμενα μέρη εξωδικαστικά, στο πλαίσιο σύμβασης.

Πριν από ή κατά τη διάρκεια των διαδικασιών διαζυγίου, οι σύζυγοι μπορούν να υποβάλουν αίτημα για διαμεσολάβηση με ίδια πρωτοβουλία ή με πρωτοβουλία του δικαστηρίου ώστε να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με θέματα που αφορούν τη σχέση τους και τη λύση του γάμου τους. Η συμφωνία στην οποία καταλήγουν οι σύζυγοι έπειτα από τη διαμεσολάβηση μπορεί να συμπεριληφθεί στον δικαστικό συμβιβασμό.

Εφόσον χρειάζεται, το δικαστήριο μπορεί να υποχρεώσει τους γονείς που καταθέτουν αίτηση διαζυγίου να καταφύγουν σε διαμεσολάβηση για την επίλυση ορισμένων δευτερευόντων θεμάτων, ώστε να επιτευχθεί ο κατάλληλος διακανονισμός όσον αφορά τη γονική μέριμνα και την αναγκαία συνεργασία μεταξύ των μερών.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Για την έκδοση διαζυγίου, ένας εκ των συζύγων πρέπει να καταθέσει αγωγή διαζυγίου εναντίον του άλλου. Η αγωγή ακύρωσης γάμου πρέπει να κινείται από τον ένα σύζυγο κατά του άλλου, ή από τον εισαγγελέα ή άλλο τρίτο πρόσωπο που έχει το δικαίωμα προσφυγής κατά αμφοτέρων των συζύγων. Εάν το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφεται η αγωγή δεν είναι πλέον εν ζωή, η αγωγή πρέπει να στρέφεται κατά του διαχειριστή που ορίζει το δικαστήριο.

Για την κίνηση της διαδικασίας απαιτείται η υποβολή αγωγής στην οποία να προσδιορίζονται τα εξής: το αρμόδιο δικαστήριο, τα ονόματα, οι τόποι διαμονής και ο ρόλος των διαδίκων στη διαδικασία καθώς και των εκπροσώπων των διαδίκων, κατά περίπτωση το δικαίωμα του οποίου ζητείται η επιβολή τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίζεται η αξίωση τα δεδομένα βάσει των οποίων θεμελιώνεται η έκταση των εξουσιών και η αρμοδιότητα του δικαστηρίου καθώς και ρητό αίτημα (αίτηση) για έκδοση απόφασης από το δικαστήριο. Η αγωγή με την οποία κινούνται οι διαδικασίες διαζυγίου πρέπει να περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με τον γάμο, τη γέννηση τυχόν τέκνων που γεννήθηκαν μέσα στον γάμο και είναι εν ζωή και, εφόσον χρειάζεται, δεδομένα βάσει των οποίων θεμελιώνεται το δικαίωμα άσκησης αγωγής. Με την αγωγή πρέπει να συνοποβάλλονται δικαιολογητικά έγγραφα για τα προαναφερθέντα καθώς και ένα έγγραφο (ή αντίγραφο ή απόσπασμά του) στο οποίο να αναφέρονται τα περιστατικά που ο ενάγων επικαλείται ως αποδεικτικά στοιχεία και τα έγγραφα βάσει των οποίων θεμελιώνεται η έκταση των εξουσιών και η αρμοδιότητα του δικαστηρίου καθώς και άλλες περιστάσεις που πρέπει αυτομάτως να λαμβάνονται υπόψη, εξαιρουμένων των στοιχείων που μπορούν να επαληθευθούν και μέσω της ταυτότητας. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, πρέπει να γίνεται σχετική μνεία στην αγωγή.

Σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες περί δικαιοδοσίας, το δικαστήριο που είναι αρμόδιο σε διαδικασίες διαζυγίου είναι αυτό που έχει δικαιοδοσία στον τόπο κατοικίας του εναγομένου. Εάν ο εναγόμενος δεν διαθέτει τόπο κατοικίας στην Ουγγαρία, η δικαιοδοσία ορίζεται με βάση τον τόπο διαμονής του εναγομένου. Σε περίπτωση που ο τόπος διαμονής του εναγομένου είναι άγνωστος ή βρίσκεται στην αλλοδαπή, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας κατοικίας του στην Ουγγαρία. Σε περίπτωση που ο τόπος της τελευταίας κατοικίας του εναγομένου στην Ουγγαρία δεν μπορεί να γίνει γνωστός ή σε περίπτωση που ο εναγόμενος δεν διαμένει στην Ουγγαρία, η δικαιοδοσία ορίζεται με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος ή, ελλείψει αυτής, του τόπου διαμονής του ενάγοντος. Εξάλλου, το δικαστήριο που διαθέτει δικαιοδοσία στην περιοχή όπου βρίσκεται ο τελευταίος κοινός τόπος κατοικίας των συζύγων επίσης διαθέτει αρμοδιότητα στην υπόθεση. Αυτό σημαίνει ότι ο ενάγων είναι ελεύθερος να επιλέξει εάν θα καταθέσει την αγωγή του στο δικαστήριο που καθίσταται αρμόδιο σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες περί δικαιοδοσίας ή στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο βάσει του τελευταίου κοινού τόπου κατοικίας των συζύγων.

Σε περίπτωση που δεν ορίζεται κάποιο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο για την εκάστοτε υπόθεση διαζυγίου σύμφωνα με τους παραπάνω κανόνες, αρμόδιο θεωρείται το κεντρικό πρωτοδικείο της Πέστης.

Μετά την έναρξη των διαδικασιών διαζυγίου ενώπιον συγκεκριμένου δικαστηρίου, το εν λόγω δικαστήριο έχει αποκλειστική αρμοδιότητα όσον αφορά κάθε νέα αγωγή που κατατίθεται με αντικείμενο τις περιουσιακές διαφορές των συζύγων.

#### **12 Μπορώ να τόχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Βλέπε το θέμα «**Νομική συνδρομή**».

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Ναι, υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά της απόφασης. Ωστόσο, δεν είναι δυνατή η άσκηση αγωγής για τον δικαστικό έλεγχο ή την αναθεώρηση των αποφάσεων ακύρωσης γάμου ή έκδοσης διαζυγίου όσον αφορά την ίδια την ακύρωση ή το ίδιο το διαζύγιο.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος αναγνωρίζονται αυτομάτως στα λοιπά κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται, κατά κανόνα, ειδική διαδικασία για την αναγνώριση των αποφάσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 37 του κανονισμού, ο διάδικος που αιτείται την αναγνώριση απόφασης οφείλει να προσκομίσει τα εξής έγγραφα:

αντίγραφο της απόφασης το οποίο να συγκεντρώνει τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας,

το πιστοποιητικό που αναφέρεται στο άρθρο 39 του κανονισμού και το οποίο εκδίδεται από δικαστήριο ή αρχή του κράτους μέλους προέλευσης χρησιμοποιώντας το έντυπο που επισυνάπτεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού, και,

επιπροσθέτως, εφόσον πρόκειται για απόφαση που εκδίδεται ερήμην του εναγομένου, το πρωτότυπο ή κυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου που αποδεικνύει ότι το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερημοδικήσαντα διάδικο, ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο στο οποίο να δηλώνεται ότι ο εναγόμενος έχει αποδεχθεί την απόφαση ανεπιφύλακτα.

Σύμφωνα με το άρθρο 38 του κανονισμού, το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή μπορεί να απαλλάξει τον αιτούντα από το βάρος της προσαγωγής των δύο τελευταίων εγγράφων εφόσον κρίνει ότι έχει επαρκώς ενημερωθεί. Το δικαστήριο/Η αρχή μπορεί επίσης να απαιτήσει να επισυναφθεί μετάφραση των ανωτέρω εγγράφων, υποχρέωση την οποία τα δικαστήρια και οι αρχές της Ουγγαρίας είναι κατά κανόνα σε θέση να εκπληρώσουν.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την έκδοση απόφασης για την αναγνώριση απόφασης που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος. Σε αυτή την περίπτωση, ο διάδικος που ζητεί την αναγνώριση απόφασης πρέπει να υποβάλλει το αίτημά του, μαζί με τα ανωτέρω συννημένα έγγραφα, στο αρμόδιο δικαστήριο, το οποίο είναι το πρωτοδικείο (járásbírószág) που ασκεί τις εργασίες του στην έδρα του περιφερειακού δικαστηρίου (töbényezék) του τόπου κατοικίας ή συνήθους διαμονής του αντιδίκου στην Ουγγαρία (το κεντρικό πρωτοδικείο της Βούδας, στην περίπτωση της Βουδαπέστης) ή, εάν ο αντίδικος δεν διαθέτει ούτε τόπο κατοικίας ούτε τόπο συνήθους διαμονής στην Ουγγαρία, το πρωτοδικείο που ασκεί τις εργασίες του στην έδρα του περιφερειακού δικαστηρίου του τόπου κατοικίας ή συνήθους διαμονής στην Ουγγαρία του διαδίκου που ζητεί την αναγνώριση (το κεντρικό πρωτοδικείο της Βούδας, στην περίπτωση της Βουδαπέστης). Εάν ούτε ο διάδικος που ζητεί την αναγνώριση απόφασης διαθέτει τόπο κατοικίας ή συνήθους διαμονής στην Ουγγαρία, η αίτηση υποβάλλεται στο κεντρικό πρωτοδικείο της Βούδας. Το δικαστήριο εφαρμόζει στη διαδικασία τις διατάξεις των άρθρων 28-36 του κανονισμού, κατά περίπτωση.

Εάν η αναγνώριση της απόφασης είναι αναγκαία για την καταχώριση στο ληξιαρχικό βιβλίο γάμων της Ουγγαρίας, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού, η αίτηση αναγνώρισης σε συνδυασμό με τα ανωτέρω έγγραφα πρέπει να υποβάλλονται στο ληξιαρχείο.

### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την έκδοση απόφασης για τη μη αναγνώριση απόφασης που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος. Σε αυτή την περίπτωση, ο διάδικος που αμφισβητεί την αναγνώριση πρέπει να επισυνάψει στην αίτησή του αντίγραφο της απόφασης το οποίο να συγκεντρώνει τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας καθώς και το πιστοποιητικό που αναφέρεται στο άρθρο 39 του κανονισμού και το οποίο εκδίδεται από δικαστήριο ή αρχή του κράτους μέλους προέλευσης χρησιμοποιώντας το έντυπο που επισυνάπτεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού. Το αρμόδιο δικαστήριο είναι το πρωτοδικείο που ασκεί τις εργασίες του στην έδρα του περιφερειακού δικαστηρίου του τόπου κατοικίας ή συνήθους διαμονής του αντιδίκου στην Ουγγαρία (το κεντρικό πρωτοδικείο της Βούδας, στην περίπτωση της Βουδαπέστης) ή, εάν ο αντίδικος δεν διαθέτει ούτε τόπο κατοικίας ούτε τόπο συνήθους διαμονής στην Ουγγαρία, το πρωτοδικείο που ασκεί τις εργασίες του στην έδρα του περιφερειακού δικαστηρίου του τόπου κατοικίας ή συνήθους διαμονής στην Ουγγαρία του διαδίκου που αμφισβητεί την αναγνώριση (το κεντρικό πρωτοδικείο της Βούδας, στην περίπτωση της Βουδαπέστης). Εάν ούτε ο διάδικος που αμφισβητεί την αναγνώριση απόφασης διαθέτει τόπο κατοικίας ή συνήθους διαμονής στην Ουγγαρία, η αίτηση υποβάλλεται στο κεντρικό πρωτοδικείο της Βούδας. Το δικαστήριο εφαρμόζει στη διαδικασία τις διατάξεις των άρθρων 28-36 του κανονισμού, κατά περίπτωση.

### **16 Ποιο δικαίο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Στην Ουγγαρία, εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1259/2010 του Συμβουλίου για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στο διαζύγιο και τον δικαστικό χωρισμό. Αντιστοίχως, σε όλες τις υποθέσεις που περιλαμβάνουν στοιχεία αλλοδαπότητας, το δικαίο που εφαρμόζεται από τα ουγγρικά δικαστήρια είναι το δικαίο που ορίζεται στον κανονισμό. Ο κανονισμός –ο οποίος υπόκειται σε περιορισμούς– παρέχει στους συζύγους την ελευθερία επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου (άρθρα 5-7) και ορίζει συνδετικούς παράγοντες για τον καθορισμό του εφαρμοστέου δικαίου μόνο σε περίπτωση έλλειψης έγκυρης επιλογής από τα μέρη (άρθρα 8-10).

Τελευταία επικαιροποίηση: 04/07/2016

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

## **Διαζύγιο - Μάλτα**

### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Για την έκδοση διαζυγίου στη Μάλτα, είτε πρέπει να υποβληθεί αίτηση και των δύο συζύγων από κοινού είτε από έναν εκ των δύο συζύγων έναντι του άλλου. Κατά την έναρξη της διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου, οι σύζυγοι πρέπει να βρίσκονται σε διάσταση για περίοδο ή περιόδους συνολικής διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων ετών κατά τη διάρκεια των πέντε ετών που προηγούνται της υποβολής της αίτησης ή να έχουν παρέλθει τουλάχιστον τέσσερα έτη από την ημερομηνία δικαστικού χωρισμού. Το δικαστήριο πρέπει επίσης να εξασφαλίσει ότι δεν υπάρχει εύλογη προοπτική συμφιλίωσης των συζύγων. Άλλη προϋπόθεση είναι ότι οι σύζυγοι και όλα τα παιδιά τους πρέπει να λαμβάνουν επαρκή διατροφή, όταν καθίσταται απαιτητή, ωστόσο οι διάδικοι μπορούν να αποποιηθούν ανά πάσα στιγμή το δικαίωμα σε διατροφή. Ένα διαζύγιο που εκδίδεται μεταξύ συζύγων κατόπιν χωρισμού που έχει αποφασιστεί είτε με σύμβαση είτε με δικαστική απόφαση δεν επιφέρει καμία αλλαγή σε όσα έχουν διαταχθεί ή συμφωνηθεί μεταξύ των διαδίκων, πλην των έννομων συνεπειών που επιφέρει το διαζύγιο. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, προτού ζητήσουν διαζύγιο, δεν είναι απαραίτητο να έχει προηγηθεί χωρισμός βάσει σύμβασης ή δικαστικής απόφασης.

### **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Ο νόμος δεν αναφέρεται στους λόγους διαζυγίου. Ωστόσο, όπως έχει ήδη αναφερθεί στην απάντηση σχετικά με τις προϋποθέσεις, κατά την ημερομηνία έναρξης της διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου, οι σύζυγοι πρέπει να βρίσκονται σε διάσταση για περίοδο ή περιόδους διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων ετών κατά τη διάρκεια των πέντε ετών που προηγούνται της υποβολής της αίτησης ή να έχουν παρέλθει τουλάχιστον τέσσερα έτη από την ημερομηνία δικαστικού χωρισμού.

### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

#### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Ένα διαζύγιο που εκδίδεται μεταξύ δύο συζύγων κατόπιν χωρισμού που έχει αποφασιστεί είτε με σύμβαση είτε με δικαστική απόφαση δεν επιφέρει καμία αλλαγή σε όσα έχουν διαταχθεί ή συμφωνηθεί μεταξύ των διαδίκων, πλην των έννομων συνεπειών που επιφέρει το διαζύγιο. Το δικαίο του διαζυγίου εφαρμόζεται στα επώνυμα και, συνεπώς, η σύζυγος μπορεί, μετά τον χωρισμό, να επιλέξει να ανακτήσει το πατρικό της επώνυμο. Αυτό γίνεται με σχετική δήλωση στη δημόσια πράξη χωρισμού, και σε περίπτωση δικαστικού χωρισμού, η σύζυγος υποβάλλει δήλωση μέσω υπομνήματος που κατατίθεται στον φάκελο της υπόθεσης πριν από την εκδίκασή της. Με την έκδοση του διαζυγίου παύουν όλα τα έννομα αποτελέσματα του γάμου δυνάμει του αστικού δικαίου, καθώς και η υποχρέωση των διαδίκων να συμβιώνουν. Επιπλέον, παύουν επίσης να ισχύουν τα κληρονομικά δικαιώματα των συζύγων, με ισχύ από την ημερομηνία έκδοσης της διαταγής ή από την ημερομηνία που η δικαστική απόφαση διαζυγίου αποκτά την ισχύ δεδικασμένου.

#### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Ένα διαζύγιο που εκδίδεται μεταξύ συζύγων κατόπιν χωρισμού που έχει αποφασιστεί είτε με σύμβαση είτε με δικαστική απόφαση δεν επιφέρει καμία αλλαγή σε όσα έχουν διαταχθεί ή συμφωνηθεί μεταξύ των διαδίκων. Το άρθρο 66Δ παράγραφος 5 του αστικού κώδικα της Μάλτας προβλέπει ότι στην περίπτωση που το καθεστώς κοινοκτημοσύνης ή το καθεστώς κοινοκτημοσύνης επί του υπολοίπου στο πλαίσιο χωριστής διαχείρισης έχει παύσει, οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα, σε κάθε περίπτωση, εφόσον συμφωνούν από κοινού, να λάβουν διαζύγιο χωρίς εκκαθάριση των κοινών περιουσιακών τους στοιχείων.

#### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Η έκδοση του διαζυγίου δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των γονέων όσον αφορά τα παιδιά τους ή οποιαδήποτε συμφωνία έχει επιτευχθεί μεταξύ των διαδίκων σχετικά με τη μέριμνα και την επιμέλεια των παιδιών. Ωστόσο, ένας εκ των διαδίκων μπορεί να ισχυριστεί ότι ο άλλος διάδικος δεν είναι κατάλληλος για να αναλάβει την επιμέλεια των ανήλικων παιδιών τους και, σε περίπτωση που το δικαστήριο καταλήξει σε τέτοια απόφαση, ο διάδικος που έχει κηρυχθεί ακατάλληλος δεν θα δύναται, μετά τον θάνατο του αντιδίκου, να αναλάβει την επιμέλεια των ανήλικων παιδιών χωρίς δικαστική άδεια. Η υποχρέωση καταβολής διατροφής για τα ανήλικα παιδιά συνεχίζει να ισχύει έως ότου τα παιδιά συμπληρώσουν το 18ο έτος της ηλικίας τους: σε περίπτωση που το παιδί συνεχίζει τις σπουδές του, η υποχρέωση καταβολής διατροφής συνεχίζει να ισχύει έως το 23ο έτος, εκτός αν άλλως συμφωνηθεί.

#### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Ένα διαζύγιο που εκδίδεται μεταξύ συζύγων κατόπιν χωρισμού που έχει αποφασιστεί είτε με σύμβαση είτε με δικαστική απόφαση δεν επιφέρει καμία αλλαγή σε όσα έχουν διαταχθεί ή συμφωνηθεί μεταξύ των διαδίκων. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση διαζυγίου δεν αίρεται η υποχρέωση καταβολής διατροφής, εκτός εάν οι διάδικοι αποφασίσουν διαφορετικά. Το δικαστήριο μπορεί, στη δικαστική απόφαση με την οποία γίνεται δεκτή η αίτηση αγωγής διαζυγίου, και κατόπιν

αιτήματος που υποβάλλεται κατά τη διάρκεια της ακρόασης της θέσης του διαδίκου στον οποίο οφείλεται η καταβολή διατροφής –για τον ίδιο ή για τα παιδιά– από τον αντίδικο, να διατάξει τη διασφάλιση της καταβολής διατροφής από τον αντίδικο μέσω επαρκούς και εύλογης εγγύησης, ανάλογα με την κατάσταση των διαδίκων. Το ποσό της εν λόγω εγγύησης δεν υπερβαίνει το ποσό της διατροφής για διάστημα πέντε ετών. Το αίτημα αυτό μπορεί επίσης να υποβληθεί ανά πάσα στιγμή μετά την εν λόγω δικαστική απόφαση, όποτε η καταβολή της διατροφής καθίσταται απαιτητή.

Στην περίπτωση που μια αίτηση αγωγής διαζυγίου υποβάλλεται στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο από έναν από τους συζύγους ή από αμφότερους τους συζύγους κατόπιν συμφωνίας τους ότι ο γάμος τους πρέπει να λυθεί και στην περίπτωση που οι σύζυγοι δεν προβαίνουν σε χωρισμό με βάση σύμβαση ή δικαστική απόφαση, το δικαστήριο, προτού κάνει δεκτή την αίτηση αγωγής διαζυγίου των διαδίκων, καλεί τους διαδίκους να παρουσιαστούν ενώπιον του διαμεσολαβητή, ο οποίος ορίζεται είτε από το ίδιο το δικαστήριο είτε με κοινή συναίνεση των διαδίκων, ώστε να γίνει απόπειρα συμφιλίωσης των συζύγων, και, στην περίπτωση που δεν επιτευχθεί συμφιλίωση και εάν οι σύζυγοι δεν έχουν ακόμη συμφωνήσει σχετικά με τους όρους του διαζυγίου, προκειμένου οι διάδικοι να μπορέσουν να ολοκληρώσουν τη διαδικασία του διαζυγίου βάσει συμφωνίας. Η εν λόγω συμφωνία περιλαμβάνει ορισμένους ή όλους τους ακόλουθους όρους:

μέριμνα και επιμέλεια των παιδιών

δικαίωμα επαφής των δύο διαδίκων με τα παιδιά

υποχρεώσεις διατροφής των συζύγων ή ενός εκ των συζύγων και κάθε παιδιού

διαμονή στη συζυγική οικία

κατανομή των προσεπικτηθέντων περιουσιακών στοιχείων υπό καθεστώς κοινοκτημοσύνης ή υπό καθεστώς κοινοκτημοσύνης επί των εναπομενόντων

στοιχείων στο πλαίσιο χωριστής διαχείρισης.

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Ο δικαστικός χωρισμός αφορά την περίπτωση υποβολής της σχετικής αίτησης από τον έναν εκ των συζύγων κατά του άλλου συζύγου και έκδοσης απόφασης από το δικαστήριο σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των διαδίκων κατά την επέλευση του δικαστικού χωρισμού.

#### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού είναι μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες:

μοιχεία

πράξεις ενδοοικογενειακής βίας

καταχρήσεις, βάνουση συμπεριφορά, εκτόξευση απειλών ή πρόκληση σοβαρών σωματικών βλαβών από τον ένα σύζυγο σε βάρος του άλλου ή των παιδιών τους

οι σύζυγοι δεν είναι λογικά δυνατόν να ζήσουν μαζί λόγω ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου

εγκατάλειψη.

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Όσον αφορά τη **διατροφή**, ο διάδικος σε βάρος του οποίου εκδίδεται η απόφαση δικαστικού χωρισμού πρέπει να καταβάλλει διατροφή στον αντίδικο και στα παιδιά έως ότου αυτά συμπληρώσουν το 18ο έτος της ηλικίας τους, καθώς και έως το 23ο έτος της ηλικίας τους, εάν συνεχίζουν να παρακολουθούν πλήρη κύκλο εκπαίδευσης, κατάρτισης ή μάθησης. Το ύψος της διατροφής που οφείλεται στον αντίδικο και στα παιδιά καθορίζεται με γνώμονα τη συνολική κατάσταση των συζύγων και των παιδιών. Μεταξύ άλλων, λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες παράμετροι:

οι ανάγκες των παιδιών, αφού εξεταστεί η συνολική τους κατάσταση

τυχόν αναπηρία, είτε σωματική είτε διανοητική

καταστάσεις ασθένειας, οι οποίες λόγω της σοβαρότητας και της βαρύτητάς τους περιορίζουν την ικανότητα των συζύγων ή των παιδιών να συντηρήσουν τον εαυτό τους

κατά πόσον η ικανότητα βιοπορισμού του διαδίκου στον οποίο οφείλεται η διατροφή έχει μειωθεί λόγω του ότι, κατά τη διάρκεια του γάμου, ο εν λόγω

διάδικος είχε αναλάβει τη φροντίδα του νοικοκυριού, του αντιδίκου, καθώς και την ανατροφή των παιδιών που γεννήθηκαν εντός του γάμου

το συνολικό εισόδημα ή τα επιδόματα που λαμβάνουν οι σύζυγοι ή ο ένας από τους συζύγους σύμφωνα με τον νόμο

τις απαιτήσεις διαμονής των συζύγων και των παιδιών

το ποσό που θα οφειλόταν σε καθέναν από τους διαδίκους ως παροχή, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, όχι όμως περιοριζόμενων σε αυτές, παροχών στο πλαίσιο συνταξιοδοτικού προγράμματος, που ο συγκεκριμένος διάδικος θα χάσει την ευκαιρία ή τη δυνατότητα να αποκτήσει λόγω του χωρισμού.

**Η συζυγική οικία** μπορεί να παραχωρηθεί από το δικαστήριο στον ένα διάδικο κατόπιν αιτήματος ενός εκ των διαδίκων, αποκλείοντας τον αντίδικο, για το διάστημα και υπό τις συνθήκες που το δικαστήριο κρίνει ενδεδειγμένες: το δικαστήριο μπορεί επίσης να αποφασίσει ότι η συζυγική οικία θα πρέπει να πωληθεί σε περίπτωση που εξακριβωθεί ότι αμφότεροι οι διάδικοι και τα παιδιά τους θα έχουν εναλλακτικό και κατάλληλο χώρο διαμονής και ότι τα έσοδα από την πώληση θα καταμερισθούν στους διαδίκους κατά την κρίση του δικαστηρίου ή, σε περίπτωση που η συζυγική οικία ανήκει σε αμφότερους τους διαδίκους, παραχωρεί τη συζυγική οικία στον έναν διάδικο και ο τελευταίος καταβάλλει αποζημίωση στον αντίδικο για την οικονομική απώλεια που υπέστη. Κατά την έκδοση απόφασης χωρισμού, το δικαστήριο αποφασίζει επίσης σε ποιον από τους συζύγους θα αναθέσει την **επιμέλεια** των παιδιών με

πρωταρχικό μέλημα την ευημερία των παιδιών. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτήματος ενός από τους διαδίκους, να χαρακτηρίσει ακατάλληλο τον αντίδικο για να αναλάβει την επιμέλεια των ανήλικων παιδιών των διαδίκων και, στην περίπτωση που το δικαστήριο εκδώσει τέτοια απόφαση, ο διάδικος που έχει κηρυχθεί ακατάλληλος δεν δικαιούται να αναλάβει την επιμέλεια των ανήλικων παιδιών μετά τον θάνατο του αντιδίκου χωρίς έγκριση του δικαστηρίου. Η σύζυγος μπορεί, μετά τον χωρισμό, να επιλέξει να ανακτήσει το πατρικό της **επώνυμο**, ωστόσο θα πρέπει να δηλώσει αυτή την επιλογή της στη δημόσια πράξη χωρισμού και, σε περίπτωση δικαστικού χωρισμού, μέσω υπομνήματος που κατατίθεται στον φάκελο της υπόθεσης πριν από την εκδίκασή της.

Σε κάθε περίπτωση, οι προσωπικές συνέπειες του χωρισμού δεν παύουν έναντι **τρίτων**, εξαιρουμένης της ημέρας κατά την οποία το έγγραφο καταχωρίζεται στο δημόσιο μητρώο.

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Η ακύρωση του γάμου σημαίνει ότι ο γάμος δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Αυτός ο γάμος κηρύσσεται άκυρος.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Ένας γάμος είναι άκυρος εάν:

δεν έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις που απαιτούνται από τον νόμο της χώρας στην οποία τελείται ο γάμος

η συναίνεση οποιουδήποτε εκ των συζύγων είναι αποτέλεσμα σωματικής ή ψυχολογικής βίας ή φόβου

η συναίνεση οποιουδήποτε εκ των συζύγων είναι άκυρη λόγω πλάνης σχετικής με την ταυτότητα του άλλου συζύγου

η συναίνεση οποιουδήποτε εκ των συζύγων αποσπάστηκε με απάτη ως προς κάποια ιδιότητα του άλλου συζύγου η οποία θα μπορούσε, λόγω της φύσης της, να διαταράξει σοβαρά την έγγαμη συμβίωση

η συναίνεση οποιουδήποτε εκ των συζύγων πάσχει από σοβαρό ελάττωμα που έγκειται στην αδυναμία του να διαμορφώσει σωστή κρίση για την έγγαμη συμβίωση ή για τα ουσιώδη δικαιώματα και καθήκοντα που απορρέουν από αυτήν ή από σοβαρή ψυχολογική ανωμαλία που δεν επιτρέπει στον εν λόγω σύζυγο να εκπληρώσει τις ουσιώδεις υποχρεώσεις του γάμου

οποιοσδήποτε από τους συζύγους είναι ανίκανος, ανεξάρτητα από το εάν η εν λόγω ανικανότητα είναι απόλυτη ή σχετική, με την προϋπόθεση όμως ότι η ανικανότητα προϋπήρχε του γάμου

η συναίνεση είτε του ενός είτε του άλλου συζύγου πάσχει από το θετικό αποκλεισμό του ίδιου του γάμου ή ενός ή περισσότερων από τα απαραίτητα στοιχεία της συζυγικής ζωής ή του δικαιώματος στη συζυγική πράξη

οποιοσδήποτε εκ των συζύγων εξάρτησε τη συναίνεσή του από αίτηση που αναφέρεται στο μέλλον

οποιοσδήποτε εκ των συζύγων, παρότι δεν έχει τεθεί σε απαγόρευση ούτε είναι ολιγοφρενής, δεν είχε, κατά τη σύναψη του γάμου, έστω και λόγω παροδικής αιτίας, επαρκή πνευματική διαύγεια ή βούληση για να παράσχει τη συναίνεσή του για τον γάμο.

ο γάμος δεν ολοκληρώθηκε

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Τα έννομα αποτελέσματα ενός έγκυρου γάμου θεωρείται ότι υπήρχαν ανέκαθεν όσον αφορά τα παιδιά που γεννήθηκαν ή συνελήφθησαν κατά τη διάρκεια γάμου που κηρύσσεται άκυρος, καθώς και όσον αφορά τα παιδιά που γεννήθηκαν πριν από τον εν λόγω γάμο και έχουν αναγνωρισθεί πριν από την έκδοση της απόφασης με την οποία κηρύσσεται άκυρος ο γάμος. Εάν μόνον ένας από τους συζύγους ενήργησε με καλή πίστη, τα εν λόγω αποτελέσματα ισχύουν προς όφελος αυτού/αυτής και των παιδιών. Εάν αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν ενεργήσει κακή τη πίστη, τα έννομα αποτελέσματα ενός έγκυρου γάμου ισχύουν μόνο προς όφελος των παιδιών που γεννήθηκαν ή συνελήφθησαν κατά τη διάρκεια του γάμου που κηρύχθηκε άκυρος. Ο σύζυγος που ήταν υπαίτιος για την ακυρότητα του γάμου υποχρεούται να καταβάλλει διατροφή στον άλλο σύζυγο καλή τη πίστη για περίοδο πέντε ετών: αυτή η υποχρέωση παύει εάν ο διάδικος που ενήργησε καλή τη πίστη παντρευτεί κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Όχι, δεν υπάρχουν τέτοια εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα η επίλυση είναι δυνατή μόνο μέσω δικαστηρίων.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Η αίτηση αγωγής διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης πολιτικού γάμου πρέπει να κατατίθεται στο τμήμα οικογενειακού δικαίου του πολιτικού δικαστηρίου, ενώ η αίτηση καταχώρισης της απόφασης ακύρωσης που εκδίδεται από το εκκλησιαστικό δικαστήριο στη Μάλτα πρέπει να κατατίθεται στο εφετείο. Η κατάθεση της αίτησης αγωγής διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού και ακύρωσης πολιτικού γάμου πρέπει να βεβαιώνεται ενόρκως. Η απάντηση στην αίτηση πρέπει να κατατίθεται εντός είκοσι ημερών. Τα έγγραφα που πρέπει να επισυνάπτονται ποικίλλουν ανάλογα με το τι θέλει να αποδείξει ο ενάγων. Ωστόσο, στην περίπτωση καταχώρισης ακύρωσης από το εκκλησιαστικό δικαστήριο, πρέπει να επισυνάπτεται αντίγραφο της δικαστικής απόφασης που εξέδωσε το μητροπολιτικό δικαστήριο της Μάλτας, η διαταγή που εξέδωσε το δευτεροβάθμιο περιφερειακό δικαστήριο, η διαταγή εκτέλεσης και ένα πιστοποιητικό γάμου.

Κάθε διάδικος σε διαδικασία δικαστικού χωρισμού μπορεί, μέσω αίτησης την οποία υποβάλλει ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της δίκης, αλλά όχι μετά την αναβολή της απόφασης, να ζητήσει η αίτηση αγωγής δικαστικού χωρισμού που έχει υποβληθεί στο πλαίσιο αυτής της δίκης να θεωρηθεί, αντ' αυτού, αίτηση έκδοσης διαζυγίου.

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Ναι, μπορείτε να λάβετε νομική συνδρομή εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 912 του κώδικα οργάνωσης και πολιτικής δικονομίας.

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Ναι, μπορεί να ασκηθεί έφεση κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου. Ωστόσο, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι δεν χωρεί έφεση κατά της διαταγής για την καταχώριση απόφασης ακύρωσης που έχει εκδώσει το εκκλησιαστικό δικαστήριο της Μάλτας.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Η απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου που αφορά ή επηρεάζει την κατάσταση έγγαμου προσώπου αναγνωρίζεται για όλους τους σκοπούς του μαλτέζικου δικαίου εφόσον η απόφαση έχει εκδοθεί από αρμόδιο δικαστήριο της χώρας της οποίας είναι κάτοικος ή πολίτης ο ένας από τους διαδίκους. Η διαδικασία αναγνώρισης πραγματοποιείται στη Μάλτα στο Δημόσιο Μητρώο (**Evans Building, Merchant's Street, Valletta VLT 2000**).

Εκτός από το μαλτέζικο δίκαιο, εφαρμόζεται επίσης το ευρωπαϊκό δίκαιο, ήτοι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000. Στο άρθρο **22 του εν λόγω κανονισμού προβλέπονται οι λόγοι μη αναγνώρισης αποφάσεων που αφορούν διαζύγιο,**

#### **δικαστικό χωρισμό ή ακύρωση γάμου. Πιο συγκεκριμένα:**

α) αν η αναγνώριση αντίκειται προδήλως στη δημόσια τάξη του κράτους μέλους αναγνώρισης

β) αν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερμηδοκίησαντα εναγόμενο κανονικά και έγκαιρα ώστε να μπορεί να αμυνθεί, εκτός εάν διαπιστώνεται ότι ο εναγόμενος έχει δεχθεί την απόφαση κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση

γ) αν η απόφαση είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που έχει εκδοθεί μεταξύ των ίδιων διαδίκων στο κράτος μέλος αναγνώρισης ή

δ) αν η απόφαση είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που έχει εκδοθεί προγενέστερα μεταξύ των ίδιων διαδίκων σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος,

εφόσον η απόφαση αυτή συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αναγνώριση της στο κράτος μέλος αναγνώρισης.»

#### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Αρμόδιο για την προσβολή της απόφασης με την οποία αναγνωρίστηκε διαζύγιο, δικαστικός χωρισμός ή ακύρωση γάμου είναι το πολιτικό δικαστήριο (τμήμα οικογενειακού δικαίου). Ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στο κεφάλαιο 12 της Νομοθεσίας της Μάλτας.

#### **16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Τα πολιτικά δικαστήρια είναι αρμόδια να επιλαμβάνονται και να εκδικάζουν αιτήσεις έκδοσης διαζυγίου μόνον εφόσον πληρούνται τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

τουλάχιστον ένας από τους συζύγους κατοικούσε στη Μάλτα κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αγωγής διαζυγίου στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο ή

τουλάχιστον ένας από τους συζύγους είχε τη συνήθη κατοικία του στη Μάλτα για περίοδο ενός έτους αμέσως πριν από την υποβολή της αίτησης αγωγής διαζυγίου.

Τελευταία επικαιροποίηση: 22/03/2017

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.



## Διαζύγιο - Κάτω Χώρες

### 1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;

Η αίτηση διαζυγίου μπορεί να υποβληθεί από έναν εκ των δύο συζύγων (μονομερής αίτηση) καθώς και από τους δύο συζύγους από κοινού (από κοινού αίτηση). Η διαδικασία είναι η ίδια (βλ. ερώτηση 11).

Και στις δύο περιπτώσεις κατά τη διαδικασία έκδοσης διαζυγίου οι σύζυγοι πρέπει να εκπροσωπούνται από δικηγόρο. Η αίτηση διαζυγίου εξετάζεται στο πρωτοδικείο (*rechtbank*) του τόπου όπου κατοικεί ο αιτών ή ένας από τους αιτούντες. Η αίτηση διαζυγίου μπορεί να υποβληθεί οποτεδήποτε μετά τη σύναψη του γάμου η παρέλευση ορισμένης χρονικής περιόδου από τη σύναψη του γάμου δεν αποτελεί προϋπόθεση για την υποβολή αίτησης. Το διαζύγιο παράγει αποτελέσματα από την εγγραφή της δικαστικής απόφασης στα σχετικά βιβλία του ληξιαρχείου (*burgerlijke stand, μεταγραφή*). Η εγγραφή αυτή μπορεί να γίνει μόνον αφού καταστεί αμετάκλητη η σχετική δικαστική απόφαση (έχει αποκτήσει «ισχύ δεδικασμένου»). Η εγγραφή στο ληξιαρχείο πρέπει να γίνει εντός 6 μηνών από τότε που καθίσταται αμετάκλητη η απόφαση, διαφορετικά δεν παράγει αποτελέσματα και η εγγραφή του διαζυγίου δεν μπορεί πλέον να πραγματοποιηθεί. Σε περίπτωση που ο γάμος τελέστηκε στο εξωτερικό και το αλλοδαπό πιστοποιητικό γάμου δεν έχει εγγραφεί στα ληξιαρχικά βιβλία των Κάτω Χωρών, η ολλανδική απόφαση για το διαζύγιο εγγράφεται στο ειδικό βιβλίο (μητρώο γεννήσεων, γάμων και θανάτων) του ληξιαρχείου της Χάγης.

### 2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;

Σύμφωνα με την ολλανδική νομοθεσία, μοναδικός λόγος διαζυγίου είναι ο οριστικός κλονισμός της έγγαμης σχέσης. Οριστικός κλονισμός υφίσταται εφόσον η συμβίωση έχει καταστεί αφόρητη για τους συζύγους και δεν υπάρχουν προοπτικές αποκατάστασης ομαλών συζυγικών σχέσεων. Σε περίπτωση μονομερούς αίτησης, ο σύζυγος που ζητεί το διαζύγιο πρέπει να επικαλεσθεί οριστικό κλονισμό του γάμου και να προσκομίσει σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, εάν ο άλλος σύζυγος το αμφισβητεί. Ο δικαστής αποφαινεται αν συντρέχει πράγματι ο λόγος αυτός. Σε περίπτωση από κοινού αίτησης διαζυγίου, η απόφαση διαζυγίου θα εκδοθεί επί της βάσης ότι ο οριστικός κλονισμός του γάμου αποτελεί πεποίθηση και των δύο συζύγων.

### 3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:

#### 3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);

Το διαζύγιο μπορεί να έχει συνέπειες για τη χρήση του επωνύμου του/της πρώην συζύγου. Μετά την έκδοση οριστικής απόφασης διαζυγίου, ο διαζευγμένος /η διαζευγμένη μπορεί να τελέσει άλλο γάμο ή να συνάψει σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης.

#### 3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;

##### Νομικό καθεστώς (κοινοκτημοσύνη)

Στις Κάτω Χώρες ισχύει ένα ιδιαίτερο νομικό καθεστώς όσον αφορά τα εισοδήματα και τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του γάμου. Το καθεστώς που προβλέπει ο νόμος είναι η κοινοκτημοσύνη επί όλων των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων (*algehele gemeenschap van goederen*). Κατ' αρχήν, όλα τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται από ένα σύζυγο πριν ή μετά τη σύναψη του γάμου αποτελούν μέρος της κοινής περιουσίας. Τα περιουσιακά στοιχεία των συζύγων συνενώνονται. Κατ' αρχήν, όλες οι οφειλές που υφίστανται πριν ή μετά τη σύναψη του γάμου θεωρούνται επίσης κοινές, ανεξάρτητα από το ποιος σύζυγος ευθύνεται για τη γένεση της οφειλής. Οι δανειστές των συζύγων μπορούν να στραφούν κατά της κοινής περιουσίας για την εξόφληση της οφειλής. Η κοινοκτημοσύνη λήγει με το διαζύγιο, δηλαδή όταν η απόφαση διαζυγίου εγγράφεται στα σχετικά βιβλία του ληξιαρχείου. Η συνένωση των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων δεν ισχύει πλέον, οπότε πρέπει να γίνει διανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων. Πρέπει να διαπιστωθεί ποια περιουσιακά στοιχεία από την κοινή περιουσία δικαιούται ο κάθε σύζυγος. Κατά γενικό κανόνα, κάθε σύζυγος δικαιούται το ήμισυ της κοινής περιουσίας. Οι σύζυγοι μπορούν να παρεκκλίνουν από την αρχή αυτή και να προβούν σε διαφορετικές ρυθμίσεις είτε με διακανονισμό (*echtscheidingsconvenant*) είτε κατά τον χρόνο διανομής της κοινής περιουσίας (*verdeling*).

##### Προγαμιαίο και μεταγαμιαίο συμβόλαιο

Οι σύζυγοι μπορούν να επιλέξουν διαφορετικό καθεστώς από εκείνο που προβλέπει ο νόμος με τη σύναψη προγαμιαίου ή (σπανίως) μεταγαμιαίου συμβολαίου. Τα συμβόλαια αυτά *ορίζουν και τους κανόνες για τη διανομή των περιουσιακών στοιχείων σε περίπτωση διαζυγίου.*

#### 3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;

##### Γονική μέριμνα

Μετά το διαζύγιο οι γονείς εξακολουθούν να ασκούν από κοινού τη γονική μέριμνα, όπως και κατά τη διάρκεια του γάμου. Σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις μπορεί να ζητηθεί από το δικαστήριο να αναθέσει την άσκηση της γονικής μέριμνας σε έναν από τους δύο γονείς. Η σχετική αίτηση για γονική μέριμνα κατ' αποκλειστικότητα υποβάλλεται από τον ένα ή και αμφότερους τους γονείς. Ο γονέας που δεν ασκεί τη γονική μέριμνα έχει δικαιώματα επίσκεψης σε σχέση με το παιδί. Αμφότεροι οι γονείς ή ένας εξ αυτών μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο τη ρύθμιση των δικαιωμάτων επίσκεψης.

##### Υποχρεώσεις διατροφής έναντι των τέκνων

Αν οι γονείς εξακολουθούν να ασκούν από κοινού τη γονική μέριμνα μετά το διαζύγιο, καλούνται να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τον επιμερισμό των οικονομικών βαρών της ανατροφής των τέκνων. Μπορούν επίσης να ζητήσουν από το δικαστήριο την καταχώριση της εν λόγω συμφωνίας. Αν αδυνατούν να καταλήξουν σε συμφωνία, το δικαστήριο μπορεί να ρυθμίσει το ύψος της διατροφής. Αν η γονική μέριμνα ανατεθεί κατ' αποκλειστικότητα σε έναν από τους δύο γονείς, ο εν λόγω γονέας μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να καθορίσει το ύψος της οικονομικής συμμετοχής του άλλου γονέα στα έξοδα συντήρησης του παιδιού. Κατ' αρχήν, οι γονείς πρέπει να ρυθμίζουν μόνοι τους το θέμα της καταβολής διατροφής για τα τέκνα τους. Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επισκεφθείτε τον ιστότοπο της εθνικής υπηρεσίας είσπραξης οφειλών διατροφής (*Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen*) (<http://www.lbio.nl/>).

#### 3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;

Η υποχρέωση διατροφής μεταξύ των συζύγων εξακολουθεί να υπάρχει και μετά τη λύση του γάμου. Εφόσον ένας από τους πρώην συζύγους δεν έχει επαρκή έσοδα για τη συντήρησή του και δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσει το απαραίτητο επίπεδο εισοδήματος, μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να επιβάλει την καταβολή διατροφής από τον άλλο σύζυγο για τη συντήρησή του. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει την καταβολή διατροφής με την απόφαση διαζυγίου ή με μεταγενέστερη δικαστική εντολή. Κατά τον υπολογισμό του ύψους της διατροφής, το δικαστήριο εξετάζει τις ανάγκες του δικαιούχου διατροφής και τα οικονομικά μέσα του υπόχρεου διατροφής. Επίσης, μπορούν να ληφθούν υπόψη άλλοι παράγοντες πέραν των οικονομικών, όπως η διάρκεια του γάμου ή της συμβίωσης των συζύγων. Αν το δικαστήριο δεν καθορίσει χρονική διάρκεια της υποχρέωσης διατροφής, αυτή λήγει μετά την πάροδο 12 ετών. Σε περιπτώσεις ιδιαίτερα σοβαρής οικονομικής δυσχέρειας, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει να παρατείνει αυτή τη διάρκεια, εφόσον το ζητήσει ο δικαιούχος. Κατ' αρχήν, σε περίπτωση σύντομης διάρκειας του γάμου (κάτω των πέντε ετών) και εφόσον δεν υπάρχουν τέκνα, η διάρκεια της υποχρέωσης διατροφής δεν υπερβαίνει τη διάρκεια του γάμου. Εάν οι σύζυγοι ή πρώην σύζυγοι καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με την καταβολή διατροφής, μπορούν να μετατρέψουν την εν λόγω συμφωνία σε γραπτό διακανονισμό για το διαζύγιο.

#### 4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;

Ο δικαστικός χωρισμός (*scheiding van tafel en bed, χωρισμός από κλίνη και τραπέζης*) είναι ένα νομικό μέσο με το οποίο οι σύζυγοι παύουν τη συμβίωση χωρίς να λύσουν τον μεταξύ τους γάμο. Παρουσιάζει ενδιαφέρον για τους συζύγους που επιθυμούν να χωρίσουν και να ρυθμίσουν τις έννομες συνέπειες αυτού του χωρισμού, αλλά επιθυμούν να παραμείνουν παντρεμένοι, πιθανόν για θρησκευτικούς ή οικονομικούς λόγους. Ο δικαστικός χωρισμός αφήνει



περιθώριο συμφιλίωσης αλλά μπορεί, επίσης, να χρησιμεύσει ως μεταβατικό στάδιο για τη λύση του γάμου. Ο δικαστικός χωρισμός επέρχεται με την καταχώριση της σχετικής δικαστικής απόφασης στο μητρώο περιουσιακών στοιχείων των συζύγων. Όπως και στην περίπτωση του διαζυγίου, η καταχώριση πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός εξαμήνου.

#### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Ο μοναδικός λόγος δικαστικού χωρισμού είναι ο οριστικός κλονισμός της έγγαμης συμβίωσης.

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Οι συνέπειες του δικαστικού χωρισμού σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία των συζύγων, την επιμέλεια των τέκνων (δικαιώματα επίσκεψης), τις υποχρεώσεις διατροφής και τα δικαιώματα σύνταξης είναι ταυτόσημες με εκείνες του διαζυγίου. Ο γάμος συνεχίζει να υφίσταται. Ο νόμος ορίζει ότι οι σύζυγοι που βρίσκονται σε καθεστώς δικαστικού χωρισμού δεν έχουν δικαιώματα κληρονομιάς μεταξύ τους σε περίπτωση θανάτου. Εάν, μετά τον δικαστικό χωρισμό, οι σύζυγοι επιθυμούν την ολοκληρωτική διακοπή κάθε σχέσης, μπορούν να υποβάλουν αίτηση διαζυγίου. Οι σύζυγοι που βρίσκονται σε καθεστώς δικαστικού χωρισμού μπορούν να συμβιώσουν με νέο σύντροφο και να ξεκινήσουν νέα ζωή, ωστόσο, δεν μπορούν να τελέσουν άλλο γάμο ή να συνάψουν σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης.

Σε περίπτωση μονομερούς αίτησης διαζυγίου μετά τον δικαστικό χωρισμό, υφίστανται ορισμένοι περιορισμοί. Όταν η αίτηση υποβάλλεται μονομερώς, για την έκδοση του διαζυγίου πρέπει να παρέλθει περίοδος τριών ετών. Σε ορισμένες περιπτώσεις το δικαστήριο μπορεί να μειώσει την περίοδο αυτή σε ένα έτος. Η τριετής περίοδος ξεκινά από την ημερομηνία καταχώρισης του δικαστικού χωρισμού στα σχετικά βιβλία. Σε περίπτωση από κοινού αίτησης διαζυγίου μετά τον δικαστικό χωρισμό, δεν υπάρχει περίοδος αναμονής. Η λύση του γάμου επέρχεται με την καταχώριση της απόφασης διαζυγίου στα βιβλία του ληξιαρχείου (μητρώο γεννήσεων, γάμων και θανάτων).

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Ο γάμος μπορεί να ακυρωθεί μόνο με δικαστική απόφαση. Η διαδικασία ακύρωσης κινείται κατόπιν υποβολής της σχετικής αίτησης. Επομένως, ο γάμος δεν θεωρείται αυτοδικαίως ως μηδέποτε γενόμενος: συνεχίζει να ισχύει έως ότου ακυρωθεί. Ο νόμος ορίζει τους λόγους ακύρωσης και τα πρόσωπα που μπορούν να τη ζητήσουν.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Ο νόμος επιτρέπει την ακύρωση του γάμου για τους ακόλουθους λόγους: εάν ο γάμος τελέστηκε υπό τις εξής συνθήκες:

παρά την ύπαρξη κωλυμάτων (για παράδειγμα, μη νόμιμη ηλικία γάμου, έλλειψη άδειας για σύναψη γάμου του ανήλικου, διαγαμία, βαθμός συγγένειας όπου απαγορεύεται ο γάμος, κλπ.)

υπό το κράτος απειλής ή πλάνης

ως «λευκός» γάμος

έναν εκ των συζύγων πάσχει από διανοητική διαταραχή

αναρμοδιότητα του υπαλλήλου του ληξιαρχείου ή

ελλείψει μαρτύρων.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Η ακύρωση έχει αναδρομική ισχύ και ισχύει από την ημερομηνία σύναψης του γάμου. Αυτό σημαίνει ότι μετά την έκδοση της δικαστικής απόφασης ακύρωσης, ο γάμος θεωρείται ως μηδέποτε γενόμενος. Υπό ορισμένες συνθήκες, μπορεί να υπάρξει παρέκκλιση από την αρχή αυτή, οπότε η ακύρωση έχει τις ίδιες συνέπειες με εκείνες του διαζυγίου. Για παράδειγμα, τα τέκνα που προέκυψαν από γάμο που ακυρώθηκε εξακολουθούν να θεωρούνται ως τέκνα γεννηθέντα εντός γάμου. Μια άλλη εξαίρεση αφορά τον καλόπιστο σύζυγο, δηλαδή τον σύζυγο που δεν αντιλήφθηκε το ελάττωμα του γάμου του. Βλ. επίσης τις προϋποθέσεις για την ακύρωση γάμου όπως αναφέρονται στην απάντηση της ερώτησης 8. Παραδείγματος χάριν, ο καλόπιστος σύζυγος μπορεί να ζητήσει καταβολή διατροφής από τον τέτερο σύζυγο.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Στις Κάτω Χώρες γίνεται συχνά προσφυγή σε διαμεσολάβηση. Με τη βοήθεια του μεσολαβητή και ενδεχομένως των δικηγόρων τους, οι σύζυγοι προσπαθούν να καταλήξουν σε συμφωνία για το διαζύγιο και τις συνέπειές του. Οι συμφωνίες αυτές συνάπτονται με τη μορφή γραπτού διακανονισμού (*echtscheidingsconvenant*). Ο διακανονισμός καλύπτει ζητήματα όπως η διανομή των περιουσιακών στοιχείων, η υποχρέωση διατροφής μεταξύ των πρώην συζύγων και ο προγραμματισμός επιμέλειας των παιδιών. Το δικαστήριο μπορεί να συμπεριλάβει στην απόφαση διαζυγίου που εκδίδει τον διακανονισμό που συνάπτεται κατά τη διαδικασία της διαμεσολάβησης.

Υπάρχει ένωση δικηγόρων οικογενειακού δικαίου και μεσολαβητών διαζυγίου (*Vereniging van Familierechtadvocaten en Scheidingsbemiddelaars*), της οποίας τα μέλη ειδικεύονται σε ζητήματα όπως το διαζύγιο και οι υποχρεώσεις διατροφής. Επίσης, ειδικεύονται στη διαμεσολάβηση σε υποθέσεις διαζυγίου και συναφή ζητήματα. Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.vas-scheidingsbemiddeling.nl/>.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

##### **Αίτηση**

Η διαδικασία διαζυγίου κινείται πάντοτε κατόπιν αίτησης προς το δικαστήριο (*verzoekschrift*). Η αίτηση πρέπει να αναφέρει το όνομα και το επώνυμο των συζύγων και τη διεύθυνση της κατοικίας ή διαμονής τους. Εάν υπάρχουν ανήλικα τέκνα, πρέπει να αναφέρονται τα αντίστοιχα στοιχεία και των εν λόγω τέκνων. Ο αιτών/ η αιτούσα μπορεί επίσης να ζητήσει παρεπόμενη προστασία (*nevenvoorzieningen*). Η αίτηση αυτή συνδέεται με το διαζύγιο. Το δικαστήριο μπορεί να χορηγήσει παρεπόμενη προστασία για τα εξής ζητήματα, μεταξύ άλλων:

γονική μέριμνα και δικαιώματα επίσκεψης σε σχέση με τα ανήλικα τέκνα

διατροφή τέκνου ή συζύγου

διανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων ή επιβολή του καθεστώτος που συμφωνήθηκε στο προγαμιαίο ή το μεταγαμιαίο συμβόλαιο

χρήση της συζυγικής οικίας και

εξισορρόπηση των συνταξιοδοτικών αξιώσεων.

Ο δικηγόρος του αιτούντος (*advocaat*) υποβάλλει την αίτηση διαζυγίου στο πρωτοδικείο (*rechtbank*). Εάν ο αιτών ζει στις Κάτω Χώρες, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί στο δικαστήριο της περιοχής όπου κατοικεί. Εάν στις Κάτω Χώρες δεν κατοικεί ο αιτών αλλά ο άλλος σύζυγος, η αίτηση απευθύνεται στο δικαστήριο της περιοχής όπου ζει ο τελευταίος. Εάν αμφότεροι οι σύζυγοι ζουν εκτός των Κάτω Χωρών, η αίτηση πρέπει να υποβληθεί στο Πρωτοδικείο της Χάγης.

Ποια έγγραφα πρέπει να υποβληθούν;

γνήσια αντίγραφα (που έχουν εκδοθεί τους τρεις τελευταίους μήνες) από τα μητρώα του δημοτολογίου των δύο συζύγων, με αναφορά της ιθαγένειας, της προσωπικής τους κατάστασης και, αν οι σύζυγοι δεν έχουν την ολλανδική ιθαγένεια, της ημερομηνίας άφιξής τους στις Κάτω Χώρες εάν μόνο ένας από τους συζύγους έχει ολλανδική ιθαγένεια, πρέπει να αναφέρεται η ημερομηνία εγκατάστασης στις Κάτω Χώρες του άλλου συζύγου

γνήσια αντίγραφα των πιστοποιητικών γέννησης των ανήλικων τέκνων (που εκδόθηκαν τους τρεις τελευταίους μήνες)

γνήσιο αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης γάμου (από το δημαρχείο της πόλης όπου τελέσθηκε ο γάμος και που έχει εκδοθεί τους τρεις τελευταίους μήνες) όσον αφορά τους γάμους που έχουν συναφθεί στο εξωτερικό, αρκεί η υποβολή της πρωτότυπης ληξιαρχικής πράξης γάμου ή παλαιότερου αντιγράφου και σε περίπτωση ανήλικων τέκνων, ένα σχέδιο προγράμματος γονικής μέριμνας το σχέδιο προγράμματος γονικής μέριμνας περιλαμβάνει τον διακανονισμό που έχει συμφωνηθεί μεταξύ των γονέων σε σχέση με τα τέκνα τους, με προβλέψεις για την καθημερινή φροντίδα των τέκνων, την εκπαίδευσή τους, τη συμμετοχή τους σε αθλήματα, την ιατρική φροντίδα τους, ρυθμίσεις για ειδικές ημέρες όπως διακοπές και αργίες, οικονομικά ζητήματα και πρακτικά ζητήματα (μεταφορά των τέκνων από/προς διάφορες δραστηριότητες).

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Σε περίπτωση που ο αιτών δεν είναι σε θέση να καταβάλει το σύνολο ή μέρος της αμοιβής δικηγόρου ή διαμεσολαβητή, μπορεί υπό ορισμένες προϋποθέσεις να του παρασχεθεί νομική συνδρομή. Το Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής (*Raad voor de rechtsbijstand*) παρέχει νομική συνδρομή μόνο μέσω των διαμεσολαβητών που αποτελούν μέλη του. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις προϋποθέσεις για την παροχή νομικής συνδρομής ανατρέξτε στο <http://www.rvr.org/>.

Νομική συνδρομή δικαιούται να ζητήσει σε διασυνοριακές διαφορές και ο αιτών που ζει εκτός Κάτω Χωρών αλλά σε χώρα μέλος της ΕΕ. Το ζήτημα αυτό ρυθμίζει η ευρωπαϊκή οδηγία σχετικά με το ευεργέτημα πενίας στις διασυνοριακές διαφορές (ΕΕ L 26 της 31.1.2003). Αίτημα για νομική συνδρομή μπορεί να υποβληθεί στο Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής στη Χάγη μέσω του τυποποιημένου εντύπου που προβλέπεται στην οδηγία και είναι το ίδιο για όλα τα κράτη μέλη. Εάν είναι απαραίτητο, το Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής μπορεί να βοηθήσει τον αιτούντα στην επιλογή δικηγόρου. Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.rvr.org/>.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, όταν υφίσταται ειδική σύμβαση, ο αιτών που ζει εκτός ΕΕ ενδέχεται να μπορεί να ζητήσει νομική συνδρομή στις Κάτω Χώρες. Ως προς αυτό συναφείς είναι οι εξής συμβάσεις: η Σύμβαση της Χάγης του 1954 για την Πολιτική Δικονομία, η Ευρωπαϊκή Συμφωνία του 1977 για τη διαβίβαση των αιτήσεων δικαστικής συνδρομής και η Σύμβαση της Χάγης του 1980 για τη διευκόλυνση της διεθνούς πρόσβασης στη δικαιοσύνη. Οι συμβάσεις αυτές περιέχουν διατάξεις που ορίζουν, σε γενικές γραμμές, ότι οι υπήκοοι των κρατών που τις έχουν προσυπογράψει μπορούν να ζητήσουν δωρεάν νομική συνδρομή σε όλα τα λοιπά προσυπογράφοντα κράτη υπό τις ίδιες συνθήκες με εκείνες που ισχύουν για τους υπηκόους των εν λόγω κρατών. Σε τέτοιες περιπτώσεις στις Κάτω Χώρες πρέπει να ζητηθεί πιστοποιητικό απορίας (*verklaring van onvermogen*) από την αρμόδια αρχή στον τόπο συνήθους διαμονής του αιτούντος. Η αίτηση για παροχή νομικής συνδρομής και το πιστοποιητικό απορίας θα αποσταλούν από την εν λόγω αρχή στην αρμόδια αρχή της χώρας όπου πρόκειται να παρασχεθεί η νομική συνδρομή. Στη συνέχεια, η εν λόγω αρχή θα αξιολογήσει εάν ο αιτών δικαιούται την παροχή νομικής συνδρομής.

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Ναι, έφεση μπορεί να ασκηθεί στη γραμματεία του εφετείου (*gerechtshof*) εντός τριμήνου από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης διαζυγίου. Κατά της απόφασης του εφετείου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση στο Ανώτατο Δικαστήριο (*Hoge Raad der Nederlanden*). Και σε αυτή τη διαδικασία οι αιτούντες πρέπει να έχουν νομική εκπροσώπηση.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Από την 1η Μαρτίου 2005 τέθηκε σε ισχύ στα κράτη μέλη της ΕΕ ο αποκαλούμενος «κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα» η πλήρης ονομασία του είναι: κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000. Ο κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα εφαρμόζεται σε υποθέσεις διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού και ακύρωσης γάμου. Με βάση τον κανονισμό αυτό, τα διαζύγια που έχουν εκδοθεί στα άλλα κράτη μέλη (εκτός της Δανίας) αναγνωρίζονται στις Κάτω Χώρες χωρίς καμία διαδικασία (άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού). Παρομοίως, δεν απαιτείται καμία διαδικασία για την ενημέρωση των ληξιαρχικών βιβλίων, παραδείγματος χάριν όταν πρέπει να προστεθεί στο πιστοποιητικό γάμου σχετική σημείωση που αφορά το διαζύγιο. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει αγωγή ενώπιον δικαστηρίου για την αναγνώριση απόφασης διαζυγίου που έχει εκδοθεί σε άλλη χώρα. Ο κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα απαριθμεί διάφορους λόγους για τη μη αναγνώριση μιας απόφασης διαζυγίου. Παραδείγματος χάριν, η αναγνώριση της απόφασης διαζυγίου δεν μπορεί να αντικείται στη δημόσια τάξη. Επίσης, εξετάζεται εάν ο εναγόμενος (ο διάδικος που δεν κατέθεσε την αίτηση διαζυγίου) ενημερώθηκε δεόντως για τη διαδικασία. Ωστόσο, αποκλείεται η αναθεώρηση της απόφασης επί της ουσίας. Βάσει του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα, το δικαστήριο του κράτους μέλους όπου εκδόθηκε η απόφαση χορηγεί, κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερόμενου, πιστοποιητικό σχετικά με την απόφαση αυτή (με τυποποιημένο έντυπο). Το πιστοποιητικό αυτό αναφέρει μεταξύ άλλων τη χώρα όπου εκδόθηκε η απόφαση, τα στοιχεία των διαδίκων, αν η απόφαση εκδόθηκε ερήμην, το είδος της απόφασης, δηλαδή αν πρόκειται για απόφαση που αφορά διαζύγιο ή δικαστικό χωρισμό, την ημερομηνία έκδοσής της και την αρχή που την εξέδωσε.

#### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Όταν ο ενδιαφερόμενος επιθυμεί να μην αναγνωριστεί στις Κάτω Χώρες μια απόφαση διαζυγίου που έχει εκδοθεί από αλλοδαπό δικαστήριο, μπορεί να υποβάλει αίτηση μη αναγνώρισης στο τμήμα ασφαλιστικών μέτρων (*voorzieningenrechter*) του πρωτοδικείου της περιοχής όπου έχει τη συνήθη διαμονή του.

#### **16 Ποιο δικαίο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Την 1η Ιανουαρίου 2012 τέθηκε σε ισχύ το Βιβλίο 10 του ολλανδικού Αστικού Κώδικα (*Burgerlijk Wetboek*). Το Βιβλίο 10 του Αστικού Κώδικα περιέχει τους κανόνες περί σύγκρουσης δικαίων, οι οποίοι προσδιορίζουν ποιο είναι το ισχύον δικαίο.

Βασικός κανόνας είναι ότι τα δικαστήρια θα εφαρμόζουν πάντοτε το δικαίο για τη διαδικασία διαζυγίου στις Κάτω Χώρες, ανεξάρτητα από την εθνικότητα και τον τόπο συνήθους διαμονής των συζύγων. Εάν, παραδείγματος χάριν, μια αίτηση διαζυγίου υποβληθεί στις Κάτω Χώρες από ένα έγγαμο ζευγάρι Βέλγων υπηκόων που κατοικούν στις Κάτω Χώρες, ισχύει αυτοδικαίως το δικαίο για τη διαδικασία διαζυγίου των Κάτω Χωρών. Η μόνη περίπτωση που αυτό δεν συμβαίνει είναι όταν οι σύζυγοι επιλέγουν το δικαίο που θα εφαρμοστεί στη διαδικασία διαζυγίου. Οι σύζυγοι μπορούν να επιλέξουν να εφαρμοστεί κατά τη διαδικασία διαζυγίου το κοινό εθνικό τους δικαίο και όχι το ολλανδικό δικαίο. Επομένως, το ζεύγος των Βέλγων υπηκόων μπορεί να επιλέξει ως ισχύον δικαίο το βελγικό δικαίο για τη διαδικασία διαζυγίου.

Τελευταία επικαιροποίηση: 23/10/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [de](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

#### **Διαζύγιο - Αυστρία**

##### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Το αυστριακό δίκαιο αναγνωρίζει τρία είδη διαζυγίου: το διαζύγιο λόγω υπαιτιότητας, το διαζύγιο λόγω διακοπής της έγγαμης συμβίωσης για τουλάχιστον τρία έτη και το συναινετικό διαζύγιο.

Κάθε σύζυγος μπορεί να υποβάλει αίτηση διαζυγίου όταν ο άλλος σύζυγος διέπραξε κάποιο σοβαρό γαμικό παράπτωμα ή συμπεριφέρθηκε άτιμα ή ανήθικα, με αποτέλεσμα ο γάμος να κλονιστεί τόσο ισχυρά, ώστε να μην μπορεί να αναμένεται πλέον η ουσιαστική αναβίωση της έγγαμης σχέσης.

Σε περίπτωση διάστασης επί τρία συναπτά έτη, καθένας από τους συζύγους μπορεί να υποβάλει αίτηση διαζυγίου λόγω ισχυρού και ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου.

Σε περίπτωση που η έγγαμη συμβίωση έχει διακοπεί για χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών και οι σύζυγοι συμφωνούν ότι η συζυγική τους σχέση έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα και ότι συμφωνούν μεταξύ τους για τη λύση του γάμου τους, μπορούν να υποβάλουν κοινή αίτηση έκδοσης διαζυγίου.

## **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Ο κύριος λόγος διαζυγίου είναι ο ανεπανόρθωτος κλονισμός της έγγαμης συμβίωσης. Ο εν λόγω κλονισμός μπορεί να οφείλεται σε σοβαρό γαμικό παράπτωμα ενός από τους συζύγους, κυρίως όταν αυτός διέπραξε μοιχεία ή άσκησε στον άλλο σύζυγο σωματική βία ή προκάλεσε έντονο ψυχικό πόνο.

Δυνατότητα υποβολής αίτησης διαζυγίου παρέχεται ακόμη και όταν η εν λόγω συμπεριφορά του άλλου συζύγου δεν μπορεί να θεωρηθεί ως γαμικό παράπτωμα, επειδή οφείλεται σε πνευματική διατάραξη, πλην όμως έχει προκαλέσει τόσο ισχυρό κλονισμό του γάμου ώστε να μην αναμένεται πλέον η ουσιαστική αναβίωση της έγγαμης σχέσης, καθώς και όταν ο άλλος σύζυγος πάσχει από ψυχικό νόσημα ή από βαριά μεταδοτική ασθένεια ή από ασθένεια που προκαλεί αποτροπιασμό. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, ο σύζυγος που αιτείται το διαζύγιο οφείλει να αποδείξει ότι συντρέχουν οι λόγοι που επικαλείται. Ωστόσο, εάν οι σύζυγοι δεν συμβιώνουν για χρονικό διάστημα τριών ετών, δεν απαιτείται η επίκληση ή η απόδειξη γαμικού παραπτώματος.

## **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Κατά κανόνα, ο κάθε σύζυγος διατηρεί το επώνυμο που έφερε κατά τη διάρκεια του γάμου. Σε περίπτωση που κάποιος εκ των συζύγων απέκτησε, κατά τη σύναψη του γάμου, το επώνυμο του άλλου, μπορεί να επανακτήσει το επώνυμο που έφερε πριν από το γάμο.

### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Οι σύζυγοι μπορούν, καταρχήν, να συμφωνήσουν στη διανομή της περιουσίας τους με όποιον τρόπο εκείνοι επιθυμούν. Αυτό μπορεί να γίνει είτε με την αμοιβαία παραίτηση των συζύγων από τα σχετικά δικαιώματά τους (το οποίο σημαίνει ότι η νομικά κατοχυρωμένη περιουσιακή αυτοτέλεια που υπήρχε κατά τη διάρκεια του γάμου διατηρείται και μετά τη λύση του), είτε με τη διανομή της τυχόν συμβατικά συμφωνηθείσας ως κοινής περιουσίας των συζύγων, είτε με τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από τον έναν σύζυγο στον άλλο.

Εφόσον οι σύζυγοι δεν έχουν καταλήξει σε σχετική συμφωνία, ο καθένας τους δύναται να ζητήσει από το δικαστήριο τη διανομή συγκεκριμένης περιουσίας που ανήκει και στους δύο συζύγους. Σε διανομή μεταξύ τους υπόκεινται η λεγόμενη «κοινή περιουσία των συζύγων» και οι λεγόμενες «κοινές αποταμιεύσεις των συζύγων». Στην «κοινή περιουσία των συζύγων» συγκαταλέγονται η συζυγική στέγη και οι οικοσυσκευές καθώς και όλα τα υπόλοιπα αντικείμενα που χρησιμοποιούσαν οι δύο σύζυγοι στον καθημερινή τους έγγαμη συμβίωση. «Κοινές αποταμιεύσεις των συζύγων» θεωρούνται όλες οι αποταμιεύσεις στις οποίες προέβησαν οι σύζυγοι κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσής τους.

Από τη διανομή της περιουσίας εξαιρούνται όλα τα αντικείμενα που οι σύζυγοι απέκτησαν πριν από τον γάμο, καθώς και όσα απέκτησαν από κληρονομιά ή δωρεά από τρίτο καθώς επίσης τα προσωπικά αντικείμενα και τα αντικείμενα επαγγελματικής χρήσης του καθενός εκ των συζύγων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων και των μεριδίων συμμετοχής τους σε επιχειρήσεις, εφόσον δεν πρόκειται απλώς για επενδυτικές συμμετοχές.

Το δικαστήριο οφείλει να προβεί στη δίκαιη διανομή της περιουσίας, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις συνθήκες της συγκεκριμένης περίπτωσης, ιδίως τη σημασία και τον βαθμό συνεισφοράς του κάθε συζύγου στην απόκτηση της κοινής περιουσίας και στη συγκέντρωση των κοινών αποταμιεύσεων, καθώς και το συμφέρον των παιδιών. Ως συνεισφορά στην απόκτηση της περιουσίας θεωρούνται και η οικιακή εργασία, η συμβολή στον βιοπορισμό, η διαχείριση του κοινού νοικοκυριού, η φροντίδα και ανατροφή των κοινών παιδιών, καθώς και κάθε άλλη συζυγική συμβολή.

### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου του έτους 2001 περί τροποποίησης της νομοθεσίας που διέπει τις σχέσεις γονέων και τέκνων, την 1η Ιουλίου 2001, οι γονείς, αφού χωρίσουν, έχουν τη δυνατότητα να καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό οι ίδιοι το θέμα της επιμέλειας των παιδιών τους. Σε περίπτωση διαζυγίου, η επιμέλεια των ανήλικων παιδιών παραμένει σε αμφότερους τους γονείς. Ωστόσο, οι γονείς, εφόσον επιθυμούν να συνεχίσουν να ασκούν από κοινού την πλήρη επιμέλεια του παιδιού τους, όπως κατά τη διάρκεια του γάμου τους, θα πρέπει, εντός ευλόγου προθεσμίας, να προσκομίσουν στο δικαστήριο συμφωνητικό με το οποίο θα καθορίζουν τον κύριο τόπο διαμονής του παιδιού. Οι γονείς μπορούν επίσης να συνάψουν συμφωνία στο δικαστήριο, βάσει της οποίας ο ένας εκ των γονέων ασκεί την αποκλειστική επιμέλεια ή η επιμέλεια που ασκεί ο ένας εκ των γονέων περιορίζεται σε συγκεκριμένα ζητήματα.

Από τον νόμο του 2013 περί τροποποίησης της νομοθεσίας που διέπει τις σχέσεις γονέων και τέκνων (*Kindschaftsrechts-Änderungsgesetz*), το δικαστήριο μπορεί να αναθέσει στους γονείς την κοινή επιμέλεια, παρά τις επιθυμίες του ενός ή αμφότερων των γονέων, εφόσον κρίνει ότι η κοινή επιμέλεια εξυπηρετεί με καλύτερο τρόπο το συμφέρον του παιδιού από την αποκλειστική επιμέλεια. Στη συνέχεια, οι γονείς πρέπει να συμφωνήσουν με ποιον από τους δύο γονείς θα ζήσει το παιδί. Εάν η κοινή επιμέλεια δεν εξυπηρετεί το συμφέρον του παιδιού, το δικαστήριο πρέπει να αποφασίσει σε ποιον γονέα θα ανατεθεί η αποκλειστική επιμέλεια.

### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Ο αποκλειστικά ή κυρίως υπαίτιος σύζυγος υποχρεούται να καταβάλλει στον άλλο σύζυγο διατροφή που να επιτρέπει τη διατήρηση των όρων διαβίωσης των συζύγων, εφόσον τα εισοδήματα του τελευταίου από την αξιοποίηση της περιουσίας του ή την εργασία που βάσει των συνθηκών μπορεί να αξιωθεί από αυτόν να παρέχει, δεν κρίνονται επαρκή για τη διαβίωσή του. Σε περίπτωση που αμφότεροι οι σύζυγοι βαρύνονται με υπαιτιότητα για τον χωρισμό τους και κανείς εξ αυτών δεν κρίνεται ως ο κυρίως υπαίτιος αυτού, μπορεί να αναγνωριστεί στον σύζυγο που δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσει εξ ιδίων τη διατροφή του, αξίωση διατροφής κατά του άλλου συζύγου, εφόσον αυτό επιβάλλεται ενόψει των αναγκών και της περιουσιακής και εισοδηματικής κατάστασης του υπόχρεου σε διατροφή συζύγου. Οιαδήποτε ανάλογη υποχρέωση μπορεί να υπόκειται σε χρονικούς περιορισμούς. Στην περίπτωση συναινετικού διαζυγίου, οι σύζυγοι διαθέτουν το δικαίωμα να ορίσουν με συμφωνία τους εάν κάποιος εξ αυτών θα καταβάλλει στον άλλο διατροφή ή εάν παραιτούνται αμοιβαία από τις σχετικές αξιώσεις τους.

## **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Δεν προβλέπεται σχετική ρύθμιση βάσει του αυστριακού δικαίου.

## **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Βλ. την απάντηση στην ερώτηση 4.

## **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Βλ. την απάντηση στην ερώτηση 4.

## **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Η έννοια της «ακυρότητας του γάμου» (*Ehenichtigkeit*) προβλέπεται από το αυστριακό δίκαιο. Ένας γάμος θεωρείται άκυρος εάν δεν συνήφθη κατά τον προβλεπόμενο τύπο, εάν κατά τη σύναψη του γάμου κάποιος από τους συζύγους ήταν δικαιοπρακτικά ανίκανος ή έπασχε από απώλεια συνειδησης ή

βρισκόταν σε προσωρινή ψυχική ή διανοητική διαταραχή ή εάν ο γάμος συνήφθη αποκλειστικά ή κυρίως για να αποκτήσει ο ένας σύζυγος το όνομα ή την ιθαγένεια του άλλου, χωρίς να υπάρχει πρόθεση πραγματικής έγγαμης συμβίωσης. Επίσης, ο γάμος είναι άκυρος εάν, κατά τη σύναψή του, κάποιος από τους συζύγους τελούσε σε νόμιμο γάμο με τρίτο πρόσωπο ή εάν ο γάμος συνήφθη παράνομα μεταξύ συγγενών εξ αίματος.

Ο γάμος είναι ακυρώσιμος με δικαστική απόφαση εάν, κατά τη σύναψή του, κάποιος από τους συζύγους διέθετε περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα και ο νόμιμος εκπρόσωπός του δεν είχε συγκατατεθεί στη σύναψη του γάμου, εάν κατά τη σύναψη του γάμου κάποιος από τους συζύγους δεν γνώριζε ότι πρόκειται για γάμο ή το γνώριζε μεν αλλά δεν επιθυμούσε να δηλώσει τη συγκατάθεσή του στο γάμο, εάν κάποιος από τους συζύγους βρισκόταν σε πλήρη ως προς την ταυτότητα του άλλου συζύγου, εάν κάποιος από τους συζύγους βρισκόταν σε πλήρη ως προς οιοσδήποτε συνθήκες αφορούσαν τον άλλο σύζυγο τις οποίες εάν γνώριζε, εκτιμώντας ορθά τις επιπτώσεις του γάμου, θα είχε αρνηθεί το γάμο, καθώς και εάν κάποιος από τους συζύγους συναίνεσε στο γάμο λόγω ουσιώδους απάτης ή παράνομου εξαναγκασμού (απειλής).

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 7.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Ο άκυρος γάμος θεωρείται σαν να μην συνήφθη ποτέ. Εάν κατά τη σύναψη του γάμου την ακυρότητά του αγνοούσε ο ένας μόνον από τους συζύγους, η κατάσταση όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων επιλύεται με την εφαρμογή των διατάξεων που ρυθμίζουν τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων σε περίπτωση διαζυγίου. Επίσης, τα παιδιά που τυχόν γεννήθηκαν σε γάμο θεωρούνται ως γεννημένα εντός του γάμου ακόμη και μετά την ακύρωσή του.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Το διαζύγιο η ακύρωση μπορούν να επέλθουν αποκλειστικά με δικαστική απόφαση. Ωστόσο, οι διαφορές που δημιουργούνται με αφορμή το διαζύγιο μπορούν να επιλυθούν και εξωδικαστικώς (π.χ. με διαμεσολάβηση).

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συυποβάλλονται με την αγωγή;**

Οι διαφορές που έχουν ως αντικείμενο το διαζύγιο, την ακύρωση ή το υποστατό ή ανυπόστατο ενός γάμου υπάγονται στην αρμοδιότητα των Περιφερειακών Δικαστηρίων (*Bezirksgerichte*). Οι εν λόγω διαφορές εμπíπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Περιφερειακού Δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος όπου οι σύζυγοι έχουν ή είχαν την τελευταία κοινή συνθήκη διαμονής τους. Σε περίπτωση που κατά τον χρόνο άσκησης της αγωγής κανείς από τους συζύγους δεν διαθέτει τόπο συνήθους διαμονής εντός της περιφέρειας του εν λόγω δικαστηρίου ή οι σύζυγοι ουδέποτε διέθεταν κοινό τόπο συνήθους διαμονής στην Αυστρία, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος της συνήθους διαμονής του εναγόμενου συζύγου ή, εάν αυτός δεν διαθέτει τόπο συνήθους διαμονής στην Αυστρία, το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος της συνήθους διαμονής του ενάγοντος. Σε περίπτωση που ούτε αυτός διαθέτει τόπο συνήθους διαμονής στην ημεδαπή, αρμόδιο είναι το Περιφερειακό Δικαστήριο της Κεντρικής Βιέννης (*Bezirksgericht Innere Stadt Wien*). Η εκδίκαση τέτοιων διαφορών εμπίπτει στην εσωτερική δικαιοδοσία των αυστριακών δικαστηρίων όταν ο ένας τουλάχιστον από τους συζύγους διαθέτει την αυστριακή υπηκοότητα, όταν ο εναγόμενος ή, σε περίπτωση αγωγής ακύρωσης γάμου που στρέφεται κατά αμφοτέρων των συζύγων, ο ένας τουλάχιστον από τους εναγομένους, έχει τον τόπο συνήθους διαμονής του στην Αυστρία, καθώς και όταν ο ενάγων έχει τον τόπο συνήθους διαμονής του στην Αυστρία και είτε οι σύζυγοι είχαν ως τόπο τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής τους την Αυστρία, είτε ο ενάγων είναι άπατρις, είτε διέθετε κατά το χρόνο σύναψης του γάμου την αυστριακή υπηκοότητα. Παρόλο που η δωσιδικία αυτή αποτελεί αποκλειστική, δωσιδικία, ωστόσο επιτρέπεται συμφωνία παρέκτασης.

Οι αγωγές διαζυγίου πρέπει να ασκούνται βάσει των γενικών όρων που ισχύουν για κάθε αγωγή. Αιτήσεις έκδοσης συναινετικού διαζυγίου, για τις οποίες εκδίδεται απόφαση στο πλαίσιο εκούσιας διαδικασίας, πρέπει να υπογράφονται από αμφοτέρους τους συζύγους. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να εσωκλείεται ληξιαρχική πράξη γάμου. Είναι επίσης σκόπιμο να επισυνάπτονται και όλα τα έγγραφα που υποστηρίζουν το αίτημα του δικόγραφο.

#### **12 Μπορώ να τόχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Νομική συνδρομή είναι δυνατόν να δοθεί και σε υποθέσεις διαζυγίου, σύμφωνα με όσα ορίζουν οι γενικές διατάξεις περί νομικής συνδρομής (βλέπε «Νομική συνδρομή – Αυστρία»). Στην εκδίκαση αγωγής διαζυγίου η απαίτηση εκπροσώπησης από δικηγόρο είναι σχετική αυτό συνεπάγεται ότι εάν ο διάδικος δεν επιθυμεί να παραστεί αυτοπροσώπως στο δικαστήριο, μπορεί να εκπροσωπηθεί αποκλειστικά από δικηγόρο.

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Μπορεί να ασκηθεί έφεση κατά πρωτοβάθμιων αποφάσεων που απαγγέλλουν το διαζύγιο ή την ακύρωση ή αποφαίνονται επί του υποστατού ή μη ορισμένου γάμου, ενώπιον του σχετικού ανώτερου δικαστηρίου, δηλαδή του Περιφερειακού Δικαστηρίου (*Landesgericht*) το οποίο λειτουργεί ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο για το αρμόδιο Περιφερειακό Δικαστήριο.

Κατά της απόφασης του Εφετείου επιτρέπεται η άσκηση ανάρεσης επί νομικού ζητήματος μόνον εάν το αποτέλεσμα της απόφασης εξαρτάται από την επίλυση ορισμένου ουσιαστικού ή οικονομικού νομικού ζητήματος με ιδιαίτερη σημασία για την κατοχύρωση της συνέπειας, της ασφάλειας ή της ανάπτυξης του δικαίου, όπως όταν η απόφαση του Εφετείου αποκλίνει από τη νομολογία του Ανώτατου Δικαστηρίου, όταν δεν υφίσταται τέτοια νομολογία ή όταν αυτή είναι ασυνεπής.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Από την 1η Μαρτίου 2001, η αναγνώριση των διαταγμάτων διαζυγίου μεταξύ κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με εξαίρεση τη Δανία, βασίζεται στον [ΕΚ κανονισμό \(ΕΚ\) αριθ. 1347/2000 του Συμβουλίου](#), της 29ης Μαΐου 2000, περί της διεθνούς δικαιοδοσίας, αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας έναντι των κοινών τέκνων των συζύγων (ΕΕ L 160 της 30.6.2000, σ. 19). Βάσει του εν λόγω κανονισμού, που είναι γνωστός ως Κανονισμός των Βρυξελλών II, δεν απαιτείται πλέον ρητή απόφαση για την αναγνώριση των αποφάσεων διαζυγίου που εκδόθηκαν σε άλλο κράτος μέλος. Αντιθέτως, κάθε δικαστήριο και κάθε διοικητική αρχή πρέπει να κρίνει, ως προδικαστικό ζήτημα της εκάστοτε διαδικασίας, το κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις αναγνώρισης της αλλοδαπής απόφασης. Αυτό ισχύει ιδίως όσον αφορά την έρευνα εκ μέρους του ληξιαρχείου σχετικά με το εάν το διαζύγιο που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος επιτρέπει τη σύναψη νέου γάμου.

Οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος διαθέτει έννομο συμφέρον δύναται να αιτηθεί την έκδοση απόφασης για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση ενός αλλοδαπού διατάγματος διαζυγίου. Κατά γενικό κανόνα, οι αγωγές για την αναγνώριση/μη αναγνώριση αλλοδαπών αποφάσεων όσον αφορά το υποστατό ενός γάμου εκδικάζονται ενώπιον των Περιφερειακών Δικαστηρίων. Η αίτηση για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση των αλλοδαπών αποφάσεων διαζυγίου κατατίθεται στο Περιφερειακό Δικαστήριο της περιφέρειας όπου ο ενάγων έχει τη συνθήκη διαμονής του ή, εάν δεν έχει τη συνθήκη διαμονής του στην Αυστρία, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της περιφέρειας που έχει τη συνθήκη διαμονής του ο εναγόμενος, ειδάλλως αρμόδιο είναι το *Bezirksgericht Innere Stadt Wien*.

#### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 14. Τα έγγραφα που πρέπει να υποβληθούν απαριθμούνται στο άρθρο 32 του Κανονισμού των [Ευρωπαϊκών Βρυξελλών II](#).

#### **16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**



Το δικαίωμα που διέπει τις προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου καθορίζεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1259/2010 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2010, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στο διαζύγιο και τον δικαστικό χωρισμό (ΕΕ L 343 της 29.12.2010, σ. 10), γνωστός ως Κανονισμός Ρώμη ΙΙΙ. Οι σύζυγοι δύνανται να επιλέξουν το δικαίωμα που επιθυμούν να εφαρμόσουν. Μπορεί να πρόκειται για το δικαίωμα του κράτους στο οποίο έχουν τη συνήθη διαμονή τους όταν γίνεται η επιλογή ή το δικαίωμα του κράτους στο οποίο είχαν την τελευταία συνήθη διαμονή τους, με την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον ο ένας από αυτούς εξακολουθεί να έχει τη συνήθη διαμονή του εκεί όταν γίνεται η επιλογή, ή το δικαίωμα του κράτους του οποίου ο ένας σύζυγος είναι υπήκοος όταν γίνεται η επιλογή ή το δικαίωμα του κράτους στο οποίο κατατίθεται η αγωγή. Εάν το ζευγάρι δεν επιλέξει τόπο δικαιοδοσίας, τότε ισχύει το δικαίωμα του κράτους στο οποίο το ζευγάρι έχει τη συνήθη διαμονή του κατά την περίοδο κατάθεσης της αγωγής ή, εάν δεν έχουν τόπο συνήθους διαμονής, ισχύει το δικαίωμα του κράτους στο οποίο το ζευγάρι είχε την τελευταία συνήθη διαμονή του, με την προϋπόθεση ότι η συνήθη διαμονή τους εκεί σταμάτησε το πολύ ένα έτος πριν από την κατάθεση της αγωγής και ο ένας σύζυγος εξακολουθεί να έχει τη συνήθη διαμονή του εκεί κατά την περίοδο κατάθεσης της αγωγής, ειδώς ισχύει το δικαίωμα του κράτους στο οποίο ανήκουν αμφότεροι οι σύζυγοι κατά την περίοδο κατάθεσης της αγωγής ή το δικαίωμα του κράτους στο οποίο κατατίθεται η αγωγή.

Τελευταία επικαιροποίηση: 01/03/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΑΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

## **Διαζύγιο - Πολωνία**

### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Το δικαστήριο εκδίδει απόφαση διαζυγίου και αποφαίνεται κατά πόσον υπεύθυνος για τη λύση του γάμου είναι ένας –και ποιος– εκ των δύο συζύγων. Εφόσον το ζητήσουν αμφότεροι οι σύζυγοι, το δικαστήριο δεν αποφαίνεται σχετικά με την εν λόγω ευθύνη. Η προηγούμενη διάσταση των συζύγων δεν αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση απόφασης διαζυγίου.

### **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Λόγος διαζυγίου είναι ο πλήρης και ανεπανόρθωτος κλονισμός του γάμου. Πρέπει να πληρούνται και οι δύο ανωτέρω προϋποθέσεις (άρθρο 56 παράγραφος 1 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας, Kodeks rodzinny i opiekuńczy)

### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

#### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Ο/η σύζυγος του οποίου/της οποίας το επίθετο είχε μεταβληθεί δια του γάμου μπορεί να ανακτήσει το πατρικό του/της επίθετο εντός τριών μηνών από την τελεσίδικα της απόφασης διαζυγίου, υποβάλλοντας σχετική δήλωση στον προϊστάμενο του ληξιαρχείου.

Μετά το διαζύγιο κάθε σύζυγος είναι ελεύθερος να τελέσει νέο γάμο.

#### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Το δικαίωμα στην κοινή συζυγική περιουσία, η οποία περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτούν οι σύζυγοι, γεννάται από τον νόμο κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου (νόμιμη συγκυριότητα). Η νόμιμη συγκυριότητα των συζύγων παύει να ισχύει από τη λύση του γάμου, δηλ. από την τελεσίδικα της απόφασης διαζυγίου.

Κατόπιν αιτήματος ενός εκ των συζύγων, το δικαστήριο μπορεί να προβεί σε διανομή της κοινής περιουσίας στο πλαίσιο της απόφασης διαζυγίου. Η κτηθείσα περιουσία των συζύγων συνίσταται στα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αυτοί απέκτησαν ατομικά ή από κοινού κατά τη διάρκεια του νόμιμου καθεστώτος συνιδιοκτησίας.

Η κοινή περιουσία ανήκει κατ' ισομοιρία και στους δύο συζύγους.

Εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι, κάθε σύζυγος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο τη διανομή της κοινής περιουσίας ανάλογα με τη συμβολή καθενός εκ των συζύγων στην απόκτηση της εν λόγω περιουσίας.

Επιπλέον, όταν οι σύζυγοι έχουν κοινή στέγη, το δικαστήριο ορίζει στην απόφαση διαζυγίου τον τρόπο με τον οποίο αυτή θα χρησιμοποιείται για όσο χρονικό διάστημα οι διαζευγμένοι σύζυγοι εξακολουθούν να την μοιράζονται. Με αίτημα και των δύο συζύγων, το δικαστήριο μπορεί να διανείμει την κοινή κατοικία ή να την απονείμει στον έναν σύζυγο σε περίπτωση που ο άλλος συμφωνεί να την αφήσει χωρίς να του παρέχεται άλλη κατοικία.

#### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Στην απόφαση διαζυγίου το δικαστήριο αποφαίνεται για την επιμέλεια των ανήλικων τέκνων των συζύγων και ορίζει τους όρους επικοινωνίας μεταξύ των γονέων και των τέκνων. Το δικαστήριο ορίζει επίσης το ποσό που θα καταβάλει κάθε σύζυγος για τη διατροφή και ανατροφή των τέκνων (άρθρο 56 παράγραφος 1 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας).

Το δικαστήριο μπορεί να αναθέσει την άσκηση της επιμέλειας στον ένα γονέα, περιορίζοντας τα σχετικά δικαιώματα του άλλου σε συγκεκριμένες υποχρεώσεις και δικαιώματα σε σχέση με το τέκνο/τα τέκνα.

#### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Διαζευχθείς σύζυγος που αντιμετωπίζει οικονομικές δυσχέρειες μπορεί, εφόσον δεν έχει κριθεί αποκλειστικά υπεύθυνος για τη λύση του γάμου, να ζητήσει διατροφή από τον άλλο σύζυγο, ανάλογα με τις εύλογες ανάγκες του, και με βάση την ικανότητα βιοπορισμού και τις οικονομικές δυνατότητες του άλλου συζύγου (άρθρο 60 παράγραφος 1 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας).

Εάν το διαζύγιο συνεπάγεται ουσιαστική επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης ενός εκ των συζύγων ο οποίος δεν είναι υπεύθυνος για τη λύση του γάμου, ο σύζυγος ο οποίος κρίθηκε αποκλειστικά υπεύθυνος για τη λύση του υποχρεώνεται να συμβάλει οικονομικά στην κάλυψη των αναγκών του μη υπαίτιου συζύγου, ακόμη και αν ο τελευταίος δεν αντιμετωπίζει οικονομικές δυσχέρειες (άρθρο 60 παράγραφος 2 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας).

Η υποχρέωση διατροφής παύει όταν ο δικαιούχος σύζυγος τελέσει νέο γάμο. Σε περίπτωση που ο υπόχρεος για καταβολή διατροφής σύζυγος δεν κριθεί αποκλειστικά υπεύθυνος για τη λύση του γάμου, η σχετική υποχρέωση παύει να ισχύει πέντε έτη μετά την έκδοση του διαζυγίου (άρθρο 60 παράγραφος 3 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας).

### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Πρόκειται για επίσημη διακοπή της συμβίωσης, αποτελεί δηλαδή αντικείμενο δικαστικής απόφασης σύμφωνα με τα άρθρα 611 έως 616 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας.

### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Προϋπόθεση του δικαστικού χωρισμού είναι ο ισχυρός κλονισμός του γάμου.

### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Οι έννομες συνέπειες του δικαστικού χωρισμού είναι όμοιες με εκείνες του διαζυγίου. Ωστόσο, ο σύζυγος που τελεί υπό δικαστικό χωρισμό δεν έχει δικαίωμα τέλεσης νέου γάμου.

### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Με την ακύρωση του γάμου αίρονται αναδρομικά όλα τα αποτελέσματα του γάμου, με εξαίρεση την ιδιότητα των τέκνων που γεννήθηκαν από τον ακυρωθέντα γάμο, τα οποία διατηρούν την ιδιότητα τέκνων γεννημένων σε γάμο.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Οι λόγοι ακύρωσης του γάμου προβλέπονται στον Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας:

ένας εκ των συζύγων δεν έχει τη νόμιμη ηλικία για γάμο (άρθρο 10 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας),

ένας εκ των συζύγων δεν έχει νομική ικανότητα (άρθρο 11 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας),

ένας εκ των συζύγων πάσχει από ψυχική ασθένεια ή αναπηρία (άρθρο 12 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας),

ένας εκ των συζύγων είναι ήδη έγγαμος (άρθρο 13 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας),

οι σύζυγοι συνδέονται με συγγένεια εξ αίματος σε ευθεία ή πλάγια γραμμή (αδελφία, συμπεριλαμβανομένων των ετεροθαλών αδελφών και αδελφών γεννημένων εκτός γάμου) ή με συγγένεια εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή (άρθρο 14 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας),

οι σύζυγοι συνδέονται με συγγένεια εξ υιοθεσίας (άρθρο 15 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας),

έχει υποβληθεί δήλωση σύμφωνα με την οποία κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, ένας εκ των συζύγων δεν ήταν σε θέση για οποιονδήποτε λόγο να εκφράσει συνειδητά την επιθυμία του, πλανάτο ως προς την ταυτότητα του άλλου συζύγου ή τελούσε υπό παράνομη απειλή (άρθρο 15 παράγραφος 1 του Κώδικα περί οικογενείας και επιτροπείας).

Ο λόγος ακύρωσης του γάμου πρέπει να συντρέχει κατά τον χρόνο τέλεσής του.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Η απόφαση ακύρωσης του γάμου είναι διαπλαστική και παράγει αποτελέσματα έναντι τρίτων (erga omnes). Οι συνέπειες διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

Στις συνέπειες ex tunc, δηλ. σε αυτές που ανατρέχουν στον χρόνο τέλεσης του γάμου, π.χ. οι σύζυγοι επιστρέφουν στην οικογενειακή κατάσταση που είχαν πριν από τον γάμο και ανακτούν το πατρικό τους επίθετο, κάθε σύζυγος δεν συνδέεται πλέον με συγγένεια εξ αγχιστείας με τα μέλη της οικογένειας του άλλου συζύγου και δεν έχει κληρονομικό δικαίωμα ως προς τα πρόσωπα αυτά.

Στις συνέπειες ex nunc, δηλ. σε αυτές που ισχύουν μετά την τελεσιδικία της απόφασης ακύρωσης του γάμου, π.χ. ως προς τις περιουσιακές σχέσεις.

Οι συνέπειες ακύρωσης του γάμου στη σχέση μεταξύ των συζύγων και των τέκνων που έχουν γεννηθεί από τον γάμο, καθώς και στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, διέπονται από τις διατάξεις περί διαζυγίου. Επισημαίνεται ότι σύζυγος ο οποίος έχει τελέσει γάμο κακόπιστα τεκμαίρεται ως αποκλειστικά υπεύθυνος για τη λύση του γάμου.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Στην Πολωνία οι σύζυγοι μπορούν να προσφύγουν σε οικογενειακή διαμεσολάβηση. Σκοπός της εν λόγω διαδικασίας είναι η επίλυση των συζυγικών διαφορών κατά τρόπο ώστε να αποφευχθεί το διαζύγιο ή ο δικαστικός χωρισμός και να υπάρξει φιλικός συμβιβασμός ως προς τους όρους του διαζυγίου (περιουσιακά ζητήματα, επιμέλεια τέκνων). Οι υπηρεσίες διαμεσολάβησης παρέχονται κυρίως από μη κυβερνητικές οργανώσεις και ιδρύματα ή από την εκκλησία.

Σύζυγοι οι οποίοι αντιμετωπίζουν προβλήματα στη συζυγική τους σχέση μπορούν να αναζητήσουν διάφορες υπηρεσίες οικογενειακής υποστήριξης καθώς και υπηρεσίες ψυχολόγων, ψυχοθεραπευτών, ομάδων υποστήριξης κλπ.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Οι αιτήσεις διαζυγίου, διάστασης ή ακύρωσης γάμου υποβάλλονται στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο (sąd okręgowy) του τελευταίου κοινού τόπου διαμονής των συζύγων. Εάν δεν υπάρχει δικαστήριο στην αντίστοιχη περιοχή, οι αιτήσεις κατατίθενται στο δικαστήριο του τόπου διαμονής του αιτούντος.

Για τις αιτήσεις αυτές καταβάλλεται δικαστικό τέλος. Ωστόσο, ο διάδικος του οποίου η οικονομική κατάσταση δεν του επιτρέπει να καταβάλει τα σχετικά έξοδα, μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο πλήρη ή μερική απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα, καθώς και τον αυτεπάγγελο διορισμό δικηγόρου, ο οποίος θα τον εκπροσωπήσει.

Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τα εξής έγγραφα: αντίγραφα ληξιαρχικών πράξεων (πιστοποιητικά γάμου, πιστοποιητικά γέννησης τέκνων), αποδεικτικά στοιχεία εισοδήματος, πληρεξούσια έγγραφα προς τον δικηγόρο ο οποίος θα εκπροσωπήσει τον αιτούντα (εφόσον ο τελευταίος έχει επιλέξει ο ίδιος δικηγόρο) και κάθε άλλο έγγραφο σχετικό με την υπόθεση (ιατρικά πιστοποιητικά, διοικητικές αποφάσεις κλπ.)

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Βλέπε απάντηση 11.

Το πρόσωπο που ζητά πλήρη ή μερική απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα ή τον αυτεπάγγελο διορισμό δικηγόρου πρέπει να επισυνάψει στην αίτησή του δήλωση της οικονομικής του κατάστασης (μέσω του σχετικού εντύπου που διατίθεται από το δικαστήριο).

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Ναι, σε όλες τις περιπτώσεις είναι δυνατή η άσκηση έφεσης ενώπιον των δευτεροβάθμιων δικαστηρίων. Οι σύζυγοι έχουν δικαίωμα να ασκήσουν έφεση ενώπιον του εφετείου κατά της απόφασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας (εφεξής «κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα»), τέτοιου είδους αποφάσεις αναγνωρίζονται αυτόματα στην Πολωνία χωρίς καμία διαδικασία (άρθρο 21 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα).

#### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την έκδοση απόφασης για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση δικαστικής απόφασης (άρθρο 21 παράγραφος 3 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα). Στην Πολωνία, η σχετική αίτηση υποβάλλεται στα πρωτοβάθμια δικαστήρια. Η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται από τη συνήθη διαμονή του προσώπου κατά του οποίου κατατίθεται αίτηση έκδοσης απόφασης για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση δικαστικής απόφασης. Εάν ουδείς από τους τόπους που αναφέρονται ανωτέρω δεν βρίσκεται στην Πολωνία, το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο καθορίζεται από τον τόπο εκτέλεσης (άρθρο 29 παράγραφος 2 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα).

#### **16 Ποιο δικαίωμα εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Η Πολωνία είναι συμβαλλόμενο μέρος σε αρκετές συμβάσεις οι οποίες διέπουν το ανωτέρω ζήτημα. Οι κανόνες των εν λόγω συμβάσεων υπερισχύουν των διατάξεων του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου της Πολωνίας. Συνεπώς, ενδέχεται να ισχύουν διαφορετικοί κανόνες στην περίπτωση που οι σύζυγοι έχουν διαφορετική υπηκοότητα. Ελλείψει διεθνούς σύμβασης, ισχύουν οι διατάξεις του νόμου περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου της 14ης Φεβρουαρίου 2011.

Σύμφωνα με το άρθρο 54 του ανωτέρω νόμου, ο γάμος λύεται σύμφωνα με το κοινό εθνικό δικαίωμα των συζύγων το οποίο ισχύει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης λύσης του γάμου. Ελλείψει σχετικού δικαίου, εφαρμόζεται η νομοθεσία της χώρας κοινής κατοικίας των συζύγων κατά τον χρόνο υποβολής της



αίτησης λύσης του γάμου. Εάν οι σύζυγοι δεν συμβιώνουν κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης λύσης του γάμου, εφαρμόζεται η νομοθεσία της χώρας τελευταίας κοινής κατοικίας των συζύγων, εφόσον ένας εξ αυτών διατηρεί τον τόπο συνήθους διαμονής του σε αυτή. Σε κάθε άλλη περίπτωση η λύση του γάμου διέπεται από τη νομοθεσία της Πολωνίας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 30/11/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

## **Διαζύγιο - Πορτογαλία**

### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Στην Πορτογαλία, το διαζύγιο εκδίδεται είτε κοινή συναινέσει είτε κατ' αντιδικία.

Η πρώτη μέθοδος προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη και των δύο συζύγων για τη λύση του δεσμού του γάμου και, κατ' αρχήν, για την παροχή διατροφής στον σύζυγο που την έχει ανάγκη, για την άσκηση γονικής μέριμνας επί των ανηλικών τέκνων και για τον τρόπο διάθεσης της συζυγικής κατοικίας.

Η κατ' αντιδικία διαδικασία έκδοσης διαζυγίου κινείται κατόπιν αγωγής ενός εκ των συζύγων κατά του άλλου, βάσει νομικώς τεκμηριωμένων πραγματικών περιστατικών τα οποία, ανεξάρτητα από την υπαιτιότητα που καταλογίζεται στους συζύγους, αποδεικνύουν τον ισχυρό κλονισμό του γάμου.

### **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Στη διαδικασία έκδοσης συναινετικού διαζυγίου, οι σύζυγοι δεν υποχρεούνται να αποκαλύψουν τους λόγους για τους οποίους υπέβαλαν αίτηση διαζυγίου. Αποτελούν επίσης βάσιμους λόγους για την κατ' αντιδικία έκδοση διαζυγίου:

α) η έμπρακτη διάσταση επί ένα πλήρες έτος. Για τον σκοπό αυτό, έμπρακτη διάσταση νοείται ότι υπάρχει όταν δεν υφίσταται κοινός βίος των συζύγων και όταν δεν εκδηλώνεται πρόθεση για αποκατάσταση της συμβίωσης από έναν εξ αυτών ή από αμφότερους

β) η μεταβολή των διανοητικών ικανοτήτων του έτερου συζύγου εφόσον έχει διαρκέσει πάνω από ένα έτος και είναι τόσο σοβαρή ώστε να υπονομεύει κάθε δυνατότητα συμβίωσης

γ) η αφάνεια ενός από τους συζύγους, χωρίς να υπάρχουν νέα για τον εξαφανισθέντα επί χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός έτους

δ) οποιοδήποτε άλλο γεγονός το οποίο, ανεξάρτητα από την υπαιτιότητα που καταλογίζεται στους συζύγους, αποδεικνύει τον ισχυρό κλονισμό του γάμου.

### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

#### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Το διαζύγιο οδηγεί σε λύση του γάμου και επιφέρει τις ίδιες νομικές συνέπειες με τη λύση λόγω θανάτου, εκτός των εξαιρέσεων που θεσπίζονται δια νόμου. Οι συνέπειες του διαζυγίου παράγονται από τη στιγμή που η απόφαση διαζυγίου καθίσταται οριστική και αμετάκλητη, ωστόσο, ισχύουν αναδρομικά από την ημερομηνία κατά την οποία κινήθηκε η δικαστική διαδικασία αναφορικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων.

Εάν η διαδικασία αποδεικνύει την έμπρακτη διάσταση των συζύγων, οποιοσδήποτε εξ αυτών μπορεί να ζητήσει την αναδρομική ισχύ των συνεπειών από την ημερομηνία κατά την οποία άρχισε η διάσταση σύμφωνα με την απόφαση.

Παρά την έκδοση διαζυγίου, καθένας εκ των συζύγων δικαιούται να διατηρήσει το επώνυμο του έτερου συζύγου που ενδεχομένως έχει υιοθετήσει, υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρχει σχετική συναίνεση του τελευταίου ή εφόσον του το επιτρέπει το δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη τους επικαλούμενους λόγους. Η συγκατάθεση του/της πρώην συζύγου μπορεί να δοθεί με συμβολαιογραφική πράξη, με έγγραφο που συντάσσεται κατά τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας (γραπτή καταχώρηση, κατά την εκδίκαση της υπόθεσης, της βούλησης του διαδίκου) ή με δήλωση ενώπιον του υπαλλήλου του ληξιαρχείου. Η αίτηση άδειας από το δικαστήριο για χρήση του επωνύμου του/της πρώην συζύγου μπορεί να υποβληθεί κατά την εκδίκαση του διαζυγίου ή σε χωριστή διαδικασία, ακόμη και μετά την έκδοση του διαζυγίου.

#### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Σε περίπτωση διαζυγίου, κανένας σύζυγος δεν μπορεί να λάβει περισσότερα από αυτά που θα ελάμβανε εάν η σύναψη του γάμου γινόταν υπό καθεστώς κοινοκτημοσύνης των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων.

Κάθε σύζυγος χάνει όλα τα ωφελήματα που απέκτησε ή που αναμένεται να αποκτήσει από τον έτερο σύζυγο ή από τρίτους λόγω του γάμου ή βάσει του γεγονότος ότι είναι έγγαμος, ανεξαρτήτως από το εάν η σχετική συνομολόγηση είναι προγενέστερη ή μεταγενέστερη της τέλεσης του γάμου. Ο πάροχος δύναται να ορίσει ότι το ωφέλημα σωρεύεται στα τέκνα που προήλθαν από τον γάμο.

Οι συνέπειες του διαζυγίου αναφορικά με τις περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των συζύγων παράγονται από τη στιγμή που η απόφαση διαζυγίου καθίσταται οριστική και αμετάκλητη, ωστόσο, ισχύουν αναδρομικά από την ημερομηνία εκκίνησης της δικαστικής διαδικασίας.

Σε περίπτωση που η έμπρακτη διάσταση των συζύγων αποδεικνύεται ενώπιον του δικαστηρίου, οποιοσδήποτε εκ των συζύγων μπορεί να ζητήσει την αναδρομική ισχύ των συνεπειών του διαζυγίου από την ημερομηνία έναρξης της διάστασης σύμφωνα με την απόφαση διαζυγίου.

Το δικαστήριο δύναται να εκμίσθώσει τη συζυγική κατοικία σε οποιονδήποτε εκ των συζύγων, κατόπιν αιτήματός του, είτε αυτή είναι κοινή ιδιοκτησία είτε ιδιοκτησία του έτερου συζύγου, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη τις ανάγκες του κάθε συζύγου και τα συμφέροντα των τέκνων που προήλθαν από τον γάμο. Η εκμίσθωση υπόκειται στους κανόνες περί εκμίσθωσης κατοικιών, αλλά το δικαστήριο δύναται να καθορίσει τους όρους του συμβολαίου, αφού ακούσει τους συζύγους, και να κηρύξει άκυρη την εκμίσθωση, κατόπιν αιτήματος του κυρίου της κατοικίας, εφόσον αυτό αιτιολογείται από επιγενόμενα στοιχεία. Ο διακανονισμός που έχει συναφθεί, είτε με έγκριση του συμβολαίου από τους συζύγους είτε με δικαστική εντολή, μπορεί να τροποποιηθεί σύμφωνα με τους γενικούς όρους της εκούσιας δικαιοδοσίας.

#### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Σε περίπτωση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού, κήρυξης ακυρότητας ή ακύρωσης του γάμου, η τύχη των τέκνων, η διατροφή που τους οφείλεται και ο τρόπος καταβολής αυτής της διατροφής ρυθμίζονται κατόπιν συμφωνίας των γονέων, η οποία εγκρίνεται από το δικαστήριο (ή από το ληξιαρχο σε περίπτωση συναινετικών διαδικασιών χωρισμού και διαζυγίου).

Ελλείψει συμφωνίας, το δικαστήριο αποφασίζει με γνώμονα το συμφέρον του ανηλικού, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης στενών σχέσεων με αμφότερους τους γονείς, ενθαρρύνοντας και κάνοντας δεκτές συμφωνίες ή λαμβάνοντας αποφάσεις που παρέχουν άφθονες ευκαιρίες για επαφή με αμφότερους τους γονείς και επιμερισμό της γονικής μέριμνας μεταξύ τους. Η επιμέλεια του ανηλικού τέκνου μπορεί να ανατεθεί σε οποιονδήποτε εκ των γονέων, σε τρίτο πρόσωπο ή σε αναμορφωτήριο ή ίδρυμα παροχής φροντίδας σε ανηλικούς.

*Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο ενημερωτικό δελτίο για τη «Γονική μέριμνα».*

#### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Κάθε σύζυγος πρέπει να εξασφαλίζει τα προς το ζην μετά την έκδοση διαζυγίου. Καθένας εκ των συζύγων δικαιούται διατροφή, ανεξάρτητα από το είδος του διαζυγίου. Για προφανείς λόγους επιείκειας, το δικαίωμα διατροφής μπορεί να απορριφθεί.

Κατά τον καθορισμό του ποσού της διατροφής, το δικαστήριο οφείλει να λαμβάνει υπόψη τη διάρκεια του γάμου, τη συνεισφορά στα οικονομικά της οικογένειας, την ηλικία και την κατάσταση της υγείας των συζύγων, τα επαγγελματικά τους προσόντα και τις δυνατότητες εύρεσης εργασίας, τον χρόνο που

πρέπει πιθανόν να αφιερώσουν στην ανατροφή των κοινών τέκνων, τα εισοδήματα και τις προσόδους τους και, γενικότερα, όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν τις ανάγκες του συζύγου που δικαιούται τη διατροφή και τις δυνατότητες του συζύγου που την καταβάλλει.

Το δικαστήριο πρέπει να δίνει προτεραιότητα στις υποχρεώσεις διατροφής που έχει ο υπόχρεος σύζυγος απέναντι στο τέκνο του σε σχέση με την υποχρέωση διατροφής που έχει απέναντι στον έτερο σύζυγο λόγω διαζυγίου.

Ο δικαιούχος σύζυγος δεν δικαιούται να απαιτήσει τη διατήρηση του βιοτικού επιπέδου που απολάμβανε κατά τη διάρκεια του γάμου.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο ενημερωτικό δελτίο για τις «Αξιώσεις διατροφής».

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Ο δικαστικός χωρισμός δεν λύει τον δεσμό του γάμου, αλλά οδηγεί σε κατάργηση των υποχρεώσεων έγγαμης συμβίωσης και αμοιβαίας συνδρομής, με την επιφύλαξη του δικαιώματος διατροφής.

Όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία, ο χωρισμός παράγει τα ίδια αποτελέσματα με τη λύση του γάμου.

Ο δικαστικός χωρισμός παύει είτε με τη συμφιλίωση των συζύγων είτε με τη λύση του δεσμού του γάμου.

#### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Οι λόγοι του δικαστικού χωρισμού, είτε κατ' αντιδικία είτε κοινή συναίνεση, ταυτίζονται, αναλογικά, με τους λόγους που οδηγούν στο διαζύγιο κατ' αντιδικία.

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Όπως επισημαίνεται στην απάντηση της ερώτησης αριθ. 4, με τον δικαστικό χωρισμό καταργούνται οι υποχρεώσεις έγγαμης συμβίωσης και αμοιβαίας συνδρομής, διατηρουμένου, ωστόσο, του δικαιώματος διατροφής. Αναφορικά με τα περιουσιακά στοιχεία, ο δικαστικός χωρισμός παράγει τις ίδιες συνέπειες με τη λύση του δεσμού του γάμου.

Οι διατάξεις για το διαζύγιο ισχύουν αναλογικά και για τον δικαστικό χωρισμό.

Ο δικαστικός χωρισμός μπορεί να μετατραπεί σε διαζύγιο, μολονότι δεν αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση διαζυγίου ή στάδιο της διαδικασίας διαζυγίου.

Πράγματι, σε περίπτωση που οι σύζυγοι δεν έχουν συμφιλιωθεί εντός ενός έτους αφότου η απόφαση περί δικαστικού χωρισμού (είτε κατ' αντιδικία είτε κοινή συναίνεση) καταστεί οριστική και αμετάκλητη, οποιοσδήποτε εξ αυτών μπορεί να αξιώσει μετατροπή του δικαστικού χωρισμού σε διαζύγιο. Σε περίπτωση που η αίτηση για μετατροπή υποβληθεί από αμφοτέρους τους συζύγους, δεν είναι αναγκαία η αναμονή της εκπνοής της καθορισμένης προθεσμίας, και η δικαστική απόφαση εκδίδεται άμεσα.

Σε περίπτωση που η αίτηση για μετατροπή υποβληθεί από έναν εκ των συζύγων, ο έτερος σύζυγος θα ειδοποιηθεί αυτοπροσώπως ή δια του νομίμου εκπροσώπου του να ασκήσει προσφυγή - η οποία μπορεί να θεμελιώνεται μόνο στη συμφιλίωση των συζύγων - εντός περιόδου 15 ημερών. Μετά την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων, ο δικαστής εκδίδει απόφαση επί της προσφυγής εντός 15 ημερών.

Η μετατροπή του δικαστικού χωρισμού σε διαζύγιο μπορεί να αξιωθεί και ενώπιον ληξιαρχείου. Η βάση κατά νόμο και κατ' ουσία αξίωση πρέπει να εγείρεται μέσω αίτησης στο ληξιαρχείο, με προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων και επισύναψη αποδεικτικών εγγράφων.

Ο καθ' ου/η καθ' ης καλείται να ασκήσει προσφυγή εντός 15 ημερών, να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία και να επισυνάψει αποδεικτικά έγγραφα.

Σε περίπτωση που δεν ασκηθεί προσφυγή και θεωρείται ότι τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται ο αιτών/η αιτούσα δεν αμφισβητούνται, ο ληξιαρχος, αφού ελέγξει την τήρηση των απαιτήσεων του νόμου, κηρύσσει την αίτηση δεκτή.

Σε περίπτωση που ασκηθεί προσφυγή, ο ληξιαρχος ορίζει μια ημερομηνία για προσπάθεια συμφιλίωσης εντός 15 ημερών και δύναται να διατάξει την εκτέλεση νομικών πράξεων και την προσκόμιση των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων προκειμένου να διαπιστωθεί ότι τηρούνται οι απαιτήσεις του νόμου.

Σε περίπτωση που ο καθ' ου/η καθ' ης έχει ασκήσει προσφυγή και αποδεικνύεται αδύνατη η επίτευξη συμφωνίας, οι διάδικοι ειδοποιούνται να επικαλεστούν και να αξιώσουν την προσκόμιση νέων αποδεικτικών στοιχείων εντός οκτώ ημερών. Στη συνέχεια, η υπόθεση παραπέμπεται στο καθ' ύλην αρμόδιο πρωτοδικείο της περιφέρειας όπου υπάγεται το ληξιαρχείο.

Μετά την παραπομπή της υπόθεσης στο δικαστήριο, ο δικαστής διατάσσει την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων και ορίζει δικάσιμο.

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

«Ακύρωση του γάμου» σημαίνει άρση των νομικών συνεπειών του γάμου λόγω επίκλησης ουσιαστικού ελαττώματος του γάμου.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Είναι ακυρώσιμος ο γάμος που τελέσθηκε:

α) σε περίπτωση ανατρεπτικού κωλύματος (που επιφέρει απόλυτη ή σχετική ακυρότητα)

β) σε περίπτωση έλλειψης συναίνεσης ή συναίνεσης που αποσπάται με πλάνη ή απειλής εκ μέρους ενός ή αμφοτέρων των συζύγων

γ) χωρίς την παρουσία μαρτύρων, ενώ αυτό απαιτείται από το νόμο.

Πιο κάτω παρατίθενται τα ανατρεπτικά κωλύματα που επιφέρουν απόλυτη ακυρότητα και παρεμποδίζουν τον γάμο ενός ατόμου με οποιοδήποτε άλλο:

α) ηλικία κάτω των 16 ετών

β) οξεία άνοια, ακόμα και σε περιόδους εχεφροσύνης, και δικαστική απαγόρευση ή ανικανότητα για δικαιοπραξία λόγω διανοητικής διαταραχής

γ) προηγούμενος γάμος, θρησκευτικός ή πολιτικός, ο οποίος δεν έχει λυθεί, ακόμη και αν η αντίστοιχη πράξη δεν έχει καταχωρηθεί στο ληξιαρχείο.

Πιο κάτω παρατίθενται τα ανατρεπτικά κωλύματα που επιφέρουν σχετική ακυρότητα και παρεμποδίζουν τον γάμο μεταξύ δύο συγκεκριμένων ατόμων:

α) συγγένεια εξ αίματος σε ευθεία γραμμή

β) συγγένεια β' βαθμού εξ αίματος σε πλάγια γραμμή

γ) συγγένεια εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή

δ) προηγούμενη καταδίκη ενός εκ των συζύγων ως υπαίτιου ή συνένοχου σε απόπειρα ανθρωποκτονίας κατά του συζύγου του έτερου συζύγου.

Ο γάμος είναι ακυρώσιμος λόγω έλλειψης συναίνεσης:

α) σε περίπτωση που κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, ένας εκ των δύο συζύγων δεν είχε επίγνωση των πράξεών του λόγω αιφνίδιας ανικανότητας ή άλλων αιτιών

β) σε περίπτωση που ένας εκ των δύο συζύγων παραπλανήθηκε σε σχέση με την ταυτότητα του έτερου συζύγου

γ) σε περίπτωση που η δήλωση συναίνεσης αποσπάστηκε δια φυσικού εξαναγκασμού

δ) σε περίπτωση εικονικού γάμου.

Η πλάνη που καθιστά ελαττωματική τη συναίνεση συνδέεται με την ακύρωση μόνο όταν βασίζεται σε ουσιώδεις προσωπικές ιδιότητες του έτερου συζύγου και αποδεικνύεται ότι ευλόγως ο γάμος δεν θα είχε συναφθεί εάν εξέλιπε η εν λόγω πλάνη.

Ο γάμος που τελείται δια ψυχολογικού καταναγκασμού είναι ακυρώσιμος σε περίπτωση που ένας εκ των συζύγων δέχεται σοβαρή και παράνομη απειλή και ο φόβος του για πραγματοποίηση της απειλής είναι δικαιολογημένος.

Εάν ένας εκ των συζύγων, εν γνώσει του και παρανόμως, αποσπάσει δήλωση συναίνεσης από τον έτερο σύζυγο με την υπόσχεση ότι θα τον/την προφυλάξει από απρόβλεπτη ζημία ή ζημία προκαλούμενη από τρίτους, η υπόσχεση αυτή ισοδυναμεί με παράνομη απειλή.

Η δήλωση συναίνεσης κατά την πράξη τέλεσης του γάμου αποτελεί τεκμήριο όχι μόνο της επιθυμίας των συζύγων να τελέσουν γάμο αλλά και της απουσίας ελαττώματος στη συναινετική δήλωση βούλησής τους λόγω πλάνης ή εξαναγκασμού.

## 9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;

Η ακύρωση ενός πολιτικού γάμου, ο οποίος συνήφθη καλή τη πίστει από αμφότερους τους συζύγους, τίθεται σε ισχύ σε σχέση με τους συζύγους και τρίτους όταν η δικαστική απόφαση για την ακύρωση καθίσταται οριστική και αμετάκλητη.

Σε περίπτωση που μόνο ο ένας σύζυγος συνήψε τη σύμβαση γάμου καλή τη πίστει, τότε μόνο ο εν λόγω σύζυγος μπορεί να αξιώσει τα ωφελήματα που πηγάζουν από το καθεστώς του γάμου και να τα αντιτάξει έναντι τρίτων, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό αντικατοπτρίζει απλώς τη σχέση μεταξύ των συζύγων. Ο σύζυγος που συνάπτει τη σύμβαση γάμου αγνοώντας δικαιολογημένα το ελάττωμα που προκαλεί ακυρότητα ή ακύρωση ή του οποίου η δήλωση συναίνεσης αποσπάσθηκε δια φυσικού ή ψυχολογικού εξαναγκασμού θεωρείται ότι έχει συνάψει γάμο καλή τη πίστει.

Τα εθνικά δικαστήρια είναι αποκλειστικά υπεύθυνα για τη δικαστική γνώση της καλής πίστης. Η καλή πίστη των συζύγων τεκμαίρεται.

Σε περίπτωση που ο γάμος κηρύσσεται άκυρος ή ακυρώνεται, ο σύζυγος που τον συνήψε καλή τη πίστει διατηρεί το δικαίωμα να λαμβάνει διατροφή αφότου η απόφαση καταστεί οριστική και αμετάκλητη ή μεταγραφεί.

## 10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Πριν την έναρξη της διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου, το ληξιαρχείο ή το δικαστήριο πρέπει να ενημερώσουν τους συζύγους για την ύπαρξη και τους στόχους των υπηρεσιών οικογενειακής διαμεσολάβησης.

Η οικογενειακή διαμεσολάβηση είναι μια εξωδικαστική μέθοδος για την επίλυση διαφορών που προκύπτουν στο πλαίσιο των οικογενειακών σχέσεων, κατά την οποία, οι σύζυγοι, με την προσωπική και άμεση συμμετοχή τους και τη συνδρομή του διαμεσολαβητή, προσπαθούν να καταλήξουν σε συμφωνία.

Η χρήση αυτής της εναλλακτικής μεθόδου επίλυσης διαφορών μπορεί να επιλύει διαφορές που προκύπτουν από τη ρύθμιση, την τροποποίηση και τη μη συμμόρφωση με την άσκηση της γονικής μέριμνας, το διαζύγιο και τον δικαστικό χωρισμό, τη μετατροπή του δικαστικού χωρισμού σε διαζύγιο, τη συμφιλίωση των συζύγων σε διάσταση, τον καθορισμό και την τροποποίηση προσωρινής ή οριστικής διατροφής, την παραχώρηση της οικογενειακής στέγης, την άρνηση του δικαιώματος χρήσης του επωνύμου του/της έτερου συζύγου και την παραχώρηση άδειας χρήσης του επωνύμου του/της πρώην συζύγου.

Ο οικογενειακός διαμεσολαβητής είναι ένας επαγγελματίας με άδεια άσκησης του λειτουργήματος από το Υπουργείο Δικαιοσύνης [*Ministério da Justiça*], ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διεξαγωγή συναντήσεων με ανεξάρτητο και αμερόληπτο τρόπο προκειμένου να βοηθήσει τους συζύγους να συμφωνήσουν μεταξύ τους.

Η αίτηση για έκδοση συναινετικού διαζυγίου μπορεί να υποβληθεί στο ληξιαρχείο, εκτός από περιπτώσεις που προκύπτει από συμφωνία που επιτεύχθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας για την έκδοση διαζυγίου κατ' αντιδικία και υπό την προϋπόθεση ότι η υποβολή αίτησης για έκδοση συναινετικού διαζυγίου συνοδεύεται από λεπτομερή κατάλογο των κοινών περιουσιακών στοιχείων του ζεύγους, συμφωνία για τη διάθεση της συζυγικής κατοικίας, συμφωνία για την καταβολή διατροφής στο σύζυγο που την έχει ανάγκη και πιστοποιητικό της δικαστικής απόφασης που ρυθμίζει την άσκηση της γονικής μέριμνας ή συμφωνία για την άσκηση της γονικής μέριμνας έναντι των ανηλικών τέκνων, εάν υπάρχουν, όταν δεν υπάρχει προηγούμενη δικαστική απόφαση επ' αυτού.

## 11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;

### Δικαστικός χωρισμός και διαζύγιο κοινή συναινέσει

Για το δικαστικό χωρισμό και το διαζύγιο κοινή συναινέσει υποβάλλεται αίτηση στο ληξιαρχείο από αμφότερους τους συζύγους βάσει αμοιβαίας συμφωνίας. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα έγγραφα:

- λεπτομερή κατάλογο των κοινών περιουσιακών στοιχείων με προσδιορισμό των αντίστοιχων αξιών τους ή, σε περίπτωση που οι σύζυγοι επιλέγουν να μοιραστούν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία, έγγραφη συμφωνία για την κατανομή ή αίτηση για τη σύνταξη σχετικής συμφωνίας
- βεβαίωση της δικαστικής απόφασης για την άσκηση της γονικής μέριμνας ή έγγραφη συμφωνία για την άσκηση της γονικής μέριμνας έναντι των ανηλικών τέκνων, εάν υπάρχουν, όταν δεν υπάρχει προηγούμενη δικαστική απόφαση επ' αυτού
- έγγραφη συμφωνία για την καταβολή διατροφής στον σύζυγο που την έχει ανάγκη
- έγγραφη συμφωνία για τον τρόπο διάθεσης της συζυγικής κατοικίας
- προγαμιαίο συμβόλαιο, εάν υπάρχει.

Εάν δεν προκύπτει κάτι διαφορετικό από τα προσκομιζόμενα έγγραφα, εννοείται ότι οι συμφωνίες ισχύουν τόσο κατά την περίοδο της διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου όσο και κατά τη μεταγενέστερη περίοδο.

Η διαδικασία για δικαστικό χωρισμό ή διαζύγιο κοινή συναινέσει κινείται με υποβολή αίτησης που υπογράφεται από τους συζύγους ή τους εκπροσώπους τους στο ληξιαρχείο. Η αίτηση υποβάλλεται συνοδευόμενη από τα προαναφερθέντα έγγραφα και ένα πλήρες αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης γάμου. Αφού παραλάβει την αίτηση, ο ληξιαρχος καλεί τους συζύγους σε συνάντηση κατά την οποία πρέπει να ελεγχθεί αν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις. Στη συνάντηση, οι σύζυγοι ενημερώνονται για την παροχή υπηρεσιών οικογενειακής διαμεσολάβησης εάν οι σύζυγοι εξακολουθούν να επιθυμούν διαζύγιο, οι συμφωνίες εξετάζονται και οι σύζυγοι καλούνται να τις τροποποιήσουν σε περίπτωση που δεν διασφαλίζουν δεόντως τα συμφέροντα ενός εκ των συζύγων ή των τέκνων. Για το σκοπό αυτό, μπορούν να εκτελούνται νομικές πράξεις και να λαμβάνονται αποδεικτικά στοιχεία. Σε περίπτωση που πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις και ακολουθούνται οι προαναφερθείσες διαδικασίες, ο ληξιαρχος κάνει δεκτή την αίτηση.

Εάν προσκομισθεί συμφωνία σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας επί των ανηλικών τέκνων, ο φάκελος δικογραφίας διαβιβάζεται στον καθ' ύλην αρμόδιο εισαγγελέα του πρωτοδικείου στην εδαφική δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται το ληξιαρχείο, προκειμένου αυτός να εκφέρει γνώμη για τη συμφωνία εντός 30 ημερών.

Εάν ο εισαγγελέας εκτιμήσει ότι η εν λόγω συμφωνία δεν διασφαλίζει δεόντως τα συμφέροντα των ανηλικών τέκνων, οι αιτούντες έχουν τη δυνατότητα να την τροποποιήσουν αναλόγως ή να προσκομίσουν νέα συμφωνία. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η συμφωνία διαβιβάζεται εκ νέου στον εισαγγελέα. Εάν ο εισαγγελέας κρίνει ότι η συμφωνία διασφαλίζει δεόντως τα συμφέροντα των ανηλικών τέκνων ή εάν οι σύζυγοι την τροποποιήσουν σύμφωνα με τις υποδείξεις του εισαγγελέα, κηρύσσεται το διαζύγιο.

Σε περιπτώσεις όπου οι αιτούντες δεν συμφωνούν με τις τροποποιήσεις που υπέδειξε ο εισαγγελέας και εξακολουθούν να επιθυμούν την έκδοση διαζυγίου ή/ και οι συμφωνίες που προσκομίστηκαν δεν διασφαλίζουν επαρκώς τα συμφέροντα ενός εκ των συζύγων, ο εισαγγελέας δεν δίνει την έγκρισή του και ο φάκελος της δικογραφίας παραπέμπεται στο δικαστήριο στην εδαφική δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται το ληξιαρχείο.

Μετά την παραλαβή της δικογραφίας, ο δικαστής εξετάζει τις συμφωνίες που προσκομίστηκαν από τους συζύγους καλώντας τους να τις τροποποιήσουν εάν δεν διασφαλίζουν τα συμφέροντα ενός εκ αυτών ή των τέκνων τους.

Στη συνέχεια, ο δικαστής καθορίζει τις συνέπειες του διαζυγίου σχετικά με ζητήματα επί των οποίων οι σύζυγοι δεν προχώρησαν σε τροποποιήσεις. Σε περίπτωση που κάποια συμφωνία δεν διασφαλίζει επαρκώς τα συμφέροντα ενός εκ των συζύγων, οι σύζυγοι μπορούν για τον σκοπό αυτό και λαμβανομένων υπόψη των προτεινόμενων συμφωνιών, να δώσουν εντολή για εκτέλεση σχετικών πράξεων και προσκόμιση των απαιτούμενων αποδεικτικών στοιχείων. Κατά τον καθορισμό των συνεπειών του διαζυγίου, ο δικαστής πρέπει όχι μόνο να ενθαρρύνει αλλά και να λαμβάνει υπόψη τη σύμφωνη γνώμη των συζύγων.

Στη συνέχεια κηρύσσεται το συναινετικό διαζύγιο και γίνεται δήλωση του διαζυγίου στο αντίστοιχο ληξιαρχείο.

Η αίτηση για δικαστικό χωρισμό ή διαζύγιο κοινή συναινέσει υποβάλλεται στο δικαστήριο εφόσον οι σύζυγοι δεν επισυνάπτουν τις προαναφερθείσες συμφωνίες.

Στην περίπτωση που η αίτηση για έκδοση διαζυγίου υποβάλλεται στο δικαστήριο, ο δικαστής, μετά την παραλαβή της αίτησης, εξετάζει τις συμφωνίες που προσκομίστηκαν από τους συζύγους καλώντας τους να τις τροποποιήσουν εάν δεν διασφαλίζουν τα συμφέροντα ενός εξ αυτών ή των τέκνων τους. Ο δικαστής καθορίζει τις συνέπειες του διαζυγίου σχετικά με ζητήματα επί των οποίων οι σύζυγοι δεν συμφώνησαν και μπορεί για τον σκοπό αυτό και λαμβανομένων υπόψη των προτεινόμενων συμφωνιών, να διατάξει την εκτέλεση σχετικών πράξεων και την προσκόμιση των απαιτούμενων αποδεικτικών στοιχείων. Κατά τον καθορισμό των συνεπειών του διαζυγίου, ο δικαστής πρέπει όχι μόνο να ενθαρρύνει αλλά και να λαμβάνει υπόψη τη σύμφωνη γνώμη των συζύγων. Στη συνέχεια κηρύσσεται το συναινετικό διαζύγιο και γίνεται δήλωση του διαζυγίου στο αντίστοιχο ληξιαρχείο.

#### **Δικαστικός χωρισμός ή διαζύγιο κατ' αντιδικία**

Η αίτηση για δικαστικό χωρισμό ή διαζύγιο κατ' αντιδικία υποβάλλεται ενώπιον του Οικογενειακού Δικαστηρίου ή, ελλείψει αυτού, ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου πρωτοδικείου. Η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται από τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του ενάγοντος (του ατόμου που καταθέτει την αίτηση αγωγής διαζυγίου).

Οι διατάξεις περί διαζυγίου ισχύουν αναλογικά για τον δικαστικό χωρισμό.

Ο δικαστικός χωρισμός παύει είτε με τη συμφιλίωση των συζύγων είτε με τη λύση του δεσμού του γάμου.

Οποιοσδήποτε εκ των συζύγων μπορεί να καταθέσει αγωγή διαζυγίου κατ' αντιδικία λόγω: έμπρακτης διάστασης επί ένα πλήρες έτος, μεταβολής στις διανοητικές ικανότητες του έτερου συζύγου η οποία έχει διαρκέσει περισσότερο του ενός έτους και η οποία, λόγω της σοβαρότητάς της, υπονομεύει τη δυνατότητα συμβίωσης αφάνειας ενός από τους συζύγους, χωρίς καμία είδηση για τον εξαφανισθέντα για περίοδο τουλάχιστον ενός έτους και άλλων πραγματικών περιστατικών τα οποία, ανεξάρτητα από την υπαιτιότητα που καταλογίζεται στους συζύγους, αποδεικνύουν τον ισχυρό κλονισμό του γάμου. Ο/Η θιγόμενος/η σύζυγος έχει το δικαίωμα να αξιώσει αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη από τον έτερο σύζυγο σύμφωνα με τους γενικούς όρους περί αστικής ευθύνης στα τακτικά δικαστήρια.

Ο/Η σύζυγος που κατέθεσε αγωγή διαζυγίου λόγω μεταβολής των διανοητικών ικανοτήτων του έτερου συζύγου πρέπει να τον αποζημιώσει για την ηθική βλάβη που του προκάλεσε η λύση του δεσμού του γάμου η σχετική αίτηση πρέπει να κατατίθεται κατά τη διαδικασία έκδοσης διαζυγίου.

Εάν ο λόγος διαζυγίου είναι είτε η μεταβολή των διανοητικών ικανοτήτων του έτερου συζύγου με διάρκεια άνω του ενός έτους που, λόγω της σοβαρότητάς της, υπονομεύει τη δυνατότητα συμβίωσης, είτε η αφάνεια του έτερου συζύγου χωρίς καμία είδηση του εξαφανισθέντα για περίοδο τουλάχιστον ενός έτους, μόνο ο σύζυγος που επικαλείται τη μεταβολή των διανοητικών ικανοτήτων ή την αφάνεια του έτερου συζύγου μπορεί να καταθέσει αίτηση αγωγής διαζυγίου. Σε περίπτωση που ο σύζυγος που μπορεί να καταθέσει αγωγή διαζυγίου αδυνατεί να το πράξει λόγω δικαστικής απαγόρευσης, η αγωγή μπορεί να κατατεθεί από το νόμιμο εκπρόσωπο αυτού, ο οποίος έχει λάβει την έγκριση του συγγενικού συμβουλίου σε περίπτωση που νόμιμος εκπρόσωπος είναι ο έτερος σύζυγος, η αγωγή μπορεί να κατατεθεί, για λογαριασμό του δικαιούχου, από οποιονδήποτε συγγενή του σε ευθεία γραμμή ή συγγενή του έως 9<sup>ο</sup> βαθμού σε πλάγια γραμμή, υπό την προϋπόθεση ότι και σε αυτήν την περίπτωση έχει ληφθεί η έγκριση του συγγενικού συμβουλίου.

Το δικαίωμα αίτησης διαζυγίου δεν μεταβιβάζεται λόγω θανάτου, ωστόσο, οι κληρονόμοι του δικαιούχου μπορούν να συνεχίσουν την αγωγή για κληρονομικούς λόγους εάν ο ενάγων αποβιώσει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας κατά τον ίδιο τρόπο, η αγωγή μπορεί να συνεχιστεί κατά των κληρονόμων του εναγόμενου.

Μετά την κατάθεση της σχετικής αίτησης, εάν η αγωγή μπορεί να προχωρήσει, ο δικαστής ορίζει ημερομηνία για μια προσπάθεια συμφιλίωσης και αμφοτέρω ο ενάγων και ο εναγόμενος καλούνται να παραστούν αυτοπροσώπως.

Σε περίπτωση που η προσπάθεια συμφιλίωσης αποτύχει, το δικαστήριο επιδιώκει τη σύμφωνη γνώμη των συζύγων για την έκδοση συναινετικού διαζυγίου σε περίπτωση που επιτευχθεί συμφωνία ή οι σύζυγοι επιλέξουν την έκδοση συναινετικού διαζυγίου σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο της διαδικασίας, ακολουθείται αναλογικά η διαδικασία για το συγκεκριμένο είδος διαζυγίου.

Εάν ο δικαστής αδυνατεί να λάβει τη σύμφωνη γνώμη των συζύγων για έκδοση συναινετικού διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού, επιδιώκει τη σύμφωνη γνώμη των συζύγων σχετικά με την παροχή διατροφής και τη ρύθμιση της άσκησης γονικής μέριμνας. Ο δικαστής επιδιώκει, επίσης, τη σύμφωνη γνώμη των συζύγων σχετικά με τη χρήση της συζυγικής κατοικίας κατά την περίοδο που εκκρεμεί η διαδικασία, όπου υφίσταται τέτοιο ζήτημα.

Κατά την προσπάθεια συμφιλίωσης ή σε οποιοδήποτε άλλο χρονικό σημείο της διαδικασίας, οι διάδικοι δύνανται να συμφωνήσουν σε συναινετικό διαζύγιο ή δικαστικό χωρισμό, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις.

Όταν δεν υπάρχει η σύμφωνη γνώμη ενός εκ των διαδίκων ή η προσπάθεια συμφιλίωσης αποδεικνύεται αδύνατη, ο δικαστής καλεί τον εναγόμενο να υποβάλει υπόμνημα αντίκρουσης εντός 30 ημερών κατά την παροχή της σχετικής ειδοποίησης, ένα αντίγραφο της αρχικής αίτησης διαζυγίου επιδίδεται στον εναγόμενο.

Σε περίπτωση που ο τόπος κατοικίας ή διαμονής του εναγόμενου είναι άγνωστος και έχει καταβληθεί κάθε προσπάθεια εντοπισμού του σύμφωνα με το οικονομικό δίκαιο χωρίς επιτυχία, η ημερομηνία που έχει οριστεί για την προσπάθεια συμφιλίωσης είναι άκυρη και ο εναγόμενος καλείται με δημόσια ανακοίνωση να υποβάλει υπόμνημα αντίκρουσης.

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας για υποβολή υπομνήματος αντίκρουσης, ακολουθούνται οι όροι της κοινής διαδικασίας. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, προσδιορίζεται το αντικείμενο της διαφοράς και ανακοινώνεται η βάση των αποδείξεων. Η τελική ακρόαση λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας με την προσκόμιση των αποδεικτικών στοιχείων. Με την ολοκλήρωση της τελικής ακρόασης, η δικογραφία κλείνει και αποστέλλεται στον δικαστή, ο οποίος εκδίδει απόφαση εντός 30 ημερών.

Αίτηση για δικαστικό χωρισμό μπορεί να υποβληθεί στο πλαίσιο ανταγωγής, ακόμα και εάν ο ενάγων έχει καταθέσει αγωγή διαζυγίου εάν ο ενάγων έχει υποβάλει αίτηση για δικαστικό χωρισμό, ο εναγόμενος μπορεί επίσης να καταθέσει ανταγωγή ζητώντας διαζύγιο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, σε περίπτωση που γίνει δεκτή η αίτηση αγωγής και ανταγωγής, το διαζύγιο πρέπει να κηρύσσεται.

#### **Ακύρωση γάμου**

Ουδείς μπορεί να επικαλεστεί την ακύρωση γάμου με οποιονδήποτε τρόπο, είτε δικαστικώς είτε εξωδικαστικώς, έως ότου αναγνωριστεί με δικαστική απόφαση επί προσφυγής που ασκείται ειδικά για αυτόν τον σκοπό.

Η συγκεκριμένη προσφυγή ασκείται στο Δικαστήριο Οικογενειακών Υποθέσεων και Ανηλίκων με την κατάθεση αίτησης που ονομάζεται «εισαγωγικό έγγραφο», το οποίο, υπό μορφή υπομνημάτων, προσδιορίζει τους διαδίκους, εξιστορεί τα πραγματικά περιστατικά και καταλήγει στο αίτημα της προσφυγής.

Το άτομο που έχει νόμιμο δικαίωμα άσκησης της εν λόγω προσφυγής διαφέρει ανάλογα με τους λόγους της αξίωσης (*ανατρέξτε στην απάντηση της ερώτησης αριθ. 8*).

Οι σύζυγοι ή οι συγγενείς τους σε ευθεία γραμμή ή οι συγγενείς έως 8<sup>ο</sup> βαθμού σε πλάγια γραμμή, οι κληρονόμοι και οι θετοί γονείς των συζύγων, καθώς και ο εισαγγελέας, έχουν το νόμιμο δικαίωμα άσκησης ή συνέχισης της προσφυγής ακύρωσης λόγω ανατρεπτικού κωλύματος γάμου. Εκτός από τα προαναφερθέντα πρόσωπα, δικαιούνται επίσης να καταθέσουν ή να συνεχίσουν την προσφυγή ο κηδεμόνας ή ο επιτρόπος στις περιπτώσεις ανηλίκων ή ατόμων που τελούν υπό δικαστική απαγόρευση ή είναι ανίκανα για δικαιοπραξία λόγω διανοητικής διαταραχής, καθώς και ο πρώτος ή η πρώτη σύζυγος του παραβάτη σε περίπτωση διγαμίας.

Η προσφυγή ακύρωσης νομιζόμενου γάμου ασκείται από τους ίδιους τους συζύγους ή από οποιοδήποτε πρόσωπο θίγεται από τον γάμο. Στις λοιπές περιπτώσεις έλλειψης συναίνεσης, η προσφυγή ακύρωσης μπορεί να ασκηθεί μόνον από τον σύζυγο που δεν είχε συναίνεσει. Ωστόσο, είναι δυνατό να συνεχίσουν την προσφυγή οι συγγενείς εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή, οι κληρονόμοι ή οι θετοί γονείς του, σε περίπτωση θανάτου του προσφεύγοντος ενόσω εκκρεμεί η εκδίκαση της υπόθεσης.

Η προσφυγή ακύρωσης λόγω ελαττωματικής συναίνεσης μπορεί να ασκηθεί αποκλειστικά από τον/τη σύζυγο που υπήρξε θύμα πλάνης ή απειλής, αλλά είναι δυνατό να τη συνεχίσουν οι συγγενείς εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή, οι κληρονόμοι ή οι θετοί γονείς του, σε περίπτωση θανάτου του προσφεύγοντος ενόσω εκκρεμεί η εκδίκαση της υπόθεσης.

Η προσφυγή ακύρωσης λόγω έλλειψης μαρτύρων μπορεί να κινηθεί μόνον από την εισαγγελική αρχή.

Η προσφυγή ακύρωσης λόγω ανατρεπτικού κωλύματος πρέπει να ασκείται:

- α) σε περιπτώσεις ανηλικών, ατόμων υπό δικαστική απαγόρευση ή ανίκανων για δικαιοπραξία λόγω διανοητικής διαταραχής ή οξείας ψυχικής νόσου, όταν ασκείται από το ανίκανο για δικαιοπραξία άτομο, εντός εξαμήνου από τότε που το εν λόγω άτομο ενηλικιώθηκε, ήρθη η δικαστική απαγόρευση ή η ανικανότητα για δικαιοπραξία ή υποχώρησε η ψυχική νόσος όταν ασκείται από άλλο άτομο, εντός τριετίας από την ημερομηνία τέλεσης του γάμου αλλά ποτέ μετά την ενηλικίωση, την άρση της ανικανότητας για δικαιοπραξία ή την υποχώρηση της ψυχικής νόσου του εν λόγω συζύγου
- β) σε περίπτωση καταδίκης για ανθρωποκτονία κατά του/της συζύγου ενός εκ των συζύγων, εντός τριετίας από την ημερομηνία τέλεσης του γάμου
- γ) στις λοιπές περιπτώσεις, το αργότερο εντός εξαμήνου από τη λύση του γάμου.

Μόνον η εισαγγελική αρχή δικαιούται να ασκήσει την προσφυγή πριν τη λύση του γάμου.

Η προσφυγή ακύρωσης λόγω προηγούμενου γάμου που δεν έχει λυθεί δεν μπορεί να ασκηθεί ούτε να συνεχισθεί ενόσω εκκρεμεί η δίκη για κήρυξη της ακυρότητας ή για ακύρωση του πρώτου γάμου του δίγαμου προσώπου.

Η προσφυγή ακύρωσης λόγω έλλειψης συναίνεσης ενός ή αμφοτέρων των συζύγων μπορεί να ασκηθεί μόνον εντός τριετίας από την ημερομηνία τέλεσης του γάμου ή, όταν ο προσφεύγων αγνοεί το γεγονός της τέλεσης του γάμου, εντός εξαμήνου από τη στιγμή που έλαβε σχετική γνώση.

Η προθεσμία για την προσφυγή ακύρωσης λόγω ελαττωματικής συναίνεσης παρέχεται εάν δεν ασκηθεί εντός εξαμήνου από την άρση του ελαττώματος.

Η προσφυγή ακύρωσης λόγω έλλειψης μαρτύρων πρέπει να ασκείται εντός ενός έτους από την ημερομηνία τέλεσης του γάμου.

Το εισαγωγικό έγγραφο πρέπει να συνοδεύεται από τη ληξιαρχική πράξη γάμου και, ενδεχομένως (όταν η ηλικία σύναψης του γάμου αποτελεί τη βάση της προσφυγής), από ληξιαρχική πράξη γέννησης του εν λόγω συζύγου.

Αφού παρέλθει η προθεσμία κατάθεσης του υπομνήματος αντίκρουσης, ακολουθούνται οι προαναφερθέντες όροι της κοινής διαδικασίας.

Η ακύρωση θεωρείται ότι έχει αρθεί και ο γάμος θεωρείται έγκυρος από τη στιγμή της τέλεσής του εάν οποιοδήποτε από τα ακόλουθα περιστατικά λάβει χώρα προτού η δικαστική απόφαση για την ακύρωση καταστεί οριστική και αμετάκλητη:

- α) σε περίπτωση που ένα τέκνο που δεν βρισκόταν σε ηλικία γάμου επιβεβαιώνει τον γάμο του ενώπιον υπαλλήλου του ληξιαρχείου και δύο μαρτύρων αφού ενηλικιωθεί
- β) σε περίπτωση που ένα άτομο το οποίο στερείται νομικής ικανότητας ή έχει καταστεί ανίκανο λόγω διανοητικής διαταραχής επιβεβαιώνει τον γάμο του, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, μετά την άρση της ανικανότητάς του ή, σε περίπτωση ψυχικής νόσου, αφού ο πάσχων έχει πιστοποιήσει δικαστικά την κατάσταση της ψυχικής υγείας του
- γ) σε περίπτωση που ο πρώτος γάμος ενός δίγαμου προσώπου κηρύσσεται άκυρος ή ακυρώνεται
- δ) σε περίπτωση που η έλλειψη μαρτύρων οφείλεται σε περιστάσεις που τη δικαιολογούν, όπως εκείνες που αναγνωρίζει ο ληξιαρχος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν αμφιβολίες για την τέλεση της πράξης.

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Ναι, το καθεστώς νομικής συνδρομής εφαρμόζεται σε όλα τα δικαστήρια και για οποιαδήποτε μορφή δίκης.

*Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο ενημερωτικό δελτίο «Νομική συνδρομή».*

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Ναι. Σε αυτές τις περιπτώσεις, υπάρχει πάντοτε δυνατότητα προσφυγής.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Εάν η εν λόγω απόφαση εκδόθηκε σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός της Δανίας, η απόφαση αναγνωρίζεται στα υπόλοιπα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2003.

Εάν η απόφαση εκδόθηκε στη Δανία, εφαρμόζεται η ειδική διαδικασία επανεξέτασης δικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται στην αλλοδαπή.

Κατά τη διαδικασία αυτή, ο καθ' ου, στον οποίο επιδίδεται η αίτηση επανεξέτασης, οφείλει να υποβάλει υπόμνημα αντίκρουσης εντός 15 ημερών. Ο αιτών δύναται να απαντήσει εντός 10 ημερών από την κοινοποίηση του υπομνήματος αντίκρουσης του καθ' ου. Αφού υποβληθούν όλα τα υπομνήματα από τους διαδίκους και ολοκληρωθούν οι ενέργειες που θεωρούνται απαραίτητες, ο φάκελος δικογραφίας διαβιβάζεται στους διαδίκους και στην εισαγγελική αρχή, που διαθέτουν 15 ημέρες έकाστος για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

Προκειμένου να επικυρωθεί η δικαστική απόφαση, είναι αναγκαίο:

- α) να μην υπάρχουν αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα του εγγράφου που αναφέρει τη δικαστική απόφαση ούτε ως προς το σκεπτικό της απόφασης
- β) η απόφαση να είναι τελεσίδικη σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας όπου εκδόθηκε
- γ) να προέρχεται από δικαστήριο της αλλοδαπής του οποίου η δικαιοδοσία εφαρμόστηκε κατά τις διατάξεις του νόμου και να μην αφορά υπόθεση που εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των πορτογαλικών δικαστηρίων
- δ) να μην είναι δυνατή η επίκληση της εκκρεμοδικίας ή του δεδικασμένου με βάση υπόθεση που εκδικάζεται σε πορτογαλικά δικαστήρια, εκτός εάν το δικαστήριο της αλλοδαπής είναι αυτό που εμπόδισε την κίνηση της διαδικασίας
- ε) ο καθ' ου να έχει ενημερωθεί δεόντως για την προσφυγή, σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας του δικαστηρίου προέλευσης, και να έχουν τηρηθεί, κατά τη διάρκεια της δίκης, το δικαίωμα της υπεράσπισης και η αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαδίκων
- στ) να μην περιλαμβάνει απόφαση, η αναγνώριση της οποίας αντίκειται προδήλως στις αρχές διεθνούς δημόσιας τάξης του πορτογαλικού κράτους.

#### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Εάν ο ενδιαφερόμενος διάδικος επιλέξει να ζητήσει την αναγνώριση απόφασης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου η οποία έχει εκδοθεί στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με εξαίρεση τη Δανία, πρέπει να ασκήσει προσφυγή στο Οικογενειακό Δικαστήριο. Το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο ορίζεται από την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους όπου εκδικάζεται η προσφυγή για αναγνώριση της απόφασης.

#### **16 Ποιο δικαίωμα εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες περί σύγκρουσης δικαίων, στις περιπτώσεις διαζυγίου και δικαστικού χωρισμού εφαρμόζεται το εθνικό δίκαιο του κράτους κοινής υπηκοότητας των δύο συζύγων. Εάν οι σύζυγοι δεν είναι της ίδιας υπηκοότητας, εφαρμόζεται το δίκαιο του κράτους όπου βρίσκεται η κοινή συνήθης κατοικία τους ελλείψει αυτής, εφαρμόζεται το δίκαιο της χώρας με την οποία συνδέεται στενότερα η οικογενειακή ζωή τους. Εάν, ωστόσο, υπάρξει μεταβολή του εφαρμοστέου δικαίου κατά τη διάρκεια του γάμου, ο χωρισμός ή το διαζύγιο μπορούν να θεμελιωθούν μόνον σε κάποιο πραγματικό περιστατικό που συνέβη τη στιγμή αυτής της μεταβολής.

#### Περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στους ακόλουθους ιστότοπους:

[Υπουργείο Δικαιοσύνης](#)

[Γενική Διεύθυνση πολιτικής στον τομέα της δικαιοσύνης](#)

[Γενική Διεύθυνση Διοίκησης Δικαιοσύνης](#)

[Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Επανάταξης](#)

[Ίδρυμα Καταχωρήσεων και Συμβολαιογραφικών Πράξεων](#)

Γραφείο για την Εναλλακτική Επίλυση Διαφορών

[Ανώτατο Δικαστήριο](#)

[Εφετείο της Coimbra](#)

[Εφετείο της Ένορα](#)

[Εφετείο της Λισαβόνας](#)

[Εφετείο του Πόρτο](#)

Εφετείο του Guimarães

[Επίσημη Εφημερίδα](#)

[Βάση δεδομένων νομικών εγγράφων](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 30/04/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

## Διαζύγιο - Ρουμανία

### 1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;

Το διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί κοινή συναινέσει (μέσω δικαστικής, διοικητικής ή συμβολαιογραφικής διαδικασίας). Σε περίπτωση απουσίας κοινής συναίνεσης, το διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί από το δικαστήριο.

### 2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;

Δυνάμει του άρθρου 373 του αστικού κώδικα, διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί στις παρακάτω περιπτώσεις:

με κοινή συναίνεση των συζύγων

εφόσον η σχέση μεταξύ των συζύγων έχει επιδεινωθεί σοβαρά και είναι πλέον αδύνατη η συνέχιση του γάμου

κατόπιν αίτησης ενός εκ των συζύγων, μετά από διάσταση η οποία έχει διαρκέσει τουλάχιστον δύο έτη

κατόπιν αίτησης του/της συζύγου του οποίου/της οποίας η κατάσταση της υγείας καθιστά αδύνατη τη συνέχιση του γάμου

### 3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:

#### 3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);

η ιδιότητα του/της συζύγου παύει να υφίσταται και έκαστος εκ των διαζευγμένων συζύγων μπορεί να ξαναπαντρευτεί

κατά τη λύση του γάμου με διαζύγιο, οι σύζυγοι μπορούν να συμφωνήσουν στη διατήρηση των επωνύμων που χρησιμοποιούσαν κατά τη διάρκεια του γάμου τους. Αν δεν υπάρξει συμφωνία, το δικαστήριο μπορεί, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, να επιτρέψει στους συζύγους να διατηρήσουν τα επώνυμα που χρησιμοποιούσαν κατά τη διάρκεια του γάμου τους. Αν δεν υπάρξει ούτε συμφωνία ούτε δικαστική απόφαση, κάθε πρώην σύζυγος επανέρχεται στο επώνυμο που είχε πριν από τον γάμο.

#### 3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;

Ως αποτέλεσμα του διαζυγίου, το καθεστώς που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων παύει να υφίσταται, αρχής γενομένης από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης διαζυγίου. Ωστόσο, έκαστος εκ των συζύγων –ή αμφότεροι, από κοινού, σε περίπτωση διαζυγίου κοινή συναινέσει– μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο να κηρύξει την παύση ισχύος του καθεστώτος για τις περιουσιακές τους σχέσεις, αρχής γενομένης από την ημερομηνία της διάστασης.

Αν το καθεστώς κοινοκτημοσύνης παύσει να ισχύει μέσω της λύσης του γάμου, οι πρώην σύζυγοι παραμένουν συνιδιοκτήτες της κοινής περιουσίας έως ότου καθοριστούν τα αντίστοιχα μερίδιά τους.

Κατά τη λύση του γάμου, έκαστος εκ των συζύγων αναλαμβάνει την κυριότητα της περιουσίας του, αφού γίνει διανομή της κοινής περιουσίας και διευθετηθούν τα χρέη. Για αυτόν τον λόγο, το μερίδιο της περιουσίας που αντιστοιχεί σε κάθε σύζυγο καθορίζεται καταρχάς βάσει της συνεισφοράς του στην απόκτηση της κοινής περιουσίας και της εκπλήρωσης των κοινών υποχρεώσεων. Εκτός εάν αποδεχθεί το αντίθετο, τεκμαίρεται ότι οι σύζυγοι συνεισέφεραν εξίσου στην κοινή περιουσία.

Ανεξάρτητα από οιαδήποτε υποχρέωση διατροφής μεταξύ των πρώην συζύγων, και παροχής αποζημίωσης, ο σύζυγος που δεν φέρει υπαιτιότητα και ο οποίος έχει υποστεί οικονομική ζημία εξαιτίας της λύσης του γάμου μπορεί να ζητήσει από τον υπαίτιο σύζυγο να τον/την αποζημιώσει. Το οικογενειακό δικαστήριο αποφαινεται επί του συγκεκριμένου αιτήματος με την απόφαση διαζυγίου.

Επιπλέον, έπειτα από το διαζύγιο, χάνονται τα δικαιώματα αμοιβαίας κληρονομιάς.

#### 3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;

Μόλις εκδοθεί η απόφαση διαζυγίου, το οικογενειακό δικαστήριο αποφαινεται για τη σχέση μεταξύ των διαζευγμένων γονέων και των ανήλικων τέκνων. Κατά κανόνα, μετά το διαζύγιο, οι σύζυγοι έχουν **από κοινού τη γονική μέριμνα των τέκνων**. Το οικογενειακό δικαστήριο ορίζει ως **τόπο κατοικίας** του ανήλικου τέκνου την κατοικία του γονέα όπου το τέκνο έχει τη συνήθη διαμονή του, ενώ ο γονέας που αποχωρίζεται το τέκνο έχει δικαίωμα προσωπικής επαφής με αυτό. Το δικαστήριο ορίζει τη **συνεισφορά** κάθε γονέα στα έξοδα που σχετίζονται με την ανατροφή, την εκπαίδευση, τη σχολική φοίτηση και την επαγγελματική κατάρτιση του τέκνου.

Αν αλλάξουν οι περιστάσεις, το οικογενειακό δικαστήριο μπορεί να τροποποιήσει τα μέτρα που αφορούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των διαζευγμένων γονέων απέναντι στα ανήλικα τέκνα τους, εφόσον του ζητηθεί είτε από τους γονείς είτε από άλλο μέλος της οικογένειας, από το τέκνο, την υπηρεσία κοινωνικής πρόνοιας, τον δημόσιο φορέα προστασίας των τέκνων ή τον εισαγγελέα.



### 3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;

Ως αποτέλεσμα της λύσης του γάμου, παύει να ισχύει και η υποχρέωση διατροφής μεταξύ των συζύγων. Ο/Η διαζευγμένος σύζυγος δικαιούται διατροφή αν βρίσκεται σε οικονομική ανάγκη λόγω ανικανότητας προς εργασία η οποία προέκυψε πριν ή κατά τη διάρκεια του γάμου ή εντός ενός έτους από τη λύση του (όμως μόνο εφόσον η ανικανότητα προκλήθηκε από περίπτωση που σχετίζεται με τον γάμο).

Ο/Η σύζυγος που καταθέτει αίτηση για επίδομα διατροφής δεν μπορεί να ζητήσει και αποζημίωση. Όταν το διαζύγιο έχει χορηγηθεί λόγω αποκλειστικής υπαιτιότητας του εναγομένου συζύγου, ο ενάγων σύζυγος μπορεί να λάβει αποζημίωση. Αποζημίωση μπορεί να χορηγηθεί μόνο αν ο γάμος διήρκεσε τουλάχιστον 20 έτη.

### 4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;

Στο ρουμανικό δίκαιο δεν υφίσταται η έννοια του «δικαστικού χωρισμού» παρά μόνο της «διάστασης» και η δικαστική διανομή της περιουσίας. Η εν λόγω κατάσταση πρέπει να αποδειχθεί ενώπιον του δικαστηρίου. Όταν η διάσταση έχει διαρκέσει τουλάχιστον δύο έτη, συντρέχει λόγος δικαστικής έκδοσης διαζυγίου.

### 5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;

### 6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;

### 7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;

Ένας γάμος ακυρώνεται λόγω παραβίασης κάποιας εκ των νομικών απαιτήσεων που αφορούν τη γαμήλια σύμβαση. Ένας γάμος μπορεί να ακυρωθεί μόνο με δικαστική απόφαση. Η ακύρωση έχει αναδρομική και μελλοντική ισχύ ο γάμος θεωρείται ότι δεν έχει τελεστεί.

### 8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;

Παραβάσεις των νομικών διατάξεων που σχετίζονται με τη γαμήλια σύμβαση, όπως οι παρακάτω, συνιστούν απόλυτους λόγους ακύρωσης:

ο γάμος συνήφθη χωρίς συναίνεση

ο γάμος συνήφθη μεταξύ προσώπων του ίδιου φύλου

ο γάμος συνήφθη από ήδη έγγαμο πρόσωπο

ο γάμος συνήφθη μεταξύ συγγενών εξ αίματος ή εκ πλαγίου, έως και τέταρτου βαθμού συγγένειας

ο γάμος συνήφθη από άτομο που δεν έχει σώας τας φρένας ή έχει διανοητικές διαταραχές

ο γάμος συνήφθη χωρίς τη συναίνεση των μελλοντικών συζύγων ή η εν λόγω συναίνεση δεν δόθηκε σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει ο νόμος

ο γάμος συνήφθη από ανήλικο πρόσωπο κάτω των 16 ετών

ο γάμος συνήφθη για λόγους διαφορετικούς από τη δημιουργία οικογένειας.

Σχετικοί λόγοι για την ακύρωση γάμου είναι οι εξής:

όταν συνάπτεται από ανήλικο 16 ετών βάσει ιατρικής γνωμάτευσης, χωρίς τη συναίνεση των γονέων/του γονέα που έχει τη νόμιμη κηδεμονία ή χωρίς την έγκριση του προσώπου που έχει γονικά δικαιώματα

όταν υπάρχει ελάττωμα της συναίνεσης: πλάνη (όσον αφορά τη φυσική ταυτότητα του άλλου συζύγου), απάτη ή βία

όταν συνάπτεται από πρόσωπο που προσωρινά δεν έχει δυνατότητα κρίσης

όταν ο γάμος συνάπτεται μεταξύ θετού γονέα και ανήλικου τέκνου που έχει υπό την κηδεμονία του.

### 9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;

Μέχρι να εκδοθεί η οριστική δικαστική απόφαση, ο σύζυγος ο οποίος καλή τη πίστιε σύναψε άκυρο ή ακυρωθέντα γάμο διατηρεί την ιδιότητα του/της συζύγου εντός έγκυρου γάμου, και οι περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των πρώην συζύγων υπόκεινται, κατ' αναλογία, στις διατάξεις που διέπουν το διαζύγιο.

Ο άκυρος χαρακτήρας του γάμου δεν έχει καμία έννομη συνέπεια για τα τέκνα, τα οποία διατηρούν την ιδιότητά τους ως τέκνα του γάμου. Όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις γονέων και τέκνων, ισχύουν κατ' αναλογία οι διατάξεις που διέπουν το διαζύγιο.

Μια δικαστική απόφαση που κρίνει άκυρο ή ακυρώνει ένα γάμο είναι εκτελεστέη έναντι τρίτων αντιστοίχως είναι εφαρμοστέες οι διατάξεις που αφορούν τις διατυπώσεις για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, τον δημόσιο χαρακτήρα της γαμήλιας σύμβασης και την μη εκτελεστότητα του γαμήλιας σύμβασης.

Η ακυρότητα ενός γάμου δεν μπορεί να επιβληθεί έναντι τρίτου σε σχέση με πρότερη πράξη που είχε συναφθεί με έναν εκ των συζύγων, εκτός εάν έχουν ολοκληρωθεί οι διατυπώσεις δημοσιοποίησης που ορίζονται από τον νόμο σχετικά με την αγωγή για κήρυξη ακυρότητας ή την αγωγή ακύρωσης, ή αν ο τρίτος γνώριζε τους λόγους της ακυρότητας του γάμου πριν από την ολοκλήρωση της πράξης.

### 10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Η διαμεσολάβηση πριν από την έναρξη της δικαστικής διαδικασίας είναι προαιρετική. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι δικαστικές αρχές οφείλουν να ενημερώνουν τους διαδίκους σχετικά με τη δυνατότητα και τα πλεονεκτήματα της διαμεσολάβησης.

Μέσω της διαμεσολάβησης μπορούν να διευθετηθούν οι παρεξηγήσεις μεταξύ των συζύγων που αφορούν τη συνέχιση του γάμου, την άσκηση των γονικών δικαιωμάτων, τον καθορισμό της κατοικίας των τέκνων, τη συνεισφορά των γονέων στη διατροφή των τέκνων, καθώς και κάθε άλλη παρεξήγηση που προκύπτει από τη σχέση των συζύγων αναφορικά με τα δικαιώματα που τους παρέχει ο νόμος. Ο διαμεσολαβητής θα διασφαλίσει ότι το αποτέλεσμα της διαμεσολάβησης δεν θα είναι αντίθετο προς το συμφέρον του τέκνου και θα προτρέψει τους γονείς να εστιάσουν κυρίως στις ανάγκες του τέκνου και να αναλάβουν τη γονική μέριμνα ώστε να διασφαλιστεί ότι η διάσταση ή το διαζύγιο δεν παρεμποδίζει την ανατροφή και την ανάπτυξή του.

Η συμφωνία διαμεσολάβησης η οποία περιέχει τη συμφωνία των μερών σχετικά με την άσκηση των γονικών δικαιωμάτων, τη συνεισφορά των γονέων στη διατροφή των τέκνων και τον καθορισμό της κατοικίας των τέκνων πρέπει να υπόκειται στην άδεια του δικαστηρίου, το οποίο υποχρεούται να εξακριβώσει αν η συμφωνία είναι σε συνάρτηση με το συμφέρον του τέκνου.

Αν οι σύζυγοι συμφωνήσουν στην έκδοση διαζυγίου και δεν έχουν ανήλικα τέκνα τα οποία να έχουν γεννηθεί εντός ή εκτός γάμου ή να είναι υιοθετημένα, ο γενικός ληξιαρχος ή ο συμβολαιογράφος του τόπου στον οποίο συνήφθη ο γάμος ή στον οποίο είχε καταχωρηθεί η τελευταία κοινή κατοικία των συζύγων μπορεί να κηρύξει τη λύση του γάμου μέσω της συμφωνίας των συζύγων και να τους εκδώσει πιστοποιητικό διαζυγίου.

Διαζύγιο μέσω συμφωνίας των συζύγων μπορεί να εκδοθεί από συμβολαιογράφο και στην περίπτωση που υπάρχουν ανήλικα τέκνα τα οποία έχουν γεννηθεί εντός ή εκτός γάμου ή έχουν υιοθετηθεί, υπό την προϋπόθεση ότι οι σύζυγοι συμφωνούν επί όλων των πτυχών που αφορούν το ονοματεπώνυμο, την άσκηση γονικής μέριμνας, τον καθορισμό της κατοικίας των τέκνων, τους τρόπους διατήρησης προσωπικών σχέσεων και τον καθορισμό της συνεισφοράς των γονέων στα έξοδα που σχετίζονται με την ανατροφή, την εκπαίδευση, τη σχολική φοίτηση και την επαγγελματική κατάρτιση των τέκνων.

### 11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;

Η αίτηση διαζυγίου εμπίπτει στις αρμοδιότητες του δικαστηρίου.

Από χωρική άποψη, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου στον οποίο βρίσκεται η τελευταία κοινή κατοικία των συζύγων. Αν οι σύζυγοι δεν είχαν κοινή κατοικία ή αν κανείς εξ αυτών δεν ζει πλέον στον τόπο όπου βρισκόταν η τελευταία κοινή κατοικία τους, η αίτηση πρέπει να κατατεθεί στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο για τον τόπο στον οποίο βρίσκεται η κατοικία του εναγομένου. Ωστόσο, αν ο εναγόμενος δεν έχει κατοικία στη Ρουμανία, και τα ρουμανικά δικαστήρια έχουν διεθνή αρμοδιότητα, η αίτηση θα πρέπει να κατατεθεί στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο για τον τόπο στον οποίο βρίσκεται η κατοικία του

ενάγοντος. Αν ούτε ο ενάγων ούτε ο εναγόμενος έχει την κατοικία του/της στη Ρουμανία, οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν να καταθέσουν την αίτηση διαζυγίου σε οποιοδήποτε δικαστήριο της Ρουμανίας. Όταν δεν υφίσταται τέτοια συμφωνία, η αίτηση διαζυγίου θα πρέπει να κατατεθεί στο δικαστήριο του Τομέα 5 στο Βουκουρέστι.

Η αίτηση διαζυγίου πρέπει, εκτός από τις παρατηρήσεις από την κλήτευση, να περιλαμβάνει τα ονόματα των ανήλικων τέκνων. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από το πιστοποιητικό γάμου, αντίγραφα των πιστοποιητικών γέννησης των ανήλικων τέκνων και, όπου χρειάζεται, τη συμφωνία των συζύγων που προέκυψε μετά από τη διαμεσολάβηση.

Σε περίπτωση που η αίτηση διαζυγίου βασίζεται στη συμφωνία των μερών, πρέπει να υπογραφεί από αμφότερους τους συζύγους ή από κοινά εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο ο οποίος διαθέτει επικυρωμένο ειδικό πληρεξούσιο. Αν ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος είναι δικηγόρος, βεβαιώνει το γνήσιο των υπογραφών των συζύγων, όπως ορίζει ο νόμος.

Οι διάδικοι πρέπει να εμφανιστούν αυτοπροσώπως ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων, εκτός αν ένας εξ αυτών εκτίει στερητική της ελευθερίας ποινή, κωλύεται λόγω σοβαρής ασθένειας, τελεί υπό προσωρινά μέτρα, διαμένει στο εξωτερικό ή βρίσκεται σε κατάσταση η οποία δεν του επιτρέπει να παραστεί αυτοπροσώπως σε τέτοιες περιπτώσεις, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να εκπροσωπηθεί από δικηγόρο, εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο ή, κατά περίπτωση, από κληδεμόνα ή πρόσωπο που ασκεί επιτροπεία (*δικαστικός συμπαραστάτης*). Αν την ημέρα της ακροαματικής διαδικασίας στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ο ενάγων απουσιάζει αδικαιολόγητα, και εμφανιστεί μόνο ο εναγόμενος, η αίτηση απορρίπτεται ως αβάσιμη.

Το δικαστήριο διαζυγίων αποφαίνεται, ακόμα κι αν η αίτηση διαζυγίου δεν ζητούσε κάτι τέτοιο, όσον αφορά την άσκηση γονικής μέριμνας, τη συνεισφορά των γονέων στα έξοδα που σχετίζονται με την ανατροφή και την εκπαίδευση των τέκνων, την κατοικία τους και το δικαίωμα του γονέα να έχει προσωπική σχέση με τα τέκνα.

Κάθε ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να καταθέσει αίτηση για την κήρυξη ακυρότητας του γάμου για απόλυτους λόγους. Η αίτηση ακύρωσης γάμου έχει προσωπικό χαρακτήρα και δεν επηρεάζει σε καμία περίπτωση τους κληρονόμους. Ωστόσο, αν η αίτηση κατατέθηκε από έναν εκ των συζύγων, μπορεί να συνεχιστεί από οιονδήποτε εκ των κληρονόμων.

### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Νομική συνδρομή μπορεί να χορηγηθεί υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα αριθ. 51/2008 σχετικά με τη νομική συνδρομή σε αστικές υποθέσεις, όπως εγκρίθηκε με τροποποιήσεις και προσθήκες με τον νόμο αριθ. 193/2008, όπως τροποποιήθηκε στη συνέχεια.

Νομική συνδρομή μπορεί να χορηγηθεί, χωριστά ή σωρευτικά, με τη μορφή συνδρομής από δικηγόρο καταβολή αμοιβής εμπειρογνώμονα, μεταφραστή ή διεργμηνέα καταβολή αμοιβής δικαστικού επιμελητή και με τη μορφή απαλλαγών, εκπτώσεων, δόσεων ή αναβολών ως προς την καταβολή των νομικών εξόδων.

Επιλέξιμα για πλήρη νομική συνδρομή είναι τα πρόσωπα που είχαν μέσο καθαρό μηνιαίο εισόδημα ανά μέλος της οικογένειας μικρότερο από 300 RON κατά τους δύο τελευταίους μήνες πριν από την κατάθεση της αίτησης. Αν το εισόδημα είναι μικρότερο των 600 RON, το ποσοστό της παρεχόμενης νομικής συνδρομής είναι 50%. Νομική βοήθεια ανάλογη με τις ανάγκες του αιτούντος μπορεί επίσης να χορηγηθεί σε άλλες περιπτώσεις κατά τις οποίες τα συγκεκριμένα ή εκτιμώμενα έξοδα της δικαστικής διαδικασίας είναι πιθανόν να περιορίσουν την αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη, για παράδειγμα λόγω της διαφοράς μεταξύ του κόστους ζωής στο κράτος μέλος στο οποίο διαμένει ο αιτών και του κόστους ζωής στη Ρουμανία.

### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Στον νέο κώδικα πολιτικής δικονομίας, η προθεσμία άσκησης προσφυγής κατά απόφασης είναι 30 ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης.

### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Η ισχύουσα νομοθεσία που αφορά την αναγνώριση απόφασης διαζυγίου είναι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003. Η αίτηση πρέπει να κατατεθεί στο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου διαμονής ή κατοικίας του εναγομένου στη Ρουμανία. Αν δεν είναι γνωστή η διαμονή του εναγομένου, η αίτηση πρέπει να κατατεθεί στο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου διαμονής ή κατοικίας του ενάγοντος.

### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Προσφυγή κατά αναγνωριστικής απόφασης είναι δυνατή με την κατάθεση αίτησης στο εφετείο που έχει κατά τόπον αρμοδιότητα ή με την υποβολή έφεσης στο Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο.

### **16 Ποιο δικαίο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**


Προκειμένου το ρουμανικό δικαστήριο να καθορίσει το εφαρμοστέο δίκαιο σε διεθνείς σχέσεις ιδιωτικού δικαίου, εφαρμόζει είτε τον *κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1259/2010 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2010, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στο διαζύγιο και τον δικαστικό χωρισμό είτε το άρθρο 2957 και επόμενα του αστικού κώδικα.*

Οι σύζυγοι μπορούν να επιλέξουν το δίκαιο του κράτους στο οποίο έχουν την κοινή συνήθη διαμονή τους ή είχαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους (αν τουλάχιστον ο ένας εξ αυτών διαμένει σε αυτό κατά την ημερομηνία της συμφωνίας για την επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου), το δίκαιο του κράτους του οποίου υπήκοος είναι ο ένας εκ των συζύγων, το δίκαιο του κράτους στο οποίο διέμεναν οι σύζυγοι τα τελευταία τρία έτη, ή το ρουμανικό δίκαιο.

Αν οι σύζυγοι δεν έχουν επιλέξει, εφαρμοστέο δίκαιο είναι το δίκαιο του κράτους στο οποίο έχουν την κοινή συνήθη διαμονή τους, ή ελλείψει αυτής, το δίκαιο του κράτους στο οποίο οι σύζυγοι είχαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους (αν τουλάχιστον ο ένας εξ αυτών εξακολουθεί να διαμένει σε αυτό το κράτος κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης διαζυγίου) όταν ο ένας εκ των συζύγων δεν έχει συνήθη διαμονή, εφαρμοστέο δίκαιο είναι το δίκαιο του κράτους του οποίου ήταν αμφότεροι υπήκοοι κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης διαζυγίου ή όταν οι σύζυγοι έχουν διαφορετική υπηκοότητα, το δίκαιο της χώρας της οποίας είχαν τελευταία κοινή υπηκοότητα (αν τουλάχιστον ο ένας εξ αυτών εξακολουθεί να έχει την εν λόγω υπηκοότητα κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης διαζυγίου). Σε κάθε άλλη περίπτωση, εφαρμοστέο δίκαιο είναι το ρουμανικό.

Τελευταία επικαιροποίηση: 03/12/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση  αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

## **Διαζύγιο - Σλοβενία**

### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Το σλοβενικό δίκαιο αναγνωρίζει α) την έκδοση συναινετικού διαζυγίου μεταξύ των συζύγων και β) την άσκηση αγωγής διαζυγίου.

α) Στην περίπτωση της **έκδοσης συναινετικού διαζυγίου μεταξύ των συζύγων**, το δικαστήριο εκδίδει απόφαση διαζυγίου σύμφωνα με το άρθρο 64 του νόμου περί γάμου και οικογενειακών σχέσεων (*Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ZZZDR*), υπό την προϋπόθεση ότι οι σύζυγοι έχουν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με τη φροντίδα, την ανατροφή και τη συντήρηση των τέκνων του ζεύγους, καθώς και σχετικά με την επικοινωνία των τέκνων με τους γονείς (σε περίπτωση που πρέπει να ζητηθεί η γνώμη ενός Κέντρου Κοινωνικών Υποθέσεων), και εφόσον έχουν υποβάλει, υπό τη μορφή εκτελεστής συμβολαιογραφικής πράξης, συμφωνία σχετικά με τη διανομή των κοινών περιουσιακών τους στοιχείων, στην οποία προβλέπεται επίσης σε ποιον από τους συζύγους θα περιέλθει η κατοικία του ζεύγους ή θα γίνει μισθωτής και η χορήγηση διατροφής προς τον σύζυγο που δεν διαθέτει πόρους και είναι άνεργος χωρίς δική του υπατιότητα.

β) Όταν η εξακολούθηση της έγγαμης σχέσης έχει καταστεί για οποιονδήποτε λόγο «αφόρητη», έκαστος εκ των συζύγων μπορεί να ζητήσει την έκδοση διαζυγίου **με την άσκηση αγωγής διαζυγίου**. Στην προκειμένη περίπτωση, το δικαστήριο αποφαινεται επίσης για τη φροντίδα, την ανατροφή και τη συντήρηση των τυχόν κοινών τέκνων του ζεύγους, καθώς και για την επικοινωνία τους με τους γονείς. Πριν από την έκδοση απόφασης, το δικαστήριο υποχρεούται να ζητήσει τη γνώμη του Κέντρου Κοινωνικών Υποθέσεων.

Και στις δύο περιπτώσεις, τόσο με την παραλαβή αίτησης έκδοσης συναινετικού διαζυγίου όσο και με την παραλαβή αγωγής διαζυγίου, το δικαστήριο διατάσσει το αρμόδιο *Κέντρο Κοινωνικών Υποθέσεων* να διεξαγάγει διερευνητική συνέντευξη, στην οποία υποχρεούνται να εμφανιστούν αυτοπροσώπως αμφότεροι οι σύζυγοι, χωρίς την παρουσία πληρεξουσίων. Το Κέντρο Κοινωνικών Υποθέσεων υποβάλλει στο δικαστήριο έκθεση σχετικά με το αποτέλεσμα της διερευνητικής συνέντευξης.

## **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Ο νόμος περί γάμου και οικογενειακών σχέσεων αναγνωρίζει μόνο έναν λόγο διαζυγίου: *ότι η έγγαμη σχέση έχει καταστεί αφόρητη*. Αυτό σημαίνει ότι ο γάμος έχει υποστεί ρήξη σε τόσο μεγάλο και ανεπανόρθωτο βαθμό ώστε να μην είναι πλέον δυνατόν να διασωθεί. Η έγγαμη σχέση θεωρείται «αφόρητη» μόνο όταν οι σχέσεις μεταξύ των συζύγων δεν έχουν υποστεί απλώς προσωρινή ρήξη, αλλά έχουν διαταραχθεί, για σοβαρούς λόγους, σε μεγάλο και ανεπανόρθωτο βαθμό. Ο αφόρητος χαρακτήρας αξιολογείται με βάση την κατάσταση που διαπιστώνεται κατά τη χρονική στιγμή της ακροαματικής διαδικασίας, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων που οδήγησαν στην τρέχουσα κατάσταση. Το δικαστήριο στοιχειοθετεί επίσης τον αφόρητο χαρακτήρα της έγγαμης σχέσης όταν ο εναγόμενος σύζυγος συναινεί για την έκδοση διαζυγίου.

Ο γάμος μπορεί να λυθεί κατόπιν αιτήματος ενός εκ των συζύγων και δεν απαιτείται να στοιχειοθετηθεί ο αφόρητος χαρακτήρας της έγγαμης σχέσης για αμφότερους τους συζύγους.

Το ζήτημα της υπατιότητας για το γεγονός ότι ο γάμος έχει καταστεί αφόρητος δεν θίγεται, ούτε εξετάζεται από το δικαστήριο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Ο γάμος μπορεί επίσης να λυθεί κατόπιν αιτήματος του συζύγου που ευθύνεται για το γεγονός ότι η έγγαμη σχέση έχει καταστεί αφόρητη.

## **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

Οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου περιγράφονται αναλυτικά κατωτέρω:

### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Ο ένας εκ των συζύγων που αλλάζει το επώνυμό του μετά τη σύναψη γάμου μπορεί, εντός προθεσμίας έξι μηνών από την έκδοση της τελεσιδικής απόφασης διαζυγίου ή έκδοσης συναινετικού διαζυγίου, να υποβάλει δήλωση με την οποία εκφράζει την επιθυμία του να επαναφέρει το επώνυμο που είχε πριν από τον γάμο. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί μόνο εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν είχε τροποποιήσει περαιτέρω το επώνυμό του κατά τη διάρκεια της έγγαμης σχέσης (άρθρο 17 του νόμου περί προσωπικού ονόματος/*Zakon o osebnem imenu, ZOI-1*). Το θέμα της αλλαγής επωνύμου αποτελεί διοικητικό ζήτημα, επί του οποίου δεν αποφαινεται το δικαστήριο αλλά ο αρμόδιος διοικητικός φορέας.

### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Κατά τη διανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων μεταξύ των συζύγων, **ισχύει το νομικό τεκμήριο της ισότιμης διανομής των κοινών περιουσιακών στοιχείων των συζύγων** εντούτοις, ο σύζυγος που θεωρεί ότι θα βρεθεί σε μειονεκτική θέση μέσω της διανομής των περιουσιακών στοιχείων μπορεί να ζητήσει τον προσδιορισμό του δικού του μεριδίου κατ' αναλογία της συνεισφοράς του στη δημιουργία των κοινών περιουσιακών στοιχείων. Για να το πράξει αυτό, το δικαστήριο δεν λαμβάνει υπόψη μόνο τα εισοδήματα εκάστου συζύγου, αλλά συνεκτιμά και άλλες περιστάσεις, όπως την αμοιβαία αρωγή μεταξύ των συζύγων, τη φροντίδα και την ανατροφή των τέκνων, την άσκηση των οικιακών καθηκόντων, τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων, καθώς και οιαδήποτε άλλη μορφή εργασίας και συμμετοχής στη διαχείριση, τη διατήρηση και την αύξηση των κοινών περιουσιακών στοιχείων.

### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

#### **ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ**

Ø Στην περίπτωση της έκδοσης συναινετικού διαζυγίου, οι σύζυγοι πρέπει **να καταλήξουν σε συμφωνία όσον αφορά την ανατροφή και τη φροντίδα των τέκνων**, ενώ το δικαστήριο αξιολογεί κατά πόσον η εν λόγω συμφωνία είναι προς το συμφέρον των τέκνων. Η συμφωνία μπορεί να αφορά τα εξής:

ότι αμφότεροι οι σύζυγοι θα αναλάβουν ή θα συνεχίσουν να αναλαμβάνουν τη μέριμνα για τη φροντίδα και την ανατροφή των τέκνων

ή ότι η φροντίδα και η ανατροφή όλων των τέκνων θα ανατεθεί στον έναν από τους γονείς

ή ότι η φροντίδα και η ανατροφή ορισμένων από τα τέκνα θα ανατεθεί στον έναν γονέα και των υπόλοιπων τέκνων στον έτερο γονέα.

Εάν οι γονείς δεν καταλήξουν οι ίδιοι σε συμφωνία επί του ζητήματος, ζητείται η συνδρομή του Κέντρου Κοινωνικών Υποθέσεων για την επίτευξη συμφωνίας.

Εάν οι γονείς **καταλήξουν σε συμφωνία επί της φροντίδας και της ανατροφής των τέκνων**, δύνανται να υποβάλουν στο δικαστήριο πρόταση για την έκδοση σχετικής απόφασης στο πλαίσιο εκούσιας δικαιοδοσίας.

*Εάν δεν καταλήξουν σε συμφωνία ή εάν η συμφωνία δεν είναι προς το συμφέρον των τέκνων*, το δικαστήριο δεν εκδίδει συναινετικό διαζύγιο αντιθέτως, απαιτείται η άσκηση αγωγής διαζυγίου.

Σε περίπτωση που, ακόμη και με τη συνδρομή του Κέντρου Κοινωνικών Υποθέσεων, οι γονείς δεν καταλήξουν σε συμφωνία ως προς την ανατροφή και τη φροντίδα των τέκνων, **το δικαστήριο αποφαινεται κατόπιν αίτησης ενός εκ των γονέων ή αμφότερων των γονέων:**

ότι η φροντίδα και η ανατροφή όλων των τέκνων πρέπει να ανατεθεί στον έναν γονέα

ή ότι η φροντίδα και η ανατροφή ορισμένων από τα τέκνα πρέπει να ανατεθεί στον έναν γονέα και των υπόλοιπων τέκνων στον έτερο γονέα,

σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί ότι η φροντίδα και η ανατροφή όλων των τέκνων ή ορισμένων εξ αυτών πρέπει να ανατεθεί σε τρίτο.

Το δικαστήριο οφείλει να ζητήσει τη γνώμη του Κέντρου Κοινωνικών Υποθέσεων πριν εκδώσει την απόφασή του και να λάβει υπόψη, κατά τη λήψη της απόφασης αυτής, τη γνώμη του παιδιού, εάν την εκφράσει το ίδιο το παιδί ή κάποιο πρόσωπο που το παιδί εμπιστεύεται και έχει το ίδιο επιλέξει και υπό την προϋπόθεση ότι το παιδί είναι ικανό να κατανοήσει τη σημασία και τις συνέπειες της διαδικασίας.

Ø Στην περίπτωση της έκδοσης διαζυγίου κατόπιν άσκησης **αγωγής** και προκειμένου να ρυθμιστούν οι σχέσεις μεταξύ των διαζευγμένων συζύγων και των κοινών ανήλικων τέκνων τους, το δικαστήριο αποφαινεται επί της φροντίδας και της ανατροφής των τέκνων αφού διακριβώσει ποιος είναι ο βέλτιστος τρόπος εξυπηρέτησης του συμφέροντος των τέκνων. Στην περίπτωση αυτή επίσης, οι γονείς μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία όσον αφορά τη φροντίδα και την ανατροφή των κοινών τέκνων τους προς το συμφέρον των τέκνων. Το ίδιο ισχύει, τηρουμένων των αναλογιών, και στην περίπτωση της φροντίδας και της

ανατροφής των τέκνων σε υποθέσεις έκδοσης συναινετικού διαζυγίου. Η απόφαση σχετικά με το ποιον γονέα θα κατοικούν τα τέκνα μετά το διαζύγιο, την επικοινωνία τους με τον γονέα με τον οποίο δεν θα συγκατοικούν, καθώς και σχετικά με την καταβολή διατροφής, συνιστά αναπόσπαστο μέρος της απόφασης έκδοσης διαζυγίου.

## ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Οι γονείς πρέπει να επιχειρήσουν να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τον τρόπο διευθέτησης της επικοινωνίας με τα τέκνα.

Εάν **δεν έχουν καταλήξει σε συμφωνία**, μπορούν να υποβάλουν στο δικαστήριο πρόταση για την έκδοση σχετικής απόφασης στο πλαίσιο εκούσιας δικαιοδοσίας εάν το δικαστήριο κρίνει ότι η συμφωνία δεν εξυπηρετεί το συμφέρον των τέκνων, απορρίπτει την πρόταση.

Εάν οι γονείς **δεν είναι σε θέση να καταλήξουν σε συμφωνία**, το δικαστήριο αποφαίνεται επί της πρότασης του ενός ή του άλλου γονέα (σε περίπτωση έκδοσης συναινετικού διαζυγίου, οι σύζυγοι πρέπει να εσωκλείουν στη συμφωνία έκδοσης συναινετικού διαζυγίου συμφωνία όσον αφορά την επικοινωνία με τα τέκνα, ούτως ώστε το δικαστήριο να επισυνάπτει την εν λόγω συμφωνία στην απόφαση έκδοσης συναινετικού διαζυγίου), ενώ οι γονείς πρέπει επίσης να προσκομίσουν στο δικαστήριο αποδεικτικά στοιχεία από το Κέντρο Κοινωνικών Υποθέσεων, βάσει των οποίων στοιχειοθετείται η απόπειρά τους να καταλήξουν πρωτίστως σε συμφωνία.

Το δικαστήριο αποφαίνεται επί της επικοινωνίας με τα τέκνα αυτεπαγγέλτως (*ex officio*) μόνο εάν το ζήτημα αφορά την επικοινωνία με τα τέκνα μετά την άσκηση αγωγής διαζυγίου ή μετά τη λύση της έγγραφης σχέσης των γονέων.

Η απόφαση σχετικά με την επικοινωνία με τα τέκνα εκδίδεται σε πρώτο βαθμό από τα πρωτοδικεία (*okrožna sodišča*) στο πλαίσιο εκούσιας δικαιοδοσίας, εκτός εάν η απόφαση εκδίδεται παράλληλα με την εκδίκαση διαφορών σχετικά με τη φροντίδα και την ανατροφή των τέκνων στην προκειμένη περίπτωση, το ζήτημα της επικοινωνίας με τα τέκνα εκδικάζεται στο πλαίσιο αστικής διαδικασίας.

Κατά την έκδοση απόφασης σχετικά με την επικοινωνία με τα τέκνα, πρωταρχική σημασία έχει το συμφέρον των τέκνων: τεκμαίρεται ότι η επικοινωνία με τα τέκνα δεν εξυπηρετεί το συμφέρον των τέκνων εάν ασκεί ψυχολογικές πιέσεις στα τέκνα ή εάν θέτει σε κίνδυνο τη σωματική και πνευματική ανάπτυξη των τέκνων.

Κατά την έκδοση της απόφασης, το δικαστήριο λαμβάνει επίσης υπόψη τη γνώμη του παιδιού, εάν την εκφράσει το ίδιο το παιδί ή κάποιο πρόσωπο που το παιδί εμπιστεύεται και έχει το ίδιο επιλέξει, και εφόσον το παιδί είναι ικανό να κατανοήσει τη σημασία και τις συνέπειες της διαδικασίας.

Επιπλέον, το παιδί έχει το δικαίωμα να επικοινωνεί με άλλα συγγενικά πρόσωπα που διατηρούν στενούς προσωπικούς δεσμούς με αυτό (π.χ. απώτεροι ανιόντες και ετεροθαλή ή μη αδέρφια).

## ΔΙΑΤΡΟΦΗ συζύγων και τέκνων

Όσον αφορά τη διατροφή των τέκνων, οι σύζυγοι δύνανται **να καταλήξουν σε συμφωνία με την υπογραφή συμφωνίας διατροφής προς τα τέκνα**, η οποία πρέπει να υπογράφεται ενώπιον του δικαστηρίου στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο εκδίδει ειδική απόφαση στο πλαίσιο εκούσιας δικαιοδοσίας. Εάν η συμφωνία δεν εξυπηρετεί το συμφέρον του τέκνου, το δικαστήριο απορρίπτει την πρόταση έκδοσης απόφασης για την έγκριση της εν λόγω συμφωνίας.

Εάν οι σύζυγοι **δεν έχουν καταλήξει σε συμφωνία**, είτε μόνοι τους είτε με τη συνδρομή του αρμόδιου Κέντρου Κοινωνικών Υποθέσεων, μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο να αποφανθεί επί του θέματος. Πριν από την έκδοση απόφασης, το δικαστήριο οφείλει να ζητήσει τη γνώμη του αρμόδιου Κέντρου Κοινωνικών Υποθέσεων, ενώ υποχρεούται επίσης να λάβει υπόψη τη γνώμη του παιδιού, εάν την εκφράσει το ίδιο το παιδί και εφόσον είναι ικανό να κατανοήσει τη σημασία και τις συνέπειες της διαδικασίας.

Οι γονείς υποχρεούνται να συντηρούν τα παιδιά τους έως ότου ενηλικιωθούν ή ένα ενήλικο παιδί έως ότου ολοκληρώσει την τακτική εκπαίδευση και μέχρι τη συμπλήρωση του 26ου έτους της ηλικίας του, στον βαθμό που το επιτρέπουν οι υλικές και βιοποριστικές τους δυνατότητες προκειμένου να διασφαλιστεί η εξυπηρέτηση του συμφέροντος του παιδιού (συνολική ανάπτυξη του παιδιού).

Το ύψος της διατροφής των τέκνων ορίζεται σύμφωνα με τις ανάγκες των τέκνων που χρήζουν στήριξης και λαμβανομένων υπόψη των υλικών και βιοποριστικών δυνατοτήτων του προσώπου που αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συντήρησή τους. Κατά τον ορισμό του ύψους της διατροφής των τέκνων, το δικαστήριο υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη το συμφέρον των τέκνων, ούτως ώστε το ποσό της διατροφής να είναι επαρκές για την εξασφάλιση της ευνοϊκής φυσικής ή πνευματικής ανάπτυξης των τέκνων. Το ποσό της διατροφής αναπροσαρμόζεται μία φορά ετησίως σύμφωνα με τον δείκτη τιμών καταναλωτή στη Σλοβενία.

Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος υποχρεούται να συντηρεί το ανήλικο τέκνο του άλλου συντρόφου εάν κανένας από τους γονείς του τέκνου δεν είναι σε θέση να αναλάβει τη συντήρησή του και εφόσον κατοικεί υπό την ίδια στέγη με το ανήλικο τέκνο του εν λόγω συντρόφου.

Τα ενήλικα τέκνα υποχρεούνται να συντηρούν τους γονείς τους εάν αυτοί δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους διαβίωσης και δεν είναι σε θέση να τους αποκτήσουν και εφόσον ο εξαρτώμενος γονέας δεν μπορεί να λάβει στήριξη από τον/τη σύζυγό του.

### 3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;

Σύζυγος ο οποίος δεν διαθέτει πόρους διαβίωσης και είναι άνεργος χωρίς δική του υπατιότητα δικαιούται διατροφή.

Διατροφή μπορεί να ζητηθεί κατά τη διάρκεια διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου ή με την άσκηση ειδικής αγωγής εντός προθεσμίας ενός έτους από την οριστική λύση του γάμου, εφόσον οι προϋποθέσεις για την καταβολή διατροφής πληρούνταν κατά τη χρονική στιγμή που εκδόθηκε το διαζύγιο και εξακολουθούν να πληρούνται κατά τη χρονική στιγμή που ο ενδιαφερόμενος σύζυγος ζητεί διατροφή.

Οι σύζυγοι μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία όσον αφορά την καταβολή διατροφής στην περίπτωση διαζυγίου με τη σύναψη συμφωνίας για τη χορήγηση διατροφής ενώπιον συμβολαιογράφου και υπό τη μορφή εκτελεστής συμβολαιογραφικής πράξης.

Η καταβολή διατροφής ορίζεται για προσωρινό ή σταθερό χρονικό διάστημα, ανάλογα με τον χρόνο που απαιτείται ώστε ο σύζυγος να είναι σε θέση να βελτιώσει την κατάστασή του και να διευθετήσει τις εκκρεμείς υποθέσεις του.

Το ύψος της διατροφής ορίζεται σύμφωνα με τις ανάγκες του ενάγοντος και τις δυνατότητες του προσώπου που καταβάλλει τη διατροφή. Ορίζεται ως μηνιαίο ποσό, το οποίο προκαταβάλλεται, και μπορεί να ζητηθεί από τη χρονική στιγμή που υποβάλλεται η αγωγή διατροφής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να καταβληθεί ως εφάπαξ ποσό.

Το δικαστήριο απορρίπτει αίτηση διατροφής εάν η καταβολή της διατροφής στον δικαιούχο δεν είναι δίκαιη για τον υπόχρεο διατροφής με βάση τους λόγους που κατέστησαν την έγγραφη σχέση αφορητή ή εάν ο δικαιούχος της διατροφής διέπραξε αξιόποινη πράξη εις βάρος του υπόχρεου διατροφής ή εις βάρος οιαδήποτε εκ των στενών συγγενών του πριν ή μετά τη διαδικασία έκδοσης διαζυγίου.

Ο σύζυγος δεν υποχρεούται να καταβάλλει διατροφή στον άλλο σύζυγο εάν με αυτό διακυβεύεται η δυνατότητα της δικής του συντήρησης ή των ανηλίκων τους οποίους υποχρεούται ενδεχομένως εκ του νόμου να συντηρεί.

Το ύψος της διατροφής αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τον σλοβενικό δείκτη τιμών καταναλωτή μία φορά ετησίως.

### 4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;

Η «ένωση συμβίωσης» (*življenjska skupnost*) αποτελεί βασικό στοιχείο της έγγραφης σχέσης (άρθρο 3 του νόμου περί γάμου και οικογενειακών σχέσεων). Ως τερματισμός της ένωσης συμβίωσης (*prenehanje življenjske skupnosti*), ή δικαστικός χωρισμός, νοείται η μόνιμη άρση των βασικών στοιχείων των αμοιβαίων σχέσεων που υπάρχουν μεταξύ των συζύγων. Κατά τη λύση της ένωσης συμβίωσης, η οικονομική ένωση και οι διαπροσωπικοί και συναισθηματικοί δεσμοί μεταξύ των συζύγων τερματίζονται, όπως εξάλλου και η διατήρηση του κοινού νοικοκυριού κ.λπ.

### 5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;

Η νομοθεσία δεν προβλέπει ειδικές διατάξεις για τον δικαστικό χωρισμό. Το δικαστήριο αποφαινεται επί του δικαστικού χωρισμού σε κάθε επιμέρους διαδικασία ανάλογα με τις περιστάσεις και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπό εξέταση υπόθεσης.

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Ο δικαστικός χωρισμός δεν έχει επιπτώσεις στην ύπαρξη του γάμου αυτό σημαίνει, συνεπώς, ότι τερματίζεται μόνο η ένωση συμβίωσης και όχι η έγγαμη σχέση. Για τη λύση του γάμου απαιτείται η άσκηση αγωγής διαζυγίου ή η υποβολή αίτησης για την έκδοση συναινετικού διαζυγίου. Με τον δικαστικό χωρισμό, οι σύζυγοι τερματίζουν τη δημιουργία κοινών περιουσιακών στοιχείων. Ο εξαρτώμενος σύζυγος μπορεί να ζητήσει διατροφή με την άσκηση αγωγής εντός προθεσμίας ενός έτους από τον δικαστικό χωρισμό.

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Ακύρωση του γάμου σημαίνει ότι, κατά τη χρονική στιγμή που συνήφθη ο γάμος, δεν πληρούνταν οι εκ του νόμου απαιτούμενοι όροι ώστε να θεωρηθεί έγκυρος ο γάμος (π.χ. δεν υπήρχε ελεύθερη βούληση, η συγκατάθεση δόθηκε με τη χρήση βίας ή εκ παραδρομής, ο γάμος δεν τελέστηκε σύμφωνα με την απαιτούμενη διαδικασία, συνήφθη μεταξύ στενών συγγενών ή συνήφθη από πρόσωπο που αντιμετώπιζε σοβαρή πνευματική διαταραχή ή διαταραχή της κριτικής τους ικανότητας). Οι νομικές συνέπειες του γάμου παύουν να ισχύουν την ημερομηνία κατά την οποία καθίσταται τελεσίδικη η απόφαση ακύρωσης του γάμου.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Ø ΑΟ γάμος δεν καθίσταται άκυρος αυτοδικαίως πρέπει να ακυρωθεί μέσω δικαστικής απόφασης.

Ø Το σλοβενικό δίκαιο κάνει διάκριση μεταξύ του **σχετικά και του απολύτως άκυρου γάμου**. Η διάκριση αυτή εξαρτάται από την ομάδα των προσώπων που μπορεί να ζητήσουν την ακύρωση γάμου.

α) Οι λόγοι της **σχετικής ακυρότητας** είναι οι εξής:

σοβαρή πνευματική διαταραχή ή διαταραχή της κριτικής ικανότητας κατά τη σύναψη του γάμου (ζητείται από τον έναν εκ των συζύγων, αλλά μόνο μετά τον τερματισμό της κατάστασης),

εάν η συγκατάθεση για τη σύναψη του γάμου αποσπάστηκε διά της βίας ή δόθηκε εκ παραδρομής (σύζυγος που εξαναγκάστηκε ή σύναψε γάμο εκ παραδρομής),

εάν κατά τη σύναψη του γάμου ο ένας εκ των συζύγων δεν είχε συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του (γονείς ή κηδεμόνας).

β) Οι λόγοι της **απόλυτης ακυρότητας** είναι οι εξής: (τα πρόσωπα που δικαιούνται να υποβάλουν αγωγή είναι, επιπλέον αμφοτέρων των συζύγων, ορισμένα άλλα πρόσωπα τα οποία έχουν άμεσο έννομο συμφέρον από την ακύρωση του γάμου (π.χ. άλλοι κληρονόμοι αποθανόντος συζύγου μπορούν, αμέσως μετά τον θάνατο του συζύγου, να ασκήσουν αγωγή ακύρωσης γάμου, ούτως ώστε ο σύζυγος που επιζητεί να απολέσει το οικείο δικαίωμα κληρονομιάς) επιπροσθέτως, οι δικαιούχοι μπορούν επίσης να υποβάλουν αγωγή μετά την ακύρωση του γάμου αγωγή μπορεί ακόμη να ασκηθεί από τη γενική εισαγγελία: σοβαρή πνευματική διαταραχή ή διαταραχή της κριτικής ικανότητας ενός εκ των συζύγων, με διατήρηση της εν λόγω κατάστασης κατά τη χρονική στιγμή που ζητείται η ακύρωση του γάμου,

ένας εκ των συζύγων ήταν ήδη έγγαμος κατά τη χρονική στιγμή που συνήφθη ο γάμος,

οι σύζυγοι συνδέονται μεταξύ τους με δεσμούς συγγένειας σε ευθεία ή πλάγια γραμμή έως και τέταρτου βαθμού,

οι σύζυγοι δεν ήταν παρόντες κατά τη σύναψη του γάμου ή ένας εκ των συζύγων και πληρεξούσιος του έτερου συζύγου δεν ήταν παρόντες,

οι σύζυγοι δεν τέλεσαν γάμο με την πρόθεση συγκατοίκησης.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης του γάμου τίθενται σε ισχύ την ημερομηνία κατά την οποία καθίσταται τελεσίδικη η απόφαση ακύρωσης. Όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των συζύγων, τη διατροφή του εξαρτώμενου συζύγου, την επιστροφή δώρων μεταξύ των συζύγων και τη σχέση των συζύγων με τα κοινά τους τέκνα, οι νομικές επιπτώσεις της ακύρωσης του γάμου είναι οι ίδιες με εκείνες του διαζυγίου.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Οι διατάξεις του νόμου περί διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (*Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah*), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Ιούνιο του 2008, ρυθμίζουν τη διαδικασία **διαμεσολάβησης σε διαφορές** που αφορούν το αστικό δίκαιο, τις εμπορικές, τις εργασιακές, τις *οικογενειακές* και άλλες περιουσιακές σχέσεις που διέπονται από το εφαρμοστέο δίκαιο σε συνάρτηση με απαιτήσεις που μπορούν να προβάλουν και να διακανονίσουν ελεύθερα οι διάδικοι, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από χωριστή νομοθετική πράξη για οποιαδήποτε από τις εν λόγω διαφορές. Η λύση του γάμου δεν είναι δυνατή χωρίς την παρέμβαση δικαστηρίου, ενώπιον του οποίου πρέπει να κατατεθεί αγωγή διαζυγίου ή αίτηση έκδοσης συναινετικού διαζυγίου.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνυποβάλλονται με την αγωγή;**

Βάσει του άρθρου 32 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (*Zakon o pravnem postopku*), τα **πρωτοδικεία** είναι αρμόδια για την έκδοση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές (όσον αφορά την έκδοση διαζυγίου ή την ακύρωση γάμου το σλοβενικό δίκαιο δεν αναγνωρίζει την άσκηση χωριστής αγωγής δικαστικού χωρισμού).

Στην αγωγή ή στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτεται απόσπασμα της ληξιαρχικής πράξης γάμου και αποσπάσματα των ληξιαρχικών πράξεων γέννησης των παιδιών, ενώ στην ακροαματική διαδικασία πρέπει να προσκομιστεί προσωπικό έγγραφο ταυτότητας.

Οι σύζυγοι οφείλουν επίσης να επισυνάψουν στην αίτηση έκδοσης συναινετικού διαζυγίου τα ακόλουθα έγγραφα:

συμφωνία σχετικά με τη φροντίδα, την ανατροφή και τη συντήρηση των τέκνων του ζεύγους, καθώς και σχετικά με την επικοινωνία των τέκνων με τους γονείς (πρέπει να ζητηθεί η γνώμη του αρμόδιου Κέντρου Κοινωνικών Υποθέσεων),

συμφωνία σχετικά με τη διανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων υπό τη μορφή εκτελεστής συμβολαιογραφικής πράξης,

συμφωνία στην οποία προβλέπεται σε ποιον από τους συζύγους θα περιέλθει η κατοικία του ζεύγους,

συμφωνία για χορήγηση διατροφής προς τον σύζυγο που δεν διαθέτει πόρους και είναι άνεργος χωρίς δική του υπαιτιότητα.

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Το δικαστήριο απαλλάσσει ένα διάδικο από την υποχρέωση καταβολής δικαστικών τελών εάν η καταβολή τους συνεπάγεται σημαντική μείωση των διαθέσιμων χρηματικών πόρων για τη συντήρηση τόσο του ίδιου όσο και των μελών της οικογένειάς του. Οι αλλοδαποί πολίτες κατά την έννοια των διατάξεων διεθνούς συνθήκης, ή σε περίπτωση που ισχύουν όροι αμοιβαιότητας, απαλλάσσονται από την καταβολή δικαστικών τελών (άρθρα 10 και 11 του νόμου περί δικαστικών τελών/*Zakon o sodnih taksah*, ZST-1).

Ένας διάδικος δικαιούται να υποβάλει αίτηση δωρεάν νομικής συνδρομής για την κάλυψη των εξόδων που συνδέονται με την αμοιβή δικηγόρου και πραγματογνώμονα η απόφαση σχετικά με τη χορήγηση δωρεάν νομικής συνδρομής λαμβάνεται από το πρωτοδικείο που έχει αρμοδιότητα για την περιοχή στην οποία βρίσκεται η διεύθυνση μόνιμης κατοικίας του αιτούντος. Στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας, το δικαστήριο αξιολογεί τα κριτήρια (π.χ. ουσιαστικά ή οικονομικά) που αναφέρονται στις διατάξεις του νόμου περί δωρεάν νομικής συνδρομής (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*).

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Έφεση κατά απόφασης διαζυγίου ή ακύρωσης γάμου μπορεί να ασκηθεί ενώπιον δικαστηρίου ανωτέρου βαθμού (*višje sodišče*), κατά κανόνα εντός προθεσμίας 15 ημερών. Απόφαση έκδοσης διαζυγίου κατόπιν αίτησης συναινετικού διαζυγίου που υποβάλλεται από τους συζύγους μπορεί να αμφισβητηθεί στις ακόλουθες περιπτώσεις:

εάν υπήρξαν ουσιαστικές παραβιάσεις των διατάξεων των αστικών διαδικασιών

εάν ο διάδικος υπέβαλε την αίτηση εκ παραδρομής ή συνεντεύα χρήση βίας ή δόλου

εάν δεν τηρήθηκαν οι νομοθετικές διατάξεις για την έκδοση διαζυγίου κατόπιν αίτησης συναινετικού διαζυγίου.

Η αναψηλάφηση (έκτακτο ένδικο μέσο) δεν επιτρέπεται στις γαμικές διαφορές.

**14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Δυνάμει του άρθρου 21 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται σε άλλο κράτος μέλος αναγνωρίζονται χωρίς να απαιτείται προσφυγή σε καμία διαδικασία για την αναγνώρισή τους.

Κάθε ενδιαφερόμενο μέρος δύναται να ζητήσει την έκδοση απόφασης σχετικά με την αναγνώριση ή μη αναγνώριση δικαστικής απόφασης. Στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει στο αρμόδιο πρωτοδικείο της Σλοβενίας αίτηση για την κήρυξη της εκτελεστότητας.

**15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Η διαδικασία υποβολής αίτησης διέπεται από τη νομοθεσία της Σλοβενίας.

Ο διάδικος που ζητεί ή αμφισβητεί την αναγνώριση δικαστικής απόφασης ή υποβάλλει αίτηση κήρυξης της εκτελεστότητας, υποχρεούται να υποβάλει τα εξής: αντίγραφο της δικαστικής απόφασης το οποίο πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας

αναγγελία, σε τυποποιημένο έντυπο, της δικαστικής απόφασης επί της γαμικής διαφοράς.

**16 Ποιο δικαίωμα εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 (κανονισμός «Βρυξέλλες ΙΙα») εφαρμόζονται κατά κύριο λόγο και άμεσα σε υποθέσεις διεθνούς δικαιοδοσίας που αφορούν υπηκόους ή μόνιμους κατοίκους των κρατών μελών της ΕΕ.

Εάν αμφότεροι οι σύζυγοι είναι υπήκοοι διαφορετικών χωρών κατά τη χρονική στιγμή που κατατίθεται η αγωγή, εφαρμόζονται αθροιστικά οι νομοθεσίες των χωρών των οποίων είναι υπήκοοι, σύμφωνα με τις διατάξεις του σλοβενικού εθνικού δικαίου (άρθρο 37 δεύτερη παράγραφος του νόμου περί διεθνούς ιδιωτικού και δικονομικού δικαίου/*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*).

Σε περίπτωση που η λύση του γάμου δεν είναι δυνατή βάσει των νομοθετικών διατάξεων των χωρών των οποίων είναι υπήκοοι οι σύζυγοι, εφαρμόζεται για τη λύση του γάμου το δικαίωμα της Σλοβενίας, εφόσον ένας εκ των συζύγων ήταν μόνιμος κάτοικος της Σλοβενίας κατά τη χρονική στιγμή που κατατέθηκε η αγωγή.

Εάν ένας εκ των συζύγων είναι υπήκοος της Σλοβενίας χωρίς διεύθυνση μόνιμης κατοικίας στη Σλοβενία, και ο γάμος δεν μπορεί να λυθεί δυνάμει των νομοθετικών διατάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 37 δεύτερη παράγραφος του νόμου περί διεθνούς ιδιωτικού και δικονομικού δικαίου, εφαρμόζεται για τη λύση του γάμου το δικαίωμα της Σλοβενίας.

**Σχετικοί σύνδεσμοι**

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

Τελευταία επικαιροποίηση: 05/03/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση sk αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

**Διαζύγιο - Σλοβακία**

**1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Στη Σλοβακία η λύση του γάμου επέρχεται μόνο με δικαστική απόφαση.

**2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Το δικαστήριο μπορεί να λύσει τον γάμο κατόπιν σχετικής αίτησης του ενός συζύγου, εφόσον οι σχέσεις των συζύγων έχουν υποστεί σοβαρό και μόνιμο κλονισμό κατά τρόπο ώστε ο γάμος να μην εξυπηρετεί πλέον τον σκοπό του και να μην θεωρείται πιθανή η αποκατάσταση της συζυγικής συμβίωσης.

Το δικαστήριο εξακριβώνει τους λόγους κλονισμού των σχέσεων των συζύγων και λαμβάνει αυτούς υπόψη κατά την απόφασή του επί του διαζυγίου. Κατά τη λήψη απόφασης επί διαζυγίου το δικαστήριο λαμβάνει πάντοτε υπόψη το συμφέρον τυχόν ανήλικων τέκνων.

**3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

**3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Σύζυγος ο οποίος έλαβε το επώνυμο του άλλου συζύγου με την τέλεση του γάμου, μπορεί να δηλώσει στο ληξιαρχείο ότι ανακτά το πατρικό του επώνυμο, εντός τριών μηνών από την έκδοση τελεσίδικης απόφασης διαζυγίου.

Σύζυγος ο οποίος έλαβε το επώνυμο του άλλου συζύγου με την τέλεση του γάμου, διατήρησε δε το πατρικό του ως δεύτερο επώνυμο, μπορεί να δηλώσει στο ληξιαρχείο ότι δεν θα χρησιμοποιεί στο εξής το επώνυμο του συζύγου, εντός τριών μηνών από την έκδοση τελεσίδικης απόφασης διαζυγίου.

**3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Το καθεστώς της κοινής συζυγικής περιουσίας λύεται με την έκδοση διαζυγίου και όλα τα σχετικά θέματα διέπονται από τις αρχές που παρατίθενται στο άρθρο 150 του Αστικού Κώδικα (*Občiansky zákonník*). Το καθεστώς κοινής συζυγικής περιουσίας μπορεί να λυθεί δια: (α) σύμβασης (β) δικαστικής απόφασης (γ) της παρέλευσης συγκεκριμένης χρονικής περιόδου.

**3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Στην απόφαση δια της οποίας λύεται ο γάμος των γονέων ανήλικου τέκνου, το δικαστήριο ορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των γονέων σχετικά με το ανήλικο τέκνο για το χρονικό διάστημα μετά την έκδοση του διαζυγίου, ιδίως δε ορίζει τον γονέα ο οποίος θα ασκεί την επιμέλεια και νόμιμη κηδεμονία του τέκνου και θα διαχειρίζεται την περιουσία του. Η απόφαση η οποία ορίζει τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των γονέων μπορεί να αντικατασταθεί από συμφωνία των γονέων.



Σε περίπτωση που οι γονείς διαφωνούν σχετικά με τα δικαιώματα επικοινωνίας με το ανήλικο τέκνο, το δικαστήριο καθορίζει τα δικαιώματα αυτά στην απόφαση διαζυγίου. Όπου απαιτείται, το δικαστήριο περιορίζει ή απαγορεύει την επικοινωνία ενός γονέα με το τέκνο, εφόσον αυτό εξυπηρετεί το συμφέρον του τέκνου.

Το δικαστήριο επίσης ορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα συνεισφέρει στη διατροφή του τέκνου ο γονέας στον οποίο δεν ανατίθεται η επιμέλεια. Εναλλακτικά, το δικαστήριο επικυρώνει τη συμφωνία των γονέων σχετικά με το ποσό της διατροφής.

#### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Έπειτα από τη λύση του γάμου ο σύζυγος ο οποίος δεν είναι σε θέση να συντηρεί τον εαυτό του μπορεί να αξιώσει από τον άλλο σύζυγο να συνεισφέρει στη διατροφή του, αναλόγως με την οικονομική του δυνατότητα. Σε περίπτωση ασυμφωνίας των συζύγων, το δικαστήριο ορίζει το ποσό της διατροφής βάσει αιτήσεων του ενός συζύγου.

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Στη σλοβακική νομοθεσία δεν προβλέπεται ο θεσμός του δικαστικού χωρισμού.

#### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Πέραν της έκδοσης διαζυγίου, ο γάμος μπορεί επίσης να κηρυχθεί άκυρος με δικαστική απόφαση. Στην περίπτωση αυτή ο γάμος αυτός θεωρείται ως μη τελεσθείς εξ αρχής (*matrimonium nullum*). Το δικαστήριο μπορεί επίσης να κηρύξει τον γάμο ανυπόστατο (*non matrimonium*).

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

α. Λόγοι ακύρωσης του γάμου είναι:

η ύπαρξη άλλου γάμου

η ύπαρξη συγγένειας μεταξύ ανιόντος και κατιόντος ή μεταξύ αδελφών, συμπεριλαμβανομένης της συγγένειας από υιοθεσία

μη συμπλήρωση του νομίμου ορίου ηλικίας, σε περίπτωση ανηλικού άνω των 16 αλλά κάτω των 18 ετών

νοητική διαταραχή η οποία συνεπάγεται περιορισμό της δικαιοπρακτικής ικανότητας

δήλωση τέλεσης γάμου που δεν κατατίστηκε εκουσίως, στερείται ειλικρίνειας ή σοβαρότητας, δεν είναι οριστική και σαφής.

Γάμος ο οποίος τελείται παρά την ύπαρξη λόγου ακυρότητας κατά τα ανωτέρω, θεωρείται ότι υφίσταται έως την τελεσιδικία της απόφασης ακύρωσής του.

β. Ο γάμος θεωρείται άκυρος όταν η δήλωση σύναψης του γάμου:

ήταν αποτέλεσμα εξαναγκασμού

έγινε από ανήλικο ο οποίος δεν είχε συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας του

έγινε σε ληξιαρχείο το οποίο δεν είχε αρμοδιότητα να τη δεχθεί – με εξαίρεση τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφοι 2 και 3 [του νόμου

περί οικογενείας]– ή έγινε ενώπιον δημάρχου ή μέλους του δημοτικού συμβουλίου χωρίς αρμοδιότητα

έγινε ενώπιον εκπροσώπου εκκλησιαστικής αρχής ή θρησκευτικής κοινότητας μη αναγνωρισμένης σύμφωνα με ειδική διάταξη, ή ενώπιον προσώπου μη

εξουσιοδοτημένου να ασκεί καθήκοντα κληρικού αναγνωρισμένης εκκλησίας ή θρησκευτικής κοινότητας

έγινε στο εξωτερικό ενώπιον αναρμόδιας αρχής

έγινε από τρίτο πρόσωπο μη νομίμως εξουσιοδοτημένο προς τον σκοπό αυτό ή δυνάμει πληρεξουσιότητας η οποία ανακλήθηκε σύμφωνα με τον οικείο νόμο.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Γάμος ο οποίος έχει κριθεί άκυρος δικαστικά θεωρείται ως μη τελεσθείς.

Μετά από την έκδοση της δικαστικής απόφασης ακύρωσης του γάμου, οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τα δικαιώματα και υποχρεώσεις τους σε σχέση με τα τέκνα διέπονται από τις διατάξεις περί περιουσιακών σχέσεων των διαζευγμένων συζύγων και από τις διατάξεις περί δικαιωμάτων και υποχρεώσεων ως προς τα τέκνα. Με την έκδοση της δικαστικής απόφασης ακύρωσης του γάμου, ακυρώνεται η δήλωση των συζύγων περί χρήσης κοινού επωνύμου, οι δε σύζυγοι υποχρεούνται να χρησιμοποιούν έκαστος το πατρικό του επώνυμο.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Ο γάμος λύεται μόνο με δικαστική απόφαση. Οι σχετικές διαφορές μπορούν να επιλυθούν σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 420/2004 περί διαμεσολάβησης (*zákon č. 420/2004 Z.z. o mediácii*).

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Η αίτηση διαζυγίου, η αίτηση ακύρωσης του γάμου και η δήλωση ακυρότητας γάμου υποβάλλονται ενώπιον του ειρηνοδίκου (*okresný súd*).

Κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας κοινής διαμονής των συζύγων στη Σλοβακία, εφόσον τουλάχιστον ο ένας σύζυγος εξακολουθεί να διαμένει στην περιοχή αρμοδιότητας του δικαστηρίου. Εάν δεν υπάρχει αντίστοιχο δικαστήριο, αρμόδιο θεωρείται το τακτικό δικαστήριο του τόπου κατοικίας του τόπου κατοικίας του εναγομένου, ενώ εάν δεν υπάρχει ούτε αυτό, το τακτικό δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντος.

Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει τα στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 42 παράγραφος 3 και στο άρθρο 79 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (*Občiansky súdny poriadok*).

Στην αίτηση πρέπει να αναφέρεται ρητά σε ποιο δικαστήριο αυτή απευθύνεται, ποιος είναι ο αιτών, ποιο είναι το θέμα της αίτησης και ποιο το αίτημα, ενώ είναι υποχρεωτικό να φέρει την υπογραφή του αιτούντος και ημερομηνία. Επιπλέον, στην αίτηση πρέπει να αναφέρονται το όνομα, το επώνυμο και ο τόπος διαμονής όλων των διαδίκων (και των εκπροσώπων τους, όπου συντρέχει περίπτωση), καθώς και η ιθαγένειά τους, και να περιέχεται σαφής περιγραφή των βασικών γεγονότων της υπόθεσης και κατάλογος των αποδεικτικών μέσων τα οποία επικαλείται ο αιτών. Στην αίτηση πρέπει επίσης να προσδιορίζεται με σαφήνεια το αίτημα του αιτούντος.

Στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα αποδεικτικά μέσα τα οποία επικαλείται ο αιτών, εξαιρουμένων όσων δεν είναι δυνατό να επισυναφθούν χωρίς αυτό να οφείλεται σε υπαιτιότητα του αιτούντος.

Η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται σε επαρκή αριθμό αντιγράφων και παραρτημάτων, προκειμένου το δικαστήριο και οι διάδικοι να προμηθευθούν από ένα αντίγραφο. Σε περίπτωση που ο αιτών δεν παρέχει τον σωστό αριθμό αντιγράφων και παραρτημάτων, το δικαστήριο εκδίδει αντίγραφα με έξοδα του αιτούντος.

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Η παροχή νομικής συνδρομής διέπεται από τις διατάξεις του νόμου αριθ. 327/2005 περί παροχής νομικής συνδρομής σε άτομα που τελούν σε οικονομική δυσπραγία (*zákon č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi*).

Η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου βαρύνεται με την καταβολή δικαστικού τέλους οποιοσδήποτε διάδικος μπορεί να ζητήσει την μη επιβολή του.

Εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση, το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει τον διάδικο εν όλω ή εν μέρει από την καταβολή δικαστικών τελών, εφόσον αυτό επιβάλλεται από την οικονομική κατάσταση του διαδίκου, υπό τον όρο ότι δεν πρόκειται για αυθαίρετη ή προδήλως άστοχη άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος. Εφόσον το δικαστήριο δεν αποφασίσει διαφορετικά, η απαλλαγή ισχύει για ολόκληρη τη διαδικασία, και μάλιστα αναδρομικά. Σε κάθε περίπτωση, τέλη τα οποία έχουν καταβληθεί πριν από την έκδοση της απόφασης απαλλαγής, δεν επιστρέφονται.

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Έφεση κατά της δικαστικής απόφασης μπορεί να υποβληθεί εντός 30 ημερών από την επίδοσή της.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης για την αναγνώριση της απόφασης. Αρμόδιο είναι το Περιφερειακό Δικαστήριο (*Krajský súd*) της Μπρατισλάβας.

Οι τελεσίδικες αποφάσεις επί γαμικών διαφορών που εκδίδονται σε άλλα κράτη μέλη (με εξαίρεση τη Δανία) μετά την 1η Μαΐου 2004 αναγνωρίζονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000. Οι αποφάσεις αναγνωρίζονται χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικασία. Ειδικότερα, δεν απαιτείται η τήρηση ειδικής διαδικασίας για την τροποποίηση εγγραφής στα ληξιαρχικά μητρώα. Πάντως, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την έκδοση ειδικής απόφασης για την αναγνώριση δικαστικής απόφασης επί γαμικής διαφοράς η οποία έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος. Αρμόδιο για την αναγνώριση αποφάσεων δικαστηρίων άλλων κρατών μελών είναι το Περιφερειακό Δικαστήριο της Μπρατισλάβας.

Όσον αφορά αποφάσεις που έχουν εκδοθεί στη Δανία ή σε άλλο κράτος μέλος πριν από την 1η Μαΐου 2004, απαιτείται η υποβολή αίτησης αναγνώρισης τελεσίδικης απόφασης επί γαμικής διαφοράς η οποία έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, εφόσον τουλάχιστον ένας διάδικος είναι υπήκοος της Σλοβακίας. Η σχετική διαδικασία κινείται με την υποβολή αίτησης, την οποία μπορεί να καταθέσει πρόσωπο κατονομαζόμενο ως διάδικος στην απόφαση που έχει εκδοθεί στο άλλο κράτος μέλος. Αρμόδιο για την αναγνώριση αποφάσεων δικαστηρίων άλλων κρατών μελών είναι το Περιφερειακό Δικαστήριο της Μπρατισλάβας.

#### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Είναι δυνατή η προσβολή της απόφασης αναγνώρισης ή μη αναγνώρισης απόφασης η οποία έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος. Η σχετική έφεση ασκείται ενώπιον του Περιφερειακού Δικαστηρίου της Μπρατισλάβας και κρίνεται από το Ανώτατο Δικαστήριο (*Najvyšší súd*).

#### **16 Ποιο δικαίωμα εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Η λύση του γάμου με την έκδοση διαζυγίου διέπεται από το δίκαιο του κράτους του οποίου οι σύζυγοι ήταν υπήκοοι κατά την έναρξη της διαδικασίας. Εάν οι σύζυγοι είναι διαφορετικής ιθαγένειας, η λύση του γάμου μέσω διαζυγίου διέπεται από το δίκαιο της Σλοβακίας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/01/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

### **Διαζύγιο - Φινλανδία**

#### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Οι αιτήσεις διαζυγίου εκδικάζονται από τα περιφερειακά δικαστήρια (*käräjäoikeus*). Αίτηση διαζυγίου μπορεί να υποβάλει είτε ο ένας σύζυγος είτε και οι δύο σύζυγοι από κοινού.

Το διαζύγιο χορηγείται μετά από περίοδο ψύχραιμης περίσκεψης, διάρκειας έξι μηνών. Δεν απαιτείται περίοδος ψύχραιμης περίσκεψης εάν οι σύζυγοι ζουν χωριστά για τουλάχιστον δύο έτη πριν από την κατάθεση της αίτησης διαζυγίου.

#### **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Οι λόγοι διαζυγίου δεν χρειάζεται να αναγράφονται στην αίτηση. Τα αρμόδια δικαστήρια δεν εξετάζουν τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων ή τους λόγους διαζυγίου. Βλ. ερώτηση 1.

#### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

##### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Μετά το διαζύγιο, οι σύζυγοι διατηρούν τα επώνυμα που είχαν κατά τη διάρκεια του γάμου. Αν ένας από τους συζύγους έχει αλλάξει το επώνυμό του/της λόγω του γάμου, μπορεί να υποβάλει αίτηση για την εκ νέου αλλαγή του μετά το διαζύγιο.

##### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Η χορήγηση διαζυγίου και η διανομή της περιουσίας αποτελούν ξεχωριστά ζητήματα. Κατά τη λύση του γάμου, οι σύζυγοι μπορούν να συμφωνήσουν για τη διανομή της περιουσίας ή η διανομή μπορεί να γίνει από εκκαθαριστή που ορίζεται από το δικαστήριο. Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων κατανέμεται κατά γενικό κανόνα ισομερώς μεταξύ των δύο. Σε περίπτωση προγαμιαίου συμφωνητικού, μπορεί να υπάρξει εξαίρεση από τον γενικό κανόνα. Επίσης, η διανομή μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συνδιαλλαγής όταν υπάρχει περίπτωση η έκβαση να θεωρηθεί μη εύλογη, διαφορετικά. Τα περιουσιακά στοιχεία των συζύγων μπορούν να διανεμηθούν αμέσως μετά την έναρξη της προθεσμίας ψύχραιμης περίσκεψης.

##### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Το θέμα της επιμέλειας, της κατοικίας, της διατροφής και του δικαιώματος επικοινωνίας όσον αφορά τα ανήλικα τέκνα των συζύγων μπορεί να ρυθμιστεί όταν υποβάλλεται η αίτηση διαζυγίου. Βλ. «Γονική μέριμνα - Φινλανδία» και «Αξιώσεις διατροφής - Φινλανδία».

##### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Κατά την απόφαση έκδοσης διαζυγίου, το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτήματος και εφόσον το θεωρεί εύλογο, να ζητήσει από τον έναν από τους συζύγους να καταβάλει διατροφή στον άλλον. (Βλ. «Αξιώσεις διατροφής - Φινλανδία») Ωστόσο, σπανίως συμβαίνει κάτι τέτοιο.

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Ο δικαστικός χωρισμός δεν αναγνωρίζεται από το νομικό σύστημα της Φινλανδίας. Στην πράξη, χωρισμός σημαίνει ότι οι σύζυγοι ζουν χωριστά, σε διαφορετική διεύθυνση ο καθένας.

#### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Βλέπε ερώτηση 4.

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Βλέπε ερώτηση 4.

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Στη φινλανδική νομοθεσία δεν υπάρχουν διατάξεις για την ακύρωση του γάμου. Ωστόσο, ο εισαγγελέας πρέπει να κινήσει αμέσως τη διαδικασία διαζυγίου, εφόσον προκύψει ότι οι σύζυγοι είναι στενοί συγγενείς ή ότι ένας από τους συζύγους βρισκόταν ήδη σε νόμιμο γάμο κατά την τέλεση του γάμου.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Βλ. ερώτηση 7.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Βλ. ερώτηση 7.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Οι αγωγές διαζυγίου υποβάλλονται πάντα σε περιφερειακό δικαστήριο. Ωστόσο, σύμφωνα με τον νόμο, τα μέρη θα πρέπει πρώτα να προσπαθήσουν να λύσουν τις οικογενειακές διαφορές με διαπραγμάτευση και αμοιβαία συμφωνία στο πλαίσιο αυτό, οι σύζυγοι μπορούν να ζητήσουν τη συνδρομή των οικογενειακών διαμεσολαβητών της τοπικής επιτροπής κοινωνικής πρόνοιας (*sosiaalilautakunta*). Επίσης τα περιφερειακά δικαστήρια είναι υποχρεωμένα να ενημερώσουν τους συζύγους για την υπηρεσία οικογενειακής διαμεσολάβησης. Οι διαμεσολαβητές προσπαθούν να βοηθήσουν τους συζύγους να συμφωνήσουν αμοιβαία για τον πλέον ικανοποιητικό τρόπο επίλυσης των οικογενειακών διαφορών, προς το συμφέρον όλων των μελών της οικογένειας. Οι διαμεσολαβητές συμβάλλουν στην κατάρτιση συμφωνιών και την εφαρμογή άλλων διαδικασιών επίλυσης διαφορών. Έχουν ειδικό καθήκον να εξετάσουν τα συμφέροντα των ανηλικών τέκνων της οικογένειας. Η διαμεσολάβηση γίνεται πάντα σε εθελοντική βάση.

### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνηχοθούν με την αγωγή;**

Η αίτηση διαζυγίου μπορεί να υποβληθεί από κοινού από τους δύο συζύγους ή μονομερώς, από έναν εκ των δύο. Βάσει της διαδικασίας, πρέπει να κατατεθεί γραπτή αίτηση διαζυγίου σε περιφερειακό δικαστήριο στην περιοχή όπου ο ένας ή και οι δύο σύζυγοι έχουν τον τόπο κατοικίας τους. Οι αιτήσεις διαζυγίου υποβάλλονται προσωπικά ή από εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο. Μπορούν επίσης να αποσταλούν στο αρμόδιο δικαστήριο ταχυδρομικώς, με φάξ ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Η χορήγηση δωρεάν νομικής συνδρομής είναι δυνατή σε περιπτώσεις διαζυγίου. (Βλ. «Νομική συνδρομή – Φινλανδία».)

### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Είναι δυνατόν να ασκηθεί προσφυγή κατά της απόφασης διαζυγίου ενώπιον του Εφετείου (*hovioikeus*).

### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Κατά κανόνα, η αναγνώριση απόφασης διαζυγίου που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος γίνεται βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου. Βλ. «Διαζύγιο – Κοινοτικό δίκαιο».

Σύμφωνα με τον κανονισμό, απόφαση που εκδίδεται σε κράτος μέλος αναγνωρίζεται στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικασία. Ωστόσο, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει έκδοση απόφασης για την αναγνώριση ή μη της έκδοσης διαζυγίου.

Αρμόδια για τις αιτήσεις που αφορούν την αναγνώριση αποφάσεων είναι τα περιφερειακά δικαστήρια.

Ωστόσο, στην περίπτωση υποθέσεων διαζυγίου στις σκανδιναβικές χώρες, εφαρμόζεται η σκανδιναβική σύμβαση περί γάμου του 1931. Όσον αφορά τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η σύμβαση αυτή εφαρμόζεται στη Φινλανδία, τη Σουηδία και τη Δανία. Απόφαση διαζυγίου που έχει εκδοθεί σύμφωνα με τη σκανδιναβική σύμβαση περί γάμου ισχύει σε όλες τις σκανδιναβικές χώρες χωρίς ειδική επιβεβαίωση.

### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Ίδια διαδικασία με αυτή που περιγράφεται στην ερώτηση 14.

### **16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Το δίκαιο της Φινλανδίας εφαρμόζεται σε όλες τις υποθέσεις διαζυγίου που υποβάλλονται στη Φινλανδία.

Τελευταία επικαιροποίηση: 02/03/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

## **Διαζύγιο - Σουηδία**

### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Ο ένας εκ των συζύγων ή και οι δύο σύζυγοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση έκδοσης διαζυγίου. Σε ορισμένες περιπτώσεις το διαζύγιο εκδίδεται μόνο αφού εκπνεύσει εξαμηνιαία προθεσμία περίσκεψης. Τούτο συμβαίνει εφόσον:

αμφότεροι οι σύζυγοι υποβάλουν σχετικό αίτημα

ένας από τους συζύγους συγκατοικεί μονίμως με δικό τους τέκνο ηλικίας κάτω των 16 ετών του οποίου ασκεί την επιμέλεια ή μόνο ο ένας από τους συζύγους επιθυμεί τη λύση του γάμου.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, ακόμη και αν συντρέχει κάποιος από τους προαναφερόμενους όρους, το ζευγάρι έχει παρ' όλα αυτά κατ' εξαίρεση το δικαίωμα να ζητήσει την έκδοση διαζυγίου χωρίς να παρέλθει προθεσμία. Τούτο ισχύει εάν οι σύζυγοι ζουν χωριστά από διετίας τουλάχιστον. Ένας από τους συζύγους έχει επίσης το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση έκδοσης διαζυγίου χωρίς να παρέλθει προθεσμία περίσκεψης εάν στοιχειοθετηθεί ότι ο γάμος έχει τελεσθεί μετά από εξαναγκασμό του εν λόγω συζύγου ή ότι ο σύζυγος προέβη στη σύναψη του γάμου παρά το γεγονός ότι δεν είχε συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την τέλεση του γάμου χωρίς να έχει χορηγηθεί η δέουσα επίσημη άδεια της αρμόδιας αρχής. Σε περίπτωση που ο γάμος έχει τελεσθεί παρά το γεγονός ότι οι σύζυγοι έχουν μεταξύ τους στενή συγγενική σχέση ή εάν ο γάμος έχει τελεσθεί παρά το γεγονός ότι ο ένας από τους συζύγους ήταν ήδη έγγαμος ή τελούσε σε σχέση καταχωρημένης συμβίωσης και ο προηγούμενος γάμος ή η σχέση καταχωρημένης συμβίωσης δεν είχε λυθεί, έκαστος σύζυγος έχει το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση έκδοσης διαζυγίου χωρίς να παρέλθει προθεσμία περίσκεψης.

### **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Ένας σύζυγος έχει πάντα το δικαίωμα να προσφύγει σε δικαστήριο με αίτημα την έκδοση διαζυγίου χωρίς να είναι υποχρεωμένος να επικαλεσθεί ειδικούς λόγους προς επίρρωση αυτού του αιτήματος.

### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

#### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Εάν ο ένας από τους συζύγους υιοθέτησε το επώνυμο του άλλου συζύγου, έχει το δικαίωμα να ανακτήσει το επώνυμο που είχε προ του γάμου.

#### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Μετά την έκδοση του διαζυγίου, η περιουσία των συζύγων μοιράζεται μεταξύ τους. Ο γενικός κανόνας είναι ότι η περιουσία μοιράζεται σε ίσα μέρη. Οι λόγοι για τη λύση του γάμου δεν έχουν καμία σημασία για τη διανομή της περιουσίας των συζύγων.

#### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Μετά την έκδοση διαζυγίου, οι σύζυγοι εξακολουθούν αυτομάτως να ασκούν από κοινού την επιμέλεια των παιδιών τους. Η κοινή επιμέλεια είναι, ωστόσο, δυνατόν να καταργηθεί με δικαστική απόφαση ως εξής:

με πρωτοβουλία του ίδιου του δικαστηρίου, εάν αυτό κρίνει ότι η κοινή επιμέλεια προδήλως δεν εξυπηρετεί με τον καλύτερο τρόπο το συμφέρον του παιδιού ή με αίτημα ενός εκ των συζύγων, εφόσον το δικαστήριο κρίνει ότι είναι καλύτερο για το παιδί να ασκείται η επιμέλεια αποκλειστικά από τον ένα σύζυγο.

Εάν και οι δύο σύζυγοι ζητήσουν την κατάργηση της κοινής επιμέλειας, το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να το πράξει.

Για τη διατροφή των παιδιών είναι υπεύθυνοι και οι δύο σύζυγοι. Ο σύζυγος που δεν συγκατοικεί με το παιδί ή τα παιδιά εκπληρώνει την υποχρέωση διατροφής που υπέχει ως γονέας με την καταβολή κάποιου ποσού διατροφής για το παιδί στον άλλον σύζυγο.

#### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Μετά την έκδοση του διαζυγίου, κάθε σύζυγος επιφορτίζεται ο ίδιος με την ευθύνη για τη συντήρησή του. Εξαιρέση από αυτόν τον κανόνα προβλέπεται μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, π.χ. εάν ο ένας σύζυγος δυσκολεύεται να αυτοσυντηρηθεί μετά τη λύση μακροχρόνιου γάμου ή εάν συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

#### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Η νομοθεσία της Σουηδίας δεν περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τον δικαστικό χωρισμό.

#### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Η νομοθεσία της Σουηδίας δεν περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τον δικαστικό χωρισμό.

#### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Η νομοθεσία της Σουηδίας δεν περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τον δικαστικό χωρισμό.

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Η νομοθεσία της Σουηδίας δεν περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με την ακύρωση του γάμου. Ένας γάμος είναι δυνατόν να λυθεί είτε με τον θάνατο ενός εκ των συζύγων είτε με την έκδοση διαζυγίου με απόφαση δικαστηρίου.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Η νομοθεσία της Σουηδίας δεν περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με την ακύρωση του γάμου.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Η νομοθεσία της Σουηδίας δεν περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με την ακύρωση του γάμου.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Μόνο το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει τη λύση ενός γάμου με την έκδοση διαζυγίου. Αντιθέτως, υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι διευθέτησης των ποικίλων ζητημάτων που ενδέχεται να ανακύψουν εξαιτίας ενός διαζυγίου.

Οι σύζυγοι μπορούν να προσφύγουν στις αποκαλούμενες υπηρεσίες οικογενειακής διαμεσολάβησης οι οποίες αποσκοπούν στην επίλυση των διαφορών που προκύπτουν κατά τη συμβίωση. Τούτο σημαίνει ότι οι σύζυγοι μπορούν να λάβουν υποστήριξη προκειμένου να επιλύσουν τα τυχόν προβλήματα και τις συγκρούσεις, ώστε να μπορέσουν να εξακολουθήσουν τον έγγαμο βίο τους. Εάν ο χωρισμός αποτελεί ήδη πραγματικότητα, οι υπηρεσίες οικογενειακής διαμεσολάβησης αποσκοπούν, αντιθέτως, στην εκτόνωση των συγκρούσεων και επιτρέπουν στους ενήλικες να επιτελέσουν από κοινού τον ρόλο των γονέων. Υπηρεσίες οικογενειακής διαμεσολάβησης παρέχονται τόσο από κρατικούς φορείς (τοπικές αρχές) όσο και από εκκλησιαστικούς φορείς, καθώς και από ιδιώτες. Οι τοπικές αρχές είναι υποχρεωμένες να μεριμνούν για την παροχή υπηρεσιών οικογενειακής διαμεσολάβησης σε όποιον τις ζητά.

Οι σύζυγοι έχουν ακόμη το δικαίωμα να ζητήσουν τη διεξαγωγή των αποκαλούμενων διαβουλευσεων συνεργασίας. Οι διαβουλευσεις αυτές δεν αφορούν τις σχέσεις μεταξύ των ενηλίκων, αλλά τα θέματα των παιδιών. Σκοπός τους είναι, πρωτίστως, η επίτευξη συμφωνίας επί ζητημάτων που σχετίζονται με την επιμέλεια των παιδιών, τις συνθήκες διαβίωσής τους και την επικοινωνία με τα παιδιά. Οι διαβουλευσεις συνεργασίας πραγματοποιούνται υπό την εποπτεία ειδικού. Οι τοπικές αρχές είναι υποχρεωμένες να διασφαλίζουν την προσφορά της δυνατότητας των διαβουλευσεων συνεργασίας σε όποιον τις ζητά.

Εάν οι σύζυγοι επιθυμούν να επιφέρουν κάποια μεταβολή στο καθεστώς επιμέλειας των παιδιών τους, των συνθηκών διαβίωσής τους ή της επικοινωνίας με αυτά, μπορούν να συνάψουν για τον σκοπό αυτόν συμφωνία, η οποία στη συνέχεια πρέπει υποχρεωτικά να εγκριθεί από τις τοπικές υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Η νομοθεσία της Σουηδίας δεν περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τον δικαστικό χωρισμό ή την ακύρωση ενός γάμου.

Για να μπορεί ένας πολίτης να υποβάλει αγωγή διαζυγίου σε σουηδικό δικαστήριο πρέπει, κατά πρώτον, το σουηδικό δικαστήριο να είναι αρμόδιο για την υπόθεση. Τούτο συμβαίνει, φυσικά, όταν αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν τη σουηδική ιθαγένεια και κατοικούν στη Σουηδία. Ωστόσο, τα σουηδικά δικαστήρια είναι επίσης αρμόδια στις ακόλουθες περιπτώσεις:

εάν αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν τη σουηδική ιθαγένεια

εάν ο ενάγων είναι σουηδός υπήκοος και έχει την κατοικία του στη Σουηδία ή είχε παλαιότερα την κατοικία του στη Σουηδία μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας

εάν ο ενάγων δεν είναι σουηδός υπήκοος αλλά έχει την κατοικία του στη Σουηδία επί τουλάχιστον ένα έτος ή

εάν ο εναγόμενος έχει την κατοικία του στη Σουηδία.

Αφ' ης στιγμής εξακριβωθεί ότι τα σουηδικά δικαστήρια είναι πράγματι αρμόδια να επιληφθούν μιας υπόθεσης διαζυγίου, η αγωγή εκδικάζεται από το πρωτοδικείο («tingsrätt») στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του ο ένας εκ των συζύγων. Εάν κανείς από τους συζύγους δεν έχει την κατοικία του στη Σουηδία, αρμόδιο είναι το πρωτοδικείο της Στοκχόλμης («Stockholms tingsrätt»).

Υπάρχουν δύο διαφορετικοί τρόποι για την υποβολή αγωγής διαζυγίου στο πρωτοδικείο. Εάν και οι δύο σύζυγοι επιθυμούν το διαζύγιο, μπορούν να υποβάλουν την αγωγή από κοινού. Εάν, αντιθέτως, το διαζύγιο επιθυμεί μόνον ο ένας εκ των συζύγων, τότε πρέπει αυτός να υποβάλει το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο στο πρωτοδικείο. Και στις δύο περιπτώσεις πρέπει να επισυναφθεί ληξιαρχική πράξη γέννησης και των δύο συζύγων. Η αίτηση για τη χορήγηση ληξιαρχικής πράξης γέννησης υποβάλλεται στη σουηδική φορολογική αρχή («Skatteverket»).

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Για τις υποθέσεις που αφορούν διαζύγια και άλλα συναφή ζητήματα, η χορήγηση νομικής συνδρομής είναι δυνατόν να εγκριθεί μόνον εφόσον συντρέχει ειδικός λόγος.

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Η νομοθεσία της Σουηδίας δεν περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τον δικαστικό χωρισμό και την ακύρωση ενός γάμου.

Ναι, είναι δυνατή η άσκηση έφεσης κατά των δικαστικών αποφάσεων που αφορούν διαζύγια.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου [ΝΑ ΕΙΣΑΧΘΕΙ Ο ΣΧΕΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ] για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000 (κανονισμός «Βρυξέλλες II»), οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα άλλα κράτη μέλη χωρίς να πρέπει να κινηθεί κάποια ιδιαίτερη διαδικασία. Εντούτοις, προβλέπονται ορισμένοι λόγοι για τους οποίους είναι δυνατή η απόρριψη της αναγνώρισης.

Επομένως, ο βασικός κανόνας σύμφωνα με τον κανονισμό «Βρυξέλλες II» είναι ότι οι δικαστικές αποφάσεις περί διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που έχουν εκδοθεί σε ένα άλλο κράτος μέλος εξομοιώνονται αυτοδικαίως και έχουν τις ίδιες έννομες συνέπειες με τις αντίστοιχες αποφάσεις των σουηδικών δικαστηρίων. Επομένως, παρότι ο κανονισμός στηρίζεται στην αρχή της αυτοδίκαιης αναγνώρισης, υπάρχει η δυνατότητα για τον εκάστοτε ενδιαφερόμενο να ζητήσει την έκδοση αναγνωριστικής απόφασης σχετικά με το εάν η αλλοδαπή δικαστική απόφαση αναγνωρίζεται ή όχι στη

Σουηδία. Οι σχετικές αγωγές υποβάλλονται στο Εφετείο της Σβέα («Svea hovrätt»), το οποίο αποφασίζει στις περιπτώσεις αυτές επί της αγωγής χωρίς να καλέσει σε ακρόαση τον αντίδικο.

### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Εάν κάποιος ενδιαφέρεται να κάνει χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στον κανονισμό «Βρυξέλλες II» σχετικά με την έκδοση αναγνωριστικής απόφασης για το εάν η αλλοδαπή δικαστική απόφαση αναγνωρίζεται στη Σουηδία, πρέπει να καταθέσει σχετική αίτηση στο Εφετείο της Σβέα («Svea hovrätt») (βλ. ερώτηση 14 ανωτέρω) [ΝΑ ΕΙΣΑΧΘΕΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ 14 ΑΝΩΤΕΡΩ]. Εφόσον το Εφετείο της Σβέα διαπιστώσει, στο πλαίσιο μιας τέτοιας διαδικασίας, ότι η συγκεκριμένη δικαστική απόφαση αναγνωρίζεται στη Σουηδία, ο αντίδικος δύναται να ζητήσει την επανεξέταση της απόφασης αυτής. Η αίτηση επανεξέτασης υποβάλλεται στο Εφετείο της Σβέα, το οποίο όμως σε αυτό το περαιτέρω στάδιο της διαδικασίας ακούει τις απόψεις αμφοτέρων των διαδίκων. Οι αποφάσεις του Εφετείου της Σβέα επί των αιτήσεων επανεξέτασης μπορούν στη συνέχεια να προσβληθούν ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου («Högsta domstolen»).

### **16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Οι αγωγές για την έκδοση διαζυγίου που υποβάλλονται στα σουηδικά δικαστήρια πρέπει πάντα να εκδικάζονται με βάση το σουηδικό δίκαιο (αρχή της *lex fori*).

Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις ουσιαστικού δικαίου αλλοδαπών νομοθεσιών. Τούτο συμβαίνει στις εξής περιπτώσεις:

Εάν και οι δύο σύζυγοι είναι αλλοδαποί υπήκοοι και κανείς εκ των δύο δεν είχε την κατοικία του στη Σουηδία επί τουλάχιστον ένα έτος, δεν είναι δυνατή η έκδοση δικαστικής απόφασης περί διαζυγίου ενάντια στη θέληση ενός εκ των συζύγων εάν δεν προβλέπεται σχετικός λόγος από τη νομοθεσία του κράτους του οποίου ο ένας ή και οι δύο σύζυγοι έχουν την ιθαγένεια.

Εάν και οι δύο σύζυγοι είναι αλλοδαποί υπήκοοι και ο ένας εξ αυτών ισχυρίζεται ότι δεν συντρέχει λόγος λύσης του γάμου σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους του οποίου ο εν λόγω σύζυγος έχει την ιθαγένεια, δεν είναι δυνατή η έκδοση δικαστικής απόφασης περί διαζυγίου, εάν τούτο υπαγορεύεται από κάποιον ιδιαίτερο λόγο ο οποίος σχετίζεται με το συμφέρον του συγκεκριμένου συζύγου ή των κοινών τέκνων.

Πρέπει να επισημανθεί ότι, ακόμη και στις περιπτώσεις που περιγράφονται στα δύο προαναφερόμενα σημεία, πρόκειται για απλή εφαρμογή του σουηδικού δικαίου, έστω και με ορισμένες δικλίδες ασφαλείας προκειμένου να αποτρέπεται η έκδοση απόφασης περί διαζυγίου σύμφωνα με το σουηδικό δίκαιο, σε περίπτωση που οι σύζυγοι δεν έχουν στενούς δεσμούς με τη Σουηδία και εάν υπάρχουν σοβαροί λόγοι κατά της έκδοσης της εν λόγω απόφασης.

Τελευταία επικαιροποίηση: 21/12/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [en](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

## **Διαζύγιο - Αγγλία και Ουαλία**

### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Ένας εκ των συζύγων πρέπει να υποβάλει γραπτή αίτηση (αγωγή) στο δικαστήριο. Οι αιτήσεις διαζυγίου εξετάζονται από το Δικαστήριο Οικογενειακών Διαφορών και οι σύζυγοι πρέπει να υποβάλουν αίτηση στο εν λόγω δικαστήριο για το διαζύγιό τους. Ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι ο γάμος έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα και πρέπει να προσκομίσει αποδείξεις για ένα από τα πέντε γεγονότα που παρατίθενται κατωτέρω.

Δεν μπορεί να υποβληθεί αίτηση διαζυγίου πριν από την παρέλευση τουλάχιστον ενός έτους από την ημερομηνία του γάμου, μολοντί μπορεί να υποβληθεί αίτηση ακύρωσης οποιαδήποτε στιγμή μετά τον γάμο. Ωστόσο, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποδεικτικά στοιχεία από το διάστημα του ενός έτους που έπεται της ημερομηνίας του γάμου για να αποδειχθεί ο ανεπανόρθωτος κλονισμός του γάμου.

Από τον Μάρτιο του 2014, έχει δοθεί η δυνατότητα στα ζευγάρια ίδιου φύλου να συνάπτουν γάμο στην Αγγλία και την Ουαλία. Οι ίδιοι όροι ισχύουν για το διαζύγιο είτε το έγγαμο ζευγάρι είναι αντίθετου φύλου είτε ίδιου φύλου.

Από το 2005, τα ζευγάρια ίδιου φύλου στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν τη δυνατότητα να επισημοποιούν νομικά τη σχέση τους συνάπτοντας σύμφωνο συμβίωσης. Οι συμβαλλόμενοι ενός τέτοιου συμφώνου είναι ελεύθεροι είτε να ζητήσουν τη λύση του είτε να ζητήσουν την έκδοση απόφασης δικαστικού χωρισμού, όταν η σχέση τους κλονιστεί. Η διαδικασία ομοιάζει με αυτήν για το διαζύγιο, τον δικαστικό χωρισμό και την ακύρωση γάμου, όπως περιγράφονται κατωτέρω. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στον [δικτυακό τόπο της κυβέρνησης](#).

Σε έναν γάμο μεταξύ ατόμων ίδιου φύλου, το ζευγάρι αναφέρεται, εάν πρόκειται για δύο άνδρες, ως ο σύζυγος και ο σύζυγος (husband and husband) ή, εάν πρόκειται για δύο γυναίκες, ως η σύζυγος και η σύζυγος (wife and wife).

### **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Ο μοναδικός λόγος διαζυγίου είναι ο ανεπανόρθωτος κλονισμός της έγγαμης σχέσης. Για να αποδειχθεί ότι ο γάμος έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα είναι απαραίτητο να προσκομιστούν αποδεικτικά στοιχεία για ένα ή περισσότερα «γεγονότα» που αφορούν την έγγαμη σχέση:

ο άλλος σύζυγος έχει διαπράξει μοιχεία με άτομο του αντίθετου φύλου και η συμβίωση έχει καταστεί αφόρητη για τον αιτούντα παράλογη συμπεριφορά, που σημαίνει ότι ο άλλος σύζυγος έχει συμπεριφερθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην είναι δυνατό να αναμένεται ευλόγως από τον αιτούντα να συνεχίσει τη συμβίωση μαζί του

εγκατάλειψη, που σημαίνει ότι ο άλλος σύζυγος έχει εγκαταλείψει τον αιτούντα για περίοδο δύο ετών πριν από την υποβολή της αίτησης διαζυγίου διάσταση των συζύγων για περίοδο δύο ετών πριν από την υποβολή της αίτησης διαζυγίου (με τη συναίνεση του άλλου συζύγου)

διάσταση για περίοδο πέντε ετών πριν από την υποβολή της αίτησης διαζυγίου (χωρίς τη συναίνεση του άλλου συζύγου).

Το δικαστήριο υποχρεούται να διερευνήσει όσο το δυνατόν περισσότερο τα γεγονότα που επικαλείται ο αιτών (ενάγων) και όποια γεγονότα επικαλείται ο άλλος σύζυγος (εναγόμενος). Εάν το δικαστήριο πεισθεί βάσει των αποδεικτικών στοιχείων ότι ο γάμος έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα, εκδίδεται απόφαση διαζυγίου από τον δικαστή του Δικαστηρίου Οικογενειακών Διαφορών.

Εάν το δικαστήριο πεισθεί ότι ο γάμος έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα, εκδίδει καταρχάς μια προσωρινή απόφαση διαζυγίου (decree nisi). Έπειτα από διάστημα έξι εβδομάδων, ο διάδικος που αιτήθηκε το διαζύγιο από το δικαστήριο μπορεί να υποβάλει αίτηση για να λάβει την οριστική απόφαση (decree absolute). Εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, δεν υπάρχει χρονικό όριο για την υποβολή αίτησης προκειμένου να καταστεί οριστική μια απόφαση.

Ωστόσο, αν η αίτηση για οριστική απόφαση κατατεθεί πάνω από 12 μήνες μετά την προσωρινή απόφαση, ο αιτών απαιτείται να την καταθέσει μαζί με γραπτή εξήγηση στην οποία:

να αιτιολογεί την καθυστέρηση

να δηλώνει εάν οι δύο σύζυγοι έχουν συμβιώσει μετά την προσωρινή απόφαση και, εάν ναι, μεταξύ ποιων ημερομηνιών και

να δηλώνει εάν η σύζυγος, δηλαδή οποιαδήποτε εκ των δύο συζύγων σε περίπτωση ζεύγους του ίδιου φύλου, έχει γεννήσει (ή πιστεύεται ότι έχει γεννήσει) τέκνο μετά την έκδοση της προσωρινής απόφασης και, εφόσον αυτό συνέβη, εάν εικάζεται ότι το παιδί είναι ή ενδέχεται να είναι τέκνο της οικογένειας.

Ο δικαστής του Δικαστηρίου Οικογενειακών Διαφορών μπορεί να απαιτήσει από τον αιτούντα να καταθέσει ένορκη βεβαίωση που να επιβεβαιώνει την εξήγηση που έχει δώσει και μπορεί να εκδώσει όποια απόφαση επί της αίτησης κρίνει ο ίδιος ενδεοδεδειγμένη.

### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

#### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Οι πρώην σύζυγοι είναι ελεύθεροι να συνάψουν νέο γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης, εάν το επιθυμούν. Μπορούν να επιλέξουν να διατηρήσουν το επώνυμο που απέκτησαν με τον γάμο τους ή να ανακτήσουν το επώνυμο που είχαν πριν.

#### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Το δικαστήριο, κατά την έκδοση απόφασης διαζυγίου, ακύρωσης γάμου ή δικαστικού χωρισμού, ή κατόπιν, μπορεί να διατάξει τη μεταβίβαση περιουσίας από τον έναν σύζυγο στον άλλον, ή σε ένα τέκνο της οικογένειας, ή σε άλλο πρόσωπο προς όφελος ενός τέκνου της οικογένειας.

Τα δικαστήρια έχουν επίσης την εξουσία να διατάσσουν περιοδικές καταβολές, να διατάσσουν την πώληση περιουσίας, να εκδίδουν αποφάσεις σχετικά με συντάξεις, να διατάσσουν εφάπαξ καταβολές, κλπ. Έγκειται στην κρίση τους ποια απόφαση θα εκδώσουν σε κάθε υπόθεση, για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης σύμφωνα με τις ιδιαίτερες περιστάσεις της.

Όταν κρίνουν την εκάστοτε υπόθεση, τα δικαστήρια οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη την ευημερία των τέκνων της οικογένειας τα οποία έχουν ηλικία κάτω των 18 ετών, και επιπλέον τους ακόλουθους παράγοντες:

το εισόδημα, την ικανότητα βιοπορισμού, την περιουσία και τους λοιπούς οικονομικούς πόρους που διαθέτει καθένας από τους συζύγους ή που είναι πιθανό να αποκτήσει στο προσεχές μέλλον

τη συνεισφορά, είτε οικονομική είτε άλλοι είδους, καθενός από τους συζύγους στη φροντίδα του σπιτιού και των παιδιών

τις οικονομικές ανάγκες, υποχρεώσεις και ευθύνες που έχει καθένας από τους συζύγους ή είναι πιθανό να αποκτήσει στο προσεχές μέλλον

το επίπεδο διαβίωσης που απολάμβανε η οικογένεια πριν από τον κλονισμό του γάμου

την ηλικία κάθε συζύγου και τη διάρκεια του γάμου

την τυχόν σωματική ή νοητική αναπηρία οποιουδήποτε από τους διαδίκους

τη μέχρι στιγμής ή την πιθανή μελλοντική συνεισφορά κάθε συζύγου στην ευημερία της οικογένειας

τη συμπεριφορά των συζύγων, σε περίπτωση που θα ήταν άδικο να αγνοηθεί κατά τη λήψη της απόφασης διαχωρισμού της περιουσίας

την αξία τυχόν πλεονεκτημάτων που αναμένεται να απολέσει κάθε σύζυγος λόγω του διαζυγίου ή της ακύρωσης.

#### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Μετά το διαζύγιο, και οι δύο γονείς συνεχίζουν να ασκούν τη γονική μέριμνα των τέκνων που έχουν αποκτηθεί εντός του γάμου. Κάθε γονέας διατηρεί τη γονική μέριμνα τυχόν τέκνων από άλλες σχέσεις των οποίων ασκεί τη γονική μέριμνα κατά την έκδοση του διαζυγίου. Και οι δύο γονείς έχουν διαρκές καθήκον να συντηρούν τα ανήλικα τέκνα που έχουν ζήσει ως τέκνα της οικογένειας.

#### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Το καθήκον συντήρησης του άλλου συζύγου στις περισσότερες περιπτώσεις παύει να υφίσταται όταν οριστικοποιηθεί το διαζύγιο (με την έκδοση του οριστικού διαζυγίου), εκτός από τις περιπτώσεις όπου υπάρχει διαταγή καταβολής συζυγικής διατροφής στο πλαίσιο της διαδικασίας διαζυγίου. Επιπλέον, οποιοδήποτε καθήκον σχετίζεται με υπάρχουσα δικαστική απόφαση (που αφορά, φερ' ειπείν, συζυγική διατροφή) παραμένει ενεργό, και είναι δυνατόν να τροποποιηθεί μια υφιστάμενη απόφαση στο μέλλον, εφόσον υπάρξουν σημαντικές αλλαγές στους λόγους στους οποίους βασίζεται η αρχική δικαστική απόφαση.

### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Στην Αγγλία και την Ουαλία, ο νομικός χωρισμός είναι γνωστός ως «δικαστικός χωρισμός». Όταν το δικαστήριο εκδίδει μια τέτοια απόφαση δεν αναμένεται πλέον από τον σύζυγο που ζήτησε τον δικαστικό χωρισμό να συνεχίσει να συμβιώνει με τον/την σύζυγό του. Ωστόσο, δεν έχει το δικαίωμα να συνάψει νέο γάμο. Στην ουσία, ο δικαστικός χωρισμός είναι μια εναλλακτική λύση για τους συζύγους των οποίων ο γάμος έχει κλονιστεί, αλλά δεν επιθυμούν να συνάψουν νέο γάμο. Ο αιτούμενος δικαστικό χωρισμό δεν υποχρεούται να αποδείξει ότι ο γάμος του έχει ανεπανόρθωτα κλονιστεί. Είναι δυνατόν να υποβληθεί αίτηση διαζυγίου μετά την έκδοση απόφασης δικαστικού χωρισμού.

Οι συμβαλλόμενοι σε σύμφωνο συμβίωσης δύνανται να ζητήσουν να εκδοθεί απόφαση χωρισμού, που έχει ακριβώς την ίδια ισχύ.

### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Ο αιτών πρέπει να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία για ένα ή περισσότερα από τα γεγονότα που απαιτούνται προκειμένου να αποδειχθεί ο κλονισμός του γάμου και, σε αντίθεση με όσους ζητούν διαζύγιο, δεν είναι απαραίτητο να παρέλθει ένα έτος από την ημερομηνία του γάμου.

### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Εάν ένας διάδικος σε διαδικασία δικαστικού χωρισμού αποβιώσει χωρίς να έχει κάνει διαθήκη, η περιουσία του θα διανεμηθεί σύμφωνα με τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής, και η απόφαση δικαστικού χωρισμού έχει την ίδια ισχύ με ένα διαζύγιο. Επομένως, ο άλλος σύζυγος δεν έχει κατόπιν κανένα δικαίωμα στην περιουσία του συζύγου που δεν άφησε διαθήκη. Εάν ένας σύζυγος που έχει λάβει απόφαση δικαστικού χωρισμού αποβιώσει έχοντας κάνει διαθήκη, ο δικαστικός χωρισμός δεν έχει καμία ισχύ ως προς τα κληρονομικά δικαιώματα βάσει αυτής της διαθήκης, σε περίπτωση που, παραδείγματός χάριν, ο επιζών δικαστικά χωρισμένος σύζυγος έχει οριστεί ως δικαιούχος σύμφωνα με τη συγκεκριμένη διαθήκη.

Το δικαστήριο εφαρμόζει τις ίδιες διατάξεις σχετικά με τον διαχωρισμό περιουσίας τόσο για το διαζύγιο όσο και για τον δικαστικό χωρισμό.

### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Υπάρχουν δύο μορφές ακύρωσης γάμου. Ο γάμος μπορεί να κηρυχθεί «άκυρος», που σημαίνει ότι ο γάμος ουδέποτε ήταν έγκυρος και δεν υπήρξε ποτέ.

Υπό διαφορετικές περιστάσεις, ο γάμος μπορεί να κηρυχθεί «ακυρώσιμος», πράγμα που σημαίνει ότι ένας εκ των συζύγων μπορεί να αιτηθεί την ακύρωση του γάμου. Ο γάμος είναι δυνατόν να συνεχιστεί, εάν και οι δύο σύζυγοι είναι ικανοποιημένοι.

### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Ένας γάμος είναι άκυρος και ανίσχυρος εάν:

δεν πληροί τις προϋποθέσεις των νόμων περί γάμου (Marriage Acts) του 1949 έως 1986 ως προς το ότι:

υπάρχει στενή συγγένεια μεταξύ των συζύγων

ένας τουλάχιστον από τους συζύγους είναι κάτω των δεκαέξι ετών

δεν έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες διατυπώσεις του γάμου

κατά τη σύναψη του γάμου ένας εκ των συζύγων ήταν ήδη κατά τον νόμο δεσμευμένος με γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης

σε περίπτωση πολυγαμικού γάμου που έχει τελεστεί εκτός Αγγλίας και Ουαλίας, ένας εκ των συζύγων κατοικούσε στην Αγγλία ή την Ουαλία κατά τη σύναψη του γάμου.



Ένας γάμος θεωρείται ακυρώσιμος στις ακόλουθες περιπτώσεις:

Ο γάμος δεν έχει ολοκληρωθεί λόγω ανικανότητας ενός από τους συζύγους να τον ολοκληρώσει. Αυτό ισχύει μόνο στους γάμους μεταξύ ατόμων αντίθετου φύλου.

Ο γάμος δεν έχει ολοκληρωθεί λόγω της ενσυνειδητής άρνησης του εναγομένου να τον ολοκληρώσει. Αυτό ισχύει μόνο στους γάμους μεταξύ ατόμων αντίθετου φύλου.

Ένας εκ των συζύγων δεν συναίνεσε δεόντως στον γάμο, διότι του ασκήθηκε πίεση και εξαναγκάστηκε να συμφωνήσει, παρανόησε τις νομικές συνέπειες του γάμου, ή ήταν νοητικά ανίκανος να εκτιμήσει τις συνέπειες της απόφασης να συνάψει γάμο.

Κατά τη σύναψη του γάμου, ένας εκ των συζύγων έπασχε από διανοητική ασθένεια που τον καθιστούσε ανίκανο για γάμο, ή από μεταδοτικό αφροδίσιο νόσημα το οποίο αγνοούσε ο ενάγων τη συγκεκριμένη στιγμή.

Κατά τη σύναψη του γάμου, η εναγόμενη κυφορούσε τέκνο κάποιου τρίτου προσώπου πέραν του ενάγοντος και ο ενάγων αγνοούσε τότε αυτό το γεγονός.

Έχει εκδοθεί προσωρινό πιστοποιητικό αναγνώρισης φύλου για οποιονδήποτε εκ των διαδίκων, μετά την τέλεση του γάμου.

Ο εναγόμενος είναι ένα πρόσωπο του οποίου το φύλο κατά τη σύναψη του γάμου θεωρείτο ως αποκτηθέν βάσει του νόμου περί αναγνώρισης φύλου του 2004, και ο ενάγων αγνοούσε τότε αυτό το γεγονός.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Εάν ένας γάμος κριθεί άκυρος, θεωρείται παντελώς ανίσχυρος και αντιμετωπίζεται σαν να μην υπήρξε ποτέ. Αυτό δεν επηρεάζει το καθεστώς των τέκνων.

Εάν ένας γάμος κριθεί ακυρώσιμος, θεωρείται ανίσχυρος από την ημερομηνία οριστικοποίησης της απόφασης ακύρωσης του γάμου. Ο γάμος θεωρείται υφιστάμενος έως εκείνη τη στιγμή.

Σε περίπτωση άκυρου ή ακυρώσιμου γάμου, το δικαστήριο μπορεί να ρυθμίσει τον διαχωρισμό της περιουσίας κατά τον ίδιο τρόπο όπως και στο διαζύγιο.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Η κυβέρνηση ενθαρρύνει τη χρήση της οικογενειακής διαμεσολάβησης για την επίλυση διαφορών σε ενδεδειγμένες περιπτώσεις. Η διαμεσολάβηση μπορεί να ενδείκνυται σε διαφορές που αφορούν τέκνα καθώς και σε διαφορές που αφορούν περιουσία και οικονομικά θέματα. Σε ορισμένες περιοχές, το προσωπικό της Συμβουλευτικής και Υποστηρικτικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου Υποθέσεων Τέκνων και Οικογενειών [CAFCASS \(Αγγλία\)](#) ή [CAFCASS Cymru \(Ουαλία\)](#) παρέχει συνδρομή για την επίλυση δικαστικών διαφορών που αφορούν τέκνα. Το δικαστήριο μπορεί να αναβάλει την εκδίκαση μιας υπόθεσης, ώστε να επιχειρηθεί η επίλυση της διαφοράς με αυτόν τον τρόπο.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί στο Δικαστήριο Οικογενειακών Διαφορών οποιασδήποτε περιοχής, και πρέπει να διευκρινίζεται εάν αφορά διαζύγιο, δικαστικό χωρισμό ή ακύρωση. Λεπτομέρειες για τα δικαστήρια και τα απαραίτητα έντυπα μπορείτε να βρείτε στον δικτυακό τόπο του [Υπουργείου Δικαιοσύνης](#).

Συνήθως απαιτείται καταβολή τέλους για την υποβολή αίτησης, αλλά υπάρχουν εξαιρέσεις για όσους λαμβάνουν κρατικό επίδομα ή μπορούν να αποδείξουν ότι η καταβολή του τέλους θα τους επέφερε υπέρμετρη επιβάρυνση. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά μπορείτε να βρείτε στον δικτυακό τόπο του [Υπουργείου Δικαιοσύνης](#).

[Υπουργείου Δικαιοσύνης](#).

Ο διάδικος πρέπει να χρησιμοποιήσει [το έντυπο αίτησης \(D8\)](#) και πρέπει να αποστείλει:

3 αντίγραφα του εντύπου αίτησης

ένα επιπλέον αντίγραφο για οποιοδήποτε κατονομαζόμενο πρόσωπο εμπλέκεται σε μοιχεία

μία [δήλωση διακανονισμού](#) σχετικά με τα τέκνα κάτω των 18 ετών

πιστοποιητικό γάμου (όχι φωτοαντίγραφο), συνοδευόμενο από επικυρωμένη μετάφραση εάν χρειάζεται.

ένα [έντυπο απαλλαγής από τέλος](#).

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Κατά κανόνα, δεν παρέχεται νομική συνδρομή για διαζύγια ή διαφορές που αφορούν τέκνα ή περιουσία, εκτός εάν υπάρχει ενδοοικογενειακή βία.

Πραγματοποιείται επίσης έλεγχος πόρων και βασίμου της αίτησης. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στον [δικτυακό τόπο της κυβέρνησης](#).

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Όταν έχει εκδοθεί προσωρινή απόφαση, είναι δυνατόν ένας από τους συζύγους να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία στο δικαστήριο ζητώντας τη μη οριστικοποίησή της. Το δικαστήριο μπορεί είτε να τα αγνοήσει, αποφαινόμενο ότι το διαζύγιο πρέπει να καταστεί οριστικό, είτε να διατάξει περαιτέρω έρευνες ή να χειριστεί την υπόθεση με όποιον άλλον τρόπο κρίνει ορθότερο.

Αφού εκδοθεί οριστική απόφαση, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, δεν είναι εφικτή η άσκηση περαιτέρω ένδικων μέσων.

Δεν είναι δυνατόν να ασκηθεί έφεση κατά απόφασης δικαστικού χωρισμού, αλλά είναι δυνατόν να παρακαμφθεί η απόφαση σε περίπτωση που συμφωνήσουν και οι δύο διάδικοι.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚ αριθ. 2201/2003 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μια απόφαση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που εκδίδεται σε ένα κράτος μέλος μπορεί να αναγνωριστεί σε άλλα κράτη μέλη. Τα απαιτούμενα έγγραφα μπορούν να ζητηθούν από το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση και πρέπει να υποβληθούν στο Ανώτατο Δικαστήριο (High Court).

Ο εν λόγω κανονισμός δεν θίγει ζητήματα υπαιτιότητας, περιουσιακές συνέπειες του γάμου, διατροφή ή άλλα παρεπόμενα ζητήματα. Πρέπει να υπάρχει πραγματικός δεσμός μεταξύ του ενδιαφερομένου μέρους και του κράτους μέλους το οποίο ασκεί δικαιοδοσία.

Η αναγνώριση μπορεί να μη γίνει δεκτή εάν η απόφαση αντίκειται στη δημόσια τάξη, εάν έχει εκδοθεί ερήμην, εάν δεν έχουν επιδοθεί στον εναγόμενο τα σχετικά έγγραφα σε εύλογο χρόνο, ή εάν είναι ασυμβίβαστη με απόφαση επί διαδικασίας μεταξύ των ιδίων διαδίκων στην Αγγλία ή την Ουαλία, ή αν είναι ασυμβίβαστη με προγενέστερη απόφαση σε άλλη χώρα, εφόσον η προγενέστερη απόφαση μπορεί να αναγνωριστεί στην Αγγλία και την Ουαλία.

Οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την έκδοση απόφασης για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση της απόφασης. Το Ανώτατο Δικαστήριο μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία, εάν έχει κατατεθεί έφεση κατά της απόφασης για την οποία ζητείται αναγνώριση.

Εάν η απόφαση δεν μπορεί να αναγνωριστεί βάσει αυτού του κανονισμού, οι ρυθμίσεις για την αναγνώριση διαζυγίων που εκδίδονται στο εξωτερικό περιλαμβάνονται στο οικογενειακό δίκαιο, στον νόμο του 1986 (Family Law Act 1986), στο άρθρο 46 του οποίου αναφέρεται:

Η εγκυρότητα μιας απόφασης διαζυγίου, ακύρωσης ή δικαστικού χωρισμού που έχει εκδοθεί στο εξωτερικό κατόπιν δικαστικής διαδικασίας, αναγνωρίζεται εάν:

το διαζύγιο, η ακύρωση ή ο δικαστικός χωρισμός ισχύει δυνάμει του δικαίου της χώρας στην οποία εκδόθηκε και

την κρίσιμη ημερομηνία (δηλαδή την ημερομηνία εκκίνησης των διαδικασιών για την έκδοση του διαζυγίου) τουλάχιστον ένας εκ των συζύγων

διέμενε συνήθως στη χώρα όπου εκδόθηκε το διαζύγιο, η ακύρωση ή ο δικαστικός χωρισμός ή

κατοικούσε στην εν λόγω χώρα ή

ήταν υπήκοος αυτής της χώρας.

Η εγκυρότητα μιας απόφασης διαζυγίου, ακύρωσης ή δικαστικού χωρισμού που έχει εκδοθεί στο εξωτερικό χωρίς δικαστική διαδικασία, αναγνωρίζεται εάν: το διαζύγιο, η ακύρωση ή ο δικαστικός χωρισμός ισχύει δυνάμει του δικαίου της χώρας στην οποία εκδόθηκε την κρίσιμη ημερομηνία (δηλαδή την ημερομηνία έκδοσης του διαζυγίου): και οι δύο σύζυγοι κατοικούσαν στην εν λόγω χώρα ή ένας τουλάχιστον εκ των συζύγων κατοικούσε στην εν λόγω χώρα και ο άλλος κατοικούσε σε χώρα της οποίας το δίκαιο αναγνωρίζει το διαζύγιο, την ακύρωση ή τον δικαστικό χωρισμό ως έγκυρο και κανείς από τους δύο συζύγους δεν διέμενε συνήθως στο Ηνωμένο Βασίλειο καθ' όλο το διάστημα του αμέσως προηγούμενου της εν λόγω ημερομηνίας έτους.

Οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο απόφαση αναγνώρισης στην Αγγλία και την Ουαλία ενός διαζυγίου, μιας ακύρωσης γάμου ή ενός δικαστικού χωρισμού που έχει εκδοθεί εκτός Αγγλίας και Ουαλίας. Το δικαστήριο μπορεί να εξετάσει την αίτηση εφόσον ο αιτών είναι κάτοικος Αγγλίας ή Ουαλίας κατά την ημερομηνία κίνησης της διαδικασίας ή διέμενε συνήθως στην Αγγλία ή στην Ουαλία καθ' όλο το διάστημα του αμέσως προηγούμενου της εν λόγω ημερομηνίας έτους.

### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που περιγράφονται ανωτέρω, οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να ζητήσει από το Δικαστήριο Οικογενειακών Διαφορών την έκδοση απόφασης μη αναγνώρισης διαζυγίου, ακύρωσης ή δικαστικού χωρισμού στην Αγγλία και την Ουαλία.

Οι αιτήσεις για αναγνώριση δυνάμει του κανονισμού ΕΚ πρέπει να υποβάλλονται στο Ανώτατο Δικαστήριο. Ο αιτών οφείλει να ενημερώνει τον εναγόμενο για την αίτηση αποστέλλοντας τα σχετικά έγγραφα, δίνοντάς του την ευκαιρία να αντιπαχθεί στην αναγνώριση της απόφασης, εκτός εάν το δικαστήριο αποφανθεί ότι ο εναγόμενος έχει αποδεχθεί αδιαμφισβήτητα την απόφαση.

Ο κανονισμός ορίζει ότι οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει την έκδοση απόφασης για αναγνώριση ή μη της απόφασης. Το Ανώτατο Δικαστήριο μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία εάν έχει κατατεθεί έφεση κατά της απόφασης για την οποία ζητείται αναγνώριση στο κράτος μέλος όπου εκδόθηκε η απόφαση.

### **16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Τα δικαστήρια στην Αγγλία και την Ουαλία εφαρμόζουν πάντα το δίκαιο της Αγγλίας και της Ουαλίας στις υποθέσεις που υποβάλλονται ενώπιόν τους. Τα δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία να εκδικάσουν ένα διαζύγιο, έστω και αν ο γάμος έχει λάβει χώρα στο εξωτερικό, εάν τουλάχιστον ένας εκ των συζύγων:

είναι κάτοικος Αγγλίας ή Ουαλίας κατά την ημερομηνία κίνησης της διαδικασίας ή

είχε συνήθη τόπο διαμονής στην Αγγλία ή την Ουαλία καθ' όλο το αμέσως προηγούμενο της εν λόγω ημερομηνίας έτος.

#### **Σχετικοί σύνδεσμοι**

[🔗 Διαζύγιο, χωρισμός και κλονισμός σχέσης](#)

[🔗 Νομική συνδρομή](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 20/02/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

## **Διαζύγιο - Βόρεια Ιρλανδία**

### **1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Στη Βόρεια Ιρλανδία, η νομοθεσία περί διαζυγίου περιλαμβάνεται στο διάταγμα του 1978 περί διαζυγίων (Matrimonial Causes Order, εφεξής «διάταγμα του 1978»).

Ο σύζυγος ή η σύζυγος μπορεί να λάβει διαζύγιο υποβάλλοντας γραπτή αίτηση (αγωγή) στο δικαστήριο. Το πρόσωπο που αιτείται διαζύγιο αποκαλείται ενάγων και ο άλλος διάδικος αποκαλείται εναγόμενος. Ο ενάγων πρέπει να αποδείξει ότι ο γάμος έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα και να προσκομίσει αποδείξεις για τουλάχιστον ένα από πέντε γεγονότα (βλέπε ερώτηση 2 κατωτέρω). Αγωγή διαζυγίου δεν μπορεί να υποβληθεί στα πρώτα δύο έτη του γάμου. Ωστόσο, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποδεικτικά στοιχεία από αυτό το διάστημα των δύο ετών για να αποδειχθεί ο ανεπανόρθωτος κλονισμός του γάμου.

### **2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;**

Ο μοναδικός λόγος διαζυγίου είναι ο ανεπανόρθωτος κλονισμός του γάμου. Γενικά, για να αποδειχθεί ότι ο γάμος έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα, ο ενάγων πρέπει να τεκμηριώσει ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα γεγονότα:

ότι ο εναγόμενος έχει διαπράξει μοιχεία. Αυτό το γεγονός δεν λαμβάνεται υπόψη εάν ο ενάγων, αφού έλαβε γνώση της μοιχείας, συνέχισε να συμβιώνει με τον εναγόμενο για περίοδο που υπερβαίνει –ή για περιόδους που συνολικά υπερβαίνουν– τους 6 μήνες

ότι ο εναγόμενος έχει συμπεριφερθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην είναι δυνατό να αναμένεται ευλόγως από τον ενάγοντα να συνεχίσει τη συμβίωση μαζί του. Αυτό το γεγονός δεν λαμβάνεται υπόψη εάν οι σύζυγοι συνέχισαν να συμβιώνουν για 6 μήνες ή περισσότερο μετά την ημερομηνία του τελευταίου περιστατικού παράλογης συμπεριφοράς

ότι ο εναγόμενος έχει εγκαταλείψει τον αιτούντα επί συνεχή περίοδο δύο ετών αμέσως πριν την κατάθεση της αίτησης

ότι οι διάδικοι έχουν διακόψει τη συμβίωσή τους επί συνεχή περίοδο δύο ετών αμέσως πριν την κατάθεση της αίτησης, και ο εναγόμενος συναινεί στην έκδοση του διαζυγίου

ότι οι διάδικοι έχουν διακόψει τη συμβίωσή τους επί συνεχή περίοδο πέντε ετών αμέσως πριν την κατάθεση της αίτησης. Η συναίνεση του εναγομένου δεν απαιτείται, και ο εναγόμενος μπορεί να αντιτεθεί στο διαζύγιο με την αιτιολογία ότι αναμένεται να του προκαλέσει σοβαρή οικονομική ή άλλη δυσχέρεια.

Προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υπήρξε εγκατάλειψη του ενάγοντος ή διακοπή της συμβίωσης των συζύγων επί συνεχή περίοδο, δεν λαμβάνονται υπόψη τυχόν περίοδοι (που δεν υπερβαίνουν συνολικά τους 6 μήνες) κατά τις οποίες οι διάδικοι άρχισαν εκ νέου να συμβιώνουν. Ωστόσο, οι εν λόγω περίοδοι δεν υπολογίζονται ως μέρος της περιόδου εγκατάλειψης ή διάστασης.

Εάν το δικαστήριο πεισθεί με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία ότι ο γάμος έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα, εκδίδει προσωρινή απόφαση (decree nisi), δηλαδή δικαστική απόφαση που οδηγεί σε διαζύγιο.

Η διαδικασία διαζυγίου ολοκληρώνεται όταν η προσωρινή απόφαση καταστεί οριστική. Αίτηση οριστικοποίησης της προσωρινής απόφασης μπορεί να υποβληθεί έξι εβδομάδες και μία ημέρα μετά την ημερομηνία της προσωρινής απόφασης. Εάν δεν υποβληθεί αίτηση εντός 12 μηνών από την προσωρινή απόφαση, ο ενάγων μπορεί να κληθεί να καταθέσει ένορκη βεβαίωση προκειμένου να αιτιολογήσει την καθυστέρηση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο εναγόμενος μπορεί να αιτηθεί την οριστικοποίηση της προσωρινής απόφασης. Οι πρώην σύζυγοι δεν μπορούν να συνάψουν νέο γάμο πριν από την έκδοση οριστικής απόφασης.

### **3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**

### **3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι κανόνες που ρυθμίζουν τις σχέσεις μετά το διαζύγιο. Ωστόσο, δεν αναμένεται πλέον από τους πρώην συζύγους να συμβιώνουν και, εάν η σύζυγος έχει υιοθετήσει το επώνυμο του συζύγου της, μπορεί να αποφασίσει να ανακτήσει το πατρικό της όνομα.

### **3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;**

Το διάταγμα του 1978 περιέχει ευρείες διατάξεις που επιτρέπουν στο δικαστήριο να διευθετεί τα περιουσιακά ζητήματα των διαδίκων και να ρυθμίζει τους οικονομικούς τους διακανονισμούς, που αφορούν τόσο τους ίδιους όσο και τα τέκνα της οικογένειας.

Το δικαστήριο, κατά την έκδοση απόφασης διαζυγίου ή κατόπιν, μπορεί να εκδώσει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες διαταγές:

διαταγή περιοδικών καταβολών

διαταγή καταβολής εφάπαξ ποσού

διαταγή ρύθμισης ιδιοκτησίας

διαταγή επιμερισμού σύνταξης ή δέσμευσης συνταξιοδοτικών κεφαλαίων.

Πριν από την έκδοση της διαταγής, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης. Ωστόσο, πρωταρχικό του μέλημα είναι η ευημερία των τέκνων της οικογένειας που είναι κάτω των 18 ετών.

### **3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;**

Μετά το διαζύγιο, και οι δύο γονείς διατηρούν τη γονική μέριμνα των τέκνων που έχουν γεννηθεί εντός του γάμου, και έχουν διαρκές καθήκον να συντηρούν τα ανήλικα παιδιά που έχουν ζήσει ως τέκνα της οικογένειας.

Εάν υπάρχει ανήλικο τέκνο (κάτω των 16 ετών) ή τέκνο άνω των 16 ετών που συνεχίζει την εκπαίδευσή του ή την κατάρτισή του σε μια τέχνη, επάγγελμα ή λειτουργήματα, ο ενάγων πρέπει να συμπληρώσει ένα έντυπο (form M4) όπου θα καθορίζονται οι ρυθμίσεις για το συγκεκριμένο τέκνο. Μέσω του εντύπου ενθαρρύνονται οι διάδικοι να επιδιώξουν συμφωνία επί των προτάσεων για το μέλλον του τέκνου. Ωστόσο, εάν δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί συμφωνία, ο εναγόμενος έχει την ευκαιρία να υποβάλει παρατηρήσεις ως προς τις προτεινόμενες ρυθμίσεις και το δικαστήριο μπορεί να ασκήσει τις εξουσίες του δυνάμει του διατάγματος περί τέκνων (Children Order) του 1995, φερ' ειπείν για να προσδιορίσει πού πρέπει να ζήσει το παιδί.

### **3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;**

Το καθήκον συντήρησης του άλλου συζύγου παύει να υφίσταται με το διαζύγιο, εκτός εάν το δικαστήριο εκδώσει διαταγή καταβολής χρηματικού ποσού ή διανομής περιουσίας.

### **4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;**

Αίτηση δικαστικού χωρισμού μπορεί να υποβληθεί εάν ένας γάμος έχει κλονιστεί, αλλά, για οποιονδήποτε λόγο, ο ενάγων δεν επιθυμεί διαζύγιο. Εάν ο ενάγων επιτύχει απόφαση δικαστικού χωρισμού, δεν υποχρεούται πλέον να συμβιώνει με τον/τη σύζυγο του. Ωστόσο, δεν έχει το δικαίωμα να συνάψει νέο γάμο. Είναι δυνατόν να υποβληθεί αίτηση διαζυγίου μετά την έκδοση απόφασης δικαστικού χωρισμού.

### **5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;**

Κατά την υποβολή αίτησης για δικαστικό χωρισμό, δεν είναι αναγκαίο να αποδειχθεί ο ανεπανόρθωτος κλονισμός του γάμου.

### **6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;**

Οι σύζυγοι δεν αναμένεται πλέον να συμβιώνουν. Εάν μια απόφαση δικαστικού χωρισμού είναι σε ισχύ και ένας από τους συζύγους αποβιώσει χωρίς να έχει κάνει διαθήκη, η περιουσία του διανέμεται ωςάν ο άλλος σύζυγος να έχει ήδη αποβιώσει, και τα τυχόν πλεονεκτήματα που θα απολάμβανε χάνονται. Οι εξουσίες του δικαστηρίου σε σχέση με τον διαχωρισμό της περιουσίας είναι γενικά οι ίδιες στον δικαστικό χωρισμό όπως και στο διαζύγιο. Ωστόσο, το δικαστήριο δεν μπορεί να εκδώσει διαταγή επιμερισμού σύνταξης.

### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Απόφαση ακυρότητας εκδίδεται εφόσον ο ενάγων αποδείξει ότι ο γάμος είναι είτε άκυρος είτε ακυρώσιμος. Άκυρος γάμος είναι αυτός που δεν θα έπρεπε να είχε τελεστεί και που θεωρείται ότι δεν είχε ποτέ νομική ισχύ. Ο ακυρώσιμος γάμος αναγνωρίζεται και εξακολουθεί να υφίσταται έως ότου κηρυχθεί άκυρος.

### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Ένας γάμος θεωρείται άκυρος και ανίσχυρος εάν αποδειχθεί ένα από τα ακόλουθα γεγονότα:

υπάρχει πολύ στενή συγγένεια μεταξύ των συζύγων

ένας τουλάχιστον εκ των συζύγων είναι κάτω των δεκαέξι ετών

δεν έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες διατυπώσεις του γάμου

κατά τη σύναψη του γάμου ένας εκ των συζύγων ήταν ήδη νομίμως συζευγμένος

οι σύζυγοι δεν είναι διαφορετικού φύλου (πρέπει να είναι άνδρας και γυναίκα)

σε περίπτωση πολυγαμικού γάμου που έχει τελεστεί εκτός Βόρειας Ιρλανδίας, ένας εκ των συζύγων κατοικούσε στη Βόρεια Ιρλανδία κατά τη σύναψη του γάμου.

Ένας γάμος θεωρείται ακυρώσιμος εάν αποδειχθεί ένα από τα ακόλουθα γεγονότα:

δεν έχει ολοκληρωθεί λόγω ανικανότητας ενός εκ των συζύγων

ένας εκ των συζύγων έχει αρνηθεί να τον ολοκληρώσει

ένας εκ των συζύγων δεν συναίνεσε δεόντως στον γάμο (για παράδειγμα, συναίνεσε επειδή του ασκήθηκε πίεση και εξαναγκάστηκε να συμφωνήσει ή παρανόησε τον χαρακτήρα της τελετής)

κατά τη σύναψη του γάμου, ένας εκ των συζύγων έπασχε από ψυχική ασθένεια

κατά τη σύναψη του γάμου, ένας από τους συζύγους έπασχε από μεταδοτικό αφροδίσιο νόσημα

κατά τη σύναψη του γάμου, η σύζυγος κuoφορούσε το τέκνο κάποιου άλλου και όχι του συζύγου της.

Εάν η αίτηση για απόφαση ακυρότητας βασίζεται σε ένα από τα τέσσερα ανωτέρω γεγονότα, πρέπει να υποβληθεί εντός τριών ετών από την ημερομηνία του γάμου. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί, σε ορισμένες περιστάσεις, να επιτρέψει την υποβολή αίτησης πέραν αυτής της περιόδου.

Εάν η αίτηση βασίζεται στα δύο τελευταία γεγονότα, ο ενάγων πρέπει να αποδείξει ότι, κατά τη σύναψη του γάμου, αγνοούσε το νόσημα ή την εγκυμοσύνη.

Το δικαστήριο δεν ακυρώνει ακυρώσιμο γάμο εάν ο εναγόμενος αποδείξει:

ότι ο ενάγων γνώριζε ότι ο γάμος μπορούσε να ακυρωθεί, αλλά συμπεριφέρθηκε ωςάν να πίστευε ευλόγως ότι, αφενός, δεν θα μπορούσε να ζητηθεί ακύρωση και

ότι, αφετέρου, η ακύρωση θα ήταν άδικη.

### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Εάν ένας γάμος κριθεί άκυρος, θεωρείται εντελώς ανίσχυρος και αντιμετωπίζεται σαν να μην υπήρξε ποτέ. Εάν ένας γάμος κριθεί ακυρώσιμος, θεωρείται ανίσχυρος από την ημερομηνία οριστικοποίησης της απόφασης ακυρότητας.

### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Υπάρχουν ορισμένες υπηρεσίες στη Βόρεια Ιρλανδία που παρέχουν υπηρεσίες διαμεσολάβησης (για παράδειγμα, η Relate). Η διαμεσολάβηση μπορεί να σας βοηθήσει να ρυθμίσετε τα πρακτικά ζητήματα του διαζυγίου, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών διακανονισμών και των θεμάτων γονικής μέριμνας.

## 11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;

Οι αιτήσεις διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου μπορούν να υποβληθούν είτε στο Ανώτατο Δικαστήριο (High Court) είτε σε ένα επαρχιακό δικαστήριο (county court) αρμόδιο για διαζύγια. Ωστόσο, εάν ο εναγόμενος αντικρούσει αγωγή που έχει υποβληθεί σε επαρχιακό δικαστήριο, η υπόθεση παραπέμπεται στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Οι διευθύνσεις και οι αριθμοί τηλεφώνου των δικαστηρίων περιέχονται στον δικτυακό τόπο της [Υπηρεσίας Δικαστηρίων της Βόρειας Ιρλανδίας](#).

Για να κινηθεί η διαδικασία, πρέπει να αποστείλετε μια σειρά εντύπων στο αρμόδιο δικαστήριο μαζί με:

το πρωτότυπο πιστοποιητικό γάμου σας (όχι φωτοαντίγραφο), συνοδευόμενο από επικυρωμένη μετάφραση και ένορκη βεβαίωση εάν ο γάμος έλαβε χώρα εκτός Βόρειας Ιρλανδίας

το πρωτότυπο πιστοποιητικό γέννησης τυχόν τέκνων της οικογένειας κάτω των 18 ετών (σε πλήρη μορφή που θα αναφέρει όλα τα στοιχεία των γονέων και του τέκνου)

αντίγραφο οποιασδήποτε δικαστικής απόφασης αναφέρεται στην αγωγή

πρωτότυπο και δύο αντίγραφα οποιασδήποτε συμφωνίας (π.χ. όσον αφορά τα οικονομικά), η οποία αναμένεται να αποτελέσει αντικείμενο απόφασης του δικαστηρίου και

τα δικαστικά τέλη (η γραμματεία του δικαστηρίου μπορεί να σας ενημερώσει για τα ισχύοντα τέλη).

Η γραμματεία του δικαστηρίου μπορεί να σας παράσχει αντίτυπα των εντύπων και να σας εξηγήσει πώς να τα συμπληρώσετε. Ωστόσο, οι υπάλληλοι του δικαστηρίου δεν μπορούν να σας δώσουν νομικές συμβουλές ή να σας πουν τι να ισχυριστείτε.

## 12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;

Έχετε δικαίωμα να ζητήσετε νομική συνδρομή. Ωστόσο, το επίπεδο της οικονομικής βοήθειας (εφόσον παρασχεθεί) υπόκειται σε αξιολόγηση οικονομικών πόρων. Ακόμη και αν κριθείτε οικονομικά επιλέξιμοι, ενδέχεται να χρειαστεί να συνεισφέρετε οικονομικά στα έξοδα. Κατόπιν συμφωνίας, η εν λόγω συνεισφορά μπορεί να καταβληθεί στο Τμήμα Νομικής Συνδρομής εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος. Πέρα από τα κριτήρια οικονομικής επιλεξιμότητας, πρέπει επίσης να υποβληθείτε με επιτυχία στον έλεγχο του βασίμου της υπόθεσής σας, δηλαδή πρέπει να υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για την άσκηση ή την απόκρουση της αγωγής, και πρέπει να είναι εύλογες σε κάθε περίπτωση οι ενέργειές σας.

## 13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;

Οριστική απόφαση λύσης ή ακύρωσης γάμου δεν μπορεί να προσβληθεί εάν ο θιγόμενος διάδικος είχε την ευκαιρία να προσβάλει την προσωρινή απόφαση αλλά δεν το έπραξε. Επίσης, οι αποφάσεις που εκδίδονται με τη συναίνεση των διαδίκων μπορούν να προσβληθούν μόνο με την άδεια του δικαστηρίου. Το εφετείο διαθέτει μια σειρά εξουσιών και μπορεί να επιβεβαιώσει, να ανατρέψει ή να τροποποιήσει την αρχική απόφαση.

## 14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1347/2000 της 29ης Μαΐου 2000 (εφεξής «κανονισμός») προβλέπει ότι μια απόφαση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που έχει εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζεται στα άλλα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικασία (εκτός από αυτήν που ορίζεται στον ίδιο τον κανονισμό).

Οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει αναγνώριση της απόφασης και οι λόγοι μη αναγνώρισης είναι αυστηρά περιορισμένοι (για παράδειγμα, η αναγνώριση μπορεί να απορριφθεί εάν η απόφαση αντίκειται στη δημόσια τάξη).

Η αίτηση αναγνώρισης πρέπει να υποβληθεί στο Ανώτατο Δικαστήριο της Βόρειας Ιρλανδίας.

Εάν ο κανονισμός δεν έχει εφαρμογή, η απόφαση μπορεί να καλυφθεί από το άρθρο 46 του νόμου του 1986 περί οικογενειακών σχέσεων (Family Law Act), που καθορίζει τις γενικές προϋποθέσεις για την αναγνώριση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης που έχουν εκδοθεί στο εξωτερικό.

Η αίτηση αναγνώρισης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης που έχουν εκδοθεί στο εξωτερικό πρέπει να υποβληθεί στο Ανώτατο Δικαστήριο. Η αίτηση έχει τη μορφή δικογράφου, στο οποίο επισυνάπτεται αντίγραφο της απόφασης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης.

## 15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Καθώς το Ανώτατο Δικαστήριο ασχολείται με την αναγνώριση διαζυγίων, δικαστικών χωρισμών ή ακυρώσεων (δυνάμει αμφοτέρων του κανονισμού και του νόμου του 1986 περί οικογενειακών σχέσεων), τυχόν ενστάσεις ως προς την προτεινόμενη αναγνώριση εξετάζονται επίσης από το εν λόγω δικαστήριο. Οι λόγοι μη αναγνώρισης παρατίθενται στο άρθρο 15 του κανονισμού και στο άρθρο 51 του εν λόγω νόμου.

## 16 Ποιο δικαίωμα εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Εάν ένα δικαστήριο στη Βόρεια Ιρλανδία κρίνει ότι έχει τη δικαιοδοσία να εξετάσει το διαζύγιο, τον χωρισμό ή την ακύρωση, εφαρμόζει το δικαίωμα της Βόρειας Ιρλανδίας.

Ένα δικαστήριο στη Βόρεια Ιρλανδία έχει δικαιοδοσία να εξετάσει ένα διαζύγιο ή δικαστικό χωρισμό (ακόμη και αν ο γάμος έχει λάβει χώρα στο εξωτερικό), εάν:

το δικαστήριο έχει δικαιοδοσία δυνάμει του κανονισμού ή

κανένα δικαστήριο συμβαλλόμενου κράτους (δηλαδή κράτους που προσυπέγραψε αρχικά τον κανονισμό ή τον υιοθέτησε στη συνέχεια) δεν έχει δικαιοδοσία δυνάμει του κανονισμού και τουλάχιστον ένας εκ των συζύγων ήταν κάτοικος Βόρειας Ιρλανδίας κατά την κίνηση της διαδικασίας.

Ένα δικαστήριο στη Βόρεια Ιρλανδία έχει δικαιοδοσία να εξετάσει αίτηση ακύρωσης γάμου (ακόμη και αν ο γάμος έχει λάβει χώρα στο εξωτερικό), εάν:

το δικαστήριο έχει δικαιοδοσία δυνάμει του κανονισμού ή

κανένα δικαστήριο συμβαλλόμενου κράτους δεν έχει δικαιοδοσία δυνάμει του κανονισμού και τουλάχιστον ένας εκ των συζύγων:

ήταν κάτοικος Βόρειας Ιρλανδίας κατά την ημερομηνία κίνησης της διαδικασίας ή

απεβίωσε πριν από αυτή την ημερομηνία και κατά τον χρόνο θανάτου κατοικούσε στη Βόρεια Ιρλανδία, ή είχε τη συνήθη διαμονή του στη Βόρεια Ιρλανδία

καθ' όλο το διάστημα του ενός έτους που προηγήθηκε της ημερομηνίας θανάτου.

### Σχετικοί σύνδεσμοι

[Υπηρεσία Δικαστηρίων της Βόρειας Ιρλανδίας](#)

Περισσότερες πληροφορίες για τη νομική συνδρομή είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο του [Τμήματος Νομικής Συνδρομής της Βόρειας Ιρλανδίας](#).

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαμεσολάβηση είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο του [Relate NI](#) και στον δικτυακό τόπο του [UK College of Family Mediators](#) (Σύλλογος Διαμεσολαβητών Ηνωμένου Βασιλείου για οικογενειακές υποθέσεις).

Τελευταία επικαιροποίηση: 08/01/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις

μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [en](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

## Διαζύγιο - Γιβραλτάρ

### 1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;

Ο σύζυγος ή η σύζυγος πρέπει να υποβάλει γραπτή αίτηση (αγωγή) στο δικαστήριο. Οι αιτήσεις διαζυγίου εκδικάζονται από το Ανώτατο Δικαστήριο και οι σύζυγοι πρέπει να υποβάλουν αίτηση στο εν λόγω δικαστήριο για το διαζύγιό τους. Ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι ο γάμος έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα και πρέπει να προσκομίσει αποδείξεις για ένα από τα πέντε γεγονότα που παρατίθενται κατωτέρω.

Αίτηση διαζυγίου δεν μπορεί να κατατεθεί πριν παρέλθουν τρία έτη από την ημερομηνία γάμου. Μοναδικές εξαιρέσεις σε αυτόν τον κανόνα είναι όταν ο ενάγων έχει υποστεί εξαιρετικά πλήγματα και τλαιπωρίες, ή ο εναγόμενος έχει επιδείξει εξαιρετικά ανήθικη συμπεριφορά, ή όταν ο αιτών είχε ηλικία μικρότερη των 16 ετών κατά την ημερομηνία γάμου.

### 2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;

Ο μοναδικός λόγος διαζυγίου είναι ο ανεπανόρθωτος κλονισμός του γάμου. Προκειμένου να αποδειχθεί ότι ο γάμος έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα είναι απαραίτητο να προσκομιστούν αποδεικτικά στοιχεία για ένα ή περισσότερα «γεγονότα» που αφορούν την έγγαμη σχέση:

ο άλλος σύζυγος έχει διαπράξει μοιχεία και ο αιτών θεωρεί αφόρητη τη συμβίωση μαζί του παράλογη συμπεριφορά, που σημαίνει ότι ο άλλος σύζυγος έχει συμπεριφερθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην είναι δυνατό να αναμένεται ευλόγως από τον αιτούντα να συνεχίσει τη συμβίωση μαζί του

εγκατάλειψη, που σημαίνει ότι ο άλλος σύζυγος έχει εγκαταλείψει τον αιτούντα για περίοδο δύο ετών πριν από την υποβολή της αίτησης διαζυγίου διάσταση των συζύγων για περίοδο δύο ετών πριν από την υποβολή της αίτησης διαζυγίου (με τη συναίνεση του άλλου συζύγου) διάσταση για περίοδο πέντε ετών πριν από την υποβολή της αίτησης διαζυγίου (χωρίς τη συναίνεση του άλλου συζύγου).

Το δικαστήριο υποχρεούται να διερευνήσει όσο το δυνατόν περισσότερο τα γεγονότα που επικαλείται ο αιτών (ενάγων) και όποια τυχόν γεγονότα επικαλείται ο άλλος σύζυγος (εναγόμενος). Εάν το δικαστήριο πεισθεί βάσει των αποδεικτικών στοιχείων ότι ο γάμος έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα, εκδίδεται απόφαση διαζυγίου από τον δικαστή του Ανώτατου Δικαστηρίου, εφόσον ο δικαστής κρίνει ικανοποιητικές τις ρυθμίσεις σχετικά με τυχόν τέκνα των συζύγων.

Εάν το δικαστήριο πεισθεί ότι ο γάμος έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα, εκδίδει καταρχάς μια προσωρινή απόφαση διαζυγίου (decree nisi). Έπειτα από διάστημα έξι εβδομάδων, ο διάδικος που αιτήθηκε το διαζύγιο από το δικαστήριο μπορεί να υποβάλει αίτηση για να λάβει την οριστική απόφαση (decree absolute). Εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, δεν υπάρχει χρονικό όριο για την υποβολή αίτησης προκειμένου να καταστεί οριστική μια απόφαση.

Ωστόσο, εάν η αίτηση για οριστική απόφαση κατατεθεί αφού έχουν παρέλθει 12 μήνες από την προσωρινή απόφαση, ο αιτών απαιτείται να καταθέσει μαζί και μια γραπτή εξήγηση, η οποία:

να αιτιολογεί την καθυστέρηση

να δηλώνει εάν οι δύο σύζυγοι έχουν συμβιώσει μετά την προσωρινή απόφαση και, εάν ναι, σε ποιες ημερομηνίες και

να δηλώνει εάν η σύζυγος έχει γεννήσει τέκνο μετά την προσωρινή απόφαση και, εφόσον αυτό συνέβη, να δηλώνει τα συναφή πραγματικά περιστατικά και εάν εικάζεται ότι το παιδί είναι ή ενδέχεται να είναι τέκνο του συζύγου.

Ο δικαστής μπορεί να απαιτήσει από τον αιτούντα να καταθέσει ένορκη βεβαίωση της εξήγησης που έχει δώσει και μπορεί να εκδώσει όποια απόφαση επί της αίτησης κρίνει ο ίδιος ενδεδειγμένη.

### 3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:

#### 3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);

Ο γάμος λύεται και συνεπώς παύει η υποχρέωση συγκατοίκησης ή συνέχισης των προσωπικών σχέσεων, εκτός αν το επιθυμούν οι πρώην σύζυγοι. Οι πρώην σύζυγοι είναι ελεύθεροι να συνάψουν νέο γάμο, εάν το επιθυμούν. Μπορούν να επιλέξουν να διατηρήσουν το επώνυμο που απέκτησαν με τον γάμο τους ή να ανακτήσουν το επώνυμο που είχαν πριν.

#### 3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;

Ο τρόπος διαχωρισμού της περιουσίας καθορίζεται από το δικαστήριο, αφού εκτεθούν τα πραγματικά περιστατικά κάθε υπόθεσης. Ακόμα και αν υπάρχει συμφωνία μεταξύ των διαδίκων, το δικαστήριο έχει απόλυτη εξουσία να την εγκρίνει ή να την τροποποιήσει.

#### 3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;

Είτε προ είτε μετά την έκδοση οριστικής απόφασης, το Ανώτατο Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ρυθμίσει την επιμέλεια, τη διατροφή, και την εκπαίδευση των τέκνων που προέρχονται από τον γάμο ή ακόμα και να διατάξει την κίνηση της διαδικασίας προκειμένου να τεθούν τα τέκνα υπό την προστασία του δικαστηρίου. Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν μπορεί να εκδώσει οριστική απόφαση διαζυγίου πριν πεισθεί ότι έχουν προβλεφθεί ικανοποιητικές ρυθμίσεις για τυχόν τέκνα.

#### 3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;

Κατά την έκδοση της προσωρινής απόφασης διαζυγίου ή ανά πάσα στιγμή μετά από αυτή, το Ανώτατο Δικαστήριο είναι αρμόδιο να διατάξει ότι ο σύζυγος θα καταβάλλει στη σύζυγό του, κατά τη διάρκεια της κοινής ζωής τους, ένα ποσό ανά μήνα ή ανά εβδομάδα για τη διατροφή και στήριξη της συζύγου, το οποίο το δικαστήριο κρίνει εύλογο. Το δικαίωμα διατροφής της συζύγου αποσβέννυται μόλις συνάψει νέο γάμο, αλλά ο νέος γάμος της μητέρας δεν επηρεάζει τυχόν δικαίωμα διατροφής του τέκνου που προέρχεται από τον γάμο.

### 4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;

Σύμφωνα με το δίκαιο του Γιβραλτάρ, ο νομικός χωρισμός αναφέρεται ως «δικαστικός χωρισμός». Εφόσον εκδοθεί τέτοιο είδους απόφαση, δεν αναμένεται πλέον από τον σύζυγο που ζήτησε τον δικαστικό χωρισμό να συνεχίσει να συμβιώνει με τον/την σύζυγό του. Ωστόσο, δεν έχει το δικαίωμα να συνάψει νέο γάμο. Στην ουσία, ο δικαστικός χωρισμός είναι μια εναλλακτική λύση για τους συζύγους των οποίων ο γάμος έχει κλονιστεί, αλλά δεν επιθυμούν να συνάψουν νέο γάμο. Ο αιτούμενος δικαστικό χωρισμό δεν υποχρεούται να αποδείξει ότι ο γάμος του έχει ανεπανόρθωτα κλονιστεί. Είναι δυνατόν να υποβληθεί αίτηση διαζυγίου μετά την έκδοση απόφασης δικαστικού χωρισμού.

### 5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;

Ο αιτών πρέπει να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία για ένα ή περισσότερα από τα γεγονότα που απαιτούνται προκειμένου να αποδειχθεί ο κλονισμός του γάμου και, σε αντίθεση με όσους ζητούν διαζύγιο, δεν απαιτείται αναμονή τριών ετών από την ημερομηνία του γάμου για την κίνηση της διαδικασίας.

### 6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;

Εάν ένας διάδικος σε διαδικασία δικαστικού χωρισμού αποβιώσει χωρίς να έχει συντάξει διαθήκη, η περιουσία του θα διανεμηθεί σύμφωνα με τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής, και η απόφαση δικαστικού χωρισμού έχει την ίδια ισχύ με ένα διαζύγιο. Επομένως, ο άλλος σύζυγος δεν έχει κατόπιν κανένα δικαίωμα στην περιουσία του συζύγου που απεβίωσε χωρίς να αφήσει διαθήκη. Ωστόσο, εάν ένας σύζυγος που έχει λάβει απόφαση δικαστικού χωρισμού



αποβιώσει έχοντας συντάξει διαθήκη, ο δικαστικός χωρισμός δεν έχει καμία ισχύ ως προς τα κληρονομικά δικαιώματα βάσει αυτής της διαθήκης, σε περίπτωση που, παραδείγματος χάριν, ο επιζών δικαστικά χωρισμένος σύζυγος έχει οριστεί ως δικαιούχος σύμφωνα με τη συγκεκριμένη διαθήκη. Το δικαστήριο εφαρμόζει τις ίδιες διατάξεις σχετικά με τον διαχωρισμό περιουσίας τόσο για το διαζύγιο όσο και για τον δικαστικό χωρισμό.

#### **7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;**

Υπάρχουν δύο μορφές ακύρωσης γάμου. Ο γάμος μπορεί να κηρυχθεί «άκυρος», που σημαίνει ότι ο γάμος ουδέποτε ήταν έγκυρος και δεν υπήρξε ποτέ. Υπό διαφορετικές περιστάσεις, ο γάμος μπορεί να κηρυχθεί «ακυρώσιμος», πράγμα που σημαίνει ότι ένας εκ των συζύγων μπορεί να αιτηθεί την ακύρωση του γάμου. Ο γάμος είναι δυνατόν να συνεχιστεί, εάν και οι δύο σύζυγοι είναι ικανοποιημένοι.

#### **8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;**

Ένας γάμος είναι άκυρος και ανίσχυρος εάν:

δεν πληροί τις προϋποθέσεις του νόμου περί γάμου (Marriage Act)

κατά τη σύναψη του γάμου, ένας εκ των συζύγων ήταν ήδη νομίμως συζευγμένος

οι σύζυγοι δεν είναι διαφορετικού φύλου. Οι δύο σύζυγοι πρέπει να είναι άνδρας και γυναίκα για να θεωρηθεί έγκυρος ένας γάμος

σε περίπτωση πολυγαμικού γάμου που έχει τελεστεί εκτός Γιβραλτάρ, ένας εκ των συζύγων κατοικούσε στο Γιβραλτάρ κατά τη σύναψη του γάμου.

Ένας γάμος θεωρείται ακυρώσιμος στις ακόλουθες περιπτώσεις:

Ο γάμος δεν έχει ολοκληρωθεί λόγω ανικανότητας ενός από τους συζύγους.

Ο γάμος δεν έχει ολοκληρωθεί λόγω της ενσυνείδητης άρνησης του εναγομένου να τον ολοκληρώσει.

Ένας εκ των συζύγων δεν συναίνεσε δεόντως στον γάμο, διότι του ασκήθηκε πίεση και εξαναγκάστηκε να συμφωνήσει, παρανόησε τις νομικές συνέπειες του γάμου, ή ήταν νοητικά ανίκανος να εκτιμήσει τις συνέπειες της απόφασης να συνάψει γάμο.

Κατά τη σύναψη του γάμου, ένας εκ των συζύγων έπασχε από ψυχική ασθένεια που τον καθιστούσε ανίκανο για γάμο, ή έπασχε από μεταδοτικό αφροδίσιο νόσημα και ο ενάγων αγνοούσε τότε αυτό το γεγονός.

Κατά τη σύναψη του γάμου, η εναγομένη κυφορούσε τέκνο τρίτου προσώπου και όχι του ενάγοντος, και ο ενάγων αγνοούσε τότε αυτό το γεγονός.

#### **9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;**

Από τη στιγμή που θα κηρυχθεί η ακυρότητα, ο γάμος καθίσταται άκυρος και ανίσχυρος. Εντούτοις, εάν υπάρχουν τέκνα που προέρχονται από τον γάμο, το Ανώτατο Δικαστήριο πρέπει να πεισθεί ότι έχουν γίνει οι κατάλληλες ρυθμίσεις γι' αυτά. Μπορεί επίσης να προβλεφθεί η καταβολή διατροφής και η επιμέλεια /διατροφή των τέκνων που τυχόν υπάρχουν.

#### **10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;**

Αρμόδιο για την έκδοση διαζυγίου είναι αποκλειστικά το Ανώτατο Δικαστήριο (Supreme Court) του Γιβραλτάρ. Εντούτοις, μπορεί να παρασχεθεί ένα είδος κοινωνικής αρωγής μέσω συμβούλων γάμου.

#### **11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;**

Οι αιτήσεις κατατίθενται στη γραμματεία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στη διεύθυνση: Supreme Court Registry, 277 Main Street, Gibraltar.

Η αίτηση υποβάλλεται με δικόγραφο, πρέπει να συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία υπό μορφή ένορκων βεβαιώσεων, αντίγραφο του πιστοποιητικού γάμου, αντίγραφα των πιστοποιητικών γεννήσεως τυχόν τέκνων, και να εκθέτει τους λόγους διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης του γάμου. Πρέπει επίσης να γίνεται αναφορά στα τέκνα που έχουν γεννηθεί εντός του γάμου και στην οικονομική κατάσταση του ενάγοντος. Περισσότερες λεπτομέρειες μπορείτε να λάβετε από τη γραμματεία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στη διεύθυνση Supreme Court Registry, 277 Main Street, Gibraltar, και στο τηλέφωνο (+350) 200 75608.

#### **12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;**

Προβλέπεται νομική συνδρομή για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας, εφόσον πληρούνται ορισμένα εισοδηματικά κριτήρια. Έντυπα και περαιτέρω λεπτομέρειες διατίθενται από τη γραμματεία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στη διεύθυνση: Supreme Court Registry, 277 Main Street, Gibraltar.

#### **13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;**

Η απόφαση διαζυγίου ή ακυρότητας μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή μέχρις ότου καταστεί οριστική. Σε περίπτωση δικαστικού χωρισμού, υπό ορισμένες περιστάσεις, η απόφαση μπορεί να ανατραπεί ανά πάσα στιγμή μετά την έκδοσή της. Οι διατάξεις που αφορούν την επιμέλεια και τη διατροφή των τέκνων μπορούν να τροποποιηθούν μετά την έκδοση της οριστικής απόφασης.

#### **14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;**

Σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚ αριθ. 2201/2003 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μια απόφαση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που εκδίδεται σε ένα κράτος μέλος μπορεί να αναγνωριστεί σε άλλα κράτη μέλη. Τα απαιτούμενα έγγραφα μπορούν να ζητηθούν από το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση και πρέπει να υποβληθούν στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Ο εν λόγω κανονισμός δεν θίγει ζητήματα υπαιτιότητας, περιουσιακές συνέπειες του γάμου, διατροφή ή άλλα παρεπόμενα ζητήματα. Πρέπει να υπάρχει πραγματικός δεσμός μεταξύ του ενδιαφερομένου και του κράτους μέλους που ασκεί δικαιοδοσία.

Η αναγνώριση μπορεί να μην γίνει δεκτή εάν η απόφαση αντίκειται στη δημόσια τάξη, αν έχει εκδοθεί ερήμην, αν δεν έχουν επιδοθεί στον εναγόμενο τα σχετικά έγγραφα σε εύλογο χρόνο, ή εάν είναι ασυμβίβαστη με απόφαση επί διαδικασίας μεταξύ των ιδίων διαδίκων στο Γιβραλτάρ, ή αν είναι ασυμβίβαστη με προγενέστερη απόφαση σε άλλη χώρα υπό την προϋπόθεση ότι η προγενέστερη απόφαση μπορεί να αναγνωριστεί στο Γιβραλτάρ.

Οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την έκδοση απόφασης για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση της απόφασης. Το Ανώτατο Δικαστήριο μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία, εάν έχει κατατεθεί έφεση κατά της απόφασης για την οποία ζητείται αναγνώριση.

Εάν η απόφαση δεν μπορεί να αναγνωριστεί βάσει του εν λόγω κανονισμού, οι ρυθμίσεις για την αναγνώριση διαζυγίων που έχουν εκδοθεί στο εξωτερικό περιλαμβάνονται στον νόμο περί διαζυγίων (Matrimonial Causes Act), όπου προβλέπεται ότι:

Η εγκυρότητα μιας απόφασης διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού που έχει εκδοθεί στο εξωτερικό κατόπιν δικαστικής διαδικασίας αναγνωρίζεται εάν:

το διαζύγιο ή ο δικαστικός χωρισμός ισχύει δυνάμει του δικαίου της χώρας στην οποία εκδόθηκε και

την κρίσιμη ημερομηνία (δηλαδή την ημερομηνία εκκίνησης των διαδικασιών για την έκδοση του διαζυγίου) τουλάχιστον ένας από τους συζύγους

είχε τη συνήθη διαμονή του στη χώρα όπου εκδόθηκε το διαζύγιο ή ο δικαστικός χωρισμός ή

κατοικούσε στην εν λόγω χώρα ή

ήταν υπήκοος αυτής της χώρας.

#### **15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;**

Τα διαζύγια και οι δικαστικοί χωρισμοί που έχουν εκδοθεί σε άλλες χώρες αναγνωρίζονται από το δίκαιο του Γιβραλτάρ εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Οι αντιρρήσεις κατά της αναγνώρισης ενός τέτοιου διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού ενδέχεται να αφορούν τη μη πλήρωση των προϋποθέσεων που ορίζει ο νόμος περί διαζυγίων (Matrimonial Causes Act). Σε μια τέτοια περίπτωση, πρέπει να ασκηθεί αίτηση ενώπιον του Supreme Court του Γιβραλτάρ με αίτημα να κηρυχθεί άκυρο το συγκεκριμένο διαζύγιο/δικαστικός χωρισμός που έχει εκδοθεί σε άλλη χώρα.



**16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;**

Τα δικαστήρια στο Γιβραλτάρ εφαρμόζουν πάντα το δίκαιο του Γιβραλτάρ στις υποθέσεις που υποβάλλονται ενώπιόν τους. Τα δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία να εκδικάσουν ένα διαζύγιο, έστω και αν ο γάμος έχει λάβει χώρα στο εξωτερικό, εάν τουλάχιστον ένας από τους συζύγους:

ήταν κάτοικος Γιβραλτάρ κατά την ημερομηνία κίνησης της διαδικασίας ή

είχε τη συνήθη διαμονή του στο Γιβραλτάρ καθ' όλο το προηγούμενο της εν λόγω ημερομηνίας έτος.

Τελευταία επικαιροποίηση: 11/12/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.